REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

MINISTERUL DE INTERNE

ARHIVA

FOND PENAL

Dosar Nr. 40002 **Vol. Nr.** 10

Privind PĂTRĂȘCANU

UCREȚIU

Data 14 XII 1949

P 218/10

Urm

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

I

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Direcția VIII-a

11259 vol. 10

ANUL 1954

DOSAR Nr.

Referitor la PĂTRĂȘCANU

LUCREȚIU

VOLUMUL X

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Intre arestaţii IOAN MOCSONYI-STYRCEA şi LUCREŢIU PĂTRĂŞCANU, din ziua de 26 Iulie 1950, făcut în Bucureşti.

Confruntarea a început la ora
s'a sfârşit " "

Intrebare STARCEA

Cunoşti persoana din faţa dtale?

Răspuns

Da, este LUCREŢIU PATRASCANU.

Intrebare PATRASCANU

Cunoşti persoana din faţa dtale?

Răspuns

Il recunosc, este ION STARCEA.

Intrebare PATRASCANU

Ai avut vreo duşmănie cu STARCEA?

Răspuns

Nu, niciodată.

Intrebare STARCEA

Dta ai avut vreo duşmănie cu PATRASCANU?

Răspuns

Niciodată.

Intrebare PATRASCANU

Cu BUZEŞTI, POGONEANU şi STARCEA, în perioada crizei, ai avut anumite întâlniri?

Răspuns

Cu STARCEA odată şi cu BUZEŞTI şi POGONEANU de două ori.

Intrebare STARCEA

Dta ai cunoscut că dl. PATRASCANU a avut întâlniri cu BUZEŞTI şi POGONEANU în perioada crizei dintre rege şi guvern?

Răspuns

Da, ştiu că PATRASCANU a avut întâlniri cu BUZEŞTI şi POGONEANU.

Intrebare STARCEA

Confirmi că a avut şi cu dta întâlniri în perioada crizei?

Răspuns

Da, confirm.

Waty [signature]

Intrebare PATRASCANU

Când au avut loc aceste întâlniri?

Răspuns

In cursul lunei Septembrie 1945.

Intrebare PATRASCANU

Vorbeşte ţie de întâlnirea cu STARCEA?

Răspuns

In Septembrie 1945 l-am chemat pe STARCEA la TOROSIAN. Aceasta a fost şi prima şi ultima întâlnire cu STARCEA în 1945.

Intrebare PATRASCANU

Cu POGONEANU şi BUZESTI când au avut loc întâlnirile?

Răspuns

Tot în Septembrie au avut loc şi întâlnirile cu POGONEANU şi BUZESTI. Alte întâlniri n'am mai avut, i-am văzut de două ori.

Intrebare PATRASCANU

Cum a fost organizată întâlnirea cu STARCEA?

Răspuns

TOROSIAN l-a chemat pe STARCEA prin IONESCU BA[illegible] Intâlnirea a avut loc în casa lui TOROSIAN, organizată de mine şi TOROSIAN.

Intrebare PATRASCANU

Cu POGONEANU şi BUZESTI cum a fost organizată prima întâlnire şi unde a avut loc?

Răspuns

Am rugat-o pe LENA CONSTANTE să-l cheme pe POGONEANU la TOROSIAN. POGONEANU l-a adus şi pe BUZESTI acolo.

Intrebare PATRASCANU

Când a avut loc a doua întâlnire, unde şi cine a organizat-o?

Răspuns

A doua întâlnire a avut loc peste o săptămână, tot eu i-am chemat prin LENA CONSTANTE şi i-am spus să vină la FLORIN TEODORU, în casa în care locuia şi LENA CONSTANTE.

Intrebare STARCEA

Dta ai cunoscut aceste întâlniri dintre PATRASCANU, BUZESTI şi POGONEANU.

Răspuns

Da, dar n'am fost la ele. Mi-au spus GRIGORE BUZESTI şi POGONEANU că l-au văzut pe PATRASCANU, însă nu mi-au spus unde şi nu mi-au spus cum au fost organizate întâlnirile.

Intrebare STARCEA

Dta confirmi această primă întâlnire dintre PATRASCANU şi dta, despre care vorbeşte PATRASCANU în casa lui TOROSIAN?

Răspuns

Este adevărat,că eu am fost prima persoană care l-am văzut pe PATRASCANU,din grupul nostru,în timpul crizei,însă nu la TOROSIAN.Intâlnirea dela TOROSIAN despre care vorbeşte dl. PATRASCANU a avut loc după alte câteva întâlniri ce le avusesem cu dânsul.

Intrebare PATRASCANU

Cu POGONEANU şi BUZESTI ai mai avut şi alte întâlniri în cursul lui 1945?

Răspuns

Nu,nici un fel de întâlnire.

Intrebare PATRASCANU

Cu STARCEA în afară de întâlnirea pe care ai arătat-o aici,ai mai avut şi alte întâlniri?

Răspuns

Nu,niciun fel de întâlnire până în vara lui1947.

Intrebare PATRASCANU

Cum a fost organizată aceastâ primă întâlnire cu STARCEA?

Răspuns

După câte-mi aduc aminte,TOROSIAN l-a chemat prin IONESCU BALACEANU,care a avut legătură cu TOROSIAN,pentru nişte procese,chestiuni juridice.Aici a fost prima întâlnire.Poate nu-şi aduce aminte STARCEA.

Intrebare STARCEA

Confirmi dta că prima întâlnire a avut loc în casa lui TOROSIAN,organizată aşa cum a arătat PATRASCANU?

Răspuns

Nu confirm,este o greşală,o eroare a dlui PATRASCANU.

Intrebare STARCEA

Arată dta,care a fost prima întâlnire a dtale cu PATRASCANU în acea perioadă a crizei şi cum a fost organizată?

Răspuns

Eu l-am rugat pe BALACEANU să-mi aranjeze o întrevedere cu PATRASCANU.

Intrebare STARCEA

Unde a avut loc aceastâ întâlnire?

Răspuns

Urma ca PATRASCANU să-mi fixeze locul precum şi ziua. Mi a răspuns prin BALACEANU indicându-mi ora şi ziua şi urma ca BALACEANU să mă ducă acolo.Aceasta m'a adus într'o casă cam pe la periferia Nord-Estică a Bucureştiului,undeva pe Colentina într'o

./.

Arestaţi,

[signatures]

casă a dnei DINA COCEA - în orice caz acolo a locuit dna COCEA.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi aceasta?

Răspuns

Toată declarația lui IONEL STARCEA este o minciună sfruntată, în ea are sâmburele minciunii.

Intrebare PATRASCANU

Dta să răspunzi la întrebare și să nu ridici tonul când vorbești aici.

Răspuns

Acesta este tonul meu.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi întâlnirea de care vorbește STARCEA?

Răspuns

Nu confirm, dle anchetator.

Intrebare STARCEA

Cu ce dovedești dta că a avut loc acolo această întâlnire dintre dta și PATRASCANU?

Răspuns

Cu BALACEANU care m'a adus acolo, căci eu nu cunoșteam Bucureștiul bine. PATRASCANU indicase locul întâlnirii și BALACEANU m'a adus acolo.

Intrebare STARCEA

Alte dovezi mai ai?

Răspuns

Desigur cu proprietarul casei, care punea la dispoziție casa. Eu nu o cunosc pe DINA COCEA, însă așa mi-a spus BALACEANU că este proprietatea ei sau în orice caz că ea a locuit acolo.

Intrebare STARCEA

Ce alte dovezi mai poți dta să aduci?

Răspuns

Oamenii cărora le-am spus. Am spus acest lucru lui POGONEANU, cred că și lui IONNITIU și regelui, am făcut indicarea să le spun aceasta și ei au știut că am fost acolo.

Intrebare PATRASCANU

Acum confirmi întâlnirea?

Răspuns

Este o minciună sfruntată.

Intrebare STARCEA

Arată dta cum a fost organizată a doua întâlnire dintre dta și PATRASCANU și unde a avut loc?

./.

Arestați,

Waty Franckoczruyitz[illegible]

Răspuns

A doua întâlnire cu PATRASCANU, în 1945, a avut loc în Casa Magistraţilor depe Bulevardul Lascăr Catargiu, o casă mare într'un colţ, vis-a-vis de "U.G.I.R." la etajul I, unde era în mod temporar instalată Direcţia Economică a Ministerului de Externe, unde director era PETALA.

Intrebare STANCEA

Cine a organizat această întâlnire?

Răspuns

Eu am fost convocat la întâlnire de către ZILBER, la telefon, chiar în aceiaş zi. Acolo am fost primit de ZILBER. PATRASCANU nu era acolo, era doar ZILBER şi secretarul lui PETALA.

Intrebare STANCEA

Cine era acesta

Răspuns

I-am uitat numele. Este un funcţionar din Direcţia Economică dela Ministerul de Externe, secretarul lui PETALA. Dacă l-aşi vedea l-aş recunoaşte fiziceşte. Mi-a fost prezentat de ZILBER în acea zi.

Intrebare STANCEA

ZILBER îl cunoaşte?

Răspuns

Da, lucra cu el. ZILBER era consilier economic, avea legătură cu direcţia economică, era consultat în chestiuni economice.

Intrebare PATRASCANU

Da confirmi această întâlnire?

Răspuns

A doua întâlnire este o minciună sfruntată ca şi prima. N'am fost niciodată în casa Magistraţilor.

Intrebare STANCEA

Cu ce poţi dovedi această întâlnire pe care ai avut-o cu PATRASCANU?

Răspuns

Prin ZILBER care m'a primit şi care a stat câteva minute la introducerea discuţiei cu PATRASCANU. Nu a ~~stat~~ asistat la discuţia noastră propriu zisă, însă înainte de a ne părăsi şi înainte de a veni PATRASCANU, am stat de vorbă cu el.

Intrebare STANCEA

Cu cine alţii mai poţi dovedi?

Răspuns

Cu acel funcţionar dela Externe, care m'a văzut că am venit acolo.

./.

Arestaţi,

[signatures]

Intrebare STARCEA

Cu altcineva cu cine mai poţi dovedi?

Răspuns

Cu PATRASCANU.însuşi,care îşi va aduce aminte,când am să-i spun ce-am vorbit.

Intrebare STARCEA

Nu ne interesează acum ce-aţi discutat,ci locul întâlnirii.Cu cine mai dovedeşti?

Răspuns

Este posibil,însă nu pot să afirm categoric,că dl. BALACEANU să mă fi adus acolo.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi dta cele arătate de STARCEA?

Răspuns

Repet afirmaţia făcută,minte dela început până la sfârşit.

Intrebare STARCEA

Altă întâlnire cu PATRASCANU ai mai avut dta,organizată undeva,după această întâlnire,tot în perioada crizei?

Răspuns

Tot în acelaş an,însă după 3-4 săptămâni,l-am întâlnit la Institutul de Conjunctură Economică al cărui director era HERBERT ZILBER,chiar în biroul acestuia.Intâlnirea tehniceşte a fost aranjată de ZILBER.El mi-a spus că acolo să viu,pretextând o afacere,ce o aveam eu cu CEC-ul.

ZILBER îmi telefonase indicându-mi locul.In urma telefonului pe care l-am dat lui PATRASCANU,el a intervenit pe lângă ZILBER ca să mă primească şi că va încerca să vină şi el acolo. M'am dus la acel loc în ziua indicată,era ora mesei la vreo 2 fără un sfert.BALACEANU m'a adus în strada Polonă la Institutul de Conjunctură.

Intrebare STARCEA

Dta ai vorbit de un telefon pe care l-ai avut în prealabil cu PATRASCANU.Ce legătură este între telefonul pe care l-ai dat lui PATRASCANU şi întâlnirea avută?

Răspuns

Eu am telefonat lui PATRASCANU să mă primească într'o audienţă oficială,el mi-a spus că nu mă poate primi,că este foarte ocupat.Chestiunea afacerilor mi-a servit ca pretext.Scopul adevărat era să-l văd pe PATRASCANU,şi cel mai practic era să aranjez prin ZILBER şi m'am folosit de faptul că aveam într'adevăr de lucru cu ZILBER,ca să-l pot vedea pe PATRASCANU.

./.

Arestaţi,

[signatures]

Intrebare STARCEA

A venit PATRAŞCANU la Institut?

Răspuns

Da.

Intrebare PATRAŞCANU

Confirmi dta cele arătate de STARCEA?

Răspuns

A doua întâlnire la Conjunctură este o minciună ca şi celelalte două, iar cu telefonul pe care mi l-a dat este minciună şi el.

Intrebare STARCEA

Dă dta unele detalii în legătură cu sosirea şi cu desfăşurarea întâlnirii, până la plecare, care să-i "amintească" lui PATRAŞCANU. Arată dta care a sosit primul, unde a stat fiecare, unde a fost ZILBER, numai detalii tehnice?

Răspuns

BALACEANU m'a adus de acasă până la Institut şi m'a lăsat la poarta de intrare; nu a intrat cu maşina în curte. Când am intrat, am urcat vreo 6 trepte de marmoră şi după aceia într'un hall care era în marmoră albă. Un om de serviciu mai în vârstă, m'a introdus înăuntru, în biroul care era în faţa uşii principale, într'o cameră mare ce părea să fi fost un salon. In cameră era o masă lungă cu o sticlă deasupra, cu două fotolii. Eu m'am aşezat într'un fotoliu şi am stat de vorbă cu ZILBER. Eu am venit cu un dosar şi am discutat despre acesta. După vreo oră a venit şi PATRAŞCANU. Eu credeam că PATRAŞCANU nu mai vine. ZILBER mi-a spus că vine, mi-a spus că vorbise cu PATRAŞCANU şi că el îi sugerase să mă primească, că va veni, încă este la minister şi după ce scapă va trece şi el pe acolo. Crezând că nu vine, mă gândeam că are să aranjeze ZILBER o altă întâlnire, însă PATRAŞCANU a venit, pe aceiaşi uşe pe unde am venit şi eu, s'a scuzat faţă de mine că ar vrea să-i spună ceva lui ZILBER un moment şi au intrat amândoi într'o cameră unde au stat cam vreo 1-2-3 minute; au avut ceva particular de discutat şi după aceia a revenit PATRAŞCANU şi s'a aşezat, în fotoliul lui ZILBER. Imi aduc aminte că pe masă era hârtie albă şi creioane colorate şi PATRAŞCANU a umplut o hârtie cu desene. Aşa am stat de vorbă cam vreo 20-30 minute.

Intrebare STARCEA

Cu cine ne dovedeşti această întâlnire?

Răspuns

Cu ZILBER, precum şi cu BALACEANU care ştie, căci m'a adus el la Institut atunci, pentrucă nu ştiam unde este institutul.

Intrebare PATRAŞCANU

Acum confirmi această întâlnire?

Watts Ioan Marcu [illegible]

008

Răspuns

Toate amănuntele date de STARCEA cu privire la întâlnirea dela Conjunctură, sunt în întregime inventate.

STARCEA

Aşi putea să adaug ceva? poate dl. PATRASCANU îşi va aduce aminte. Când am plecat de acolo am comis o imprudenţă. BALACEANU plecase cu maşina şi eu am fost invitat la masă la cineva şi deşi am spus că voi veni mai târziu, fiind ora 3 voiam totuşi să ajung mai repede acolo. L-am rugat pe PATRASCANU să mă ducă dânsul cu maşina şi mi-a spus că mai are ceva de lucru la etaj unde s'a şi urcat şi atunci mi-am dat seama că era o imprudenţă deoarece poate că el nu voia să plece cu mine, spre a nu fi văzuţi împreună şi că am făcut o gafă. Fiind afară am mers pe jos şi atunci am recunoscut casa lui TATARASCU care era vis-a-vis.

PATRASCANU

Si ultimele amănunte sunt tot atât de mincinoase ca şi primele.

Intrebare STARCEA

Dle STARCEA, altă întâlnire n'ai avut dta cu PATRASCANU?

Răspuns

După trei-patru zile urma să mă întâlnesc cu PATRASCANU seara la ZILBER, pentrucă vorbisem la Conjunctură prea pe scurt şi PATRASCANU a spus înainte de a pleca de acolo că trebue să ne mai vedem ca să discutăm lucrurile mai pe larg. Urma ca ZILBER să-mi comunice când poate să mă vadă şi să stăm de vorbă liniştit. ZILBER mi-a telefonat după 3-4 zile, iarăşi cu pretexte în legătură cu lucrările primite dela Timişoara privitoare la nişte împrumuturi ZILBER mi-a spus la telefon că ziua este ocupat, aşa că-mi propune să-l văd la ora 22 şi eu am spus că e bine, căci eu nu mă culc niciodată devreme. El mi-a spus că regretă că nu mă poate invita la masă, căci este soţia plecată, mi-a spus strada şi numărul şi pentrucă nu cunoşteam drumul, mi-a explicat că mă va aştepta la intrarea străzii Batişte unde dă în Dionisie Lupu.

Intrebare STARCEA

Unde a avut loc întâlnirea?

Răspuns

Intr'un bloc modern, într'o casă cu 5-6 etaje, o casă de beton. Acolo m'a dus dl. BALACEANU, chiar în aceiaşi seară cu maşina până la colţ la întretăierea str. Batiştei cu Dionisie Lupu şi când m'am dat jos, la doi paşi m'am întâlnit cu ZILBER care m'a dus în blocul respectiv într'un fel de garsonieră, unde v'am dus când mi s'a cerut să identific apartamentul. Am crezut atunci că

./.

arestaţi,

W. G. [signature]

este la ZILBER şi am rămas cu această impresie. S'a dovedit însă când m'am dus acolo că era locuinţa lui LENA CONSTANTE.

<u>Intrebare STANCEA</u>

Aici ai avut întâlnirea cu PATRASCANU?

<u>Răspuns</u>

Aici urma să mă întâlnesc cu PATRASCANU, însă nu a venit pentrucă a fost reţinut în altă parte şi nu a putut să vină şi din cauza aceasta, nu l-am văzut atunci. In timp ce-l aşteptam pe PATRASCANU - discutând cu ZILBER - acesta a avut cu PATRASCANU două convorbiri telefonice. Prima dată PATRASCANU i-a spus să mai aşteptăm că va veni, iar a doua oară s'a scuzat că fiind târziu nu mai poate veni şi întâlnirea se amână pentru altă zi. A rămas stabilit ca ZILBER să-mi comunice locul şi data viitoarei întâlniri cu PATRASCANU, întâlnire ce a şi avut loc în locuinţa lui TOROSIAN, aşa cum de altfel a arătat şi PATRASCANU.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

Confirmi dta că urma să te întâlneşti cu STANCEA la LENA CONSTANTE?

<u>Răspuns</u>

Toate afirmaţiile făcute de IONEL STANCEA sunt simple minciuni.

<u>Intrebare STANCEA</u>

Arată, de cine şi cum a fost organizată întâlnirea următoare?

<u>Răspuns</u>

După 3-4 zile dela întâlnirea mea cu ZILBER, mi-a telefonat ZILBER şi m'a anunţat să viu, pela ora 18 şi mi-a indicat locul spunându-mi acoperit: "acolo unde ne-am cunoscut" şi ca să fiu mai precis, mi-a spus la HERANT şi am înţeles că la TOROSIAN. Intâlnirea a avut loc în Duminica respectivă după ora 18, la TOROSIAN în str. Armenească 14, unde mă întâlnisem cu PATRASCANU mai des înainte de 23 August şi unde l-am cunoscut şi pe ZILBER. M'am dus pe jos acolo singur şi am sosit pe lumină. L-am găsit acolo pe PATRASCANU cu ZILBER. Pe TOROSIAN cred că nu l-am văzut. Mi-a deschis uşa ZILBER şi am avut impresia că el avea cheia.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

Confirmi dta această întâlnire dela TOROSIAN?

<u>Răspuns</u>

Da, cu următoarele amănunte. Intâlnirea a avut loc seara pela ora 9, prezenţi au fost ZILBER şi TOROSIAN după câte-mi amintesc. TOROSIAN a fost acela care l-a chemat pe STANCEA în numele meu. Eu am provocat această întâlnire, prin TOROSIAN.

<u>Intrebare STANCEA</u>

Dta îţi aduci aminte de aceste amănunte?

Arestaţi.

Răspuns

Este posibil ca TOROSIAN să fi fost acolo, însă în niciun caz n'a stat la convorbire. In al doilea rând nu contest faptul că dl. PATRASCANU a fost autorul acestei întâlniri.

Intrebare STANCEA

PATRASCANU spune că TOROSIAN a organizat întâlnirea, este posibil acest lucru?

Răspuns

Este posibil ca să fi organizat-o cu acesta, eu însă dela ZILBER am aflat.

Intrebare STANCEA

Cu ce dovedeşti dta că în acest fel a avut loc întâlnirea?

Răspuns

Cu ZILBER şi TOROSIAN.

Intrebare STANCEA

O altă întâlnire cu PATRASCANU, în această perioadă a crizei, ai mai avut?

Răspuns

Una singură.

Intrebare STANCEA

Unde şi cum a fost organizată?

Răspuns

Locul a fost la TOROSIAN, exact după 7 zile, adică în duminica următoare. Am stabilit cu PATRASCANU la prima întâlnire dela TOROSIAN că răspunsul pe care trebuia să-l dau, să-l dau tot la TOROSIAN. Nu trebuia să-i spun ziua la care mă duceam acolo pentru a-l găsi pe dl. PATRASCANU.

Intrebare STANCEA

Cum ai procedat?

Răspuns

Prin BALACEANU; I-am spus lui BALACEANU să-i spună lui PATRASCANU că voi veni duminică seara.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi această întâlnire?

Răspuns

A doua întâlnire la TOROSIAN este o minciună sfruntată.

Intrebare STANCEA

Poţi arăta unele amănunte pentru ca-i aminti lui dlui PATRASCANU de această întâlnire?

Răspuns

La această întâlnire, îl rugasem pe PATRASCANU, să vină singur, să nu vină cu ZILBER şi de aceia am vorbit cu BALACEANU ./.

[handwritten signatures] ...estaţi.

să-i spună lui PATRAȘCANU ziua când pot să-l văd. Uşa mi-a deschi-s-o TOROSIAN.

011

PATRAȘCANU

Toate amănuntele sunt mincinoase.

Anchetatorul

Dta dle PATRAȘCANU, să respecți disciplina confruntării, şi să răspunzi atunci când eşti întrebat.

Intrebare STARCEA

Arată dta cu ce dovedeşti că a avut loc această a doua întâlnire?

Răspuns

Cu TOROSIAN şi BALAGEANU, TOROSIAN m'a primit, m'a servit cu o cafea şi apă rece şi cu TOROSIAN am discutat la sfârşitul discuţiei mele cu PATRAȘCANU, pentrucă el nu a stat la discuţii. Il urma să plece la Paris şi mi s'a oferit să-mi ducă dacă am ceva pentru soţia mea, în străinătate.

Intrebare STARCEA

Când a avut loc această întâlnire, în ce lună?

Răspuns

La sfârşitul lui Septembrie sau Octombrie 1945.

Intrebare STARCEA

Iţi aduci aminte bine de aceasta? TOROSIAN era în ajun de plecare?

Răspuns

Nu pot să garantez că era în ajunul plecării dar m'am folosit ulterior de această propunere, pentru a trimite un colet şi o scrisoare soţiei mele prin TOROSIAN.

Intrebare PATRAȘCANU

Confirmi a doua întâlnire dintre dta şi STARCEA la TOROSIAN?

Răspuns

Am declarat că este o minciună dela început până la sfârşit.

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit de noi şi corespunde întocmai cu cele declarate de noi.

Confruntarea a fost făcută de noi.
Lt. col. de Securitate
I. Şiltuţiu
[signature]
Cpt. de Securitate.
Gh. Moraru
[signature]
Lt. Maj. de Securitate
V. Vănătoru
[signature]

Arestaţi,
[signatures]

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Intre arestaţii HERBERT ZILBER şi LUCRETIU PATRASCANU din ziua de 24 Iulie 1953, făcut în Bucureşti

Confruntarea a început la ora
8 s'a sfârşit " "

Intrebare ZILBER
Cunoşti persoana din faţa dtale?
Răspuns
Da, e LUCRETIU PATRASCANU
Intrebare PATRASCANU
Cunoşti persoana din faţa dtale?
Răspuns
Da, îl cunosc, este BELU ZILBER
Intrebare ZILBER
Ai fost în duşmănie cu d. PATRASCANU?
Răspuns
Niciodată.
Intrebare PATRASCANU
Ai fost în duşmănie cu dl. ZILBER?
Răspuns
Niciodată.
Intrebare PATRASCANU
Răspunde dta la următoarea întrebare. Intâlniri cu POGONEANU, BUZESTI şi STARCEA ai avut dta în perioada crizei din 1945?
Răspuns
L-am văzut odată pe STARCEA şi de două ori pe BUZESTI şi POGONEANU.
Intrebare ZILBER
Dta ai cunoştinţă de aceste întâlniri de care vorbeşte PATRASCANU.
Răspuns
Am cunoştinţă. Intâlnirile lui PATRASCANU cu POGONEANU şi BUZESTI, le ştiu dela PATRASCANU.
Intrebare PATRASCANU
Dela dta le ştie?

./.

Arestaţi,
H. Zilber
Naty

Răspuns

Nu-mi aduc aminte să-i fi spus lui BELU despre convorbirile mele cu POGONEANU şi BUZEŞTI. 013

Intrebare ZILBER

Din altă parte puteai să afli despre aceste întâlniri.

Răspuns

Mi-a spus ceva şi LENA CONSTANTE, însă detailat cunosc dela PATRASCANU.

Intrebare PATRASCANU

Când au avut loc aceste întâlniri dintre dta, POGONEANU şi BUZESTI?

Răspuns

In Septembrie 1945.

Intrebare PATRASCANU

De cine au fost organizate aceste întâlniri?

Răspuns

Prima prin TOROSIAN şi celelalte două prin LENA CONSTANTE, aşa cum am arătat la confruntarea cu STARCEA.

Intrebare PATRASCANU

Nu ai fost întrebat de IONEL STARCEA, dece vorbeşti de STARCEA. Ai fost întrebat de cine au fost organizate aceste întâlniri cu POGONEANU şi BUZESTI.

Răspuns

Cu POGONEANU şi BUZESTI am organizat întâlnirile prin LENA CONSTANTE, în apartamentul lui FLORIN TEODORU din blocul în care este şi locuinţa LENEI CONSTANTE.

Intrebare ZILBER

Aşa cunoşti şi dta lucrurile?

Răspuns

Aşa cunosc şi eu lucrurile.

Intrebare PATRASCANU

Alte întâlniri cu POGONEANU şi BUZESTI în această perioadă, dta ai mai avut?

Răspuns

N'am mai avut.

Intrebare ZILBER

Alte întâlniri cu POGONEANU şi BUZESTI în perioada crizei dintre guvern şi rege mai cunoşti?

Răspuns

N'am cunoscut.

./.

Arestaţi,

H. Zilber

014

Intrebare PATRASCANU

Câte întâlniri ai avut dta cu STARCEA?

Răspuns

Una singură, în casa lui TOROSIAN în 1945.

Intrebare ZILBER

Dta ai cunoscut că PATRASCANU s'a întâlnit cu STARCEA.

Răspuns

Da, am cunoscut acest lucru.

Intrebare PATRASCANU

Cum a fost organizată această întâlnire dintre dta şi STARCEA?

Răspuns

Eu am provocat-o, rugându-l pe TOROSIAN să-l anunţe pe STARCEA, lucru pe care l'a făcut. TOROSIAN la chemat la el acasă. Aceasta a fost în 1945. A fost prima şi ultima întâlnire.

Intrebare ZILBER

Aceasta este prima întâlnire pe care ai cunoscut-o dintre STARCEA şi PATRASCANU?

Răspuns

Nu. Prima întâlnire a avut loc în Palatul Magistraţilor din Bulevard, la etajul I, la Divizia Economică a Ministerului de Externe şi a fost organizată de mine.

Intrebare PATRASCANU

Dta confirmi cele arătate de ZILBER?

Răspuns

ZILBER minte ca şi STARCEA. O asemenea întâlnire nu a avut loc.

Anchetatorul

Tin să-ţi atrag atenţia din nou ca să termini odată cu provocările. Aici are loc o confruntare între dta şi ZILBER şi la alte persoane, să nu te mai referi, decât dacă eşti întrebat.

Intrebare ZILBER

Arată dta cum ai organizat această întâlnire?

Răspuns

Eu am organizat-o astfel: i-am telefonat lui STARCEA şi m'am înţeles cu dânsul asupra timpului şi locului întâlnirii. I-am spus că atunci când avea să vină, să întrebe de mine. I-am spus lui PETALA directorul Diviziei Economice că rămân până după plecarea fundaţionarilor pentrucă vine PATRASCANU să mă [illegible] şi apoi am rămas până după plecarea funcţionarilor; mai erau

./.

Arestaţi,

Waly H. Zilber

vreo doi pe acolo. STARCEA a venit la ora 2, PATRASCANU mai târziu. Intâlnirea a avut loc în sala consiliului. 016

Intrebare ZILBER

Cu ce ne dovedeşti dta că a avut loc această întâlnire între PATRASCANU şi STARCEA?

Răspuns

Cu PETALA, pentrucă acest lucru nu s'a mai întâmplat niciodată până atunci şi care poate să-şi aducă aminte. Deasemen cu un funcţionar care a deschis uşa şi cu omul de serviciu.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi dta această întâlnire?

Răspuns

Toate amănuntele sunt mincinoase, în casa Magistraţilor nu am intrat în viaţa mea.

Intrebare

Altă întâlnire între PATRASCANU şi STARCEA a mai fost vreodată?

Răspuns

Da, a mai fost. A doua întâlnire a avut loc la Instit. de Conjunctură, după un interval de timp provocată indirect de STARCEA, într'un telefon dat lui PATRASCANU. PATRASCANU m'a avizat pe mine să-l chem pe STARCEA. Intâlnirea a avut loc tot între ora 2-3 în biroul meu.

Intrebare ZILBER

Dta ai asistat la discuţii?

Răspuns

Nu, decât la sfârşit când am intrat şi eu.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi dta cele arătate de ZILBER?

Răspuns

Intâlnirea dela Conjunctură, este o minciună sfruntată nu l-am văzut pe STARCEA niciodată acolo.

Intrebare ZILBER

Cu ce dovedeşti această afirmaţie pe care ai făcut-o

Răspuns

Cu STARCEA. Mai dovedesc cu toate complexele studiului dosarelor lui STARCEA în legătură cu împrumutul la CEC. Aceasta era în urma discuţiilor cu PATRASCANU de a i se da un împrumut lui STARCEA. Alte dovezi n'am.

Intrebare PATRASCANU

Acum confirmi cele arătate de ZILBER?

Răspuns

STARCEA nu a făcut nicio intervenţie la mine şi

./.

Arestat i.

H. Zilber

nici eu la ZILBER. Toate afirmaţiile lui sunt mincinoase.

016

Intrebare ZILBER

Alte întâlniri dintre PATRASCANU şi STARCEA mai cunoşti dta?

Răspuns

A fost apoi o întâlnire proectată, la care PATRASCANU nu a venit. Aceasta a fost organizată tot de mine, la LENA CONSTANTE. Am rugat-o pe LENA CONSTANTE să-mi dea cheea. De altfel mi-a dat-o de câte ori era nevoie. L-am avizat pe STARCEA. M'am înţeles cu dânsul să-l aştept în stradă. Nu îi spuesesem că acolo este apartamentul meu şi deoarece STARCEA ar fi întrebat de dl. ZILBER când ar fi intrat în bloc, l-am aşteptat în stradă. A venit cu BALACEANU până la colţul străzii, de unde eu l-am adus sus. PATRASCANU a întârziat şi mi-a telefonat să-l scuz faţă de STARCEA şi să aranjez o nouă întâlnire ulterioară. El nu a venit la aceasta întâlnire.

Intrebare ZILBER

De cine a fost organizată întâlnirea?

Răspuns

De mine ca şi celelalte. PATRASCANU nu a putut să vină.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi dta aceactă întâlnire?

Răspuns

Toate afirmaţiile lui ZILBER, sunt minciuni sfruntate, o asemenea întâlnire nu s'a proectat.

Intrebare ZILBER

Cu cine dovedeşti această întâlnire proectată?

Răspuns

Cu STARCEA, cu BALACEANU care l-a lăsat la colţ şi i-am dat bună seara; şi cu LENA CONSTANTE, pentrucă în Septembrie 1945, nu am avut o altă întâlnire ca să-i fi cerut cheia.

Intrebare PATRASCANU

Acum confirmi întâlnirea?

Răspuns

Tot ce afirmă ZILBER este minciună.

Intrebare ZILBER

Alte întâlniri dintre STARCEA şi PATRASCANU mai cunoşti dta?

Răspuns

Mai cunosc încă una la TOROSIAN, care a avut loc la sfârşitul lui Septembrie sau începutul lui Octombrie, organizată

./. Arestaţi,

Waty H. Ziller

de mine şi provocată de PATRASCANU.Aranjamentul s'a făcut în casa lui TOROSIAN.De această dată întâlnirea a avut loc pe înserate şi a durat mult până a venit PATRASCANU.TOROSIAN a stat la o soră a lui.Eu i-am deschis uşa lui STARCEA.După aceia a venit PATRASCANU.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi dta această întâlnire?

Răspuns

Confirm această întâlnire dela TOROSIAN.TOROSIAN şi ZILBER au fost prezenţi.Intâlnirea a fost organizată de TOROSIAN.

Intrebare ZILBER

Cu ce dovedeşti afirmaţiaddtale?

Răspuns

Cu STARCEA,TOROSIAN şi PATRASCANU.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi că ZILBER a organizat această întâlnire?

Răspuns

Nu.TOROSIAN a organizat această întâlnire.

Intrebare PATRASCANU

Cu ce dovedeşti aceasta?

Răspuns

Refuz să fac dovezi anchetei.

Intrebare ZILBERA

Altă întâlnire dintre PATRASCANU şi STARCEA mai cunoşti?

Răspuns

Nu mai cunosc altă întâlnire în 1945.

PATRASCANU

ZILBER arată exact cum a spus PETEA.

Anchetatorul

Ţi-am mai atras atenţia să nu te dedai la provocări, eşti un provocator ordinar,ca provocator ai intrat şi în mişcarea muncitorească.

PATRASCANU

Eu n'am intrat după 23 August.Eu sunt PATRASCANU.

Anchetatorul

Este exact,eşti PATRASCANU şi ai intrat ca provocator înainte de 23 August.

./.

Arestaţi,

H-Ziller

Prezentul proces-verbal a fost citit de noi şi corespunde întocmai cu cele declarate de noi.

018

Arestaţi:

Confruntarea a fost făcută de noi:

Lt. col. de Securitate
I. Soltuţiu

Cpt. de Securitate
Gh. Morar

Lt. maj. de Securitate
V. Vânătoru

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Intre arestații HERBERT ZILBER și LUCREȚIU PATRASCANU, din ziua de 24 Iulie 1953, făcut în București.

Confruntarea a început la ora
" s'a terminat " "

Intrebare PATRASCANU

Intâlnirea dela Casa Magistraților cu STARCEA continuă s'o negi dle PATRASCANU?

Răspuns

Este o minciună afruntată.

Intrebare ZILBER

Dle ZILBER dă amănunte lui PATRASCANU de aceeastă întâlnire din casa Magistraților, prin discuțiile care au avut loc între STARCEA și PATRASCANU.

Răspuns

Eu nu am asistat la toată discuția, am venit la urmă. Discuția a durat o jumătate de oră cred. Eu am intrat la urmă în sala de Consiliu unde era PATRASCANU și STARCEA și atât am auzit la urmă că PATRASCANU a insistat pe lângă STARCEA ca să-i aranjeze întrevederea pe care a cerut-o. După aceia l-am întrebat pe PATRASCANU ce întrevedere a cerut și mi-a spus că a cerut o întrevedere cu regele ca să pună la punct problema crizei.

Intrebare ZILBER

Atâta știi din toată discuția?

Răspuns

Da.

Intrebare PATRASCANU

Dle PATRASCANU nici acum "nu-ți aduci aminte"?

Răspuns

Toate amănuntele date de BELU ZILBER sunt în întregime inventate.

Intrebare ZILBER

Cu ce poți dumneata confirma că PATRASCANU a avut asemenea discuție?

Răspuns

Intâi cu STARCEA dacă PATRASCANU contestă. Tot ansamblu

./.

Arestați,
H. Zilber

care a urmat după aceia îl aduc în sprijinul afirmaţiei făcute, este un tot organic, alte dovezi nu am.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

020

Acum tot continui să negi?

<u>Răspuns</u>

Toate afirmaţiile lui BELU ZILBER sunt în întregime inventate.

<u>Intrebare ZILBER</u>

Dle ZILBER spune-mi dta ce discuţie ai avut cu PATRASCANU după întâlnirea cu STARCEA dela Institutul de Conjunctură?

<u>Răspuns</u>

In legătură cu criza. Atunci mi-a spus PATRASCANU pentru prima oară soluţia guvernului PATRASCANU, problema era aceasta; orice soluţie în afară de guvernul Dr. Groza nu era acceptată de Partid, guvern şi Uniunea Sovietică.

O soluţie obişnuită de bloc naţional sau guvern de tehnicieni era acceptată de anglo-americani şi partidele burgheze.

O soluţie guvern PATRASCANU fiind aparent comunist, putea să fie acceptat şi de partid şi de sovietici şi totodată această soluţie putea să fie acceptată şi de rege şi partidele burgheze şi anglo-americani, pentrucă însemna o revenire dela 6 Martie spre soluţia dela 23 August. Sub aparenţă comunistă ar fi fost un guvern de bloc naţional, aceasta este ideia centrală a lui PATRASCANU.

<u>Intrebare ZILBER</u>

Cu cine ai discutat?

<u>Răspuns</u>

Cu PATRASCANU am discutat în Septembrie 1945 după întâlnirea dela Conjunctură. PATRASCANU mi-a spus că în acest sens a discutat cu BUZESTI şi POGONEANU că a avut un contact cu MANIU şi alţi conducători ai burgheziei cu TATARASCU, iar în partid contează pe anumite elemente care vor accepta şi susţine formula guvernului PATRASCANU.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

Confirmi dta această discuţie pe care ai avut-o cu BELU ZILBER după întâlnirea dela Conjunctură cu STARCEA?

<u>Răspuns</u>

O asemenea conversaţie nu a avut loc niciodată şi toate argumentele şi afirmaţiile lui BELU ZILBER sunt minciuni conştiente ale lui BELU ZILBER.

./.

Arestaţi,

H. Ziller

Intrebare ZILBER

Față de negarea dlui PATRASCANU, dta îți menții cele afirmate? 021

Răspuns

Le îmi mențin.

Intrebare ZILBER

Cu cine întărești existența acestor discuții?

Răspuns

Dal întâi întâlnirile cu POGONEANU și BUZESTI nu le contestă, întâlniri pe care nu numai că nu le contestă însă afirmă că erau conspirative, fără știința Partidului, deasemenea întâlnirea sau contactul pe care l-a avut cu șefii burgheziei. Asemenea întâlniri conspirative ale unui membru în C.C. al Partidului și membru în guvern n'au loc decât dacă există la bază o intenție anti-partinică și anti-guvernamentală.

Intrebare ZILBER

Acestea sunt argumentări. Cu ce împrejurări concrete întărești cele afirmate?

Răspuns

Nu provoci întâlniri cu STARCEA omul regelui și nu cer să ai întrevederi secrete cu regele, dacă este altul scopul. Aceasta este o argumentare.

Ca fapt concret nu am altă dovadă decât că mi-a cerut să-i aranjez întrevederile cu STARCEA. Dece mi-a cerut întrevederi secrete? putea foarte bine să le ceară altuia. Acestea sunt argumentele și dovezile.

Intrebare PATRASCANU

Continui să negi dle PATRASCANU?

Răspuns

Tot ce afirmă este minciună conștientă din partea lui BELU ZILBER?

Intrebare PATRASCANU

Continui dta să negi întâlnirea organizată între dta și STARCEA la LENA CONSTANTE, la care urma să participi și la care n'ai participat fiind reținut în altă parte?

Răspuns

O asemenea întâlnire nu a fost niciodat plănuită și tot ce se afirmă în domeniul acesta este de domeniul fanteziei.

Intrebare ZILBER

"Adu-ți aminte" dlui PATRASCANU ce-ai discutat cu dânsul referitor la această întâlnire, în vederea organizării ei și după aceia?

./.

Arestați,

[signature] B. Zilber

Răspuns

Inainte când mi-a cerut PATRASCANU să organizez întâlnirea la LENA CONSTANTE, mi-a spus că ţine foarte mult să-l vadă pe STARCEA, pentrucă îşi pusese la punct întregul sistem politic şi avea să-l pună la curent pe STARCEA cu înţelegerile pe care le luase şi să-i spună lui STARCEA şi ce anume vor să facă.

A fost organizată întâlnirea pentru ora 10 seara, deajuns de târziu. Mi-a spus că are treabă la TATARASCU, că va întârzia puţin, să nu mă speri, însă să-l ţin pe STARCEA că va veni. Ţinea foarte mult să discute cu el. Târziu pela ora 11 când am văzut că nu vine am telefonat la TATARASCU şi l-am rugat să-l dea la telefon. I-am spus că îl aşteaptă şi nu ştiu dece nu vine. PATRASCANU mi-a spus să-l mai aştepte că va veni târziu de tot. După ora 12 am primit un telefon dela PATRASCANU de această că este târziu şi numai poate veni, să-l scuz faţă de STARCEA şi să-l rog insistent să stea la dispoziţia lui că-i va fixa o nouă întâlnire. După această întâlnire PATRASCANU mi-a spus că nu a putut veni şi mi-a cerut să organizez întâlnirea dela TOROSIAN.

Intrebare PATRASCANU

Continui să negi faţă de cele arătate de ZILBER în legătură cu aceasta?

Răspuns

Absolut toate afirmaţiile şi amănuntele date sunt minciuni conştiente ale lui BELU ZILBER dela A până la Z.

Întrebare ZILBER

Cu ce dovedeşti dta că a avut loc această discuţie în legătură cu întâlnirea?

Răspuns

Intâlnirea am spus-o. Dovedesc cu LENA CONSTANTE, IONEL BALACEANU, STARCEA. Discuţia cu PATRASCANU la TATARASCU i-am spus-o lui STARCEA, că PATRASCANU este la TATARESCU şi că mă va chema mai târziu. Era enervat şi l-am chemat la telefon în faţa lui STARCEA. Pot să dovedesc cu toate detaliile spuse de STARCEA. Acestea sunt toate.

Intrebare PATRASCANU

Dle PATRASCANU ce ai de spus?

Răspuns

Menţin cele afirmate, afirmaţii pe care le-am făcut şi mai sus.

Intrebare PATRASCANU:

Ce discuţii ai avut dta cu STARCEA la întâlnirea ce ai avut-o cu el la TOROSIAN?

./.

Arestaţi,

[signatures]

023

Răspuns

In Septembrie 1945 l-am chemat pe STARCEA la TOROSIAN şi cu acest prilej am discutat cu el despre criză, vrând să-mi dau seama ce se petrece la palat, ce atitudine are regele şi anturajul lui.

După câteva minute de discuţii, STARCEA mi-a declarat că el nu mai este funcţionar al palatului, că a izbucnit un conflict în cercul din jurul palatului. Mi-a spus chiar că i s'a interzis accesul la palat în urma unor intrigi făcute în jurul regelui. Din acel moment am văzut că scopul principal pentru care l-am chemat pe STARCEA, pentru a-mi da seama de cele ce se petrece la palat, nu mai poate fi atins şi atunci a urmat o discuţie fără conţinut precis.

Mi-a spus că BUZEŞTI nu este supărat pe mine, că a fost o supărare pasageră, că ar trebui să se facă toate eforturile ca să se tranşeze criza. Totul nu a durat mai mult decât 25 minute şi am plecat. La această discuţie au fost prezenţi şi BELU ZILBER şi TOROSIAN.

Intrebare PATRASCANU

Aceasta este discuţia?

Răspuns

Aceasta este discuţia şi aceasta este prima şi ultima întâlnire avută cu STARCEA.

Intrebare ZILBER

Arată dta ce discuţii au avut loc la întâlnirea dintre PATRASCANU şi STARCEA dela TOROSIAN, întâlnire despre care dta ai vorbit în faţa lui PATRASCANU la confruntarea anterioară.

Răspuns

Eu n'am auzit decât anumite părţi din convorbire. Eram în odaia de alături, lângă uşa ce era înlocuită cu o perdea. PATRASCANU şi STARCEA s'au pus de acord ca regele să-i dea lui PATRASCANU un mandat în alb. STARCEA a obiectat că asemenea mandate sunt foarte greu de obţinut că nu se dau. PATRASCANU i-a spus că TATARESCU este de acord cu această soluţie şi crede că poate să izbutească. STARCEA i-a cerut explicaţii lui PATRASCANU ce anume intenţionează să facă în cazul când ajunge să formeze un guvern.

PATRASCANU i-a spus că guvernarea sa va constitui o întorsătură faţă de 6 Martie, şi o revenire de fapt la situaţia din 23 August, că va face totul să nu se ia nicio măsură de importanţă, fără consimţământul tuturor partidelor, că nu se va face naţionalizarea, sau exproprierea fără acordarea de îndemnizaţii celor expropriaţi că pentru aceasta, ca şi pentru tranşarea problemei economice cum este stabilizarea, lichidarea urmărilor

Văzut A. Zilber

înțelege că face apel la capitalul anglo-american, pe baza încrederii pe care ar căpătao în cursul guvernării. Aceasta este în esență discuțiile. Țin să arăt că la discuții nu a participat TOROSIAN.

Intrebare PATRASCANU

Față de cele arătate de dl. ZILBER, dta mai susții că discuțiile au fost acelea pe care le-ai arătat dta?

Răspuns

BELU ZILBER și TOROSIAN au asistat dela începutul până la sfârșitul discuției cu STARCEA, iar tot ce afirmă ZILBER că ași fi discutat cu STARCEA și cu dânsul, sunt minciuni conștiente, totul este inventat dela A până la Z.

Intrebare PATRASCANU

Cu cine poți dovedi că ai avut asemenea discuții cu STARCEA la TOROSIAN?

Răspuns

Acestei anchete refuz să-i fac orice fel de dovezi. Mă privește numai pe mine, dacă am sau nu cu ce dovedi.

Intrebare ZILBER

Cu cine poți dovedi dta discuțiile?

Răspuns

Cu STARCEA pe care PATRASCANU îl contestă și dovedesc cu TOROSIAN că nu a participat la aceste discuții.

Intrebare PATRASCANU

Continui să negi dl. PATRASCANU?

Răspuns

Mențin afirmațiile făcute mai sus.

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit de noi și corespunde întocmai celor declarate de noi.

Arestați,
[signature] H. Zilber

Confruntarea a fost făcută de noi:
Lt.col. de Securitate
I. Șoltuțiu
[signature]
Cpt. de Securitate,
Gh. Bordeanu
[signature]

Lt.maj. de Securitate
V. Vânătoru
[signature]

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Intre arestații LUCREȚIU PATRAȘCANU și IOAN BOGDAN STIRCEA, din ziua de 24 Iulie 1953, făcut în București.

Confruntarea a început la ora
" s'a terminat " "

Intrebare PATRASCANU

Dta la confruntarea cu STARCEA ieri ai arătat că cu POGONEANU și BUZESTI ai avut două întâlniri. Arată dta ce ai discutat cu ei la prima întâlnire din 1945.

Răspuns

In prima întâlnire din 1945 cu POGONEANU și BUZESTI am discutat cu privire la criză, plecând dela afirmația care am făcut-o fostului rege.....

Intrebare PATRASCANU

Dta l-ai chemat pe POGONEANU, sau și pe BUZESTI?

Răspuns

L-am chemat numai pe POGONEANU. Eu de fapt nu am avut hinim cu BUZESTI; eu am dat un interwiev ziarului "Scânteia" în care am spus că BUZESTI face intrigi împotriva formării guvernului. Mi s'a spus atunci că s'a supărat pe mine; însă de atunci a trecut un an de zile și între timp nu l-am mai văzut.

Intrebare PATRASCANU

Dar de unde ai aflat dta că este supărat?

Răspuns

A spus cineva pela Consiliul de Miniștri.

Intrebare PATRASCANU

Nu te-ai așteptat să vină și BUZESTI?

Răspuns

Nu, dar nici nu m'a surprins.

Intrebare PATRASCANU

Continuă a arăta discuțiile ce le-ai avut cu ei la prima întâlnire.

Răspuns

Plecând dela afirmația făcută regelui, că regele a făcut o greșeală rupând cu guvernul, le-am spus că regele trebuie să reia legăturile cu guvernul. Nu am căutat să demonstrez că era o chestiune

./.

Arestați,

politică generală,că regele şi anturajul lui mizează pe un lucru fals şi anume pe intervenţia anglo-americană efectivă şi eficientă în treburile interne ale ţării. Ei au spus,dimpotrivă,că ei sunt convinşi că interesele anglo-americane sunt de asemenea natură în România,încât vor interveni. Ei susţineam mai departe cu afirmaţia că guvernul trebuia să fie similar celui dela 23 August 1944 iar eu am căutat să le dovedesc o revenire la formula dela 23 Aug.1944 este exclusă. Aceasta a fost tema discuţiei.

Intrebare PATRASCANU

Dta spui că ei au venit chemaţi de dta ca să-i convingi să meargă la rege,ca să ia legătura cu guvernul Groza;acesta a fost scopul întâlnirii?

Răspuns

Scopul principal era de fapt să văd care e starea de spirit dela palat. Iar eu nu puteam să aflu care este starea de spirit dela palat decât discutând problemele. Ei nu aveau interes să mă informeze,n'am pus întrebări ce gândeşte regele şi anturajul lui, încă discutând chestiuni politice mi-am putut da seama care este situaţia regelui şi a anturajului său faţă de criză.

Toate discuţiile au durat trei sferturi de oră. A trebuit să plec şi am întrerupt discuţiile. Atât s'a discutat la prima întâlnire.

Intrebare PATRASCANU

Care au fost discuţiile dela cea de a doua întâlnire dintre dta, POGONEANU şi BUZESTI.

Răspuns

La a doua întâlnire care a avut loc după o săptămână am reluat discuţiile de unde le-am lăsat plecând dela cele două teze pe care le-am discutat prima dată.

In cursul acestor discuţii eu le-am făcut din iniţiativă personală şi răspundere personală,următoarea propunere:

- Poziţia regelui este o poziţie pierdută,spune-ţi regelui din partea mea să-i sugerez această soluţie să facă apel la mine să mediez între coroană şi guvern,pentru rezolvarea crizei.

Intrebare PATRASCANU

Adică cum?

Răspuns

Să mă cheme la palat oficial şi să-mi spună: Dta eşti cel mai vechi ministru în guvern,dta ai participat la actul dela 23 Aug. ,eu te rog să depui diligenţele necesare ca să se ia raporturile normale între Coroană şi Guvern,pentrucă nu se mai poate aşa,şi te autorizez în acelaş timp să preiei conducerea guvernului.

./.

Arestati,

Wati [signature]

cu GROZA regele a rupt direct legătura când a rupt cu tot guvernul Groza;el va pleca în concediu și eu am să preiau provizoriu conducerea guvernului și în această situație voi tranșa criza.

Intrebare PATRASCANU

Unde urma să plece Dr. PETRU GROZA în concediu? Ce era bolnav?

Răspuns

Nu,nu era bolnav;m'am gândit să plece la Deva.

Intrebare PATRASCANU

Ce au răspuns ei la propunerea dtale?

Răspuns

Ei au fost categoric împotrivă,au spus că criza este deschisă,criza rămâne deschisă și ei și regele așteaptă intervenția anglo-americanilor.Cu aceasta am plecat și din acel moment,din Septembrie 1945,nu am mai văzut pe nici unul din ei până în 1946 când a venit POGONEANU la mine.Cu aceasta s'a încheiat discuția între mine,POGONEANU și BUZESTI;aceasta este curatul adevăr.

Intrebare STARCEA

Dta ai cunoscut aceste întâlniri pe care le-a avut PATRASCANU cu POGONEANU și BUZESTI?

Răspuns

Nu știam de întâlnirea cu BUZESTI și abia ulterior am știut că și POGONEANU a avut o întâlnire cu dl. PATRASCANU.

Intrebare STARCEA

Aceste discuții știi dta că au avut loc între BUZESTI, POGONEANU și PATRASCANU,pe care le-a arătat PATRASCANU aici?

Răspuns

Nici BUZESTI și nici POGONEANU nu mi-au făcut o dare de seamă.Nu știu anumite lucruri.In primul rând mi-au spus tot ce știau ei dela primul contact ce l-a avut BUZESTI și cu PATRASCANU și pe care mi le-au spus mie.

BUZESTI mi-a mulțumit mie pentru faptul că-l împăcasem cu PATRASCANU.Aceasta a fost o operă a mea și inițiativa mea față de BUZESTI și PATRASCANU și deaceia v'am arătat că erau certați și BUZESTI se considera certat cu el.

Mi-au spus apoi că au discutat împreună modalitatea sau cum se va putea ajunge de a se ieși din impasul în care se afla situația internă politică,din criza care s'a deschis între rege și guvernul Dr.Groza.Existau din partea lui BUZESTI și PATRASCANU o sinceră și serioasă dorință de a se rezolva criza,însă el BUZESTI era sceptic, pesimist cu privire la reușita celor ce-și propuneau,pentru a rezolva criza.El considera greu acum în această fază,a se mai drege oala spartă.Făcea aluzie la guvernul de platformă dela 23 August un guvern ./.

care compartimenta toate partidele democrate de opoziție din timpul războiului PNȚ,PNL,Social-Democrații,Comuniștii;el nu mai vedea cum se va putea drege "oala spartă". Aceasta este tot ce mi-a spus BUZEȘTI atunci,nu am stat de vorbă prea mult pentrucă el era bolnav și nu se putea obosi. Ce mi-a vorbit însă era suficient pentru mine și eu credeam că vor fi alte contacte ulterioare atunci.

Intrebare STARCEA

Ți-a vorbit POGONEANU și BUZEȘTI atunci că PATRAȘCANU propusese eșirea din criză prin însărcinarea de către rege a lui PATRAȘCANU cu preluarea conducerii guvernului,îndepărtându-l pe GROZA?

Răspuns

Nu pot să spun că atunci a vorbit,însă aceace a expus astăzi dl.PATRAȘCANU este un lucru care l-am uitat și mi l-a reamintit acum.

Intrebare PATRAȘCANU

Cine poate confirma dle PATRAȘCANU că discuțiile arătate de dta aici sunt cele care au avut loc între BUZEȘTI,POGONEANU și dta?

Răspuns

Nimeni,decât eu,pentrucă numai eu am fost prezent la aceste discuții,cuPOGONEANU și BUZEȘTI.

Intrebare PATRAȘCANU

POGONEANU trebue să confirme exact aceleași lucruri pe care le spui dta.

Răspuns

Aceasta nu pot eu să afirm.

Intrebare PATRAȘCANU

Confirmi declarația lui STARCEA că el a fost acela care a mediat împăcarea dintre dta și BUZEȘTI?

Răspuns

Nu,aceasta,o asemenea tentativă din partea lui STARCEA nu s'a făcut niciodată,despre o împăcare nu se poate spune nici un moment și toate aceste afirmații nu stau în picioare.

Intrebare STARCEA

Cu ce dovedești dta dle STARCEA că dta ai mediat împăcarea dintre BUZEȘTI și PATRAȘCANU? "Adu-ți aminte"!

Răspuns

Pot să expun detaliile,dle anchetator,cum s'au petrecut lucrurile.

I-am văzut pe dl.PATRAȘCANU odată la Ministerul Justiției lucru care nu l-am spus lui BUZEȘTI.Cu mult înainte,în 1945,imediat la sosirea mea în București,într'o chestiune a mea particulară.

PATRAȘCANU

./.

Citați. [signatures]

Îmi aduc aminte că la începutul lui 1945 a venit STARCEA la mine şi a vorbit despre nişte păduri;a fost la mine la Minister.

Intrebare PATRASCANU

Dece atâta timp ai afirmat că pe STARCEA l-ai văzut numai în anul 1945?

Răspuns

Că a fost la minister la mine spuneam,nu a fost întâlnire organizată.

Ancheta:Continuă dle STARCEA?

După aceia,în treacăt,a aflat GRIGORE BUZESTI,poate chiar prin mine,faptul că apelasem la PATRASCANU pentru salvarea Pădurii dela Valea Seacă,etc. şi dl.BUZESTI mi-a spus după 6 Martie 1945: «Pentru a-ţi salva interesele proprii te dai cu guvernul». Mi-a spus-o jumătate în glumă,jumătate în serios şi m'am supărat spunându-i că niciodată nu am considerat că am rupt legăturile cu PATRASCANU.

BUZESTI m'a rugat pe mine,atunci,că vrea să-l revadă pe PATRASCANU şi eu,care eram bine cu PATRASCANU,pe când el se considera certat cu PATRASCANU,să-l văd nu în audienţă,ci mai confidenţial. Nu i-am dat să înţeleagă lui PATRASCANU să-i cer o audienţă, dându-i a înţelege că este vorba de chestiuni politice,pentrucă dacă-i cer pentru interese personale se supăra;l-am rugat pe RADULESCU să ia contact cu PATRASCANU să-l roage pentru a ne vedea şi în urma acestui fapt PATRASCANU a consimţit să mă vadă.

Intrebare STARCEA

Arată ce-ai vorbit cu el atunci,în esenţă ce nu-ţi aminteşti de întâlnire ?

Răspuns

Esenţa este următoarea. Am intrat în miezul problemei crizei care se deschisese şi care se prelungise,provocând o situaţie de incertitudine şi nelinişte;am discutat criza şi necesitatea de a o rezolva cât mai repede,pentrucă dacă nu o rezolvăm noi românii,o vor rezolva străinii şi pentrucă soluţia pe care o vom găsi noi va fi mai uşoară decât aceia pe care o vor găsi ei.

PATRASCANU credea că poate vin din partea regelui,că ştia că nu sunt un om de politică internă;singura mea calitate a fost aceia că am fost la palat în acei ani şi pentrucă ştia că regele avea încredere în mine;ştiu că m'a întrebat dacă l-am văzut pe rege şi dacă aceasta este iniţiativa regelui. Eu i-am spus că nu l-am văzut decât în Aprilie şi atunci i-am spus că acest lucru este o iniţiativă de a mea,de-al pune în contact cu grupul nostru,cu BUZESTI POGONEANU. Am gândit că în primul rând să-l pun în contact cu BUZESTI,pentrucă POGONEANU era tehnicianul lui BUZESTI ,un fel de şef

./.

Arestaţi,

[illegible] [illegible]

de cabinet al acestuia.

Intrebare STARCEA

Dece nu răspunzi precis şi concret la întrebarea mea, pentru a-şi aduce aminte de această întâlnire? Vorbeşte despre împăcarea lui PATRASCANU cu BUZESTI.

Răspuns

Eu i-am spus lui PATRASCANU că singurul mijloc de a se ajunge efectiv şi practic la o soluţie de compromis să nu umble să-l vadă pe HUDITA şi ceilalţi,ci ia pe omul cel mai de încredere al regelui şi al celor 3 partide MANIU,BRATIANU,TITEL PETRESCU pe BUZESTI "şi chiar te rog să iei contact cu el";i-am arătat că el îmi superase,că era dorinţa lui BUZESTI.

PATRASCANU mi-a spus că nu se consideră supărat,dacă el s'a considerat nu are dece."Şi eu sunt dispus să-l văd" a spus PATRASCANU;şi atunci a rămas ca d1. PATRASCANU să fixeze întâlnirea prin BALACEANU pentrucă tehnica era simplă,să-i spună lui BALACEANU. Important este că PATRASCANU a fost de acord să-l vadă pe BUZESTI şi adaug că,în cadrul acestei discuţii cu PATRASCANU m'a întrebat cine ştie despre acest lucru. Vroia să afle aceasta,pentrucă discuţia era de asemenea natură că trebuia să fie cât mai secretă. I-am spus că afară de mine BUZESTI şi POGONEANU poate să ştie MANIU,pentrucă BUZESTI ori de câte ori făcea ceva,trebuia să ia o iniţiativă politică,îl punea la curent pe MANIU. I-am mai spus: "Regele nu ştie îţi dau cuvântul meu,încă eu personal ~~ştiu că este şi ideia lui în această privinţă, pentru a se aranja lucrurilor~~ sunt absolut convins că aceasta corespunde absolut cu vederile sale.-

Corectat de [illegible] [illegible]

Intrebare STARCEA

Cu alte cuvinte dta ai fost iniţiatorul întrevederii dintre PATRASCANU,BUZESTI şiPOGONEANU.

Răspuns

Da.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi cele spuse de STARCEA?

Răspuns

Toate discuţiile pe care le-a făcut STARCEA sunt perfect adevărate acum mi-a adus aminte unele amănunte pe care le-am uitat; este foarte just,îmi aduc aminte că a vorbit de BUZESTI şi a spus că este persoana cea mai importantă. Toate afirmaţiile făcute de STARCEA sunt perfect adevărate. Această discuţie a avut loc în Septembrie în casa lui TOROSIAN la prima şi ultima întrevedere pe care am avut-o cu STARCEA.

Intrebare PATRASCANU

Dta confirmi că STARCEA a fost autorul întrevederii ntre dta,POGONEANU şi BUZESTI?

./.

Arestat

Răspuns

Dacă STARCEA a dorit să mă vadă nu știu, însă eu personal am vrut să-l văd pe STARCEA. Eu i-am spus lui TOROSIAN atunci l-am văzut pentru prima oară și ultima dată. Mai adaug un lucru: că tot timpul am spus că nu-mi amintesc prin cine s'a făcut prima întâlnire între BUZESTI și POGONEANU. Eu credeam că prin ELENA CONSTANTE; în urma amănuntelor date de STARCEA pot să precizez că prima întâlnire n'a fost făcută de LENA CONSTANTE, ci prin TOROSIAN și IONEL BALACEANU. Este perfect just.

Adaug că de o împăcare propriu zisă nu a fost vorba nici un moment, însă STARCEA a vorbit el mi-a spus uite care este starea de spirit a lui BUZESTI.

Intrebare PATRASCANU

El a mediat împăcarea?

Răspuns

Nu el a mediat-o.

Intrebare PATRASCANU

Susții categoric că această întâlnire a avut loc la TOROSIAN?

Răspuns

A fost la TOROSIAN și a fost prima și ultima.

Intrebare STARCEA

Adu-ți aminte că această primă întâlnire a avut loc la DINA COCEA.

Răspuns

Pe mine m'a adus acolo BALACEANU și l-am găsit pe PATRASCANU într'o cameră mare, într'un salon; nu era un birou de bărbat.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi acum această întâlnire?

Răspuns

Această afirmație este falsă și mincinoasă. La Colentina nu a fost nici o întrevedere cu STARCEA.

STARCEA

Poate că dl. PATRASCANU și-a adus aminte dacă m'am întâlnit acolo cu dânsul în acelaș loc sau altă dată?

PATRASCANU

STARCEA m'a dus înainte de 23 August cu mașina în Colentina.

Ancheta

BALACEANU te-a adus.

PATRASCANU

Aceasta este minciună.

./.

Arestati,

[signatures]

Intrebare PATRASCANU

Răspune la următoarea întrebare dle PATRASCANU: De celelalte întâlniri cu STARCEA "nu-ți aduci aminte"?

Răspuns

Afară de prima și ultima întâlnire care a fost organizată, nu trebue să-mi aduc aminte pentrucă nu au existat.

Intrebare STARCEA

Atunci, dle STARCEA, adu-i aminte dta lui PATRASCANU despre a doua întâlnire avută cu el, prin amănuntele discuției.

Răspuns

A doua întâlnire am avut-o cu dl. PATRASCANU în casa Magistraților. Discuția, la care nu a participat nimeni, a fost următoarea:

-Dl. PATRASCANU expunându-mi motivele, mi-a spus că dorește și că trebue neapărat să-l poată vedea pe rege. Aceasta în mod absolut secret, adică fără să fie informat despre aceasta nimeni, deci nici opoziția, nici BUZESTI.

Eu i-am spus imediat că este imposibil acest lucru, pentrucă regele și-a luat un angajament formal față de șeful opoziției MANIU de a nu vedea pe nici un membru al guvernului Groza și nici persoane din tabăra guvernamentală, fără consimțământul prealabil, tocmai din cauza situației constituționale extraordinare în care ne aflam în urma intervenției marilor puteri în afacerile politice interne ale țării, dar că eu eram sigur că puteam să aranjez o întrevedere secretă ... autorizare ... să fac aceasta cu încunoștiințarea lui BUZESTI care, în cazul când n'ar crede că MANIU, BRATIANU și TITEL PETRESCU ar fi de acord cu aceasta, ar putea să ia această responsabilitate asupra sa.

PATRASCANU s'a lăsat foarte greu convins să-l pun în curent pe BUZESTI cu aceste lucruri, lucru care m'a mirat foarte mult. Mi-a spus că tocmai pentrucă pe BUZESTI îl considera ca fiind într'o anumită măsură mai recalcitrant, mai intransigent chiar decât MANIU al cărui umbră era în unele privințe și că el știa că și înainte de 23 August BUZESTI era un fel de consilier politic al regelui și că BUZESTI îl informa pe rege unilateral de problemele crizei și de posibilitatea rezolvării ei, așa că era eminamente necesar ca PATRASCANU să-i poată reda regelui și punctul său de vedere în această chestiune, ca el să-și poată da seama de toate problemele. In cursul acestei discuții pe care am avut-o cu PATRASCANU, el a recunoscut unele lucruri pe care le știam că el și așa ceruse regelui prin dl. IOANITIU, peste capul lui BUZESTI și al meu o audiență, o întrevedere în perioada crizei

./.

arestați,

033

Intrebare STARCEA

Cine ţi-a spus acest lucru?

Răspuns

Chiar regele şi IOANIŢIU.PATRASCANU ceruse prin IOANIŢIU şi regele era plictisit,pentrucă regele spunea că, dacă nu primeşte pe nimeni,ce poate să facă şi în această situaţie m'a întrebat pe mine şi i-am arătat ce credeam că poate să facă şi rezultatul acestui lucru era că IOANIŢIU i-a dat lui PATRASCANU răspunsul ca să mă vadă pe mine şi în urma acestui fapt PATRASCANU s'a declarat gata ca să mă vadă şi BUZEŞTI mi-a spus ca să mă duc să-l văd pentrucă are încredere în mine,pentru a vedea ce vrea PATRASCANU.Esenţialul era ca să văd ce vrea cu regele. ~~[illegible]~~.BUZEŞTI a fost preparat de mine şi IOANIŢIU în numele regelui,să-şi ia asupra lui această întrevedere,în cazul când ar fi convins că opoziţia s'ar opune şi dacă crede că opoziţia ar fi de acord,să obţină aceasta. ~~[illegible]~~.De aceia am spus că PATRAS-CANU mi-a confirmat ce ştiam dela suveran şi IOANIŢIU, că ceruse o întrevedere regelui.

Şters de mine [signature]

Intrebare STARCEA

Şi ce a rămas?

Răspuns

BUZEŞTI îmi ~~[illegible]~~ făcuse mie la sugestia regelui ~~[illegible]~~ următoarea propunere:PATRASCANU,care nu a vrut să încredinţeze nici lui IOANIŢIU ce avea de discutat precis cu regele, poate să mi-ar spune mie şi de aceia m'a recomandat pe mine ca ~~[illegible]~~ persoană de încredere,în cazul când PATRASCANU ar renunţa să-l vadă pe rege,spunându-mi mie despre ce e vorba.

Corectat de mine [signature]

Rezultatul a fost următorul că PATRASCANU a fost convins de mine ca să-l pună în curent pe BUZEŞTI;nu i-am spus lui că IOANIŢIU şi vorbise cu BUZEŞTI.PATRASCANU mi-a spus că este de acord,dacă aceasta este absolut necesar,însă mi-a spus ca să văd ce ~~[illegible]~~ pot să fac ca să-l vadă pe rege. Eu n'am mai insistat asupra fondului ce vroia să-i spună regelui pentrucă PATRASCANU mi-a arătat că erau chestiuni care nu se puteau discuta decât cu regele.Atunci i-am spus lui PATRASCANU să aibă răbdare şi toată încrederea că voi duce la îndeplinire această chestiune în interesul tuturor,dar să nu mai bombardeze pe IOANIŢIU,pentrucă trebue să aranjăm cu BUZEŞTI aceasta.A rămas stabilit că PATRASCANU va afla dela IOANIŢIU când lucrurile se vor lămuri.

Intrebare PATRASCANU

Iţi aduci aminte dta recunoşti aceste discuţii cu

./.

Arestaţi, [signatures]

STARCEA în Casa Magistraţilor?

PATRAŞCANU

Intâlnirea din Casa Magistraţilor este o minciună sfruntată şi toate discuţiile sunt inventate dela A până la Z.

STARCEA

O simplă observaţie vreau să fac la cele spuse de dl. PATRAŞCANU.

Intrebare STARCEA

Arată ce ai de spus?

Răspuns

Dlui a calificat ieri prin procesul verbal, care a fost stenografiat, drept minciună sfruntată şi alte fapte pe care azi le-a recunoscut. Ar fi mai bine să spună că poate "mă înşel"; poate că dânsul va [illegible] lucrurile în cele din urmă.

Intrebare STARCEA

Cu ce poţi dta confirma aceste discuţii purtate cu PATRAŞCANU?

Răspuns

Este foarte simplu dle anchetator; le pot dovedi prin faptul că dl. ZILBER care nu a stat să asculte fondul discuţiilor mele, însă la început şi la sfârşit a fost un timp acolo, a ştiut despre ce este vorba. Nu ştiu cum l-a pus în curent, însă dânsul ştia că era vorba de o chestiune privitoare la o întrevedere cu regele a lui PATRAŞCANU. Ştiu că ZILBER la plecare m'a întrebat dacă voi reuşi. Intrebaţi-l pe ZILBER ce-şi aminteşte despre această chestiune. Pot să dovedesc acest lucru prin faptul că eu am vorbit despre aceasta cu BUZEŞTI şi adaug, nu imediat, cu POGONEANU, pentrucă nu se afla în ziua aceia acolo. De acolo m'am dus direct la Palatul Stirbey la Buzeşti. POGONEANU cunoaşte problema n'am discutat în detaliu, însă fondul şi faptele chestiunii că l-am văzut pe PATRAŞCANU şi în ce scop, ştia. Nu pot să spun dacă ştia ceva RADU BUZEŞTI, însă se afla în Bucureşti şi l-a văzut pe fratele său, nu ştiu dacă-l informa, totuşi şi-ar putea aduce aminte şi RADU BUZEŞTI, dacă ştie ceva despre o mijlocire a mea de a vedea PATRAŞCANU pe rege.

Faptul că dl. PATRAŞCANU nu-şi aminteşte că ne-am întâlnit pe [illegible] în casa Magistraţilor, este un indiciu poate cu privire la discuţiile pe care le-am avut acolo şi confirmă aceste indirect discuţii, întrucât, dacă aş fi fost la el pentru o nouă intervenţie cu privire la Văleni, Bulci, Valea Seacă, îşi aducea precis aminte de întâlnire.

Intrebare PATRAŞCANU

Nici acum nu-ţi aduci aminte?

./.

Arestat

Răspuns

Tot ce a afirmat STARCEA până acum este o minciună conştientă, dela A până la Z.

Intrebare STARCEA

Arată dle STARCEA, dacă a avut loc întâlnirea dintre PATRASCANU şi rege şi dela cine ştii dta de această întâlnire?

Răspuns

Intrevederea între rege şi PATRASCANU a avut loc.

PATRASCANU l'a văzut pe rege cam la aproximativ 10 zile după aceasta. Eu am aflat despre acest lucru după ce a avut loc intrevederea, mai întâi dela IOANITIU, după aceia când, m'am reîntors dinn Bulci şi dela BUZESTI. Cu privire la discuţii tot dela IOANITIU ştiu şi din relatări foarte amănunţite, pe care nu le ştia nici BUZESTI. Eu le-am aflat apoi şi dela rege personal, când am fost primit în audienţă mai târziu, într'o fază ulterioară a crizei din 1947.

Corectat de mine
Ioan Mihai Mitrea

Intrebare PATRASCANU

Confirmi întâlnirea dintre rege şi dta?

Răspuns

Intâlnirea mea cu regele, afirmată de STARCEA, este o minciună conştientă. Ea nu a avut loc nici în timpul crizei şi nici după criză. Este vorba de întâlnire secretă.

Intrebare STARCEA

In afară de cele arătate în anchetă, privitoare la locul întâlnirii dintre PATRASCANU şi rege mai ai ceva de arătat? Nu este nevoie să arăţi locul întâlnirii?

Răspuns

Nu am nimic de adăugat.

Intrebare STARCEA

Cine poate confirma întâlnirea secretă între PATRASCANU şi rege.

Răspuns

PATRASCANU, regele, IOANITIU, GRIGORE BUZESTI, RADU BUZESTI şi POGONEANU; cred că şi MANIU, BRATIANU şi TITEL PETRESCU pentru că aceştia trebuia să-şi dea consimţământul, poate că nu formal, oricum însă, ulterior trebuiau să ştie că PATRASCANU l-a văzut pe rege.

Intrebare STARCEA

Dta ştii din cele ce ţi-a spus dl IOANITIU şi regele personal?

Răspuns

Da.

Intrebare PATRASCANU

Nici acum nu confirmi?

Protestat. [signature] [signature]

Răspuns

Toate afirmaţiile pe care le face STARCEA, cu privire la această întâlnire sunt minciuni dela început până la sfârşit, o asemenea întâlnire nu a avut loc niciodată.

Intrebare STARCEA

Arată dta, ce s'a discutat între PATRASCANU şi rege în această întrevedere secretă.

Răspuns

PATRASCANU a făcut mai întâi regelui o expunere amănunţită asupra situaţiei în care se afla criza politică în acel timp, rezultatul tratativelor sale pentru rezolvarea ei precum şi a sugestiilor sale cu privire la rezolvarea crizei; el însă nu a menţionat regelui nici numele persoanelor cu care se consulta în vederea rezolvării crizei şi nici a acelora care vor forma eventual guvernul. In al doilea rând l-a sondat pe rege cu privire la persoana la care el se gândeşte eventual să facă apel pentru formarea guvernului de compromis, acceptabil atât de partidele de guvernare, cât şi cele din opoziţie şi totodată a făcut o aluzie la dl. TATARESCU pentru a şti dacă regele s'ar gândi la el. Majestatea Sa a răspuns că în niciun caz nu se poate gândi la dl. GHEORGHE TATARESCU întrucât crede că preşedenţia lui ar fi desigur neacceptabilă pentru PNT şi PNL. Atunci PATRASCANU l-a întrebat pe rege dacă în eventualitatea în care el se oferă sau altă persoană din Partidul Comunist ar reuşi să găsească o formulă de guvern mixt, de compromis, acceptabil pentru ambele părţi, regele ar fi hotărât să numească ca prim-ministru chiar pe un comunist. N'a spus dacă el ar reuşi să facă acest lucru. Regele i-a răspuns că el va accepta fireşte orice persoană care va întruni consimţământul său care va fi acceptat, de către cele trei părţidele democrate de opoziţie, cât şi de partidele ce erau la guvernare. Ca să fiu mai precis, regele a vrut să spună că el nu avea nimic împotriva unei persoane, dacă aceasta are aprobarea tuturor şi totodată îl asigură pe dl. PATRASCANU că evident că dacă dlui va reuşi să formeze guvernul, îi poate asigura dinainte de faptul că nu va exista contra persoanei sale nici o opoziţie din partea coroanei.

Dl. PATRASCANU l-a întrebat atunci pe rege dacă se poate folosi de aceasta (de discuţia ce o avusese cu regele) în unele tratative gingaşe, pe care va fi chemat să le ducă, întrucât îşi dădea seama că unele persoane politice se îndoesc de faptul că regele ar putea să încredinţeze preşedenţia chiar unui comunist, arătând totodată regelui, că aceasta i-ar uşura într'o bună măsură posibilitatea de a reuşi găsirea soluţiei de compromis

./.

Arestat.

ce se impune.

Regele i-a spus că nu vede cum pe deoparte dl.PATRASCANU dorise ca întrevederea lor să fie absolut strict secretă, iar pe de altă parte să o poată pomeni în cursul tratativelor ce urma să le ducă, insistând pe lângă dl.PATRASCANU asupra faptului că nu înţelege să fie amestecată coroana direct în rezolvarea crizei.

Dl.PATRASCANU l-a asigurat formal pe rege că el s'ar folosi de această încredere pe care i-o acordă suveranul numai în cazuri extreme şi în mod cu totul confidenţial şi că în niciun caz regele, n'ar risca să fie persoana compromisă prin tratativele pe care le va duce. Regele l-a mai întrebat pe dl.PATRASCANU asupra şanselor pe care crede el că le-ar avea pentru a reuşi rezolvarea crizei şi totodată asupra timpului pe care crede el că-i va fi necesar pentru a ajunge la un asemenea compromis. Dl. PATRASCANU i-a spus că-i este imposibil să se pronunţe anticipat asupra acestei probleme, dar că speră totuşi că asigurarea pe care i-o făcuse regele, că va accepta chiar pe un comunist la preşedenţie va constitui o înlesnire substanţială a rezolvării crizei.

Dl.PATRASCANU i-a mai arătat regelui în continuare că s'a înţeles pe deplin cu dl.GH.TATARASCU, cu care lucra mână în mână în vederea găsirii unei soluţii de compromis şi că-l poate asigura pe rege că dl.TATARESCU l-ar sprijini pe el, pe PATRASCANU în cazul când ar reuşi să formeze guvernul de compromis în următorul fel:

-In primul rând era de acord să intre în guvernul PATRASCANU, deci sub preşedenţia lui PATRASCANU, accepta să fie ministru.

-In cazul când n'ar fi posibil ca el să figureze personal într'un guvern de compromis din cauza opoziţiei eventuale a lui MANIU, BRATIANU, iar dă totuşi dlui PATRASCANU tot sprijinul său prin aceia că-i pune la dispoziţie un număr cât mai mare de miniştri din partidul său.

- In al treilea rând, că înţelege să gireze, să se poarte chezaş, garant faţă de rege pentru persoana şi activitatea dlui PATRASCANU, în această eventualitate.

<u>Intrebare STARCEA</u>

Fără să participe direct, sau prin oamenii lui?

<u>Răspuns</u>

In orice caz era girant pt. PATRASCANU, ca să existe o garanţie, în afară de garanţia pe care ar da-o ceilalţi. TATARASCU era un monarhist şi regele avea încredere în

./.

Arestat,

TĂTĂRĂSCU (chiar tatăl său l-a făcut să aibe această încredere) şi era sigur că, dacă TĂTĂRESCU spune că se poartă garant, chiar dacă nu este în guvern, nu se va pune problema răsturnării monarhiei.

Dl. PĂTRĂŞCANU l-a rugat pe rege să-l primească pe dl. TĂTĂRESCU, pentrucă acesta să confirme cele de mai sus, această înţelegere, faptul că ceiace i-a spus este exact. Regele i-a răspuns lui PĂTRĂŞCANU că întrucât n'ar putea să-l vadă pe TĂTĂRESCU, pentrucă era convins că MANIU şi BRĂTIANU n'ar admite ca regele să-l vadă, că acest lucru nici nu era necesar pentru el, pentrucă-l crede pe cuvânt pe dl. PĂTRĂŞCANU, nu se îndoieşte asupra celor ce i-a spus. PĂTRĂŞCANU a mai cerut un lucru regelui: atunci când ar fi absolut necesar, el, PĂTRĂŞCANU, să poată să-l revadă pe rege în interesul reuşitei misiunii pe care şi-o asumase de a găsi soluţia de compromis, sau printr'un guvern format de el sau de alte persoane care ar întruni punctele de vedere ale tuturora. Regele i-a spus că nu poate să-i spună dinainte, ca să-i dea o garanţie, pentrucă urma ca acest lucru să fie din nou supus consimţământului opoziţiei; însă în principiu îl ruga pe PĂTRĂŞCANU să încerce să evite acest lucru pe cât era posibil, pentrucă el nu vroia să fie amestecat în rezolvarea crizei, pentru a nu da posibilitatea, pretext, în cazul în care criza nu s'ar fi putut rezolva să degenereze dintr'o criză de guvern, într'o criză monarhică; nu vroia să expună coroana.

Aceasta este în esenţă ce am aflat dela rege şi IOANIŢIU, lucruri pe care le-au ştiut şi BUZEŞTI şi POGONEANU.

<u>Intrebare STÂRCEA</u>

In afară de IOANIŢIU şi dta, cine a mai cerut regelui ca să aibe aceste întâlniri secrete cu dl. PĂTRĂŞCANU?

<u>Răspuns</u>

Tot cu prilejul acestei audienţe pe care am avut-o la rege, acesta mi-a spus - în continuare - o mulţime de lucruri; între altele mi-a menţionat în treacăt faptul că dl. TĂTĂRĂSCU i-a trimis vorbă ca să-l primească pe PĂTRĂŞCANU.

<u>Intrebare STÂRCEA</u>

Cu alte cuvinte, a mai mediat şi TĂTĂRESCU?

<u>Răspuns</u>

Nu a mediat; a cerut regelui ca să aibă loc această întrevedere între el şi PĂTRĂŞCANU.

<u>Intrebare PĂTRĂŞCANU</u>

Confirmi dta cele arătate de către STÂRCEA?

./.

Arestaţi,

Răspuns

Absolut toate amănuntele date de către STARCEA cu privire la această pretinsă întrevedere a mea cu regele, constitue o minciună totală şi conştientă a lui IONEL STARCEA. O întrevedere cu regele nu a avut loc, nu l-am văzut pe rege niciodată în secret.

Intrebare STARCEA

Arată dta ce discuţii ai avut cu PATRASCANU la a treia întâlnire, dela Institutul de Conjunctură?

Răspuns

Atunci PATRASCANU mi-a cerut o nouă întâlnire cu suveranul. I-am arătat că acest lucru este imposibil şi că singurul mijloc de a rezolva dificultăţile mari pe cari spunea că le întâmpină, tocmai din cauza stagnării tratativelor, pentru că trebuia să lămurească cu regele anumite chestiuni, ~~care puteau~~ era ca ele să fie rezolvate prin persoana mea, rugându-l pe dl. PATRASCANU să aibe toată încrederea pe care mi-o arată suveranul, pentru a înlesni rezolvarea chestiunilor fără ca să mai aibe loc o audienţă şi punându-mă în această privinţă la dispoziţia dlui PATRASCANU. Acesta este fondul chestiunii.

Contact de mine
[signature]

Am stat de vorbă foarte puţin pentrucă dl. PATRASCANU era grăbit.

Intrebare STARCEA

Aţi stabilit ceva în legătură cu viitorul contact?

Răspuns

Urma să ne vedem ca să mă pună el în curent cu anumite lucrări.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi dle PATRASCANU?

Răspuns

Intâlnirea dela Conjunctură este o minciună inventată a lui STARCEA. O asemenea întâlnire nu a avut loc niciodată cu STARCEA.

Intrebare STARCEA

Când dta ai fost la întâlnirea cu ZILBER, la care trebuia să vină PATRASCANU, unde se afla în acel moment PATRASCANU?

Răspuns

PATRASCANU se afla la dl. TATARESCU.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi acest lucru?

Răspuns

Ce să confirm?

./.

Arestaţi,
[signatures]

Intrebare PATRASCANU

Dacă atunci când era fixată a patra întâlnire în casa lui LENA CONSTANTE cu el, erai la TATARESCU?

Răspuns

N'am fixat nici o întâlnire în casa lui LENA CONSTANTE. N'am discutat cu dânsul sub nici o formă, nici direct nici indirect asupra unei întrevederi în casa lui LENA CONSTANTE.

Intrebare STARCEA

" Adu-ţi aminte?"

Răspuns

Dat fiindcă m'am dus la dl. ZILBER, tocmai pentru a-l întâlni pe dl. PATRASCANU, iar acesta nu a sosit şi nu a venit nici după o oră şi jumătate, dl. ZILBER i-a telefonat în prezenţa mea întrebându-l dacă mai intenţionează să vină, sau numai poate să vină în seara acéia, spunându-i totodată că nu reuşise să mă conving pe mine, de a merge acolo unde se afla dl. PATRASCANU, pentru a asista la discuţia ce o avea cu dl. TATARESCU.

Intrebare STARCEA

In ce mod i-a vorbit ZILBER la telefon?

Răspuns

A vorbit acoperit la telefon, însă mi-a dat să înţeleg că ar fi de dorit să particip la discuţie. Al doilea argument în legătură cu acest fapt este acela, că mai târziu, în jurul orei 12 şi ceva, dl. PATRASCANU care promisese să telefoneze până la ora acéia dacă să-l mai aştept, sau trebue să fie amânată întrevederea pentru o altă zi, a dat un telefon de acasă dela el şi dl. ZILBER mi-a spus că numai este la TATARESCU, că este obosit şi că se scuză că nu poate veni.

Intrebare PATRASCANU

Acum "îţi aduci aminte"?

Răspuns

O asemenea conversaţie telefonică este inventată de STARCEA. Aceasta nu a avut loc niciodată.

Intrebare STARCEA

Ce discuţii ai avut dta cu PATRASCANU la TOROSIAN?

Răspuns

La TOROSIAN l-am întâlnit pe PATRASCANU în urma nereuşitei de a-l vedea la ZILBER şi acolo fără prea multă vorbă dl. PATRASCANU mi-a spus că trebue neapărat să-l vadă pe rege. In cazul când aceasta nu va putea să se aranjeze el cerea ca regele să-i dea un mandat în alb, prin care regele nu se compromitea întrucât nu conţinea numele unei persoane, dar îi facilita posibilitatea găsirii soluţiei. Că el vrea să rezolve criza iar mandatul

./. Ar[illegible]ţi.

în alb iar de posibilitatea înlăturării unor susceptibilități posibile din partea unor colegi. Bineînțeles că dânsul a insistat foarte mult pe lângă mine, cerându-mi să-i promit, în mod cu totul formal, de a nu desvălui acest secret nimănui și rugându-mă totodată să fac tot ce-mi stă în putință să-l conving pe suveran să-i dea acest mandat în alb și dacă poate să-l primească, repetând aceiaș veche poveste că regele nu va face nimic în spatele opoziției. I-am spus lui PATRASCANU că eu nu pot să iau acest lucru asupra mea, însă voi face ca regele să insiste pe lângă opoziție, dar nu pot cere ca regele să nu se consulte cu opoziția, pentrucă este obligat și ar fi o mare greșală să-l evite pe BUZEȘTI; regele consultându-l pe MANIU, acesta va vorbi cu BUZEȘTI, și deci și el va afla mai târziu de acest lucru și are să-l indispună. Eu i-am spus că-i promit această rezolvare a lucrurilor pentru ca criza să fie rezolvată, pentrucă eram de acord cu orice propunerea PATRASCANU și chiar l-am felicitat pentru acest mandat în alb, că este cea mai corectă soluție. Însă l-am rugat să aranjeze chestiunea cu BUZEȘTI, dar dânsul a rămas pe punctul său de vedere dându-mi a înțelege, că era înțeles în această privință cu TATARASCU care se ferea de BUZEȘTI și MANIU foarte mult și credea că acest lucru trebue obținut fără știrea opoziției. Astfel se explică pentru mine faptul dece ZILBER insistase atât de mult ca eu să asist la discuțiile între TATARESCU și PATRASCANU. De altfel și PATRASCANU mi-a spus la TOROSIAN că era ridicol că nu vream să-l văd pe TATARESCU, că nu era o atitudine serioasă, că nu era realistă. In materie de politică el cunoștea bine sentimentele mele față de TATARESCU încă înainte de 23 August și dânsul s'a declarat de acord cu mine în privința valorii lui TATARESCU, dar dânsul mi-a spus că sunt momente politice când trebue să treci puntea cu dracul și că nu trebue să ai o atitudine naivă copilărească.

Am înțeles că dânsul făcea o aluzie de teamă că am refuzat să merg la TATARESCU atunci cu ZILBER.

Mai departe, a rămas stabilit între dl. PATRASCANU și mine, i-am promis formal, că nu voi vorbi mai înainte cu BUZEȘTI, ci cu regele, însă dacă regele nu se va lăsa convins fără să discute cu opoziția, eram deslegat de această problemă și regele l-ar fi chemat pe BUZEȘTI ca să știe ce să facă. Urma ca eu să-l revăd pe dl. PATRASCANU în acelaș loc, după o săptămână de zile, comunicându-i prin BALACEANU exact ziua și ora, aceasta spre seară, după apusul soarelui.

După aceasta pentrucă problema pentru care PATRASCANU ceruse să mă vadă, a fost rezolvată, am trecut în camera de alături

./.

Arestat

 42

unde era dl. SILBER şi am continuat să vorbim în trei. Dl. PATRASCANU mi-a dat toate elementele pentru dovada faptului că preşedenţia sa nu ar constitui pentru rege, coroană, monarhie şi nici pentru noi marii latifundiari, burghezi, moşieri un motiv de spaimă sau îngrijorare. Eu am provocat discuţia ce a urmat arătându-i că atât Majestatea sa, cât şi marii burghezi români, se temeau foarte mult de exproprierea pădurilor, care a fost tocmai prevăzută în principiu în legea, care era în vigoare, dela 21 Martie. Se punea deci modalitatea aplicării ei. Dl. PATRASCANU mi-a spus că este imposibil să se revină asupra acestui punct deşi înainte de 23 August dl. PATRASCANU a spus regelui că problema pădurilor nu se punea, se punea problema exproprierii moşiilor.

PATRASCANU a spus că el admite problema exproprierii pădurilor (ce exista în programul lor), al restului subsolului şi deasemenea a industriei, începând cu industria grea şi cea de mare consum, însă spre deosebire de programul comuniştilor, în ceiace priveşte modalitatea, el înţelege să nu se facă în mod revoluţionar, nici prin forţă ci lucrurile s'ar putea face în mod civilizat, treptat acordându-se despăgubiri proprietarilor, desigur nu complecte (la valoarea din 1938) dar corespunzătoare, ca aceştia să-şi poată reîncepe activitatea în alte sectoare. Eu i-am spus că indiferent de cuantumul despăgubirilor, pentru aceasta e nevoie de sume enorme şi de unde va lua banii, la care mi-a răspuns, că în orice caz va recurge la împrumuturi externe (din occident), atât pentru aceasta cât şi pentru stabilizare şi pentru achitarea integrală a sarcinilor armistiţiului, pentru a ne putea degaja de Uniunea Sovietică. Orice legi şi măsuri vor fi adoptate numai cu consimţământul tuturor partidelor.

Eu i-am spus dlui PATRASCANU că nouă ne este acum frică că se vor petrece lucruri ca în sistemul sovietic şi aceasta este incompatibil cu menţinerea monarhiei. Dl. PATRASCANU mi-a spus că în această privinţă nu trebue să ne îndoim câtuşi de puţin că odată cu venirea lui la putere va împinge lucrurile spre o altă situaţie decât aceea a ţărilor din Occident şi că el nu înţelege să facă harcea parcea din toată burghezia.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

Confirmi discuţia dela TOROSIAN?

<u>Răspuns</u>

O asemenea discuţie nu a existat niciodată între mine şi STARCEA şi toate sunt minciuni inventate de STARCEA.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

SILBER a fost prezent la discuţia dintre dta şi

./.

Arestati,

STARCEA?

Răspuns

La prima şi ultima întâlnire,care a avut loc la TOROSIAN,BELU ZILBER şi TOROSIAN au fost prezenţi.

Intrebare STARCEA

TOROSIAN a fost prezent?

Răspuns

Nu,ZILBER da.

Intrebare STARCEA

La toată discuţia a luat parte ZILBER?

Răspuns

La ultima parte a discuţiei.

Intrebare STARCEA

Cu cine dovedeşti dta că aceasta a fost discuţia dtale cu PATRASCANU?

Răspuns

ZILBER a luat parte la sfârşit;încă ZILBER cunoştea că am avut această discuţie,pentrucă trăgea cu urechea şi auzea tot.Chiar dl.ZILBER a spus ca să închidem geamul că deşi era noapte se poate auzi afară în stradă.ZILBER nu a asistat la partea întâia a discuţiei cu privire la mandat,n'am discutat cu ZILBER niciodată despre mandat,nu era menit el ca să-i spun,în schimb aflându-se în camera de culcare a lui TOROSIAN într'un colţ a auzit tot.

Era nepoliticos din partea mea ca el să aştepte în camera alăturată şi de aceia l-am rugat pe dl.PATRASCANU ca la viitoarea întrevedere să vină singur,ca răspunsul regelui să-l ştie el nu şi ZILBER,pentrucă de fapt am avut deafface numai cu PATRASCANU.

Intrebare PATRASCANU

Acum confirmi?

Răspuns

Toate amănuntele sunt mincinoase şi afirmaţiile sunt mincinoase,minte conştient STARCEA.

Intrebare STARCEA

Ce răspuns i-ai dat dta lui PATRASCANU dela rege?

Răspuns

Răspunsul a fost foarte scurt,clar şi cuprinzător. Regele refuza să-l primească şi să-i dea un mandat în alb fără ştirea opoziţiei şi nu numai fără ştirea opoziţiei,dar fără cererea formală a opoziţiei.Am comunicat acest lucru lui PATRASCANU.La întâlnirea a doua dela Torosian, i-a spus că regele nu-i dă mandat decât în urma unei cereri formale a opoziţiei şi totodată îl [illegible]tati

./.

Corectat de mine

[signature]

[signature] [signature]

roagă să nu insiste să nu mai încerce zadarnic să-l vadă, recomandându-i să ia taurul de coarne, să rezolve această problemă cu partidele atât din opoziție cât și din guvern, să nu vină să compromită coroana, să rezolve problemele cu MANIU, BRATIANU, TITEL și ceilalți pentru a găsi soluția.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi?

Răspuns

Toate discuțiile sunt inventate, nu a avut loc asemenea discuție între mine și STARCEA.

Intrebare STARCEA

Ce ți-a spus dtale BUZESTI despre rezultatul final asupra rolului jucat de PATRASCANU în perioada crizei.

Răspuns

BUZESTI mi-a spus că în faza ultimă a crizei politice din 1945, atunci când rezultatul ei nu mai depindea de tratativele sau negocierile noastre, ci s'au făcut deja intervenții mai înainte a legațiilor celor 3 mari puteri la București, iar apoi prin ambasadorii care au venit special pentru soluționarea crizei, că în această ultimă perioadă s'a căzut de acord asupra candidaturii lui PATRASCANU la guvernul de compromis; își asigurase sprijinul atât a partidelor de opoziție cât și a dlui TATARESCU și a altor persoane, fără să le specifice, din tabăra guvernamentală și că a fost primit într'adevăr de suveran fără să-mi specifice dacă a fost o audiență oficială sau întrevedere secretă, căruia i-a dat personal garanția și asigurarea în ce privește programul său, în felul în care mi-a vorbit atunci și că în aceiaș epocă a fost primit și TATARESCU la suveran, pentru a-i da regelui asigurări cu privire la PATRASCANU. Nu a primit însă nici un mandat, pentrucă problema nu mai depindea de noi românii, ci problema depindea dacă PATRASCANU ar fi fost acceptat de cele trei mari puteri și în special Uniunea Sovietică. Problema dacă Anglia și America ar fi fost de acord nu se mai punea (acesta era candidatul opoziției și regelui) se punea însă problema dacă Uniunea Sovietică o să-l accepte. In cazul când ar fi fost acceptat de cele trei mari puteri, nu mai avea nevoie de un mandat în alb; dar fiindcă soluția găsită de cele trei mari puteri a fost menținerea guvernului Groza, cu numai doi reprezentanți "oameni de paie" ai PNȚ și PNL, soluția PATRASCANU a căzut. BUZESTI mi-a spus că a păstrat secretul acesta, de care nu mi-a vorbit până atunci, că să țină în secret aceste chestiuni, pentru faptul că dl. PATRASCANU, rămânând în guvernul Groza mai departe, dacă s'ar fi vorbit de această

./.

Corectat de mine [signature]

Arestat,
[signature]

chestiune, ar fi avut o situație dezagreabilă și aceasta ar fi slăbit poziția sa în guvern și partid.

Intrebare PĂTRĂȘCANU

Nici acum nu confirmi?

Răspuns

Toate aceste amănunte sunt minciuni conștiente în întregime.

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit de mine și corespunde întocmai celor declarate de mine.

Arestați,

Confruntarea a fost făcută de noi:

Lt.col.de Securitate
I.Soltuțiu

Cpt.de Securitate
Gh.Moraru

Lt.maj.de Securitate
V.Vânătoru

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Intre arestaţii HERBERT ZILBER şi LUCREŢIU PATRASCANU din ziua de 28 Iulie 1952, făcut în Bucureşti.

Confruntarea a început la ora
" s'a terminat " "

Intrebare ZILBER

Ce-ai spus dta lui PATRASCANU despre prima întâlnire şi discuţiile ce le-ai avut în toamna anului 1946, cu americanii, STARCEA şi RADU BUZESTI?

Răspuns

Eu m'am întors în seara zilei de 21 Octombrie dela Paris. Tot ce s'a întâmplat după acela i-am povestit lui PATRASCANU aşa încât voi reproduce acum.

A doua zi, în ziua de 22 Octombrie 1946, în spre ora prânzului am primit un telefon din partea dnei PIAGA secretara lui HALL, care m'a anunţat că HALL vrea să mă vadă, mi-a spus că mă aşteaptă de mai multă vreme că a întrebat de mine, a aflat de sosirea mea şi ar vrea să mă vadă într'o chestiune foarte importantă.

I-am răspuns că-l aştept. HALL a şi venit în aceiaş zi în timpul prânzului la mine la birou (la Institutul de Conjunctură). Mi-a spus cu acest prilej că anglo-americanii au hotărât să schimbe politica faţă de ţările de democraţie populară şi să treacă la ~~organizarea unor mişcări în România, pentru~~ răsturnarea guvernului Petru Groza şi că în acest scop a luat contact cu GRIGORE BUZESTI, POGONEANU şi STARCEA care sunt în legătură cu regele şi cu PNT-Maniu, că au încheiat un acord în care se prevede o mişcare pe care americanii sunt hotărâţi să o susţină până la capăt, că el s'a angajat faţă de acest grup de iniţiativă să aducă adeziunea grupului PATRASCANU ca un grup anticomunist constituit în sânul taberei guvernamentale şi că în acest scop a venit să vorbească cu mine, cerându-mi colaborarea atât din motive ideologice, cât şi în calitate de colaborator al serviciului de spionaj american.

Această colaborare nu trebuia să conste numai din adeziunea mea, ci şi a lui PATRASCANU şi a întregului grup PATRASCANU şi că în acest scop, mă va pune în contact cu POGONEANU, RADU BUZESTI şi STARCEA.

./.

Arestaţi,
[signature] H. Zilber

H. Zilber

I-am spus că personal sunt de acord şi gata să particip la orice acţiune, însă nu pot şti ce vrea grupul de iniţiativă şi mai înainte trebuia să vorbesc cu PATRASCANU pentru a-l convinge.

După aceia, eu am plecat cu dânsul acasă la el (la HALL) unde am luat masa şi apoi am plecat cu maşina lui HALL la locuinţa unui alt ofiţer american din serviciul de spionaj HAMILTON. HALL mi-a făcut cunoştinţă cu acest HAMILTON şi era prima şi ultima dată când l-am văzut. La scurt timp după ce am sosit noi, a venit şi STARCEA cu RADU BUZESTI. Eu nu l-am cunoscut pe RADU BUZESTI; ~~şi~~ atunci am făcut cunoştinţă.

H. Zilber HALL mi-a spus că m'a adus în urma promisiunii pe care le-a făcut-o ~~ca să~~ iau contact cu dânşii, la care STARCEA şi RADU BUZESTI au ~~spus că~~ întrebat dacă eu ştiu despre ce este vorba, la care eu le-am spus că da, ştiu că este vorba de o acţiune importantă împotriva guvernului Groza, iniţiată de grupul lor împreună cu americanii, că sunt gata să particip la orice acţiune, însă nu pot lua o hotărâre înainte de a vorbi cu PATRASCANU. La fel mi-au spus şi ei că fără POGONEANU nu pot lua hotărârea şi că urmează să avem o nouă întâlnire, în care să ne expună punctul de vedere şi ce anume vor să facă. Acestea le-am povestit apoi lui PATRASCANU chiar a doua zi sau seara. Aceasta este tot.

Intrebare PATRASCANU

Dta confirmi cele spuse de dl. ZILBER?

Răspuns

O asemenea conversaţie nu a avut niciodată loc şi toate amănuntele date de BELU ZILBER sunt în întregime inventate

Intrebare ZILBER

Cu ce poţi să-ţi aduci "aminte"?

Răspuns

Aceasta este o convorbire între doi şi nu poate fi verificată. PATRASCANU mi-a spus că în principiu lucrurile i se par grele. Acestea ~~aceasta~~ mi-~~a~~ le-a spus la dânsul acasă. Eu am argumentat în felul următor. ~~..........~~ Aceasta este deocamdată o propunere principială ideologic, ~~şi~~ ar fi absurd să o refuzăm. In afară de aceasta HALL cu care am mai colaborat - cu dânsul şi cu MADISON - în serviciul de spionaj american, ne-ar putea oricând şantaja, încât am trebuit să acceptăm şi principial şi din acest motiv. Trebuia deci să stau de vorbă cu POGONEANU şi ceilalţi doi ca să ne putem da seama de situaţie.

Intrebare PATRASCANU

Acum îţi aduci "aminte"?

./.

Arestaţi

Wotz H. Zilber

H. Zilber
H. Zilber
H. Zilber
H. Zilber

Răspuns

Şi aceste amănunte sunt tot atât de inventate.

Intrebare ZILBER

Arată dta care a fost următoarea întâlnire ce ai avut-o şi ce discuţii aţi avut?

Răspuns

In urma acestei înţelegeri cu PATRASCANU eu am luat contact telefonic cu POGONEANU care mi-a spus că şi el vrea să mă vadă că va trece pela mine la birou. In aceiaşi zi sau a doua zi, POGONEANU a venit la mine la birou şi mi-a spus că RADU BUZESTI şi STARCEA l-au pus în cunoştinţă cu cele discutate de mine; la rândul meu l-am pus în cunoştinţă că am vorbit cu PATRASCANU şi că nu putem lua o hotărâre înainte de a şti exact care este situaţia. POGONEANU mi-a spus că ar fi bine să avem o dintre ~~întâlnire~~ şi ~~ar fi bine să mergem~~ mi-a propus să ne întâlnim la OCTAVIAN NEAMTU pe care amândoi îl cunoşteam şi am fost la el acasă la masă amândoi. Intâlnirea a fost fixată şi a avut loc între 25-27 Octombrie după indicaţiile lui POGONEANU la orele 8 seara. Acolo m'a primit OCTAVIAN NEAMTU care m'a condus în sufragerie, unde i-am găsit pe POGONEANU, BUZESTI şi STARCEA. NEAMTU a stat câteva minute şi s'a retras.

H. Ziller

POGONEANU mi-a făcut o expunere asupra iniţiativei serviciului de spionaj american şi acordul pe care el şi GRIGORE BUZESTI l-au încheiat cu HALL şi HAMILTON; mi-au spus în linii generale ce conţine acest ~~[illegible]~~ acord, mi-au spus că este vorba de formarea unor comitete de acţiune împotriva guvernului Groza: un comitet la Paris pe care trebuia să-l conducă GRIGORE BUZESTI şi care urma să aibe legătură cu guvernul american şi englez, în ţară un comitet politic legal, un comitet secret şi un comitet militar de acţiune. Mi-au spus că este vorba de o trecere într'o semi-ilegalitate a PNT şi celelalte partide de opoziţie şi că au nevoie de adeziunea grupului PATRASCANU pentru o acţiune în interiorul taberei guvernamentale ~~şi că în acest caz~~. Această colaborare ~~ar putea~~ trebuia să ducă la o participare a grupului Pătrăşcanu la roadele victoriei ~~şi a~~ făcut apel la mine ca să-l conving pe PATRASCANU să participe în acţiunea propusă pe motive ideologice ~~pe care şi le cunoşteau~~ şi pe baza încrederii reciproce pe care o ~~[illegible]~~ stabilisem încă dinainte de 23 August atât în PATRASCANU cât şi în BUZESTI.

H. Ziller

H. Ziller

H. Ziller

H. Ziller

STARCEA a făcut câteva completări în acest sens.

Totodată ne-am înţeles cu POGONEANU că în eventualitatea în care PATRASCANU ar fi de acord să participe la acţiunea de răsturnare, pentru complot, să avem o nouă întâlnire cu toată formaţiunea plus PATRASCANU şi ALEX. STEFANESCU reprezentantul statali.

./.

H. Ziller

serviciului de spionaj britanic, la care POGONEANU ţinea foarte mult, atât pentru valoarea personală a lui ALEX. STEFANESCU cât şi pentru faptul că reprezenta de fapt a doua putere anticomunistă din lume, Marea Britanie. Eu am fost de acord urmând ca să dau, după acordul lui PATRASCANU răspunsul. Dacă PATRASCANU n'ar fi de acord să participe la întâlnire, trebuia să comunic prin formula: "Diseară luăm masa împreună", iar dacă PATRASCANU vroia să participe la această întâlnire urma să spun că: "diseară luăm masa cu toţii împreună". Eu am explicat lui STARCEA, că PATRASCANU nu poate veni cu maşina lui pentrucă agentul de urmărire îşi notează toate adresele unde merge PATRASCANU şi dacă acesta ar fi venit cu el la OCTAVIAN NEAMTU, ar fi anunţat imediat la Partid şi deaceia trebuia organizată această întâlnire cu PATRASCANU în chip foarte conspirativ şi am ajuns la concluzia că IONESCU BALACEANU să vină la mine acasă la ora 8 şi să ne aducă cu maşina lui.

A doua zi i-am comunicat lui PATRASCANU toate aceste lucruri, tot ceeace am vorbit cu ei. PATRASCANU mi-a spus că începe să vadă mai clar ceva, deşi nu-şi poate da încă seama cum vor să organizeze această mişcare, totuşi înţelege să participe la acest complot. I-am spus că din motive ideologice noi nu putem lipsi dela această acţiune. Până la urmă am ajuns la concluzia că trebue să participe la a doua întâlnire, care a avut loc la sfârşitul lunii Septembrie sau începutul lui Octombrie 1946.

Intrebare ZILBER

Cum aţi aranjat lucrurile şi cum a ajuns PATRASCANU acolo?

Răspuns

PATRASCANU a venit la mine acasă pe la ora 7 jumătate sau 8 seara. Nevasta mea era gripată în apartamentul de jos, iar noi eram în apartamentul de sus, în apartamentul 12. PATRASCANU a concediat maşina lui şi a spus şoferului să vină după ora 11 seara. La ora 8 şi jumătate a venit IONESCU BALACEANU şi mi-a spus că este la dispoziţia noastră şi am coborât jos. Când am plecat i-am spus soţiei mele că eu mă duc la HARI BRAUNER şi dacă întreabă cineva să spună că poate ne întoarcem după orele 11 seara. După aceia am plecat cu PATRASCANU cu maşina lui BALACEANU la OCTAVIAN NEAMTU. La NEAMTU ne-a primit chiar el; noi am sosit ultimii, iar în sufragerie i-am găsit pe toţi şi pe ALEX. STEFANESCU.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi cele spuse de ZILBER?

Răspuns

Absolut toate afirmaţiile şi argumentele date d

H. Zilber

BELU ZILBER sunt minciuni inventate.

Intrebare ZILBER

Cu ce dovedeşti dta dle ZILBER?

Răspuns

Aceasta se poate dovedi cu OCTAVIAN NEAMŢU, IONESCU BALACEANU care ne-a dus şi adus cu maşina, RADU BUZESTI, POGONEANU STAROEA şi ALEX. STEFANESCU; la un moment dat cineva a deschis uşa şi POGONEANU ne-a spus că este CAMIL DEMETRESCU, care a stat la bucătărie. Poate şi CAMIL DEMETRESCU să ştie de acest lucru. Nu sunt sigur; de ceilalţi însă sunt absolut sigur.

Intrebare PATRASCANU

Acum confirmi?

Răspuns

Si toate aceste noi amănunte sunt tot atât de mincinoase ca şi cele precedente.

Intrebare ZILBER

Ce s'a discutat la această întâlnire şi ce s'a stabilit cu acest prilej?

Răspuns

La această întâlnire, POGONEANU a făcut o expunere mai detailată asupra acordului încheiat cu serviciul de spionaj american şi asupra acţiunii pe care înţelegeau să o desfăşoare. I-a spus că GRIGORE BUZESTI a plecat în străinătate pentru a forma un comitet general şi ~~secret~~ (H. Zilber: legal) şi că aşteaptă instrucţiuni dela dânsul. S'a pus problema de către POGONEANU, ca PATRASCANU să încerce să aranjeze amânarea alegerilor. PATRASCANU a spus că nu se mai poate că această problemă nu se mai poate pune.

PATRASCANU a atras atenţia asupra câtorva elemente, cum că se punea un accent prea mare pe activitatea partidelor de opoziţie, ceeace nu va putea duce la nimic; că în alegeri guvernul va avea majoritatea zdrobitoare şi că o acţiune legală nu poate avea şanse de reuşită indiferent care ar fi sprijinul politic şi tehnic al guvernului american şi că tot accentul trebue pus pe organizarea unei acţiuni clandestine care să ducă la o mişcare insurecţională ~~şi~~ care să răstoarne guvernul şi că deaceia rolul grupului PATRAŞCANU în tabăra guvernamentală va avea mult mai multă importanţă decât credeau ei.

PATRAŞCANU a subliniat că ar fi necesar că, încă acum, dat fiind uşurinţa (H. Zilber: relativă) cu care se poate intra în PCR şi totala libertate de adeziune în PSD să intre cât mai mulţi membri ai partidelor de opoziţie (necunoscuţi) în aceste partide, aşa încât la formarea Partidului Unic Muncitoresc să se găsească

./.

[signature] H. Zilber

formaţiuni clandestine foarte puternice înăuntrul Partidului Comunist care ar putea să zdruncine activitatea partidului dinăuntru; deasemenea pe această cale se poate infiltra uşor în sânul aparatului de stat un număr de elemente din tabăra opoziţiei.

POGONEANU şi STARCEA au spus că asupra acţiunii PNT n'au încă influenţă, că ideia lui PATRASCANU, aceia de a infiltra în sânul Partidului Muncitoresc este judicioasă, că-l vor aviza pe GRIGORE BUZESTI şi acesta îl va aviza pe MANIU după care va fi avizat PATRASCANU.

Deasemenea PATRASCANU a cerut ca în cadrul Comitetului secret dela Paris şi în ţară să aibe şi el reprezentanţi.

Apoi s'au discutat diferite ipoteze asupra acţiunii.

O ipoteză care s'a luat în consideraţie era aceia că situaţia guvernului va fi grea în primăvară din cauza secetei, a lipsei de produse alimentare şi din cauza inflaţiei, iar dacă în acelaş moment tensiunea internaţională va fi gravă, s'ar putea cerca poate în primăvara anului 1947 o lovitură de stat.

După aceia s'au discutat diferite eventualităţi în legătură cu tratatul de pace; dacă urma să se aplice, atunci cei 3 ambasatori vor avea un cuvânt hotărâtor; în cazul acestaacţiunea, ar fi putut să aibe un rezultat; era însă probabil ca tratatul de pace să nu se aplice, atunci trebuia procedat la organizarea unei acţiuni clandestine de mare amploare care să fie utilizată în cazul unui conflict între anglo-americani şi sovietici, pentru răsturnarea guvernului Groza. Aceasta însă nu putea să aibe loc decât după 18 luni dela semnarea tratatului de pace, după retragerea armatei sovietice din ţară, deoarece în acest interval conform tratatului de pace avea să fie menţinute în ţară puternice eşaloane de legătură cu armatele din Austria.

În principiu ALEX. STEFANESCU a fost de acord în totul cu cele spuse; deasemenea POGONEANU şi STARCEA şi eu. Am rămas înţeleşi, deoarece ei nu puteau lua o hotărâre fără GRIGORE BUZESTI, ca ei să-i se comunice acestuia această înţelegere şi eventual dacă PATRASCANU ar fi mers la semnarea tratatului de pace, să ia legătură cu GRIGORE BUZESTI şi să vadă după aceia ce au de făcut.

POGONEANU şi STARCEA ne-a rugat să-i comunicăm lui HALL cele discutate, pentru ca HALL să comunice Serviciului de Spionaj American. Eu şi PATRASCANU ne-am angajat să facem această comunicare. După aceia ne-am despărţit, am plecat împreună cu PATRASCANU cu maşina lui IONESCU BALACEANU.

Intrebare PATRASCANU

Acum confirmi întâlnirea dela NEAMTU la care ai participat şi discuţiile care au avut loc, discuţiile arătate de

ZILBER?

Răspuns

Toate afirmaţiile lui BELU ZILBER conţinute în declaraţiile de mai sus sunt minciuni dela A până la Z.

Intrebare ZILBER

Ce alte amănunte mai poţi arăta în legătură cu aceasta pentru "a-i aduce aminte" lui PATRASCANU?

Răspuns

Prezenţa oamenilor, IONESCU BALACEANU, discuţiile, STARCEA, BUZESTI, NEAMTU, POGONEANU şi eventual CAMIL DEMETRESCU, dar nu sunt sigur.

Intrebare ZILBER

Alte amănunte mai ai, ceva caracteristic care "să-i aducă aminte"?

Răspuns

Am stat în sufrageria lui NEAMTU, PATRASCANU era în capul mesei şi noi eram pe marginea mesei. Am stat cu toţi la o masă ţărănească simplă.

Un alt amănunt este acela că s'a luat o măsură de precauţiune şi s'a pus un pik-up cu radio care sbârnia ca să nu se audă discuţiile afară.

Intrebare PATRASCANU

"Iţi aduci aminte"?

Răspuns

Toate amănuntele sunt în întregime inventate şi mincinoase.

Intrebare ZILBER

Dta ai arătat că la întâlnirea dela NEAMTU a rămas stabilit ca să organizezi dta întâlnirea dintre PATRASCANU şi HALL. A avut loc această întâlnire?

Răspuns

Această întâlnire a avut loc; PATRASCANU l-a pus în curent pe HALL cu discuţiile avute cu POGONEANU şi ceilalţi şi a declarat că-şi dă adeziunea lui, i-a spus ce s'ar putea face şi aceasta a fost tot. Intâlnirea a avut loc seara, eu am organizat-o.

Intrebare ZILBER

Cu cine ai vorbit în prealabil?

Răspuns

Mai înainte cu PATRASCANU şi după aceia cu HALL.

Intrebare ZILBER

Cât a durat discuţia?

./.

Arestaţi,
[signature] H. Zilber

Răspuns

Am luat parte la discuţie şi ştiu că a durat cam trei sferturi de oră.

Intrebare PATRASCANU

Dta confirmi întâlnirea dintre dta şi HALL?

Răspuns

O asemenea întâlnire nu a avut niciodată loc şi tot ce afirmă dl. ZILBER este o minciună conştientă din partea dlui ZILBER.

Intrebare ZILBER

Arată ce-a vorbit PATRASCANU cu HALL?

Răspuns

I-am spus despre întâlnirea ce a avut loc cu POGONEANU, BUZESTI, STEFANESCU şi STARCEA, că este de acord cu acţiunea de răsturnare a guvernului Groza, că el stă la dispoziţie şi este hotărât să participe la aceste acţiuni şi crede că poate să dea un concurs foarte important.

HALL i-a spus că acordul încheiat nu este un acord făcut de dânsul în numele lui, că serviciul de spionaj din care face parte este condus de Casa Albă şi că HAMILTON a fost trimis special la Bucureşti pentru a încheia acest acord şi a pune la cale această mişcare.

El crede că termenul de 18 luni după semnarea tratatului de pace este mult prea îndepărtat şi că tensiunea internaţională va ajunge mai curând la un punct maxim şi lucrurile se vor desfăşura într'un ritm mai rapid. PATRASCANU i-a spus că urma să ia contact cu GRIGORE BUZESTI la Paris şi după acela o să vadă ce este de făcut. După aceasta HALL a plecat din ţară.

Intrebare ZILBER

Cine poate confirma că această întâlnire a avut loc?

Răspuns

HALL nu mai este aici, iar PATRASCANU ~~nu poate, confirmai bine-nţeles~~ nu vrea, însă BUZESTI, STARCEA şi POGONEANU pot confirma deoarece aceasta s'a hotărât împreună cu ei.

H. Zilber

Intrebare PATRASCANU

Nici acum nu confirmi întâlnirea?

Răspuns

BELU ZILBER spune minciuni conştiente în tot ce afirmă în legătură cu această chestiune.

./.

Arestaţi,

H. Zilber

[signature]

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit de mine şi corespunde întocmai celor declarate de mine.

Arestaţi,

H. Ziller

Confruntarea a fost făcută de noi:

Lt.col.de Securitate
I.Şoltuţiu

Cpt.de Securitate
Gh.Moraru

Lt.maj.de Securitate
V.Vânătoru

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Intre arestaţii RADU NICULESCU-BUZESTI şi LUCRETIU PATRASCANU, din ziua de 28 Iulie 1953, făcut în Bucureşti.

Confruntarea a început la ora
" s'a terminat " "

Intrebare RADU BUZESTI

Cunoşti persoana cu care eşti confruntat?

Răspuns

Da, este dl. LUCRETIU PATRASCANU.

Intrebare R. BUZESTI

Ai fost vreodată în duşmănie cu dânsul?

Răspuns

Nu.

Intrebare PATRASCANU

Dta îl cunoşti pe dânsul?

Răspuns

Nu, nu-l cunosc.

Intrebare BUZESTI

"Aminteşte-i" cine eşti dta?

Răspuns

Sunt inginerul RADU BUZESTI, fratele lui GRIGORE BUZESTI.

Intrebare PATRASCANU

Ţi-l "reaminteşti" dle PATRASCANU?

Răspuns

Nu, nu l-am cunoscut niciodată în viaţa mea.

Intrebare BUZESTI

Arată dta dle BUZESTI care au fost întâlnirile din toamna anului 1946, cu ZILBER şi ce s'a discutat privitor la colaborarea cu PATRASCANU, în cadrul complotului organizat cu americanii?

Răspuns

In toamna anului 1946, am avut cu ZILBER o întâlnire în casa lui HAMILTON unde au fost de faţă ZILBER, HALL, HAMILTON şi STARCEA. Această întâlnire a fost mijlocită de HALL sau HAMILTON ca o consecinţă a discuţiilor car au avut loc înainte între ./. arestaţi,

fratele meu GRIGORE BUZESTI, STARCEA şi POGONEANU şi aceşti doi americani. In cursul acestor discuţii ajunsesem cu americanii la anumite puncte de vedere comune cu privire la organizarea unei mişcări de rezistenţă" şi de acţiune în vederea răsturnării regimului. In cursul discuţiilor cu americanii, aceştia au arătat că planurile pe care le propunea fratele meu şi ceilalţi de acord cu el şi care se întemeiau pe acţiunea partidelor de opoziţie, erau insuficiente pentru a putea duce la răsturnarea regimului şi trebuia ca această acţiune să fie cât mai repede posibil conjugată cu o acţiune în sânul taberei guvernamentale bazată pe colaborarea cu acele elemente, care ar fi fost dornice să se asocieze la acţiunea de răsturnare a regimului.

La întrebarea noastră dacă americanii au purtat astfel de discuţii cu elementele din sânul taberei guvernamentale ca să putem astfel proceda la lucrea de contact, americanii au arătat arătat că aveau contact cu cineva în tabăra guvernamentală, contact pe care îl aveau prin intermediul d-l. ZILBER şi s'a hotărât să ~~treacă~~ se treacă la ~~acţiune~~ lucrarea de contact între noi.

Şi au spus ~~să~~ să urgentăm ~~la~~ stabilirea acestui contact şi atunci noi le-am cerut ~~să~~ să ne facă o dovadă că există acest om, trebuind să o facă prin prezentarea personală a sa. Atunci HAMILTON s'a oferit a face o întâlnire între noi şi d-l. ZILBER.

Aceste lucruri au fost arătate de americani atât în discuţiile care le-au avut cu fratele meu înainte de plecarea sa cât şi după plecare, în discuţiile pe care le-au avut apoi cu STARCEA, care ne-a propus mie şi lui POGONEANU întâlnirea aceasta la HAMILTON cu ZILBER. In urma acestui aranjament între STARCEA şi HAMILTON am fost împreună cu STARCEA la HAMILTON acasă pentru a proceda la această întâlnire.

POGONEANU nu a participat la această întâlnire pentrucă nu vroia să discutăm în faţa americanilor fondul problemelor între noi şi grupul din tabăra guvernamentală. Această întâlnire a avut loc în toamna lui 1946 acasă la HAMILTON şi am participat eu şi cu STARCEA, fiind de faţă şi HALL. Nu s'a discutat mult, la această întâlnire, pentrucă aceasta a fost punctul de pornire a discuţiilor ulterioare. S'a convenit între noi ca să schimbăm punctul de vedere într'o întâlnire separată la care să participe şi din partea noastră POGONEANU, care era conducătorul grupului nostru în ţară după plecarea fratelui meu.

In urma acestui aranjament la HAMILTON, am avut o altă întâlnire cu ZILBER în casa lui OCTAVIAN NEAMŢU la care a participat POGONEANU, STARCEA eu şi ZILBER. Au fost şi participanţi secundari care nu contau în cadrul acestor discuţii. Au fost arestaţi,

./.

[signatures]

NEANTU, CAMIL DEMETRESCU, CECILIA POGONEANU care au cunoştinţă de această întâlnire.

In cursul acestor discuţii cu ZILBER, POGONEANU a făcut o expunere destul de amplă cu privire la felul în care propuseseră americanilor organizarea mişcării noastre clandestine în vederea răsturnării regimului, după care STARCEA a făcut o expunere tehnică cu privire la felul cum erau concepute cele 4 comitete prevăzute în memorandum. Am cerut apoi lui ZILBER să comunice lui PATRASCANU, să-i raporteze felul nostru de a vedea lucrurile şi să aducă şi punctul de vedere al său, şi dânsul la o altă întâlnire să arate dacă PATRASCANU este de acord.

Am mai cerut lui ZILBER să vadă dacă PATRASCANU poate amâna alegerile pentrucă ne-ar conveni, pentruca acestea să nu se facă în faţa armistiţiului, ci în faţa tratatelor de pace, pentrucă era mai favorabil pentru noi, deoarece aceasta se potrivea cu proectul nostru al mişcării, care trebuia să se desvolte treptat.

ZILBER a promis că o să transmită dlui PATRASCANU propunerile noastre şi are să vadă şi să aranjeze dacă va fi cazul, un nou schimb de vedere între noi şi dânsul.

Intrebare PATRASCANU

Iţi aduci aminte de aceste discuţii cu ZILBER, dle PATRASCANU şi întâlnirile care le-a avut ZILBER cu STARCEA, RADU BUZESTI, POGONEANU şi americanii?

Răspuns

Toate amănuntele date de RADU BUZESTI, toate sunt absolut inventate şi mincinoase. Cu BELU ZILBER n'am avut niciodată asemenea discuţii.

Intrebare BUZESTI

Cu ce confirmi dta aceste discuţii şi întâlniri?

Răspuns

Nu pot să confirm cu nimeni altcineva decât cu persoanele care au participat, ZILBER, STARCEA, POGONEANU şi celelalte persoane care nu pot spune nimic în legătură cu discuţiile, CAMIL DEMETRESCU, CECILIA POGONEANU şi NEANTU în special.

Intrebare BUZESTI

Cum a fost organizată întâlnirea dela NEANTU cu PATRASCANU şi ce persoane au participat?

Răspuns

Asupra felului cum a fost organizată nu pot da amănunte, ştiu că a fost organizată de POGONEANU care m'a convocat acolo şi am sosit acolo singur. Au maiparticipat, POGONEANU şi STARCEA, inginerul ALEX. STEFANESCU şi la sfârşit a venit ZILBER aducându-l pe dl. PATRASCANU.

./.

Arestaţi,

Intrebare PATRASCANU

Confirmi această întâlnire dela NEAMTU pe care o arată RADU BUZESTI?

Răspuns

O asemenea întâlnire nu a avut niciodată loc şi toate amănuntele date de către RADU BUZESTI sunt în întregime mincinoase, inventate.

Intrebare BUZESTI

"Adu-i aminte" lui PATRASCANU ce s'a discutat cu acest prilej şi ce a rămas stabilit?

Răspuns

La această întâlnire în cursul acestor discuţii, POGONEANU a reluat de această dată în amănunt expunerea pe ca re a făcut-o cu privire la felul în care acceptăm noi organizarea acestei acţiuni de rezistenţă, arătând că această mişcare trebue să se desvolte treptat pornind dela lupta politică făţişă şi transpunându-progresiv într'o acţiune clandestină şi care în împrejurări favorabile să poată duce la răsturnarea regimului cu concursul pe plan politic şi tehnic al americanilor în special. STARCEA a expus din nou, tot aşa sub raport tehnic, felul cum s'a conceput de noi organizarea acestor comitete din ţară şi din afară, patru comitete la număr, un comitet în străinătate alcătuit din oameni politici care plecaseră şi care urmau să mai plece iar în ţară un comitet făţiş politic, alcătuit din personalităţi de seamă din partidele de opoziţie care nu trebuiau să fie amestecate în mişcarea subterană, un comitet secret de conducerea mişcării şi un comitet militar ce re trebuia să joace rolul unui stat major tehnic în această acţiune. Nu s'a realizat însă nimic până la acea dată pentrucă în discuţiile avute cu americanii ne înţelesesem să trecem la realizarea acestora la un moment favorabil ~~împrejurărilor~~ în care urma să se conducă această acţiune.

După expunerea lui STARCEA a urmat dl. PATRASCANU. Dlui a fost de părere că felul în care concepeam noi organizarea acestei mişcări, nu are şanse de succes prin faptul că punem accentul pe partidele de opoziţie, ori acestea în mod fatal aveau să fie neutralizate şi reduse la ilegalitate şi că o acţiune bazată pe opoziţie mai mult sau mai puţin făţişă nu avea şanse să izbutească sub regimul unui partid comunist. Iar o acţiune clandestină pornită din rândul partidelor de opoziţie deasemenea nu avea şanse să se poată desvolta cu succes din cauza vastei experienţe pe care o avea Partidul Comunist în domeniul mişcării subterane şi a agenţilor săi care ar fi dus la descoperirea acestor organizaţii, arestati.

deaceea era necesar să se asigure în primul rând o colaborare la această acţiune a unei părţi mai importante din rândul aparatului de stat şi a guvernului, că în consecinţă accentul trebue pus pe acţiunea ce trebueşte dusă în interiorul taberei guvernamentale, iar în ceeace priveşte acţiunea clandestină în cadrul opoziţiei, să se procedeze la unificarea grupurilor existente şi la organizarea cât mai urgentă, pentrucă după părerea americanilor care i se alăturară şi a lui ZILBER, trebuia grăbită acţiunea.

In privinţa amânării alegerilor, nu se putea face nimic pentrucă timpul era înaintat. PATRASCANU a spus că alegerile nu mai pot fi amânate pentrucă guvernul socoteşte momentul favorabil pentru ţinerea lor şi că şansele în aceste alegeri ale partidelor de opoziţie sunt minime, că alegerile se fac în astfel de condiţiuni, încât partidelor de opoziţie nu le rămâne şansa de a avea nici decum majoritatea, dar nici o minoritate importantă în aceste alegeri.

Cu aceasta s'a terminat expunerea dlui PATRASCANU, iar STARCEA a intervenit spunând că el crede, că dacă fratele meu ar fi fost în ţară, ar fi împărtăşit şi el punctul de vedere al lui PATRASCANU aşa că va proceda în partea care-i revenea lui în acest plan şi susţinea declarându-se dispus să participe la unificarea grupurilor existente de care avea oarecare cunoştinţă, cum era grupul BUJOIU şi altele şi să treacă la organizarea grupului clandestin pe care-l iniţiase la el la Buloi.

<u>Intrebare BUZESTI</u>

Cine ridicase această problemă?

<u>Răspuns</u>

STARCEA a luat cuvântul după expunerea lui PATRASCANU ca să-şi spună concluziile dacă aderă sau nu.

<u>Intrebare BUZESTI</u>

STEFANESCU ce-a spus?

<u>Răspuns</u>

STEFANESCU a adoptat propunerile lui PATRASCANU spunând că este şi părerea lui că aceasta necesită urgenţă şi este recomandabilă.

POGONEANU la care m'am asociat şi eu a spus că nu putem lua nici un fel de hotărâre în această privinţă şi nu putem să facem nimic până când nu-i arătăm lui GRIGORE BUZESTI, care se afla în străinătate, această nouă fază a lucrurilor, aşa încât a rămas convenit ca noi din partea noastră să-i comunicăm lui GRIGORE BUZESTI şi PATRASCANU prin mijloacele pe care le avea sau eventuala sa plecare în străinătate, pentru semnarea tratatului de pace, să ia contact cu GRIGORE BUZESTI.

./.

Wat[illegible] rectatt, [illegible]

Intrebare BUZEȘTI

Când îl cunoscuseși dta pe PATRAȘCANU?

Răspuns

Aceasta a fost prilejul când l-am cunoscut pe PATRAȘCANU. Până la această întâlnire dela NEAMȚU nu-l mai văzusem niciodată.

Intrebare PATRAȘCANU

Acum confirmi întâlnirea dela NEAMȚU, la care ai participat și discuțiile care au avut loc?

Răspuns

Absolut toate amănuntele date de RADU NICULESCU BUZEȘTI, toată fără excepție, sunt invenții și minciuni.

Intrebare BUZEȘTI

Mai "Adu-ți aminte" dta câteva amănunte în legătură cu această întâlnire, pentru a-și aduce "aminte" dl PATRAȘCANU de participarea lui la această întâlnire. In primul rând cine confirmă?

Răspuns

Cei care au participat acolo, POGOREANU, STARCEA, ZILBER STEFANESCU, NEAMȚU și CAMIL DEMETRESCU care după câte îmi amintesc el l-a adus pe STEFANESCU acolo. Acolo l-am cunoscut pe PATRAȘCANU deci aceasta ar fi un alt fapt. Cred că dânsul a venit ultimul împreună cu ZILBER, și a plecat primul apoi cu ZILBER, nu știu bine și cred că l-a adus BALACEANU, dar nu pot să confirm acest lucru cât nu-l cunosc precis. In cursul discuțiilor am stat într'o cameră închisă, într'o sufragerie la care s'au închis ușile, iar acolo era un aparat de radio cu pik-up care a fost pus în funcțiune ca să nu se audă discuțiile noastre. Eu am fost însărcinat să mă ocup de acest aparat de radio. Alte amănunte nu am.

Intrebare PATRAȘCANU

Nici acum nu confirmi participarea dtale la această întâlnire?

Răspuns

Și noile amănunte date de RADU BUZEȘTI au exact caracterul celorlalte, sunt minciuni.

Intrebare BUZEȘTI

In legătură cu cele stabilite la întâlnirea dela NEAMȚU, unde a fost dl. PATRAȘCANU, în afară de faptul că a trebuit să-l vadă pe GRIGORE BUZEȘTI, dta știi că trebuia să mai vadă și pe altcineva?

Răspuns

Am aflat ulterior din discuțiile avute cu POGOREANU

./.

Arestați,

şi STARCEA că dl. PATRASCANU urma să-i comunice el lui HALL, faptul că avusese loc acest contact cu noi, acest lucru l-a spus dl. PATRASCANU lui POGONEANU sau STARCEA după ce s'au terminat discuţiile la întâlnirea dela NEAMTU.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi acest lucru?

Răspuns

Nu am nimic de adăugat şi de schimbat asupra celor declarate.

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit de mine şi corespunde întocmai celor declarate de mine.

Arestaţi,

Confruntarea a fost făcută de noi:

Lt.col. de Securitate
I. Soltutiu

Cpt. de Securitate
Gh. Moraru

Lt.maj. de Securitate
V. Vânătoru

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Intre arestații ION MOCSONYI-STYRCEA și LUCREȚIU PATRAȘCANU, din ziua de 28 Iulie 1953, făcut în București.

Confruntarea a început la ora
" s'a terminat " "

Intrebare PATRAȘCANU

Arată dta când și ce ți-a spus ZILBER pentru prima dată despre întâlnirile și discuțiile ce le-a avut el în toamna lui 1946 cu BUZEȘTI, POGONEANU, STIRCEA și cu americanii?

Răspuns

O asemenea conversație nu a avut niciodată loc între mine și ZILBER.

Intrebare STIRCEA

Arată dta care au fost întâlnirile ce le-ați avut în toamna lui 1946 cu ZILBER și ce s'a discutat în vederea realizării colaborării cu PATRAȘCANU în cadrul complotului pentru răsturnarea regimului actual?

Răspuns

In toamna anului 1946, noi am avut două întâlniri cu dl. ZILBER în vederea stabilirii contactului cu dl. PATRAȘCANU pentru colaborarea sa cu noi în cadrul complotului pentru răsturnarea regimului, în diverse ipoteze discutate de noi cu Maiorul THOMAS HALL și locotenentul WILLIAM IRA HAMILTON.

Prima întâlnire a fost în jurul datei de 25 Octombrie 1946 la locuința lui HAMILTON și au participat la ea, aceasta, adică HAMILTON, HALL, ZILBER, RADU BUZEȘTI și subsemnatul.

Ea a fost determinată de urgentarea cererii acestor doi americani ca să stabilim noi, cât mai neîntârziat, contactul nostru cu dl. PATRAȘCANU, care să fie realizat deci înainte de plecarea lor în străinătate, care este iminentă. Dat fiind că HALL îmi arătase în prealabil oportunitatea că contactul nostru cu PATRAȘCANU să se realizeze prin intermediul dlui ZILBER, întrucât acela urma să rămână după plecarea lor din țară persoana de încredere a americanilor în curent cu toate ițele activității lor în țară, POGONEANU a ținut să nu vină la această primă întâlnire pentrucă noi să ne păstrăm în mod formal întreaga libertate de acțiune în luarea contactului și stabilirea condițiilor de colaborare cu dl. PATRAȘCANU, fără prezența și amestecul americanilor

./.

Arestați,

la aceasta.

Utilitatea contactării mai înainte a lui ZILBER era totodată şi una de caracter tehnic, deoarece acesta fiind un vechi prieten, colaborator şi confident intim al dlui PATRASCANU avea posibilitatea să-l vadă deseori şi fără a se ascunde că avea legături cu el, astfel încât legătura noastră cu dl. PATRASCANU se putea stabili în condiţiuni optime prin intermediul dlui ZILBER.

La această primă întâlnire cu dl. ZILBER, nu s'a discutat de altfel fondul problemelor, ci tocmai necesitatea unei întâlniri a noastre cu ZILBER, împreună cu POGONEANU, pentru a-i expune lui punctul nostru de vedere şi rezultatul celor stabilite de GRIGORE BUZESTI şi noi cu cei doi americani şi pentru a-i da toate elementele necesare pregătirii dlui PATRASCANU la contactul ce urma să-l avem cu el ulterior.

A rămas hotărît ca întâlnirea noastră cu ZILBER să fie organizată de POGONEANU la OCTAVIAN NEAMTU care ni se părea locul cel mai favorabil unde noi îl puteam întâlni în mod conspirativ pe ZILBER.

Intrebare STANCIA

A avut loc această nouă întâlnire cu ZILBER? Cine a participat şi ce s'a discutat în esenţă?

Răspuns

A doua întâlnire a avut loc la câteva zile după prima, sau la câteva zile după aceia, în casa lui OCTAVIAN NEAMTU, unde ne-am întrunit, POGONEANU, RADU BUZESTI, subsemnatul şi ZILBER. Cu acest prilej, POGONEANU a făcut mai întâi o expunere sintetică a celor discutate, hotărâte şi rezolvate până atunci de GRIGORE BUZESTI, POGONEANU şi subsemnatul cu HALL şi HAMILTON mai cu seamă pentru a-i arăta lui ZILBER punctele esenţiale ce ne interesau şi anume, necesitatea stabilirii colaborării dlui PATRASCANU cu noi în vederea obţinerii unor complicităţi în sânul guvernului şi Partidului Comunist din România, pentru a ne asigura la momentul oportun poziţiile cheie din guvern şi organizaţiile de stat pentru ca cel puţin o parte din armată şi forţa publică să poată acţiona de partea noastră la momentul oportun în acţiunea de răsturnare a regimului.

POGONEANU şi subsemnatul l-am convins pe ZILBER de faptul că el era fără îndoială persoana cea mai indicată pentru a putea obţine în timpul cât mai scurt acceptarea formală a dlui PATRASCANU de a colabora cu noi la planurile noastre; totodată am arătat lui ZILBER şi faptul că se hotărâse coordonarea activităţii serviciilor anglo-americane cu viitoarea mişcare clandestină proectată şi că HALL ne promisese să ne indice cât mai curând,

./.

Arestaţi,

persoana de încredere a englezilor cu recomandaţia că aceasta să poată asista la stabilirea înţelegerii noastre cu PATRASCANU, pentru a se evita astfel o serie întreagă de întruniri secrete.

ZILBER a fost rugat de POGONEANU şi de mine a accelera rezolvarea acestui punct, cu HALL, urmând să-i indice lui POGONEANU stabilirea zilei şi orei la care ne-am întruni cu PATRASCANU şi persoana de încredere a englezilor care, zicea, să fie convocată şi ea la această nouă întrunire.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

Recunoşti acum cele discutate cu ZILBER arătate de STARCEA, despre întâlnirile şi discuţiile avute cu STARCEA, POGONEANU, BUZESTI şi cu americanii?

<u>Răspuns</u>

Toate afirmaţiile lui STARCEA constitue minciuni absolute şi totale.

<u>Intrebare STARCEA</u>

Cu ce întăreşti dta tot ceace ai spus?

<u>Răspuns</u>

Cu mărturia dlui ZILBER, POGONEANU şi RADU BUZESTI.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

Nici acum nu confirmi?

<u>Răspuns</u>

Toate amănuntele date ulterior de IONEL STARCEA sunt în întregime inventate.

<u>Intrebare STARCEA</u>

Cum a fost organizată întâlnirea dela NEAMTU cu PATRASCANU şi ce persoane au participat?

<u>Răspuns</u>

Intâlnirea a fost organizată tot de POGONEANU în locuinţa lui OCTAVIAN NEAMTU şi la ea au participat următoarele persoane: PATRASCANU, ZILBER, inginerul ALEX. STEFANESCU dela Românofir, POGONEANU, RADU BUZESTI şi subsemnatul.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

Confirmi această întâlnire dela NEAMTU?

<u>Răspuns</u>

O asemenea întâlnire nu a avut niciodată loc şi STARCEA minte conştient afirmând aceasta.

<u>Intrebare STARCEA</u>

Ce discuţii au avut loc la această întâlnire şi ce s'a stabilit cu acest prilej, arată-le dta, pentru "a-i aduce aminte" lui PATRASCANU.

./.

Arestaţi,

[signatures]

Răspuns

In rezumat, discuţiile au decurs precum urmează:

Din nou POGONEANU a fost acela care a deschis discuţia generală printr'o expunere mai amănunţită a problemelor discutate de GRIGORE BUZEŞTI, el şi subsemnatul cu HALL şi HAMILTON şi a rezultatului acestui contact al nostru cu cei doi americani dela sfârşitul lunii August 1946 şi până la 25 Octombrie 1946, când BUZEŞTI a fost scos clandestin din ţară de către americani.

Intrebare STARCEA

Pe VISOIANU cine la scos clandestin din ţară?

Răspuns

Tot HALL şi HAMILTON.

Anchetatorul

Continuă mai departe la întrebarea ce ţi s'a pus.

STARCEA

Cu acest prilej, POGONEANU a arătat fondul problemelor desbătute de noi cu cei doi americani, astfel cum a rezultat şi din documentul denumit "Biruta" care a fost găsit de autorităţi şi a figurat în procesul MANIU, precum şi propunerile făcute de BUZEŞTI în numele celor 3 partide de opoziţie, guvernului american sau mai bine zis forurilor superioare americane şi care sunt conţinute în "Memorandumul" găsit de autorităţi, document care deasemeni a figurat la dosar în procesul MANIU.

POGONEANU a arătat în continuare, că BUZEŞTI urma să d[uc]ă în străinătate tratative la Washington cu englezii şi americanii în vederea stabilirii unui acord între aceştia şi opoziţia din ţară cu privire la organizarea unei mişcări clandestine cuprinzând întreg teritoriul României în vederea luptei comune, alături de puterile occidentale împotriva Uniunii Sovietice şi a Statelor aliate cu ea şi răsturnarea regimului instaurat la 1 Ianuarie 1948, la prima ocazie favorabilă.

POGONEANU şi cu mine am arătat deasemenea că noi rămăsesem împreună cu RADU BUZEŞTI nucleul iniţial în ţară, care urma să înjghebeze conducerea acestei mişcări clandestine proectate.

In continuare, eu personal am relevat în deosebi toate aspectele tehnice de organizare ale mişcării astfel cum au fost discutate de noi în cadrul celor stabilite în "memorandum".

Am să arăt câteva puncte pe care le-am desvoltat în special.

-In deosebi necesitatea înglobării tuturor organizaţiilor paramilitare, de sabotaj, sau de informaţii existente în ţară sub o conducere unică a mişcării de rezistenţă, în general, astfel cum o preconizem cu acest prilej.

./. Arestaţi,

[signatures]

-In al doilea rând necesitatea imperioasă a colaborării serviciilor secrete de spionaj american și englez cu conducerea mișcării clandestine.

Am relevat deasemenea probleme de ordin practic ce s'au pus în legătură cu organizațiile și activitatea mișcării clandestine proectate. De pildă, problema cererii unui ajutor financiar din partea americanilor, chestiunea procurării de armament ușor, medicamente, materiale sanitare și mai cu seamă de rezerve alimentare ce urmau să fie depozitate și puse la dispoziția mișcării. Chestiunea legăturilor cu conducerea mișcărilor din statele vecine, precum și cu comandamentele americane și engleze din zonele lor respective din Austria sau Germania Apuseană, prin curieri ștafete terestrii, atunci când eventual legăturile diplomatice cu România ar fi întrerupte. Aceasta este în esență.

Intrebare STANCU

PATRAȘCANU ce-a spus?

Răspuns

Dl. PATRAȘCANU care a fost deja pus în curent de ZILBER cu o parte din cele discutate, a fost cu totul de acord cu privire la ceeace POGONEANU și subsemnatul arătasem, acestea au fost bazele propunerilor făcute de BUZEȘTI în numele opoziției și care figurează în "memorandum" și a arătat în general, că noi pusesem o bază prea mare pe contribuția ce-ar putea să o dea opoziția la planurile arătate, insistând asupra faptului că contribuția cea mai importantă din punct de vedere practic ar fi totuși aceia ce s'ar putea avea printr'o acțiune în sânul guvernului și PCR.

Prin aceasta, el a pus totodată și o greutate mai mare asupra rolului ce l-ar avea dânsul de jucat în sânul taberei guvernamentale în conducerea acțiunii proectate.

POGONEANU și cu mine i-am arătat atunci că atât în "mocrandum" dar în special în discuțiile avute de noi cu cei doi americani, am găsit că cel mai important element și absolut necesar pentru noi, este colaborarea cu o fracțiune din tabăra guvernamentală. A fost pe deplin recunoscut și s'a stabilit că trebuia să se realizeze această colaborare pentru a da acțiunii proectate un maximum de sorți de izbândă.

I-am arătat însă cu acelaș prilej că noi, nu eram încă în măsură să luăm vreo hotărâre ce ar schimba fondul chestiunii stabilite până atunci de către GRIGORE BUZEȘTI cu cei doi americani, întrucât rolul nostru se limita în a aplica la momentul oportun directive, ce urma să le primim dela GRIGORE BUZEȘTI din străinătate, dacă acesta ar reuși să ajungă la un acord satisfăcător.

./.

rfăcătări, [signatures]

 067

cător în urma tratativelor sale în Statele Unite.

In afară de aceste chestiuni generale și de fond al problemelor ridicate, POGONEANU și subsemnatul am vorbit cu prilejul acelei întruniri cu dl. PATRASCANU despre necesitatea ca el să-l întâlnească personal pe HALL înainte de plecarea acestuia în străinătate, pentruca acesta să poată informa direct și personal atât pe GRIGORE BUZESTI cât și forurile sale competente despre acordul de principiu între noi și dl. PATRASCANU cu privire la acțiunea noastră proectată, astfel să am convenit tot atunci ca dl. ZILBER să aranjeze întâlnirea dintre PATRASCANU și HALL.

In al doilea rând, POGONEANU și cu mine am vorbit cu PATRASCANU despre oportunitatea ca dlui să se întâlnească personal cu GRIGORE BUZESTI în străinătate la primul prilej posibil în vederea discuției asupra problemelor, a problemei ce o ridicase dl. PATRASCANU și a condițiilor viitoarei colaborări a sa și a elementelor din guvern pe care ar reuși să le atragă de partea sa, în colaborarea acestora cu opoziția, pentru reprezentarea în viitorul guvern și până atunci în eventualul comitet național din străinătate a unui Partid Comunist de nuanță PATRASCANU în alianță cu cele trei partide de opoziție, Partid Comunist ce-ar urma să fie reprezentat tocmai de PATRASCANU. Aceasta era cu atât mai necesar în vederea stabilirii unei baze de viitoare colaborare între PATRASCANU și aliații lui cu partidele de opoziție, având în vedere situația ingrată în care urma să se afle dl. PATRASCANU și eventual aliații săi în jocul de duplicitate ce urma să-l facă rămânând cât mai mult posibil în guvern și partid din sânul căruia trebuia să acționeze în favoarea acțiunii noastre și deci împotriva aceluiași partid și guvern din care făceau parte.

In sfârșit, contactul său personal cu GRIGORE BUZESTI avea și avantajul unui schimb de păreri și informații între aceștia atât cu privire la situația din țară cât și la posibilitățile practice de aplicare a planurilor noastre de răsturnare a regimului.

Intrebare [illegible]

STEFANESCU era de acord?

Răspuns

STEFANESCU a fost foarte atent la discuțiile noastre însă s'a manifestat, foarte puțin, nu-mi pot aduce aminte precis de părerea sa. De un singur lucru îmi amintesc cu precizune că atunci când eu am insistat pe lângă el și ZILBER asupra faptului că s'a hotărât între noi și cei doi americani ca toate organizațiile clandestine din țară de orice natură ar fi ele și care erau: sau create sau subvenționate sau doar cunoscute de către

./.

Arestatul,
[signature]

serviciile americane şi engleze, toate acestea să fie supuse conducerii unice a mişcării generale proectate tocmai pentruca să nu se poată întâmpla ulterior la noi în ţară ceeace s'a întâmplat în Jugoslavia între MIHAILOVICI şi TITO. Cu acest prilej dl. STEFANESCU şi de altfel şi dl. ZILBER au răspuns atât de evaziv încât noi am rămas cu impresia că dumnealor nu erau încă puşi în curent de englezi şi americani cu organizaţiile de felul celor arătate mai sus.

Imi aduc aminte însă în mod cu totul vag şi de o întrebare ridicată cred de dl. ZILBER în legătură cu oportunitatea sau inoportunitatea de a se studia chestiunea unor atentate împotriva unor persoane reprezentative ale politicii prosovietice în ţară, în momentul declanşării acţiunii proectate.

In principiu noi am spus că este o prostie chestiunea arătată de dl. ZILBER. După câte îmi aduc aminte se punea problema că atunci când a fost arestat ANTONESCU el a fost chemat la palat şi nu a ştiut şi s'a comunicat la radio. De data aceasta nu se va putea proceda la fel şi atunci s'a pus problema că: "N'ar fi cazul ca declanşarea acţiunii să înceapă cu un atentat?".

Chestiunea nu a fost luată în considerare întrucât în special POPOVICIU, subsemnatul şi RADU BUZESTI nu au găsit de cuviinţă de a da vreo importanţă unei astfel de acţiuni.

Intrebare PATRASCANU

Acum "îţi aduci aminte" de întâlnirea dela NEAMTU la care ai participat şi discuţiile care au avut loc acolo?

Răspuns

Toate afirmaţiile lui IONEL STARCEA sub absolut invenţii şi minciuni. Absolut toate.

Intrebare STARCEA

Cu ce întăreşti dta tot ceeace ai spus aici pentru va-i aduce aminte lui PATRASCANU" în primul rând cu persoane?

Răspuns

In primul rând cu ZILBER, ALEX. STEFANESCU, POPOVICIU, RADU BUZESTI şi ceilalţi prezenţi. In ceeace priveşte prezenţa dlui PATRASCANU la o întrunire în acel timp la sfârşitul lui Octombrie cel târziu sau începutul lui Noembrie şi prin CAMIL DEMETRESCU care nu a participat la discuţii, însă care a avut rolul să-l aducă pe dl. STEFANESCU care nu cunoştea casa lui NEAMTU.

Intrebare STARCEA

NEAMTU poate confirma?

Răspuns

NEAMTU, nu sunt în măsură ca să ştiu dacă la fost cu-

./. arestati.

noscut că PATRASCANU a fost acolo întrucât știu că POGONEANU vroia să-l ferească de al compromite în această chestiune.

Intrebare STARCEA

A luat parte NEAMTU și CAMIL DEMETRESCU la discuții?

Răspuns

Nu, nici decum.

Intrebare STARCEA

Alte amănunte?

Răspuns

Dl. PATRASCANU a sosit acolo adus de ZILBER, deși au sosit în acelaș timp.

Intrebare PATRASCANU

Iți aduci "aminte" de aceasta?

Răspuns

Toate amănuntele date de IONEL STARCEA sunt tot atât de inventate și tot atât de mincinoase ca și declarațiile înseși.

Intrebare STARCEA

Mai ai de arătat și alte amănunte în legătură cu această întâlnire?

Răspuns

La sosirea lui PATRASCANU a fost întâmpinat cu multă bucurie de către subsemnatul, POGONEANU și i-am spus că eram convins că nu ne-ar deziluziona și că prin faptul înseși că acceptase această întrunire puteam conta pe el în principiu pentru o colaborare la planurile noastre.

La acea întâlnire, ZILBER a fost rugat în prezența noastră de PATRASCANU ca să-i aranjeze întâlnirea cu HALL.

Am arătat discuțiile pe care le-am avut cu POGONEANU și am arătat că noi n'am stat cu toții împreună la masa sufrageriei lui NEAMTU, la începutul întrunirii noastre, în care au fost cu toții introduși, ci am stat de vorbă pe grupuri în mod informal și discutând chestiuni generale și fără șir, și că în camera de culoare a lui NEAMTU care se afla alături cu niște uși mari deschise complect prin care aveai impresia că este o singură cameră. Un alt element practic pentru a-și aduce aminte dl. PATRASCANU de această întâlnire, este că exista într'un colț în sufragerie un pik-up care a funcționat dacă nu tot timpul discuției noastre, în orice caz atunci când am discutat împreună chestiuni mai gingașe și secrete, pentrucă credeam că această măsură ar împiedica să se poată auzi ce vorbeam atât în afara casei cât și în afara apartamentului. Deservirea acestui pik-up a fost încredințată lui RADU UZERI.

./.

Arestați,

In timp ce POGONEANU și cu mine am stat de vorbă izolați de ceilalți, dl.PATRASCANU cu noi ne aflam în camera de culcare a lui NEAMTU așezați în jurul unei mese care dacă nu mă înșel era o masă de joc pe care se putea juca bridge,era o masă pătrată.

Anchetatorul

Erați la "masa verde"?

STARCEA

Cam mică, dar verde.

Intrebare STARCEA

RADU BUZESTI de când se cunoștea cu d.PATRASCANU?

Răspuns

Imi amintesc că dl.PATRASCANU a făcut atunci cunoștință cu RADU BUZESTI,care i-a fost prezentat de noi cu acest prilej pentru prima dată.

Intrebare PATRASCANU

Nici de data aceasta nu-ți "amintești"?

Răspuns

Toată seria de amănunte dată de IONEL STARCEA sunt la fel la cele precedente.

Intrebare STARCEA

Arată dta dle STARCEA dacă a avut loc întâlnirea dintre PATRASCANU și HALL și dela cine ști dta?

Răspuns

La foarte scurt timp după întrunirea dela NEAMTU cu PATRASCANU,eu am fost la HAMILTON acasă pentru a-mi lua rămas bun dela HALL care era în preajma plecării sale din țară.Cu acest prilej mai întâi HAMILTON și apoi HALL mi-a spus că întâlnirea dintre HALL și PATRASCANU mijlocită de ZILBER a avut loc.Intrucât această întâlnire nu urmărea să aducă în ce privește fondul problemelor discutate de noi,vreo schimbare și era mai mult o consfințire formală a colaborării lui PATRASCANU cu noi ce urma să fie dată americanilor,eu n'am crezut de cuviință și nici dânșii să discutăm cele ce au discutat dl.PATRASCANU și HALL.

Eu l-am informat după aceia și pe POGONEANU de faptul că întâlnirea a avut loc iar dl.ZILBER care a organizat această întâlnire este în măsură să confirme existența acestei întâlniri.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi întâlnirea dtale cu HALL?

Răspuns

In tot ce afirmă STARCEA minte,o întâlnire a mea cu HALL nu a existat niciodată.

./.

Arestați,

Watz

[signature]

671

Intrebare PATRASCANU

Când l-ai cunoscut dta pe HALL?

Răspuns

Pe HALL nu l-am cunoscut niciodată în viața mea.

Intrebare STARCEA

Ce ți-a spus dtale HALL despre PATRASCANU în drum spre Bulci?

Răspuns

HALL mi-a spus că s'a cunoscut cu PATRASCANU încă din 1945, că-l văzuse de câteva ori cu prilejul unor recepții oficiale la care au fost invitați și membrii guvernului. Mi-a spus mai departe că în afară de aceste contacte oficiale, el avea și un alt contact cu dl. PATRASCANU prin intermediul dlui ZILBER.

Intrebare PATRASCANU

Continui să negi legăturile dintre dta și HALL?

Răspuns

Toate afirmațiile lui STARCEA sunt minciuni conștiente.

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit de mine și corespunde întocmai celor declarate de noi.

Arestați,

Confruntarea a fost făcută de noi.

Lt.col. de Securitate
I. Soltutiu

Cpt. de Securitate
Gh. Moroiu

Lt. Maj. de Securitate
V. Vânătoru

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Intre arestații ION MOCSONYI-STYRCEA și LUCREȚIU PĂTRĂȘCANU, din ziua de 30 Iulie 1953, făcut în București.

Confruntarea a început la ora
" s'a terminat " "

Intrebare STARCEA

Cine s'a ocupat tehnic pentru scoaterea clandestină din țară a lui GRIGORE BUZEȘTI și VISOIANU și cu ce anume au fost scoși din țară?

Răspuns

Cu scoaterea lui GRIGORE BUZEȘTI împreună cu IOANA BUJOIU, cu un avion american și un pilot tot american, m'am ocupat eu din punct de vedere tehnic. Chiar eu personal cu HAMILTON. In ceiace privește scoaterea lui VISOIANU împreună cu GH. CRETZIANU știu precis că aceasta s'a făcut în lipsa mea din București, atunci când eu eram la Bulci, unde plecasem cu col. ZEITZ cu familia lui și cu HALL, astfel încât am aflat despre plecarea acestora a lui VISOIANU și CRETZIANU abia la întoarcerea mea în București.

Cu acest prilej POGONEANU, HALL și HAMILTON mi-au spus că VISOIANU și CRETZIANU au plecat cu acelaș avion și pilot și am înțeles că CAMIL DEMETRESCU a avut un rol tehnic mai cu seamă cu privire la dl. CRETZIANU și știu că RADU BUZEȘTI și POGONEANU cunosc detaliile tehnice ale scoaterii lui VISOIANU și CRETZIANU din țară.

Intrebare STARCEA

VISOIANU avea vreun rol în străinătate în cadrul planului pus la punct cu americanii?

Răspuns

In cadrul chestiunilor discutate cu GRIGORE BUZEȘTI, POGONEANU și subsemnatul cu HALL și HAMILTON i s'a rezervat, astfel cum de altfel atât eu cât și POGONEANU și RADU BUZEȘTI am declarat la procesul lui MANIU, rolul de conducător al subcomitetului din străinătate, însărcinat cu conducerea mișcării clandestine proectate în țară, cu aceea că în cazul când GRIGORE BUZEȘTI, iar după el CRETZIANU, ar fi puși în imposibilitate să conducă acest subcomitet, în cazul acesta dl. VISOIANU era al treilea candidat indicat pentru această însărcinare. ./.

Arestați,

De fapt VISOIANU ceruse cu câteva luni înainte de scoaterea sa clandestină din ţară, Ministrului Statelor Unite BURTON BERRY, ca misiunea militară americană, să-i aranjeze posibilitatea plecării clandestine în străinătate spre a reprezenta interesele opoziţiei române, dânsul fiind printre oamenii politici şi mai cu seamă diplomaţi români care aveau multe şi însemnate legături şi cunoştinţe în lumea politică internaţională.

In urma procesului intentat de statul Român lui CRETZIANU în străinătate, pentru o chestiune de fonduri ale Ministerului Afacerilor Externe, VISOIANU a fost anchetat la Ministerul Afacerilor Interne şi se temea de arestarea sa, ceeace l-a făcut să precipite plecarea sa clandestină şi pentru aceasta s'a şi retras la ţară.

Intrebare STARCEA

PATRASCANU a aflat cu vreun prilej din partea grupului din care făceai parte, că BUZESTI şi VISOIANU au fost scoşi de americani din ţară?

Răspuns

Cu prilejul primei noastre întâlniri cu dl. PATRASCANU din toamna anului 1946, faptul că atât GRIGORE BUZESTI cât şi VISOIANU plecaseră cu ajutorul Misiunii Militare Americane a fost adus la cunoştinţa dlui PATRASCANU, noi l-am informat despre acest lucru.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi dta acest lucru, dle PATRASCANU?

Răspuns

Condiţiunile concrete în care VISOIANU a părăsit ţara îmi sunt până azi necunoscute. In ceeace priveşte informaţia pe care mi-ar fi făcut-o grupul de care vorbeşte STARCEA, întrucât la sfârşitul lui 1946, nu a avut loc niciun fel de întâlnire a mea cu grupul acesta, afirmaţia făcută de către STARCEA este falsă.

STARCEA

Dle anchetator, aş vrea să lămuresc un lucru pe care l-am arătat în mod necomplect, nu destul de clar şi exact.

Intrucât POGONEANU, RADU BUZESTI şi subsemnatul nu aveam dreptul să comunicăm nimănui detaliile şi faptul că Misiunea Militară Americană propriu zis făcuse scoaterea clandestină din ţară, noi n'am informat pe dl. PATRASCANU despre felul cum au plecat, ci i-am spus că au plecat amândoi în mod sigur şi clandestin, fără însă a-i da amănunte.

Intrebare PATRASCANU

Acum îţi aduci "aminte" dle PATRASCANU?

./.

Arestaţi,

[signatures]

Răspuns

N'am nimic de adăugat la declarația anterioară.

Intrebare PATRASCANU

Ce-ai discutat cu VISOIANU cu privire la fuga din țară?

Răspuns

Inainte de plecarea mea la Paris la sfârșitul lui Iunie 1946, VISOIANU a venit din partea lui SCHUYLER să-mi spună să plec în America.

Intrebare PATRASCANU

Despre fuga lui ce a spus?

Răspuns

Despre fuga lui nu a spus nici un cuvânt. Eu însă l-am refuzat categoric și el a plecat. Conversația noastră a durat cam vreo 2-3 minute.

Intrebare PATRASCANU

Te-ai întâlnit cu VISOIANU în străinătate în 1947?

Răspuns

In cursul anului 1947 cu prilejul celor două călătorii ale mele nu l-am văzut niciodată pe VISOIANU.

Intrebare PATRASCANU

Ai căutat să-l vezi pe VISOIANU?

Răspuns

Da, cu prilejul trecerii mele în Paris în Iulie 1947.

Intrebare STARCEA

Arată dta care a fost prima întâlnire cu PATRASCANU în 1947 despre care știi dta, cine a avut această întâlnire cu PATRASCANU și de unde știi dta acest lucru?

Răspuns

Când am sosit în Capitală, chemat de POGONEANU ~~în~~ și RADU BUZESTI, în cursul lunii Mai 1947, aceștia m'au informat că avuseseră o întâlnire cu dl. PATRASCANU.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi această întâlnire despre care vorbește dl. STARCEA?

Răspuns

O asemenea întâlnire nu a avut niciodată loc și toate afirmațiile lui STARCEA sunt minciuni.

Intrebare STARCEA

"Adu-ți aminte" cu discuțiile care au avut loc între PATRASCANU, POGONEANU și RADU BUZESTI la acea întâlnire?

Răspuns

Nu pot să arăt unde, când și cum s'au întâlnit POGO-

./.

NEANU şi RADU BUZEŞTI cu PATRAŞCANU, pentrucă aceştia nu mi-au spus, însă mi-au spus ce au discutat cu el, întrucât tocmai aceasta a fost cauza chemării mele dela Bulci.

POGONEANU şi RADU BUZEŞTI mi-au spus că l-au văzut pe PATRAŞCANU şi în urma discuţiei avute cu el m'au chemat pe mine urmând să-l vedem ca să discutăm anumite lucruri în legătură cu cele ce discutaseră ei la întâlnirea ce au avut-o cu PATRAŞCANU.

POGONEANU în mod amănunţit şi RADU BUZEŞTI prin complectări, m'au informat că PATRAŞCANU îl întâlnise în străinătate pe VIŞOIANU, după cât îmi amintesc la Paris şi apoi pe GRIGORE BUZEŞTI în Elveţia şi anume la Geneva.

Dl. PATRAŞCANU i-a pus în curent cu cele ce discutase în străinătate cu GRIGORE BUZEŞTI şi anume:

Folosindu-se de prilejul contactului personal cu GRIGORE BUZEŞTI, PATRAŞCANU i-a arătat acestuia părerea sa despre problema răsturnării guvernului, astfel cum ne-o arătase şi nouă la întrunirea care a avut loc la MIHALACHE în toamna anului 1946.

BUZEŞTI a fost de acord cu PATRAŞCANU în privinţa rolului preponderent ce l-ar fi avut în conducerea mişcării proectate, elementele din tabăra guvernamentală în cap cu dl. PATRAŞCANU, înţelegând perfect posibilitatea mai mare ce ar avea-o ei, decât persoanele din opoziţie pentru conducerea acţiunii.

BUZEŞTI însă i-a arătat lui PATRAŞCANU că, din primul contact ce-l avusese atât în Germania Apuseană cât şi în Elveţia, atât cu oamenii politici români din exil, cât şi personagii politice străine, situaţia internaţională nu era chiar aceia pe care ne-o arătaseră HALL şi HAMILTON, astfel încât nu se punea problema urgenţei în privinţa organizării mişcării aşa cum o credea el la plecare, în consecinţă BUZEŞTI spunea că noi, care rămăseseam în ţară pentru înjghebarea conducerii mişcării proectate, trebue să rămânem în aşteptare până ce dânsul va avea lămurită în Statele Unite această problemă, în urma tratativelor ce urma să le ducă şi atunci când ar ajunge la un acord cu anglo-americanii în această chestiune.

BUZEŞTI a adăugat că aceasta nu înseamnă că organizaţiile deja existente în ţară să fie desfiinţate sau abandonate, ci că în această perioadă de aşteptare a directivelor ce urma să ne trimită, ar fi util a se face un fel de inventariere a forţelor existente.

In orice caz a rămas stabilit între GRIGORE BUZEŞTI şi PATRAŞCANU că acesta din urmă rămâne şi mai departe în colaborare cu noi şi că atunci când, în urma directivelor ce urma să le trimită BUZEŞTI din străinătate, PATRAŞCANU urma să aibe un rol

./.

Arestat,

important în conducerea mișcării. Totodată dlor s'au înțeles asupra punctelor următoare: ~~de PATRASCANU, înțelegând~~ că dacăt sprijinul lui și al aliaților săi din tabăra guvernamentală, acțiunii politice din străinătate a opoziției române, care urma să se ducă exclusiv în numele și pe temeiul principiilor partidelor de opoziție.

Acțiunea oficial internă a opoziției trebuia să se ducă ca și până atunci în mod oficial de către șefii opoziție tocmai fără ca noi să avem vreun amestec sau legătură cu dânșii în această privință, spre a nu-i compromite și pentru a nu ne descoperi nici pe noi. In ceeace privește însă activitatea clandestină din țară, ce urma să se ducă în vederea răsturnării regimului, urma să fie dusă în colaborare între nucleul inițial ce-l formam noi și dl. PATRASCANU cu eventualii săi adepți din tabăra guvernamentală, centrul de greutate, gravitând însă asupra elementelor din guvern și PCR care ar fi mai apte și care aveau toate elementele pentru a putea conduce mișcarea clandestină din țară.

Aceasta este în fond discuția pe care am cunoscut-o dela POGONEANU și în parte dela RADU BUZESTI.

<u>Intrebare PATRASCANU</u>

Confirmi aceste discuții pe care le-ai avut cu aceștia?

<u>Răspuns</u>

Toate amănuntele date de către STARCEA sunt în întregime inventate. Pe GRIGORE BUZESTI nu l-am văzut niciodată în străinătate.

<u>Intrebare STARCEA</u>

Cine ți-a confirmat dtale dle STARCEA faptul că PATRASCANU se întâlnise cu GRIGORE BUZESTI în străinătate?

<u>Răspuns</u>

Dintr'o scrisoare primită dela soția mea din Geneva, am aflat că PATRASCANU se întâlnise cu GRIGORE BUZESTI și că o văzuse și pe ea. Soția mea nu mi-a scris aceasta în mod clar, ci pe acoperite, făcându-mi însă aluzie străvezie pe care eu am înțeles-o și pe care putea să o înțeleagă și alții, drept pentru care am și ars scrisoarea. Apoi chiar dl. PATRASCANU mi-a confirmat acest lucru la întâlnirea pe care noi am avut-o cu el după aceea la NEAMȚU, fără însă a-mi face o expunere asupra celor discutate cu BUZESTI, întrucât acestea le spusese lui POGONEANU și RADU BUZESTI care m'au pus complect în curent.

<u>Intrebare STARCEA</u>

Cu acest prilej a dat dta un comision lui PATRASCANU pentru nevasta dtale?

./.

Arestați,

[signatures]

Răspuns

Nu cu acest prilej dle anchetator.

Intrebare STARCEA

Arată ce-ai trimis înainte în străinătate prin PATRASCANU?

Răspuns

Eu am trimis soției mele vreo câteva colete pe care dl. PATRASCANU a avut amabilitatea mare să mi le ducă în străinătate la Geneva pentru dânsa. Aceste colete conțineau garderobă, lingerie din trusoul soției și lucruri de valoare ale soției mele, lăsate toate în țară când a plecat în mod precipitat în Iulie 1944. Printre acestea se afla și argintăria personală, obiecte de porțelan, lucruri pe care mi le ceruse ea, totodată i-am trimis cu acest prilej în 1947 și o scrisoare.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi că ai scos valori din țară d-lui STARCEA?

Răspuns

In cursul lui 1947 nu am fost în Elveția, n'am scos nici un fel de bagaj din țară. STARCEA m'a rugat să scot pentru fratele său niște bani, însă am refuzat acest lucru.

Fratele său se afla la Londra.

Intrebare PATRASCANU

Unde te-ai întâlnit cu STARCEA?

Răspuns

La mine acasă în ajun de a pleca la Bruxelles.

Intrebare STARCEA

PATRASCANU a afirmat aici că ar fi refuzat să-i ducă fratelui d-tale la Londra niște bani. Este adevărat că a refuzat acest lucru?

Răspuns

Nu este adevărat. Dl. PATRASCANU mi-a și făcut acest serviciu.

Intrebare STARCEA

Ce-ai dat să-ți ducă PATRASCANU în străinătate?

Răspuns

Este vorba acum să știu când, pentrucă dl. PATRASCANU nu mi-a scos pachete din țară numai o singură dată, ci de 3 ori.

Intrebare STARCEA

Ce ți-a scos din țară prima dată.

Răspuns

O lădiță de 10 kg. și anume, ea conținea lengerie personală. Pentru aceasta la avion m'am dus personal la Arad cu șoferul meu pentrucă nu mai aveam timp să-l trimit la București înainte

./.

de decolarea avionului,cu care pleca dl.PATRASCANU.Dl.BALACEANU m'a anunţat că avionul face o escală la Arad şi dl.PATRASCANU se va opri să-mi ia pachetul şi pentrucă se punea problema să fie ceva uşor,am făcut o lădiţă mică din furnir şi am trimis numai lenjerie de corp,un plic şi un pacheţel.

Intrebare PATRASCANU

Continui să negi dle PATRASCANU?

Răspuns

Avionul cu care am plecat nu s'a oprit nici o clipă la Arad,nu m'am oprit nici o clipă la Arad.

Intrebare STARCEA

Ce ai de spus?

Răspuns

Continui totuşi să susţin că am dat dlui PATRASCANU la Arad acest colet mic,un pacheţel şi un plic.

Intrebare STARCEA

Ce i-ai dat a doua oară ca să-ţi ducă?

Răspuns

Pentru că am vrut să-i dau la Arad şi o valiză de piele şi nu am putut s'o dau,a doua oară i-am dat-o.Mi-a scos atunci 2 colete o scrisoare şi i le-am predat prin BALACEANU.

Intrebare PATRASCANU

BALACEANU ţi-a predat?

Răspuns

BALACEANU nu mi-a predat niciodată vreun colet.

Intrebare STARCEA

A treia oară ce ţi-a scos din ţară?

Răspuns

M'a anunţat PATRASCANU la începutul lui Iulie 1947 prin BALACEANU trimiţându-mi vorbă că pleacă în străinătate cu soţia sa,într'o călătorie mai lungă şi mi-a spus că întrucât înainte nu a putut să-mi scoată mai mult acum pentrucă pleacă şi cu soţia,ar putea să ia mai mult bagaj.Nu sunt sigur încă dacă a luat unul sau două colete.In total,am putut trimite prin PATRASCANU 5-6 colete.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi?

Răspuns

Toate afirmaţiile lui STARCEA sunt minciuni conştiente.

Intrebare STARCEA

Mai ai ceva de adăugat?

Răspuns

Cu ultimul prilej i-am dat şi pentru fratele meu.

./.

Arestat:

Intr'adevăr nu eram pregătit, însă dl. PATRASCANU m'a întrebat dacă am ceva pentru fratele meu. Fratele meu murea de foame în Anglia şi atunci l-am rugat să ia aur şi mi-a spus că nu poate lua, însă dacă am bancnote mi-a spus că poate să ia.

Intrebare STARCEA

Cum avea posibilitatea să le trimită în Anglia?

Răspuns

Nu ştiam unde pleacă. In străinătate putea să dea la cineva, chiar unui avocat englez sau unui jurist englez dacă-l ruga să dea ceva la Londra, aceştia fără îndoială că ar fi luat cu ei. Si atunci i-am adus vreo 125 napoleoni şi aproximativ 200 dolari şi o scrisoare.

Fratele meu mi-a confirmat primirea printr'o scrisoar şi soţia mea la fel.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi acest lucru?

Răspuns

Tot ce afirmă STARCEA este o minciună dela început până la sfârşit.

Intrebare STARCEA

Care a fost scopul întâlnirii dela NEAMTU unde ai participat şi dta, când a fost aceasta şi cine a participat?

Răspuns

Intâlnirea dela NEAMTU cu PATRASCANU la care am fost şi eu a avut loc în a doua jumătate a lunii Mai 1947. La aceasta au participat: PATRASCANU, ZILBER, POGONEANU, RADU BUZESTI şi subsemnatul.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi această întâlnire?

Răspuns

Această întâlnire dela NEAMTU nu a avut niciodată loc, STARCEA minte.

Intrebare STARCEA

"Adu-ţi aminte" lui PATRASCANU de această întâlnire, prin discuţiile care au avut loc.

Răspuns

La această întâlnire am fost toţi convocaţi de PATRASCANU, pentrucă el ceruse aceasta, pentru a discuta cu noi rezultatele celor discutate de dânsul cu GRIGORE BUZESTI în străinătate şi în consecinţă am fost anunţat de dl. ZILBER. Din punct de vedere tehnic, tot POGONEANU a aranjat să ne întâlnim la NEAMTU.

Discuţia a fost deschisă de dl. PATRASCANU care ne-a

./.

Arestaţi.

intrebat mai întâi cum vedem noi posibilitatea coordonării sub o singură conducere a organizaţiilor deja existente în ţară. In al doilea rând, care erau propunerile noastre cu privire la instituirea unui organ de conducere a mişcării proectate. In urma acestor întrebări, au început discuţiile în care îmi aduc precis aminte că eu de pildă, am arătat ceeace organizasem la mine la ţară, faptul că eram în măsură să stabilesc legăturile cu organizaţia clandestină a inginerului ION BUJOIU şi că personal, având în vedere cele ce aflasem între timp despre situaţia arătată de GRIGORE BUZEŞTI d-lui PATRASCANU, ar trebui ca viitorul organ de conducere să se înjghebeze prin alcătuirea unui comitet pe care l-ar conduce dl. PATRASCANU din care ar face parte ulterior persoanele din tabăra guvernamentală, pe care le-ar putea antrena în acţiune de partea lui, precum şi şefii mişcărilor clandestine existente. ZILBER cred că a relevat atunci faptul că un asemenea comitet ar funcţiona foarte greu, întrucât s'ar putea ca reprezentanţii sau şefii organizaţiilor răzleţe existente să nu fie în măsură să vină în Bucureşti sau să fie obligaţi să trăiască ascunşi, şi în consecinţă ar fi foarte greu să se poată obţine informaţii cu caracter militar şi altele care urmau să fie comunicate americanilor.

Cred că RADU BUZEŞTI a făcut o punere la punct în această privinţă, spunând că partea informativă ar trebui încredinţată de către fiecare organizaţie în parte, unui specialist militar, şi că deaceia ar trebui constituit un comitet mai mic de tehnicieni militari pentru partea aceasta informativă, comitet care ar lucra direct cu dl. ZILBER şi STEFANESCU în această privinţă şi că nu era nevoie să fie făcută această chestiune de către reprezentanţii sau şefii acestor organizaţii.

ZILBER a ridicat şi o altă chestiune, anume aceia de a se stabili modul în care ar funcţiona contactul cu americanii şi englezii şi totodată şi acela cu subcomitetul de conducere al nostru din străinătate.

In această privinţă, fără să pot spune precis cine a avut iniţiativa ideii acesteia, în orice caz am ajuns la concluzia că propunerea mea de a constitui un comitet compus aşa cum am arătat eu, era bună, dar că contactul cu anglo-americanii nu urma să fie făcut ca şi până atunci în mod separat de şefii fiecărei organizaţii pe făgaşul lor, ci prin STEFANESCU şi ZILBER care sub pretextul afacerilor, problemelor economice putea menţine contactul cu anglo-americanii, iar legătura cu caracter politic, diplomatic urma să se facă prin POGONEANU, atât ~~în această privinţă~~ cu anglo-americanii cât şi cu comitetul nostru din străinătate.

./.

Arestaţi,

S'a mai ridicat cu acelaş prilej de către d1.PATRASCA-NU problema înarmării,la care ştiu precis că eu am susţinut pe baza celor discutate şi celor ce ştiam dela HALL şi HAMILTON că odată declanşată acţiunea,armele urmau să ne fie paraşutate de către anglo-americani cu aviaţia lor.Până atunci era imposibil de a ne procura chiar armamentul uşor altfel decât numai din ţară şi acela trebuia procurat pe cât era posibil în mod individual de către membrii organizaţiilor respective existente şi ulterior şi de acela care s'ar crea.

Am arătat totodată că ar fi util să se studieze şi să se poată afla de către noi,unde se află depozitele mai importante de armament din ultimul război ,capturi germane,pentru a se putea studia la momentul oportun atacarea acestor depozite şi procurarea armamentului suficient pentru începerea acţiunii.Acestea sunt în fond cele discutate atunci.

Intrebare STARCEA

Cine poate confirma această întâlnire?

Răspuns

POGONEANU,RADU BUZESTI,ZILBER,NEAMTU care m'a primit şi eventual BALACEANU care cred că este acela care i-a adus cu maşina sa pe PATRASCANU şi pe ZILBER.

Intrebare PATRASCANU

Nici acum nu confirmi discuţiile dela NEAMTU,dle PATRASCANU?

Răspuns

Toate amănuntele date de IONEL STARCEA sunt în întregime minciuni inventate.

Intrebare STARCEA

Arată ce stadiu a ajuns chestiunea avionului dela Caransebeş în vara anului 1947?

Răspuns

Avionul acela se afla în stare de plecare pe un câmp auxiliar de aterizare de lângă oraşul Caransebeş.Incă din vara anului 1946,BUZESTI reflectase la acel avion pentru plecarea sa clandestină înainte de a şti că va putea pleca cu un avion american Ulterior acel avion a fost obiectul unor planuri de plecare clandestină a altor persoane. Acest avion a fost luat din nou în considerare în Iulie 1947,după întâmplarea dela Tămădău ,când POGONEANU m'a rugat în mod insistent să vorbesc cu ALEX.STEFANESCU despre posibilitatea plecării lui şi a soţiei sale,a lui CAMIL DEMETRESCU şi a altor persoane care se considerau deacum în primejdie,având-se în vedere arestările crescânde ce se făceau în

./.

Arestaţi,

[signatures]

urma arestării lui MANIU şi a conducerii PNT- lui.

Menţionez că ALEX.STEFANESCU rămăsese la sfîrşitul anului 1946 şi începutul lui 1947, acela care avusese însărcinarea ca să studieze problema plecărilor cu acel avion, a utilizării acestui avion, pentru posibilitatea plecărilor clandestine. In consecinţă, în urma rugăminţii lui POGONEANU, m'am dus la ALEX.STEFANESCU şi am pus problema. Cu acest prilej STEFANESCU mi-a arătat că acel avion nu poate fi întrebuinţat înainte, ci numai în momentul în care dl. PATRASCANU ar fi nevoit să-l folosească pentru o plecare clandestină în străinătate, întrucât acel avion era deacum rezervat pentru acesta, dar că în momentul în care el l-ar folosi, avionul fiind un avion mare în care încape circa 18 persoane, are loc suficient şi POGONEANU şi ceilalţi care vor să plece şi mi-a spus că-mi rezervase şi mie un loc. Eu am arătat că nu reflectam la un loc în acel avion, pentrucă aveam o altă combinaţie, făcută de mine cu altcineva, încă că eram îngrijorat că până la plecarea dlui PATRASCANU rămânea baltă plecarea lui POGONEANU. STEFANESCU mi-a spus că nu avea ce face în această privinţă şi că în consecinţă cei care se tem de arestare să găsească alte posibilităţi sau să se ascundă până la plecarea acelui avion.

Intrebare PATRASCANU

Confirmi combinaţia dtale în vederea fugii din ţară?

Răspuns

Cu STEFANESCU nu am vorbit niciodată, n'am discutat şi nu am avut nici o combinaţie în vederea plecării mele din ţară, în anul 1947.

Intrebare STARCEA

Ce-aţi discutat dta cu PATRASCANU în vara lui 1947, în urma arestărilor care se făceau în cadrul PNT?

Răspuns

L-am văzut pe dl. PATRASCANU acasă la el în str. Vasile Lascăr Nr. 100 sau 101, ultima dată înainte de arestarea mea pela sfârşitul lui Iulie sau August 1947, în orice caz după arestările dela Tămădău. De fapt m'am dus la el pentru o chestiune personală şi anume, aceia de al ruga să-mi mijlocească o audienţă oficială la dl. BODNARAS pentru schimbarea unei păduri din Bucovina. De altfel dl. PATRASCANU mi-a aranjat audienţa şi l-am şi văzut pe dl. BODNARAS. In acea perioadă era o nervozitate mare în urma arestării conducerii PNT şi am discutat cu dl. PATRASCANU atunci ce sfat ne dă, ce ne sfătuia să facem şi ce să aranjăm noi faţă de posibilităţile întinderii acestor arestări. Dl. PATRASCANU m'a liniştit în această privinţă şi eu la rândul meu pe POGONEANU

./.

Arestaţi,

033

şi pe RADU BUZEŞTI, spunând că arestarea ţărăniştilor era o chestiune cu totul aparte, care privea problema desfiinţării partidului de opoziţie cel mai puternic şi că noi, adică subsemnatul, POGONEANU şi RADU BUZEŞTI n'am risca absolut nimic în această privinţă, întrucât nu eram vizaţi şi că puteam fi liniştiţi. ~~In fond dl. PATRAŞCANU mi-a spus că aceste arestări nu au vreo legătură cu chestiunile noastre.~~

Şters de mine
Ivan Kocka-Pittyer

Intrebare PATRAŞCANU
Confirmi această discuţie cu STARCEA?

Răspuns
A doua întâlnire cu STARCEA, cât şi toate afirmaţiile lui STARCEA sunt mincinoase; nu i-am aranjat nici o audienţă.

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit de mine şi corespunde întocmai celor declarate de mine.

Confruntarea a fost făcută de noi.

Arestaţi,
Pătraşcanu Ivan Kocka-Pittyer

Lt.col.de Securitate
I. Soltuţiu
Soltuţiu

Cpt.de Securitate
Gh. Moraru
Moraru

Lt.Maj.de Securitate
V. Vânătoru
Vânătoru

84

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Astăzi 19 Iuli 1951

Noi, Colonel de Securitate M.DULGHERU, asistat de Lt. Col.de Securitate SOLTUTIU IOAN şi Maior de Securitate DUMITRESCU NICOLAE.-

Constatând anumite nepotriviri între declaraţiile arestaţilor LUCRETIU PATRASCANU şi EMIL CALMANOVICI, am procedat la confruntarea susnumiţilor după cum urmează :

CALMANOVICI EMIL

Intrebare :

Cunoaşteţi persoana care vă este prezentată aci ?

Răspuns :

Cunosc persoana care îmi este prezentată, este LUCRETIU PATRASCANU.-

ss/. Ing.E.CALMANOVICI

CALMANOVICI EMIL

Intrebare :

Aţi avut vreun fel de duşmănie sau vreun diferend cu LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

Nu am avut nici un fel de duşmănie şi nici un fel de diferend.-

ss/. Ing.E.CALMANOVICI

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Cunoaşteţi persoana care vă este prezentată aci ?

Răspuns

Nu îl cunosc şi nici nu l-am cunoscut niciodată.-

ss/.L.PATRASCANU

./.

85 vit

EMIL CALMANOVICI

Intrebare :

Ce întâlniri aţi avut cu PATRASCANU după 23 August 1944 ?

Răspuns :

După 23 August 1944 pela sfârşitul lui Septembrie sau Octombrie, ALEXANDRU STEFANESCU, mi-a cerut ca să-l întâlnească pe PATRASCANU, cu care vrea să se sfătuiască cu privire la propunerea ce i s'a făcut de a intra în guvernul ce urma să se formeze.-

ss/.Ing.E.CALMANOVICI

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Recunoşti cele afirmate de EMIL CALMANOVICI ?

Răspuns :

Nu ştiu ce au discutat STEFANESCU ALEXANDRU cu EMIL CALMANOVICI.-

ss/.L.PATRASCANU

EMIL CALMANOVICI

Intrebare :

Redaţi în continuare cum l-aţi întâlnit pe PATRASCANU ?

Răspuns :

Numărul de telefon al lui PATRASCANU de acasă pe care l-am căpătat dela C.C. al P.C.R., am telefonat lui PATRASCANU şi am vorbit cu dânsul personal.- Mi-a fixat întâlnirea pentru o după amiază a unei zile pe la orele 5 sau 6 acasă la dânsul în locuinţa din Str.Vasile Lascăr.- In ziua şi ora indicată, împreună cu ALEXANDRU STEFANESCU am sunat la locuinţa lui PATRASCANU,mi-a deschis uşa o femeie de serviciu am fost introduşi în biroul lui PATRASCANU care se găsea la masa lui de lucru în colţul opus uşei de intrare.-

Am luat loc împreună cu STEFANESCU pe partea opusă a mesei de lucru a lui PATRASCANU pe două scaune şi am început discuţiile.-

ss/. Ing.E. CALMANOVICI

./.

LUCRETIU PATRASCANU :

Intrebare :

Recunoaşteţi cele afirmate de EMIL CALMANOVICI ?

Răspuns :

Cele afirmate de EMIL CALMANOVICI sunt minciuni sfruntate dela început până la sfârşit şi voi dovedi la sfârşitul confruntării unde sunt minciunile.-

ss/.L.PATRASCANU

EMIL CALMANOVICI

Intrebare :

Cu ce puteţi susţine afirmaţia pe care o faceţi pentru a ajuta memoria lui PATRASCANU ?

Răspuns :

Intâi să-şi aducă aminte PATRASCANU în ce împrejurări s'a lovit de numele meu în legătură cu venitul în casa lui,căci au fost două împrejurări.-

Al doilea să-şi aducă aminte că deoarece am fost împreună cu STEFANESCU, această afirmaţie a mea trebue să-şi găsească confirmarea în cele ce va susţine STEFANESCU ALEX.cu privire la această întâlnire.-

ss/.Ing.E.CALMANOVICI

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Ce mai aveţi de adăugat în legătură cu această problemă ?

Răspuns :

Am două întrebări de pus în legătură cu cele afirmate de EMIL CALMANOVICI şi anume : pe ce cale a căpătat dela C.C. numărul meu de telefon,iar a doua întrebare : dacă a stat mult la uşă până a deschis servitoarea.-

ss/.L.PATRASCANU

EMIL CALMANOVICI

Intrebare :

Ce aveţi de răspuns la întrebările puse de LUCRETIU PATRASCANU ?

./.

Răspuns :

La anticamera Secretariatului Partidului,u de am cerut personal numărul de telefon al lui PATRASCANU,care mi-a fost dat.-

Nu am în memorie să se fi petrecut ceva anormal cu privire la a doua întrebare pusă de PATRASCANU.-

ss/.Ing.E.CAMNAOVICI

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Deci nu recunoaşteţi această întâlnire ?

Răspuns :

Nu o recunosc pentrucă este în întregime inventată şi mai am o întrebare de pus şi anume: de unde a luat numărul de telefon,adică din ce clădire şi cine anume i l-a dat ?

ss/.L.PATRASCANU

EMIL CALMANOVICI

Intrebare :

Ce puteţi răspunde la cele întrebate de PATRASCANU ?

Răspuns :

In privinţa persoanei nu pot face precizîuni în legătură cu persoana, l-am căpătat pe cale oficială.- Asupra sediului,deasemenea nu sunt în măsură să precizez care anume sediu,sau Aleea Alexandru 23 sau ELIZA FILIPESCU Nr.16.-

ss/. E. CALMANOVICI

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.-

ss/. Col.M.DULGHERU
ss/. SOLTUTIU I.
ss/. N.DUMITRESCU

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Incheiat astăzi 20 Iulie 1951.-

Noi,Colonel de Securitate DULGHERU MISU,asitsta de Lt. Col.SOLTUTIU IOAN şi Lt.Maj.VANATORU VICTOR ;

Constatându-se anumite nepotriviri între declaraţiile arestaţilor LUCRETIU PATRASCANU şi DURMA MIRCEA, am procedat la confruntarea susnumiţilor după cum urmează :

DURMA MIRCEA :

Intrebare :

Cunoşti d-ta persoana care îţi este prezentată ?

Răspuns :

Da, îl cunosc este LUCRETIU PATRASCANU

ss/. DURMA MIRCEA

DURMA MIRCEA :

Intrebare :

Cu LUCRETIU PATRASCANU ai fost sau eşti în duşmănie, ai avut sau ai vreun diferend ?

Răspuns :

Nu am avut şi nu am nici un diferend.-

ss/. DURMA MIRCEA

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Cunoşti d-ta persoana care îţi este prezentată ?

Răspuns :

Da, îl cunosc este MIRCEA DURMA.-

ss/. L.PATRASCANU

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Cu MIRCEA DURMA ai fost sau eşti în duşmănie, ai avut

.//.

sáu ai vreun diferend ?

Răspuns :

Nu am avut şi nu am nici un diferend.-

ss/.L.PATRASCANU

DURMA MIRCEA :

Intrebare :

Ai avut d-ta întâlniri cu LUCRETIU PATRASCANU în afară de cele strict oficiale ca membrii în Guvern ?

Răspuns :

Da, am avut o întâlnire prin Aprilie 1945 cu LUCRETIU PATRASCANU în casa lui TOROSIAN.-

Am primit un telefon dela SILBER care mi-a spus că PATRASCANU şi cu el ar vrea să mai stea de vorbă cu mine în genere şi pentru chestiuni la ordinea zilei, şi că dacă sunt liber, prietenul nostru TOROSIAN ne pofteşte în aceiaşi seară la el, unde sunt în orice caz întruniţi şi soţii PATRASCANU, iar dacă vreau pot să viu şi cu soţia, că voi avea ocazia să văd şi o odaie istorică, mi-a dat adresa Str.Armenească Nr.14 la parter pe dreapta.- Cam în jurul orei 20,30.- I-a, răspuns că viu cu plăcere, însă voi veni singur.- In jurul orei 21 m'am dus singur, când am intrat în locuinţă am găsit pe TOROSIAN, ZILBER şi ELENA PATRASCANU.- Dl.PATRASCANU a venit ceva mai târziu.- Am stat acolo circa o oră şi jumătate, după care am plecat conduşi de TOROSIAN cu maşina, împreună cu soţii PATRASCANU.-

ss/. DURMA MIRCEA

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

D-ta recunoşti cele afirmate de MIRCEA DURMA ?

Răspuns :

Nu recunosc, este inventat în întregime dela început până la sfârşit.-

ss/.L.PATRASCANU

./.

DURMA MIRCEA

Intrebare :

Cu ce poţi susţine d-ta afirmaţiile pe care le faci, aceasta în scopul de a ajuta pe LUCREŢIU PATRAŞCANU să-şi amintească ?

Răspuns :

Nu pot să dovedesc decât cu cele trei persoane cari au fost de faţă, respectiv D-na PATRAŞCANU, BELU ZILBER şi TOROSIAN.-

Am mai comunicat a doua zi şi lui ALEXANDRINI precum şi soţiei mele, cărora le-am spus unde am fost şi pe cine am văzut.-

ss/. DURMA MIRCEA

LUCREŢIU PATRAŞCANU :

Intrebare :

Faţă de precizările făcute de MIRCEA DURMA, ce ai d-ta de spus ?

Răspuns :

Doresc să pun câteva întrebări pentru ca să dovedesc că precizările lui sunt neadevăruri.- Când m'a cunoscut MIRCEA DURMA şi în ce împrejurări şi dacă la 10,30 când susţine DURMA că am plecat, maşina mea era afară ?

ss/.L.PATRAŞCANU

MIRCEA DURMA

Intrebare :

Ce aveţi de răspuns la întrebările puse de LUCREŢIU PATRAŞCANU ?

Răspuns :

Am cunoscut pe Dl.PATRAŞCANU în toamna anului 1944, când era vice preşedinte împreună cu cei trei şefi de partide, la Preşedinţia Consiliului care era în Calea Victoriei.-

Când am plecat dela TOROSIAN,maşina d-lui PATRAŞCANU nu era afară.-

ss/. DURMA MIRCEA

./.

LUCRETIU PATRASCANU :

Intrebare :

Mai ai ceva de adăugat în legătură cu această problemă

Răspuns :

Cine mi l-a prezentat pe MIRCEA DURMA în toamna lui 1944 ?

ss/. L.PATRASCANU

MIRCEA DURMA :

Intrebare :

Ce aveţi de răspuns la întrebarea pusă de LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

SAVEL RADULESCU m'a prezentat lui PATRASCANU.-

ss/. MIRCEA DURMA

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Dece d-ta nu vrei să recunoşti această întâlnire ?

Răspuns :

Pentrucă este minciună dela început până la sfârşit.-

ss/.L.PATRASCANU

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal.

ss/. Col.M.DULGHERU
ss/. SOIMUTIU IOAN
ss/. VANATORU VICTOR

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Incheiat astăzi 27 Iulie 1951

Noi Col.de Sec.DULGHERU MISU,asistat de Lt.Col.ION SOLTUTZU, Maior de Securitate N.DUMITRESCU şi Lt.Maj.VANATORU VICTOR.-

Constatând unele nepotriviri între declaraţiile reţinuţilor LUCRETIU PATRASCANU şi LEOVEANU EMANOIL,am procedat la confruntarea susnumiţilor după cum urmează :

LEOVEANU EMANOIL

Intrebare : Cunoaşteţi persoana care vă este prezentată ?

Răspuns :

Da, îl cunosc, persoana care îmi este prezentată este LUCRETIU PATRASCANU.-

ss/. LEOVEANU EMANOIL

LEOVEANU EMANOIL

Intrebare : Aţi avut vre-un diferent sau vreo duşmănie personală cu LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

Nu am avut nici un diferend şi nici duşmănie personală cu PATRASCANU,iar până în 1941 nu l-am cunoscut.-

ss/. LEOVEANU EMANOIL

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare : Cunoaşteţi persoana care vă este prezentată ?

Răspuns :

Nu-mi reamintesc figura,dar cred că vorbindu-se de 1941,este Generalul LEOVEANU.-

ss/. L.PATRASCANU

.//.

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare : Ce vă determină să faceţi legătura între persoana care vă este prezentată şi anul 1941 ?

Răspuns :

Acum cinci minute Dl.anchetator mi-a vorbit de generalul LEOVEANU, iar persoana prezentată aci spunându-mi că mă cunoaşte din 1941, am dedus că este probabil Generalul LEOVEANU.-

ss/. L.PATRASCANU

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Aţi avut vre-un diferend sau aţi avut duşmănie personală cu Generalul LEOVEANU ?

Răspuns :

Nu am avut nici un diferend şi nici duşmănie personală cu Generalul LEOVEANU.-

ss/. L.PATRASCANU

LEOVEANU EMANOIL

Intrebare :

Ce funcţiune ai îndeplinit d-ta în Ministerul de Interne ?

Răspuns :

Am fost însărcinat să conduc Direcţia Generală a Poliţiei şi Siguranţei Statului în perioada Ianuarie-Decembrie 1941

ss/.E.LEOVEANU

LEOVEANU EMANOIL

Intrebare :

Cum şi în ce împrejurare l-ai cunoscut d-ta pe LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

In primele zile ale lunii Februarie 1941 mi s'a prezentat un referat de către Corpul Detectivilor prin care arăta activitatea d-lui LUCRETIU PATRASCANU.-

Am prezentat referatul lui ION ANTONESCU care foarte

furios că acesta este un comunist periculos şi să fie internat.

Ca urmare am dat ordin de executare.-

Nu mult după aceia am primit un memoriu din partea lui LUCRETIU PATRASCANU în care arăta că nu face politică,că este liniştit şi că dacă se poate să i se dea domiciliu la Poiana Tapului, unde familia sa are o vilă.-

Foarte curând după aceasta Lt.Col.STOICA STEFAN, fost Secretar General la Ministerul Inzestrărei, m'a rugat să-i fixez ziua când poate veni cu o rudă a dânsului la mine.- I-am răspuns că poate veni imediat.-

După un interval de circa o jumătate de oră, a sosit la mine Lt.Col.STOICA cu D-na PATRASCANU, mama d-lui avocat PATRASCANU.-

D-na PATRASCANU era emoţionată şi Lt.Col.STOICA mi-a arătat că întrucât LUCRETIU PATRASCANU urmează să fie internat, mama dânsului ar dori să aibe o audienţă la ION ANTONESCU şi în acest scop a venit la mine.-

Mama lui LUCRETIU PATRASCANU a făcut o petiţie de audienţă pentru ANTONESCU în birou la mine.-

A doua zi m'am prezentat la ANTONESCU căruia i-am dat şi petiţia respectivă.-

ANTONESCU m'a întrebat care e rostul intervenţiei mele.- Am arătat că fiind prieten cu Col.STOICA am socotit că nu fac o greşeală cu aceasta.-

Am căutat să arăt că aprobând petiţia nu ar face o c crimă/că ci din contră ar face o faptă bună şi am adăugat că ar fi bine ca pe proeminenţii ăştia ar fi bine să-i asculte când e vorba de soarta ţării.- Am arătat că avocatul LUCRETIU PATRASCANU este un om subţire şi nu este capabil să facă acte de sabotaj, aruncând poduri în aer şi că în cazul când îl vom prinde că militează şi că nu este paşnic,îl băgăm la închisoare.-

El mi-a răspuns, în tot cazul în Bucureşti nu ţi-l las aşa că să-şi găsească o altă localitate.- I-am arătat că am cunoştinţă dintr'un memoriu al lui LUCRETIU PATRASCANU că are o vilă la Poiana Tapului.-

Atunci mi-a aprobat ca să fie internat cu domiciliu

./.

obligatoriu la Poiana Ţapului.-

ss/. E.LEOVEANU

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Confirmaţi cele afirmate de LEOVEANU ?

Răspuns :

Este just că am înaintat un memoriu generalului LEOVEANU la începutul lui Februarie 1941,în care arătam că nu am nici un amestec în rebeliunea legionară, lucru de care mi-a amintit chiar generalul LEOVEANU.-

Restul celor afirmate de LEOVEANU nu le cunosc, acum le aflu pentru prima oară.-

Cu colonelul STOICA am fost personal în momentul arestării mele în cabinetul generalului LEOVEANU.-

ss/. L.PATRASSCANU

LEOVEANU EMANOIL

Intrebare :

Arătaţi în continuare ce a urmat după ce aţi primit aprobarea de a-i acorda domiciliu obligatoriu lui LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

Am dat dispoziţie să se execute rezoluţia lui ANTONESCU de a fi arestat şi trimis la destinaţie,adică la Poiana Tapului,mai înainte însă să fie adus la mine la Direcţia Siguranţei.- Intr'adevăr a venit la mine împreună cu Lt.Col.STOICA şi cu mama lui PATRASCANU.-

In primul rând l-am întrebat ce meserie are,mi-a spus că e avocat.-

I-am arătat că am obţinut domiciliu la Poiana Tapului cu garanţia persoanei mele.- L-am întrebat atunci cu ce mă asiguri d-ta ? Mi-a răspuns cu cuvântul dânsului că altceva nu are. Atunci i-am spus că trebue să fiu acoperit,că trebue să-mi dea o declaraţie scrisă în care scop i-am dat hârtie ca să o facă pe loc.- Ş cum spunea că nu ştie ce să scrie l-am ajutat eu.-

./.

Cuprinsul declaraţiei este cam în genul de a se abţine dela orice manifestare în domeniul politicei interzise.- Dânsul a scris-o şi a semnat-o şi pe urmă s'a sculat în picioare să plece.-

ss/.E.LEOVEANU

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Confirmaţi cele arătate de LEOVEANU ?

Răspuns :

Sunt două erori, mama mea nu a fost cu mine în cabinet la generalul LEOVEANU.- Al doilea lucru, declaraţia pe care am dat-o înainte de a pleca la Poiana Tapului, am dat-o nu în cabinetul lui LEOVEANU ci într'un birou alăturat unui agent sau inspector al cărui nume nu mi-l amintesc.-

In această declaraţie repetam ceeace am scris în memoriu,că nu voi activa politiceşte.-

ss/. L.PATRASCANU

LEOVEANU EMANOIL

Intrebare :

Arată d-ta ce discuţii ai avut cu LUCRETIU PATRASCANU atunci în biroul d-tale privitor la situaţia lui PATRASCANU de atunci ?

Răspuns :

Eu mirat l-am întrebat pe LUCRETIU PATRASCANU, cum d-ta eşti comunist ? Dânsul a negat categoric, afirmând că nu sunt comunist şi prin faptul că sunt avocat am luat apărarea unor oameni năpăstuiţi şi sărmani şi din aceasta a rezultat că eu aşi simpatiza cu comuniştii.- Pe chestiunea aceasta - PATRASCANU mi-a spus - că a avut o discuţiune furtunoasă cu conducerea Partidului arătându-le că se va adresa Justiţiei pentru atmosfera creiată care-l face să nu mai suporte traiul,viaţa şi că nu mai are linişte.-

Cu aceasta s'a terminat discuţia cu PATRASCANU şi l-am dat în primire jandarmilor dela Poiana Tapului.-

ss/. E. LEOVEANU

.//.

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Confirmaţi cele arătate de LEOVEANU ?

Răspuns :

Socotesc că nu este nevoe să infirm cele declarate de LEOVEANU pentrucă sunt absurde şi deci neadevărate.-

ss/. L. PATRASCANU

LEOVEAN EMANOIL

Intrebare :

Cu ce poţi dovedi d-ta afirmaţiile făcute în cadrul acestei confruntări ?

Răspuns :

Când eram la Siguranţă se găsea un fişier cu dosarele tuturor suspecţilor, acolo se vor găsi toate actele de care am vorbit inclusiv declaraţia pe care i-am cerut-o.-

Nu contest că acel comisar despre care a vorbit LUCRETIU PATRASCANU să-i fi cerut vreo declaraţie, însă cel mai indicat am fost eu, care obţinusem domiciliu obligatoriu în loc de trimitere în lagăr.-

Bănuesc că după atâţia ani LUCRETIU PATRASCANU să nu-şi mai reamintească discuţia avută cu mine.- Dealtfel era şi emoţionat atunci dar cu timpul îşi va da seama că generalul LEOVEANU nu minte, iar ca verificare propun să fie audiat Lt. Col.STOICA care a fost de faţă.-

ss/. E.LEOVEANU

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Mai ai ceva de adăugat în legătură cu această problemă ?

Răspuns :

Doresc să pun două întrebări : - dacă în momentul când am înaintat memoriul eram sau nu arestat ;

- Dacă ştie LEOVEANU că am introdus vreo acţiune judiciară împotriva conducerii Partidului Comunist ?

.//.

LEOVEANU EMANOIL

Intrebare :

Ce aveţi de răspuns la întrebările puse de LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

Sigur că trebue să fi fost arestat, întrucât dădusem dispoziţiuni anterioare de arestare.- Bănuesc că nu a fost ridicat de acasă întrucât era bolnav, în care scop am trimis medicul Siguranţei să-l vadă la domiciliu.-

Nu am cunoştinţă dacă PATRASCANU a introdus vreo acţiune judiciară împotriva Partidului Comunist.-

ss/. E.LEOVEANU

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.

ss/. Col.M.DULGHERU
ss/. SOLTUTIU
ss/. Maior N.DUMITRESCU
ss/. Lt.Maj.V.VANATORU

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Incheiat astăzi 31 Iulie 1951

Noi, Colonel de Securitate, DULGHERU MISU, asistat de Lt.Col.de Securitate SOLTUTIU IOAN, Maior de Securitate DUMITRESCU NICOLAE şi Lt.Maj.de Securitate VANATORU VICTOR.-

Constatând unele nepotriviri între declaraţiile reţinutului LUCRETIU PATRASCANU şi ale numitului GUTA STEINBERG, am procedat la confruntarea susnumiţilor după cum urmează :

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Cunoaşteţi persoana care vă este prezentată aci ?

Răspuns :

Da, îl cunosc, este LUCRETIU PATRASCANU.-

ss/. G.STEINBERG

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Aţi avut vreun diferend sau vreun conflict vreodată?

Răspuns :

Nu.-

ss/. G.STEINBERG

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Cunoaşteţi persoana care vă este prezentată ?

Răspuns :

Da, îl cunosc, este GABRIEL STEINBERG, căruia îi mai spune şi GUTA STEINBERG.-

ss/. L.PATRASCANU

.//.

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Aţi avut vreo duşmănie sau vreun conflict vreodată ?

Răspuns :

Nu , niciodată.-

ss/. L.PATRASCANU

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Ce întâlniri aţi mijlocit între LUCRETIU PATRASCANU şi AUSNIT ?

Răspuns :

In 1942, a venit LUCRETIU PATRASCANU la TITAN-NADRAG-CALAN, unde eu funcţionam, să mă vadă.- Impresia mea era că a vrut să vadă cam în ce ape mă scald.- Adică dacă sunt tot de stânga.-

Din 1942 şi până în 1944 Martie sau Aprilie nu ne-am mai văzut.- In luna Martie sau Aprilie 1944, a venit la birou la mine la T.N.C. să mă vadă spunându-mi că vrea să-l vadă pe AUSNIT MAX.- M'am dus şi am comunicat lui AUSNIT,în timpul acesta LUCRETIU PATRASCANU rămânând în biroul meu.- AUSNIT a fost de acord să-l primească iar eu l-am dus pe LUCRETIU PATRASCANU în biroul lui AUSNIT.- După ce l-am introdus,eu m'am retras.- PATRASCANU a rămas la AUSNIT în jurul a 20 minute.- Eşind dela AUSNIT, PATRASCANU a trecut prin biroul meu,mi-a spus la revedere şi a plecat.-După vre-o săptămână sau două, a venit din nou la biroul meu.- Am stat de vorbă cu dânsul şi spunându-mi că întâlnirile la mine la birou nu sunt indicate pentrucă era forfoteală prea multă,lumea venea, pleca şi mi-a spus dacă s'ar putea să ne întâlnim în altă parte, căzând de acord să se întâlnească la mine acasă.-

Am comunicat aceasta lui AUSNIT şi el a fost de acord ca să ne întâlnim la mine, a stabilit o zi,după care am primit un telefon dela PATRASCANU, fixând ziua şi ora întâlnirii,precizez că ora era fixată în jurul orei 8,30 - 9 seara.-

In ziua şi ora stabilită venea PATRASCANU întâi lua liftul până la etajul 7, iar de acolo până la etajul 8 urca pe scări.- După câteva minute venea şi AUSNIT folosind acelaş pro-

cedeu.-

Astfel de întâlniri au fost în număr de 3 sau 4 şi în general durau între o jumătate de oră şi trei sferturi de oră.- Precizez că întâlnirile de care vorbeam mai sus, se referă până la 23 August 1944.-

ss/.G.STEINBERG

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Confirmaţi cele arătate de GUTA STEINBERG ?

Răspuns :

Confirm numai în parte şi anume : In Martie sau Aprilie 1944, GUTA STEINBERG mi-a facilitat întâlnirea cu AUSNIT la T.N.C. în Str.Câmpineanu.-

Conversaţia cu AUSNIT nu a durat mai mult de 10 minute

In ceeace priveşte cele 3-4 întâlniri, se reduce la una, care a avut loc la GABRIEL STEINBERG şi care a durat câteva minute.-

Vizita din 1942 nu a avut loc pentrucă eu eram cu domiciliu obligatoriu.- Cred că confundă anii şi cred că a fost în 1943 şi nu în 1942.-

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Arătaţi în continuare întâlnirile mijlocite ?

Răspuns :

Precizez cu certitudine că în perioada arătată mai sus, au avut loc 3 sau 4 întâlniri şi adaug un amănunt că la două din aceste întâlniri, LUCRETIU PATRASCANU a mâncat ceva la mine, adică prima dată mi-a spus că îi este foame şi i-am pregătit eu ceva de mâncare, iar a doua oară pregătisem mai dinainte,

La una din aceste întâlniri, cred că ultima, PATRASCANU venind mai devreme ca deobicei mi-a cerut dacă pot să-i fac rost de o maşină de scris.- Am pregătit maşina de scris la mine acasă şi LUCRETIU PATRASCANU mi-a dat un telefon întrebându-mă dacă poate veni, eu i-am spus că poate veni şi eu îl aştept.-

./.

De data aceasta nu a mai avut întâlnire cu AUSNIT.- LUCRETIU PATRASCANU s'a aşezat la o măsuţă care nu era specială pentru maşina de scris şi a scris 15 până la 20 minute.- A scris cu copii pe hârtie foarte subţire, a făcut-o sul, a îndoit sulul şi l-a lipit la capăt cu hârtie gumată.- M'a întrebat unde poate să ardă indigoul, am trecut în bucătăria care era dături, a aprins un chibrit şi a dat foc indigoului.-

Mi-a dat acel sul să îl transmit lui AUSNIT lucru ceeace eu am făcut.-

ss/. G. STEINBERG

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Confirmaţi cele arătate de GUTA STEINBERG ?

Răspuns :

Toată istoria biletului scris la maşină este inventată, deci nu este adevărat şi doresc să pun două întrebări şi anume :

1/. Când a avut loc această pretinsă întâlnire când am scris biletul.-

2/. Dacă GUTA STEINBERG ştie că ultima oară când afirmă dânsul eu mă aflam în cea mai strictă ilegalitate.-

ss/. L.PATRASCANU

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Ce aveţi de răspuns la întrebările puse de LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

Cred că era la începutul lunei Iunie sau în orice caz cu maximum o săptămână înainte de fuga lui MAX AUSNIT în străinătate.-

Stiu că era în ilegalitate dar dacă era în strictă ilegalitate nu pot preciza, în orice caz lua toate măsurile de precauţiune.- ss/.G.STEINBERG

GUTA STEINBERG :

Intrebare :

Ce alte întâlniri aţi mijlocit lui PATRASCANU din dis-

poziția lui AUSNIT ?

Răspuns :

Intr'o zi înainte de fuga lui AUSNIT la Cairo, cu circa dou, trei săptămâni, AUSSCHNIT mi-a spus să-l însoțesc pe PATRASCANU la ALEXANDRU STEFANESCU acasă, dându-mi în acelaș timp și adresa.-

PATRASCANU mi-a dat un telefon a doua zi, i-am spus că vreau să-l văd, a venit ca deobiceiu, i-am spus despre ce este vorba, că trebue să mergem la ALEXANDRU STEFANESCU.- L-am condus acolo, ne-a deschis un om de serviciu concomitent a apărut și ALEXANDRU STEFANESCU care fusese probabil prevenit de AUSNIT în legătură cu sarcina noastră, era deci o chestiune aranjată.- După o ședere de câteva clipe, după introducerea lui PATRASCANU, am plecat.-

ss/. G. STEINBERG

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Confirmați cele afirmate de GUTA STEINBERG ?

Răspuns :

Nu știu ce a vorbit GUTA STEINBERG cu AUSNIT, dar GUTA STEINBERG m'a condus la ALEXANDRU STEFANESCU.-

Doresc să pun o întrebare și anume : dacă GUTA STEINBERG m'a recomandat lui STEFANESCU ?

ss/. L.PATRASCANU

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Ce aveți de răspuns la întrebarea pusă de LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

In momentul când am intrat, fără să mă cunoască STEFANESCU, mi-a dat mâna spunându-mi bună seara D-le STEINBERG, i-a dat mâna lui PATRASCANU fără să mai aștepte ca eu să spun că este Dl.PATRASCANU și fără ca eu să știu dacă îl cunoaște sau nu pe PATRASCANU.-

ss/. G.STEINBERG

./.

229

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Cunoaşteţi vreo întâlnire între PATRASCANU şi AUSNIT în străinătate ?

Răspuns :

După încheerea tratatului de pace dela Paris, la o săptămână sau zece zile, m'am văzut cu PATRASCANU în Bucureşti.- L-am întrebat diverse chestiuni fără importanţă şi tot cu această ocazie l-am întrebat dacă l-a văzut şi pe AUSNIT.- Mi-a răspuns da, era cu FRANASOVICI.-

ss/. G. STEINBERG

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Confirmaţi cele afirmate de GUTA STEINBERG ?

Răspuns :

L-am zărit pe AUSNIT la recepţia dela Ambasada Română fără să fi schimbat nici un cuvânt cu dânsul.-

Nu-mi amintesc conversaţia pe care o arată GUTA STEINBERG, dar este posibil să-i fi spus că AUSNIT era la recepţia dela Ambasadă.-

ss/. L. PATRASCANU

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Cum se explică că fiind în relaţii bune cu AUSNIT, având cu el întâlniri în ilegalitate şi văzându-l la Paris nu aţi stat totuşi cu el de vorbă ?

Răspuns :

Intâlnirile şi conversaţiile mele cu AUSNIT au privit exclusiv participarea lui ca aderent al frontului antihitlerist şi au auvut ca obiectiv în principal ajutorul pe care s'a oferit să-l dea în lupta antifascistă.-

Cu AUSNIT nu am avut nici un fel de relaţii personale, fie prieteneşti, fie politice, fie comerciale, fie juridice şi de aceia nu am stat de vorbă cu dânsul la Ambasadă.-

ss/. L. PATRASCANU

./.

GUTA STEINBERG

Intrebare :

In ce raporturi au fost LUCRETIU PATRASCANU cu MAX AUSNIT ?

Răspuns :

După părerea mea,în raporturi foarte bune, cu toate că se terminase încheerea frontului antihitlerist, totuşi PATRASCANU continua să-l vadă pe MAX AUSNIT.- Pot să precizez că AUSNIT fiind la Confederaţia Generală a Muncii în calitate de Preşedinte al U.G.I.R-ului pentru a discuta contractul colectiv într'o zi a venit la birou furios în urma unei şedinţe pe care a avut-o la C.G.M. şi a spus : Cu ăştia nu mă pot înţelege numai cu PATRASCANU mă pot înţelege, şi din acest lucru deduc că raporturile dintre aceştia erau mai strânse.-

ss/.G.STEINBERG

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Mai aveţi ceva de adăogat în legătură cu întrebările puse la această confruntare ?

Răspuns :

Da, mai am de pus o întrebare şi anume : De câte ori a venit GUTA STEINBERG la mine acasă şi la Minister după 23 August 1944, ca să insiste să aprob memoriul lui AUSNIT privind retrocedarea acţiunilor dela Reşiţa confiscate de ANTONESCU.-

ss/. L. PATRASCANU

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Ce aveţi de răspuns la întrebarea pusă de LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

Am predat un memoriu şi actele care sprijineau memoriul şi chiar un bruion de decret şi mi-a promis că o să facă această lege trimiţând-o imediat spre studiu Comisiei Juridice dela Minister.-

./.

Cum apariţia acestei legi întârzia, am fost de câteva ori la LUCRETIU PATRASCANU şi de fiecare dată îmi spunea că da, se va face,aceasta până când problema nu mai prezenta interes, întrucât AUSNIT fusese scos dela Reşiţa.-

ss/. G.STEINBERG

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Dece nu vreţi să recunoaşteţi adevărul ?

Răspuns :

Recunosc tot ce este adevărat din declaraţiile lui GUTA STEINBERG, dar nu înţeleg să confirm nici un neadevăr spus de GUTA STEINBERG.-

ss/.L.PATRASCANU

GUTA STEINBERG :

Intrebare :

Ce vroiaţi să mai întrebaţi ?

Răspuns :

Doresc să ştiu în ce anume concret constă neadevărul spus de mine ?

ss/. G. STEINBERG

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Ce aveţi de răspuns la întrebarea pusă de GUTA STEINBERG ?

Răspuns :

1/. In ce priveşte toată istoria cu biletul scris la maşină.-

2/. A strânselor relaţii cu AUSNIT.-

3/. A vizitei din 1942.-

4/. A căderii în desuietudine ale lui AUSNIT ca acţionar la Reşiţa, precum şi în toate celelalte puncte pe care nu le-am recunoscut mai sus.-

ss/. L. PATRASCANU

./.

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Ce aveţi de spus faţă de afirmaţiile făcute de PATRAS-CANU ?

Răspuns :

Singurul lucru care poate că a fost confundat de mine este anul 1942 sau începutul lui 1943, pentrucă ştiu că PATRASCANU mi-a spus că are domiciliu forţat la Poiana Ţapului şi deci mi-a spus că contează acolo.- In ce priveşte celelalte afirmaţiuni ale mele ca : chestiunea cu maşina de scris şi biletul, chestiunea relaţiilor prieteneşti cu MAX AUSNIT, cât şi chestiunea deblocării acţiunilor "ZBROIOVCKA" Societate din Cehoslovacia, sunt riguros exacte şi nu pot suferi nici o desminţire.-

ss/. G. STEINBERG

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal.-

ss/. M. DULGHERU
ss/. I. SOLTUTIU
ss/. N. DUMITRESCU
ss/. L. VANATORU

225

GUTA STEINBERG

Intrebare :

Ce aveţi de spus faţă de afirmaţiile făcute de PATRASCANU ?

Răspuns :

Singurul lucru care poate că a fost confundat de mine este anul 1942 sau începutul lui 1943, pentrucă ştiu că PATRASCANU mi-a spus că are domiciliu forţat la Poiana Ţapului şi deci mi-a spus că contează acolo.- In ce priveşte celelalte afirmaţiuni ale mele ca : chestiunea cu maşina de scris şi biletul, chestiunea relaţiilor prieteneşti cu MAX AUSNIT, cât şi chestiunea deblocării acţiunilor "ZBROIOVOKA" Societate din Cehoslovacia, sunt riguros exacte şi nu pot suferi nici o dezminţire.-

ss/. G. STEINBERG

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal.-

ss/. M. DULGHERU
ss/. I. SOLTUTIU
ss/. N. DUMITRESCU
ss/. L. VANATORU

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Incheiat astăzi 4 August 1951.-

Noi, Colonel de Securitate DULGHERU MISU, asistat de Lt.Col.de Securitate SOLTUTIU IOAN, Maior de Securitate DUMITRESCU NICOLAE şi Lt.Maj.ANGHEL MIRCEA.-

Constatând unele nepotrivir între declaraţiile reţinutului LUCRETIU PATRASCANU şi ale numitului HARRY BRAUNER, am procedat la confruntarea susnumiţilor după cum urmează :

HARRY BRAUNER :

Intrebare :

Cunoşti persoana care îţi este prezentată aci ?

Răspuns :

Da, îl cunosc este LUCRETIU PATRASCANU.-

ss/. HARRY BRAUNER

HARRY BRAUNER

Intrebare :

Aţi avut vreun diferend sau aţi fost în duşmănie vreodată ?

Răspuns :

Nu, niciodată

s s/. HARRY BRAUNER

L.PATRASCANU

Intrebare :

Cunoaşteţi persoana care vă este prezentată ?

Răspuns :

Da, îl cunosc, este HARRY BRAUNER.-

ss/. L.PATRASCANU

.//.

242

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Aţi fost în duşmănie, sau aţi avut vreun diferend vreodată ?

Răspuns :

Nu niciodată

ss/. L. PATRASCANU

HARRY BRAUNER

Intrebare :

Povesteşte d-ta ce îţi este cunoscut despre poziţia antidemocratică a lui PATRASCANU ?

Răspuns :

Sunt foarte multe de spus, dacă ar fi să povestesc tot ce am avut nenorocul să ascult în casa lui LUCRETIU PATRASCANU, ar însemna să vorbesc ore întregi şi nici nu cred că aşi putea să-mi reamintesc tot ce am auzit timp de trei ani.- Aşa încât mă voi mulţumi să redau câteva aspecte cu privire la atmosfera ce domnea în casa lui PATRASCANU.-

Această atmosferă în care am trăit din nenorocire, timp de trei ani, a fost o atmosferă pe care eu o apreciez, drept o atmosferă burgheză de cafenea.- Prin nenumăratele bârfeli la adresa conducătorilor Partidului Comunist, prin permanentele defăimări la adresa Uniunii Sovietice.-

Pentru ca să exemplific un aspect al concepţiei burgheze care domnea în casa lui PATRASCANU voi arăta de pildă pe cine am avut prilejul să cunosc în această casă.-

Am cunoscut de pildă pe PEPPY LEIBOVICI, omul de afaceri al lui RADU XENOPOL, actualmente fugită în străinătate.-

Am cunoscut pe EDITH MARCOVICI, care după informaţiile ce le aveam trăia din trafic de influenţă şi afaceri pe picior.- Actualmente fugită din ţară.-

Am cunoscut pe CONSTANDACHE la masă într'o seară, boier şi liberal actualmente fugit din ţară.-

.//.

Am cunoscut pe JOSETTE LAZAR, prietenă a acestuia (CONSTANDACHE) o persoană din "lumea mare ", care deasemenea este actualmente fugită din ţară.-

Am cunoscut pe VIOLETA ZUBCOV, trimisă prin protecţia d-lui LUCRETIU PATRASCANU la legaţia noastră din Washington, care nu s'a mai întors.-

L-am văzut foarte des în casă pe HERANT TORROSIAN, care nu a reuşit să fugă, deoarece a fost prins când a încercat să treacă fraudulor frontiera.-

Aceştia sunt oamenii pe care i-am cunoscut acolo în casă.-

ss/. HARRY BRAUNER

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare :

Confirmaţi cele afirmate de HARRY BRAUNER ?

Răspuns :

Avocata PEPPY LEIBOVICI, era vecina noastră de apartament, era cotizantă la MOPRU de câţiva ani, înainte de 23 August 1944.- In timpul cât eram în lagăr, a trimis o sumă de 25.000 lei pentru grupul II prin mine.- Mi-a făcut un mare serviciu personal adăpostind, deşi evreică, pe soţia mea bolnavă în timpul legionarilor, când am fost silitămă fug de acasă, pentrucă am fost anunţat că se pregăteşte un atac al casei, şi-a pus casa la dispoziţie pe toată epoca de pregătire a actului dela 23 August şi a plecat legal din ţară în 1946.-

Av. EDITH MARCOVICI, colegă de şcoală cu soţia mea, mi-a procurat locuinţă clandestină în 1938 şi 1944.- Mi-a procurat hârtii de identitate false înainte de 23 August 1944 şi a plecat din ţară cu paşaport prin dispoziţia expresă a ministrului de Externe în primăvara anului 1948.-

CONSTANDACHE n'a fost niciodată în casă la mine şi l-am cunoscut o singură dată la Snagov.-

JOSETTE LAZAR prietena lui, era o cunoştinţă a soţiei mele şi n'am avut nici un fel de raporturi personale cu ea.-

Pe VIOLETA ZUBCOV, care în timpul domiciliului obligatoriu, a avut curajul să mă viziteze şi care la internarea mea

.//.

în lagăr a venit special.- La Poiana Tapului a venit deşi îşi punea în primejdie libertatea ca să îngrijească pe soţia mea rămasă singură şi bolnavă.- Am trimis-o la Washington unde ştiu că s'a măritat şi a rămas în America.-

TORROSIAN a făcut atât de mari servicii în epoca de pregătire a lui 23 August încât în afară de mine, doi conducători ai Partidului, dintre care unul al Biroului Politic, l-a recomandat în mod elogios la intrarea lui în Partid după cum se poate constata din adeziunea dată la cadre.-

In ce priveşte atmosfera burgheză de bârfeală şi de cafenea, acestea sunt aprecierile personale ale lui HARRY BRAUNER şi le consider întru totul nefondate.-

ss/. L.PATRASCANU

HARRY BRAUNER

Intrebare :

Arătaţi în continuare despre atmosfera şi atitudinea antidemocratică a lui L.PATRASCANU ?

Răspuns :

Incep cu un aspect în care decurgeau discuţiile :

Mai întotdeauna se luau măsuri de precauţie,avându-se grije ca telefonul să fie sau declanşat sau astupat cu o pernă. Dacă discuţiile ce ar fi avut loc nu ar fi fost duşmănoase,această măsură nu ar fi fost necesar.-

Deasemenea se lua măsuri de precauţie, ca în preajma locului unde se discuta, să nu se afle agentul, ca de pildă la un moment dat la Snagov când locuia la vila MANUILA şi când s'a considerat faptul că agentul TUDOSE îşi pusese divanul afară sub ferestrele dormitorului lui PATRASCANU, ar fi putut însemna că spionează,lucru care a dus la o prudenţă în sensul că s'a închis fereastra sau s'a vorbit mai în şoaptă.-

Am spus despre defăimările din U.S. şi a realizărilor din Uniunea Sovietică.-

Să dau un exemplu : Comentând felul în care a fost tratată delegaţia Română la comisia de armistiţiu la Moscova,

./.

LUCRETIU PATRASCANU îşi exprima indignarea de faptul că tratativele au început numai după ce s'a anunţat ocuparea Bucureştiului de către trupele sovietice.-

Se vorbea de ocupare ca şi când scăpaţi de o ocupaţie ne-am pomenit cu o altă ocupaţie.-

Nu era vorba despre eliberarea României, despre eliberarea clasei muncitoare prin sacrificiul Armatei Sovietice.- Si se ştia acest lucru - aducând argumentele lui PATRASCANU care spunea că tratativele au început în acel moment şi nu mai devreme, pentru a creia României o situaţie mai grea, pentru ca Uniunea Sovietică să creieze României în cadrul tratativelor armistiţiului o situaţie mai grea.-

Un alt exemplu pe care l-am auzit în legătură cu ce este regimul sovietic şi în legătură cu ce se petrece în Uniunea Sovietică.-

Uniunea Sovietică este după cum spunea LUCRETIU PATRASCANU în diferite ocazii.- U.S., P.C.bolşevic, ar fi conduse de o mână de oameni instalaţi la vârful conduceri şi care exercită o dictatură personală, răpind libertăţile masselor.- Din această pricină Uniunea Sovietică a devenit un stat prin excelenţă poliţist.- Din această pricină Istoria P.C.(b) a U.S.,aşa cum a fost scrisă este de fapt o falsificare a felului în care s'au produs în realitate evenimentele istorice în U.S., punându-se într'o lumină favorabilă cei din vârful conducerii şi într'o lumină defavorabilă ceilalţi care au luptat pentru ideia socialistă şi care până la sfârşit neconvenind conducerii au fost suprimaţi cu prilejul procesului Troţkiştilor care a fost o mistificare.-

ss/. HARRY BRAUNER

<u>L.PATRASCANU</u>

<u>Intrebare</u> :

Confirmaţi cele afirmate de HARRY BRAUNER ?

<u>Răspuns</u> :

In ce priveşte declanşarea telefonului sau astuparea lui, am luat asemenea măsuri dela sfârşitul lui Februarie 1948, când am descoperit că S.S.I.-ul mi-a montat un microfon în aparatul de telefon , lucru care l-am reclamat Ministerului de Interne personal.- Am spus la Snagov lui TUDOSE să-şi mute

de sub geam divanul cu patul ca să nu fiu spionat şi am socotit că sub geamul unui dormitor conjugal nu era lucrul cel mai potrivit pentru divanul lui TUDOSE.-

Cred că nu este nevoie să dau amănunte.

In ceeace priveşte indignarea mea privitoare la momentul când au început tratativele pentru armistiţiu,ea este în intregime inventată de el pentrucă lucrul se poate foarte uşor constata că întârzierea în începerea tratativelor nu a avut absolut nimic comun prezenţa trupelor roşii în Bucureşti,şi ea se datora exclusiv şi absolut guvernului englez şi cel american. Aşa cum am arătat în câteva declaraţii a trebuit să fac personal la Moscova demersuri la englezi şi americani ca să înceapă tratativele.

Despre istoria P.C.(b),nu am discutat cu H.BRAUNER sau în prezenţa lui niciodată şi nimic şi sub nici o formă.Dealtfel nu-mi amintesc să fi discutat o singură chestiune serioasă cu HARY BRAUNER.

In ce priveşte toate afirmaţiile făcute de HARY BRAUNER, privind pretinse aprecieri asupra Uniunii Sovietice sau a conducătorilor ei sunt în intregime inventate. Altceva nu am de adăugat.

HARY BRAUNNER

Intrebare:

Ce aveţi de adăugat la cele afirmate de LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

LUCRETIU PATRASCANU s'a exprimat că eu eram personagiu vesel şi glumeţ prin urmare neserios,cu care nu a discutat niciodată lucruri serioase.Dacă este adevărat că mă considera într'adevăr neserios,cum se explică faptul că la o conferinţă pe care a făcut-o la Sibiu despre cultura românească,vorbind despre contribuţia pozitivă a evreilor în cultura românească,m'a aşezat alături de personalităţi ca GOSTER şi TIKTIU.

ss.HARY BRAUNNER

Recunosc că într'adevăr am fost neserios mai cu seamă în epoca în care am frecventat pe L.PATRASCANU când nu m'am sesizat şi nu am luat nici un fel de măsură împotriva acestei atmosfere antisovietice şi antipartinice.

Este foarte adevărat că niciodată LUCRETIU PATRASCANU nu a purtat cu mine personal discuţii serioase,dar nu a făcut nici

./.

o clipă afirmații că toate cele de mai sus mi-au fost făcute mie personal,iar dovada faptului că ele nu sunt inventate se poate face oricând prin cei care au asistat la aceste discuții ca de pildă: EL.PATRASCANU,LENA CONSTANTE,BELLU ZILBER și când se afla în București H.TOROSSIAN.

ss.HARY BRAUNNER

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare:

Dece nu vă hotărâți să spuneți adevărul în legătură cu poziția antisovietic;,antipartinică despre care v'a reamintit H.BRAUNNER?

Răspuns:

HARY BRAUNNER este un mare specialist în folclor și de aceia l-am așezat alături de TIKTIN și GASTER,dar în raporturile personale l-am cunoscut exact așa cum l-am caracterizat mai sus.

Poziția mea antisovietică și antipartinică sunt inventate și adevărul se află la polul opus celor afirmate de HARY BRAUNNER.

ss.L.Pătrășcanu

Intrebare:

Cum explicați că toate persoanele care vă frecventau casa,cu care erați în raporturi de prietenie arătate de HARY BRAUNNER,elemente dușmănoase regimului nostru,se află toate în lagărul imperialist și desfășoară acțiuni dușmănoase împotriva regimului nostru de democrație populară?

Răspuns:

Niciuna din persoanele arătate de H.BRAUNNER nu erau prieteni ai mei personali. Nu cunosc niciunul din aceștia că s'ar afla în lagărul imperialist și că ar desfășura o acțiune împotriva regimului de democrație populară. In afară de activitatea în slujba mișcării pe care unele din persoanele de mai sus a depus-o,nu cunosc nici un fel de activitate politică a lor,pentrucă niciuna dintre ele nu era o personalitate politică.

ss.L.PATRASCANU

HARY BRAUNNER

Intrebare:

Mai aveți ceva de adăugat în afară de cele arătate până acum în cadrul acestei confruntări?

./.

Răspuns:

Am spus că dacă ar fi să arăt argumente sau exemple ar fi foarte multe,dar aşi vrea să pun două întrebări lui LUCRETIU PATRASCANU şi anume:

1. Ce măsuri a luat LUCRETIU PATRASCANU când a aflat dela mine că în Bucureşti se află Episcopul grecoţcatolic SUCIU care ţine la biserica Sf.Iosif un ciclu de predici aşa zise religioase care în fond au conţinut duşmănos îndemnând la rezistenţă pe cei de faţă împotriva Uniunii Sovietice şi împotriva P.C.R.

2. Ce măsuri a luat LUCRETIU PATRASCANU când a aflat că VIOLETA ZUBCOV încă pe vasul sub pavilion românesc,plecând oficial la Wasinghton defăima regimul nostru democratic.

Incă o întrebare şi anume: Dacă este adevărat că în cadrul discuţiilor ce aveau loc în casa lui L.PATRASCANU, B.ZILBER aducea cele mai murdare calomnii la adresa conducătorilor Uniunii Sovietice,la adresa regimului sovietic şi la adresa conducătorilor P.C.R.şi dacă este adevărat,ce măsuri aînţeles să ia LUCRETIU PATRASCANU faţă de toate acestea?

ss.HARY BRAUNNER

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare:

Ce aveţi de răspuns la întrebările puse de HARY BRAUNNER?

Răspuns:

Supravegherea şi eventualele măsuri împotriva unor manifestări publice inclusiv a predicilor bisericeşti cădea în sarcina M.A.I.şi nu a justiţiei.

In special activitatea bisericească de orice confesiune în anii 1945-46-47 linia guvernului era în neamestec.

Am controlat prin unele persoane aflate pe vapor dacă într'adevăr VIOLETA ZUBCOV ar fi avut asemenea manifestări şi am constatat că erau simple bârfeli.

In prezenţa mea B.ZILBER nu a avut asemenea manifestări ca cele spuse de H.BRAUNNER şi unele critici pe care B.ZILBER le aducea nu avea niciodată un caracter grav care să necesite luarea demăsuri.

ss.L.PATRASCANU

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare:

In ce calitate şi prin cine aţi controlat atitudinea şi manifestările avute de VIOLETA ZUBCOV?

Răspuns:

Chiar prin căp.vasului TOCALTIAN,care la intrarea vasului a fost la mine acasă şi care ştiam că este un informator al unui organ al Statului. Dacă îmi amintesc bine am întrebat despre această chestiune şi pe unul din cei doi miniştrii aflaţi la Bord MOISIL sau STOILOV,dar nu pot să precizez informaţia luată dela TOCALTIAN este însă sigură.

Fiind membru în comisia de numiri la Externe şi VIOLETA ZUBCOV fiind recomandată de mine am socotit că este chiar datoria mea să mă informez despre cele puse în circulaţie despre ea.

ss.L.PATRASCANU.

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare:

Numai în această calitate v'aţi interesat despre manifestările duşmănoase avute de VIOLETA ZUBCOV?

Răspuns:

Da,numai în această calitate. Altă calitate în această privinţă nu mai aveam.

ss.L.PATRASCANU

LUCRETIU PATRASCANU

Intrebare:

Mai aveţi ceva de adăugat în legătură cu obiectivul acestei confruntări şi care se referă la atmosfera duşmănoasă din casa d-tale,la atitudinea antisovietică şi antipartinică?

Răspuns:

Pentrucă nu a existat atmosferă duşmănoasă,pentrucă nu am avut atitudine antisovietică şi antipartinică,nu mai am nimic de adăugat.

ss.L.PATRASCANU.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

ss.COLONEL DE SECURITATE M.Dulgheru
" LT.COL.DE SECURITATE I.Soltuţiu
" MAIOR DE SECURITATE N.Dumitrescu
" LT.MAJ.DE SECURITATE M.Anghel

PROCES VERBAL DE IDENTIFICARE.

Incheiat astăzi 17 Iulie 1953.

Noi, lt.col.de Sec.SOLTUTIU IOAN împreună cu lt.maj.de Sec.VANATORU VICTOR, lt.maj.de Sec.RUJAN GH. şi lt.de Sec.GORUN ALEX., ne-am deplasat astăzi împreună cu arestatul RADU NICULESCU BUZESTI pentru a identifica imobilul şi apartamentul în care a avut o întâlnire secretă, cu VICTOR RADULESCU POGONEANU, LUCRETIU PATRASCANU şi ZILBER HERBERT în Martie 1947 după întoarcerea lui PATRASCANU dela Paris.

Deplasându-ne în centrul oraşului Bucureşti, arestatul RADU NICULESCU BUZESTI a recunoscut ca loc al acestei întâlniri, apartamentul Nr.67 situat la etajul VII al imobilului din str. Dionisie Lupu Nr.12.

Este cunoscut oficial că acest apartament a aparţinut arestatului FLORIN TEODORU, care la cercetări a recunoscut că în dese rânduri pusese casa la dispoziţia lui ZILBER.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal spre cele legate.

Lt.Col.de Securitate
[signature]

Lt.Maj.de Securitate
[signature]

Lt.Maj.de Securitate
[signature]

Lt.de Securitate
[signature]

Arestat
RADU NICULESCU BUZESTI
[signature]

Către Secretarul General al P.M.R. Gh. Gheorghiu-Dej.

119

Dacă toate"bănuelile",aşa cum au reeşit din cele două anchete s'ar reduce la spionaj,trădare,asasinat sau agent de Siguranţă,aşi socoti de prisos să pierd măcar cinci minute ,ca să le înlătur.Ele se năruesc singure,sub propria lor"netemeinicie"-ca să fiu politicos şi să nu spun lucrurilor pe adevăratul lor nume.Dar cum anumite afirmaţii împotriva mea au putut naşte anumite îndoeli sau suspiciuni-lucru de care mi-am dat seama văzând abea acum frânturi din unele documente de Partid-mă simt dator,în asemenea condiţii,să comunic unele fapte conducerii Partidului Muncitoresc Român.

"Bine cu englezii."

După trei ani şi trei luni de arestare,dintre care un an şi zece luni sub cel mai strict regim celular,după două anchete,după ca.800 de ore de interogator,după ca.250 de declaraţii,după audierea a zeci de martori-unii arestaţi,alţii liberi,după străduia depusă de patru anchetatori,s'a stabilit,însfârşit,că în toată viaţa mea,şi asta după 23 August 1944,am cunoscut UN ENGLEZ,pe care l-am văzut O SINGURA DATA, cu care am avut O SINGURA CONVERSATIE,timp de O SINGURA ORA! Acest englez este Le Rougetel,ministru Angliei venit în România,imediat după încheerea armistiţiului. În Luna Octombrie 1944 ,Al.Ştefănescu ,pe care l-am întâlnit întâmplător la recepţia dată de Externe,in ocazia armistiţiului,m'a invitat la el să-mi prezinte pe Le Rougetel,venit ministru al Angliei la Bucureşti,cu câtva timp înainte.Că dela bunul început a fost vorba de o simplă vizită de prezentare,se dovedeşte cu faptul că,invitându-mă pe mine,pe atunci singurul ministru comunist, m'a rugat să trimesmit şi Anei Pauker,pe atunci secretara Partidului,invitaţia de a veni la el,la ciai,conform dorinţei exprimate de Le Rogetel de a cunoaşte pe doi conducători ai Partidului,despre care atunci se vorbea mai mult, Am dat curs acestei invitaţii şi m'am dus la ciaiul invitat.Timp de o oră a avut loc o banală conversaţie,cu subiect absolut general,aşa cum uşor îşi poate da seama oricine,fiind vorba de doi oamenii politici care se vedeau pentru prima oară în viaţă.Participarea României la război,lichidarea rasismului,democratizarea ţării-au fost subiectele discutate.Al.Ştefănescu,întrebat CINSTIT si răspunzând CINSTIT ,a relatat această conversaţie si caracterul ei absolut general.Anchetatorul Petea este în posesiunea acestei declaraţii CINSTITE a lui Al.Stefănescu,care a fost tot timpul prezent la conversaţia care a avut loc între mine şi ministrul Angliei.Că totul s'a redus la o vizită de prezentare si că conversaţia a avut exact acest caracter ,se dovedeşte şi mai bine cu faptul că Le Rougetel a stat cinci sa şase luni în România,că nu l-am mai văzut NICIODAT!,că eu nu i-am răspuns la invitaţia lui şi nici prin ca

nu mi-a trecut să-l invit la mine la ciai, că el n'a căutat sub nici o formă să mă revadă si cu atât mai puţin eu pe el. Deci m'am dus totuşi la Stefănescu si am acceptat invitaţia lui Le Rougetel? IN OCTOMBRIE 1944, când cu câteva săptămani înainte văzusem CU PROPRIEI MEI OCHI, la gustarea dată in noaptea semnării armistiţiului, raporturile normale (nu cordiale, dar normale) între miniştri sovietici şi ministrul Angliei şi al St.Unite, când la Moscova am fost de două ori atât la ministrul Angliei cat şi la cel al St.Unite şi ABSOLUT nimeni n'a găsit acest lucru "suspect", când Anglia era totuşi aliata Uniunii Sovietice si primul minstru XX englez făcea ruta Londra-Moscova mai abitir ca un comis voiajor, când România abea intrase în război împotriva Germaniei hitleriste, iar eu eram nu numai XX ministru, dar şi cel care semnasem armistiţiul, care stabilèa condiţiile acestei participări, X în aceste condiţii M'AM SIMTIT PUR SI SIMPLU OBLIGAT SA NU REFUZ INVITATIA LUI LE ROUGETEL, FACUTA PRIN STEFANESCU. A fi refuzat, însemna caşi cum, pentrucă eram ministru comunist aşi fi avut ceva de ascuns sau aşi avut complexe de inferioritate faţă de un ministru englez. De aceea am acceptat această invitaţie. Recunosc că in timpul conversaţiei cu Le Rougetel n'am vorbit nici împotriva imperialismului britanic, nici n'am făcut aluzie la India sau la Irlanda, XXXXXXXX-ceea ce mi-a atras aspre "mustrări" din partea unor anchetatori, după cum nu i-am XXX spus o vorbă despre drumul socialismuluiXX in Romania, nu i-am pomenit de dictatura proletariatului şi-dacă aşi fi avut darul previziunii-nici că după trei ani, gazda şi cu mine vom fi arestaţi şi ţinuţi trei ani în puşcărie pentrucă stăm de vorbă cu el. Nu, nimic din toate acestea, RECUNOSC, nu i-am vorbit, dar dacă aşi fi făcut-o aşi fi fost sau uun XXXXX idiot sau un provocator. Si n'am fost nici una, nici alta.

A fost, totuşi, poate o greşală, dacă nu chiar o crimă că n'am refuzat pe Le Rougetel şi M'AM SIMTIT OBLIGAT să nu-l refuz? Nu, n'a fost nici o greşală şi nici o crimă, pentrucă n' a trecut nici măcar o lună si atunci când am fost TREI MINISTRI COMUNISTI si cinci ofiţeri superioari britanici., între care de astădată se găseau CHIAR SEFI AI INTELIGENCE SERVICE-ULUI, ni-au invitat la Capşa, în "chambre separé", NI-AM SIMTIT OBLIGATI SA NU REFUZAM SI TOTI TREI AM MANCAT, AM BAUT SI AM DISCUTAT TREI CIASURU CU CEI CINCI OFITERI BRITANICI. Ni-am simţit obligati, EXACT PENTRU ACELEASI CONSIDERATII, CARE M'AU DETERMINAT SI PE MINE SA ACCEPT INVITATIA LUI LE ROUGETEL.

La cunoştiinţa cu Le rougetel, in condiţiile de mai sus, se reduc TOATE "LEGATURILE" mele cu englezi.

Tin aici să mai amintesc un fapt. In toamna anului 1944 am cunoscut PE TOTI miniştri acreditati in România. Această cunoaştere mi s'a părut atunci un lucru atât de natural si normal-eu fiind ministru politic în guvernul Sănătescu-

şi am socotit-o că face parte din obligaţiile mele oficiale,încât este adevărat că -cu o singură excepţie- nici nu am pomenit la Partid nici când le-am primit,nici când le-am dat curs.Excepţia de care vorbesc se referă la Nunţiu papal.Atunci,această invitaţie mi s'a părut,totuşi curioasă,şi am întrebat la Partid,unde am primit un răspuns afirmativ,participând la dejunul Nunţiului,împreună cu Răcoasa.Cum nici una din discuţiile avute cu aceşti miniştri nu a prezentat vreo problemă,EXACT AŞA CUM NICI CONVERSATIA CU LE ROUGETEL N'A NASCUT ABSOLUT NICI UN FEL DE PROBLEMA SAU NEDUMERIRE, nu le-am raportat ulterior Partidului,EXACT ASA CUM ,DIN ACELEASI MOTIVE NU AM RAPORTA NICI CONVERSATIA CU MINISTRUL ANGLIEI.

Pe Al.Stefanescu,de care s'a vorbit atâta,l-am cunoscut EXACT in aceleaşi condiţii şi in acelaş timp ca si Emil Bodnăraş,adică in vara anului 1944 Al.Stefănescu era de catva timp cotozant la Partid,a promis armament pentru formaţiile patriotice,a cerut să activeze pe linia Frontului anti hitlerist. ATUNCI ERA MUNCA MEA DE PARTID SA IAU LEGATURA cu asemenea oameni, fie că era vorba de un industriaş,un popă,un rege, o moaşă comunală sau un general xxxxxxxxxx reacţionar- cu condiţia că voeşte şi poate face cev ceva efectiv in lupta de răsturnare a regeimului dictatorial. Inainte de 23 August,l-am văzut pe Stefănescu de două ori discutand EXCLUSIV participarea lui in Frontu. antihitlerist;habar nu am avut că e spion englez sau că are legături cu Inteligence Srvisul,si sunt convins că nici Bodnăraş,ca re a luat legătura cu Stefănescu după mine nu ştiut acest lucru,pentrucă mă făcea atent.

Afirmatia că pe Stefănescu l-am cunoscut in 1942,că l-am văzut in 1943 de patru oei,că la el m'a dus Calmanovici,sunt MINCIUNI ... SI SIMPLE.Pe Stefănescu l-am cunosct in vara anului 1944,iar pe Calmanovici NU-L CUNOSC PERSONAL PANA IN ZIUA DE AZI.Cea mai superficială cercetare,făcută CU BUNA CREDINTA,poate stabili acest lucru si înlătura toate minciunile.

După 23 August,pe Stefănescu l-am văzut in Octombrie 1944 SI DE ATUNCI NU L-AM MAI VAZUT N I C I O D A T A. xxxxxxxxxxxxxxxx,

Afirmaţia că Belu Silber a fost spion englez,că Lena Constante a fost spioană engleză,că Ţandărică şi păpuşile lui au "camuflat" spionaj englezici nu merită discuţie,aşa cum a reeşit din intreaga anchetă.

CARE A FOST ATITUDINEA MEA INTIMA,PERSONAL,NEDICTATA DE NIMENI SI NEIMPUSA DE NIMENI,FATA DE ENGLEZI,DE INTELIGENSE SERVICE ,DE INFLUENT ENGLEZA IN ROMANIA? Cele pe care le relatez aici pot fi cu minuţiozitate controlate.

XX In procesul Antonescu a fost condamant la moarte Eugen Cristescu. Eu, după propriile mele criterii,am întocmit lista celor care urmau să fie împuşcaţi.Pe prima listă figura si Eugen Cristesvu,ca singurul conducător al Siguranţei,care ne căzuse în mână,Inainte de una forma definitivă a acestei liste,a venit la mine Xenopol,din partea lui Cristescu,comunicandu-mi an-.

gejamentul lui că dacă îi comut condamnarea la moarte în inchisoare,ne va de organelor noastre tot aparatul Inteligence Serviciului din Romania.Mi-am dat seama ca comunicarea lui Xenopol este autentică,pentrucă ştuiam strânsele lui relaţii cu soţia lui Cristescu.Mi-am amai dat seama ca Cristescu a întocmit din vreme lista spionilor si oamenilor englezilor,că această listă n'a dat-o Gestapo-ului,ci si-a rezervat-o săxexxandăx -să şi răscumpara viaţa sub noul regim.Ajungend la această incheere am şters de pe prima listă pe Cristescu-venea chiar inaintea lui Alexeanu-si am prezentat regelui numai numele celor patru.Cristescu trăeste,Dora Cristescu trăeşte si Xenopol trăeşte.Cinstit întrebaţi ei vor confirma în intregime cele de mai sus. Eu întreb însă:dacă aşi fost"bine cu englezii",dacă mi-ar fi trecut,nu prin gând,dar măcar prin vis să merg pe acest drum,să am legături cu englezii, dacă oameni ca Stefănescu sau Silber eu i-aşi fi cunoscut ca spiono englezi si in această calitate aşi fi avut raporturi VINOVATE ci ei,primul lucru pe il aveam de făcut,dupe cele spuse de Xenopol,era să fac totul ca Cristescu să fie impuscat.Iar dacă eu voiam să mă pun la adăpost de un eventualX reproş,era suficent să suflu UN SINGUR CUVANE REGELUI,si cred că nimeni de pe lumea asta nu se indoeste ca facand uz de dreptul lui suveran asupra garţilor,AR FI RESPINS DIN PROPRIA INITIATIVA GRATIEREA LUI CRISTESCU,CA SA FA CA UN SERVICIU ENGLEZILOR.Nici prin gând nu mi-a trecut însă să fac un asemenea lucru.Că procedand aşa cum am procedat,am ajutat prin fatapa mea ca englezii să capete una dintre cele mai puternice lovituri la noi in ţară,s'o spue chiar acei care au pus in circulaţie,impotriva mea,că sunt"bine cu englezii"!Eu socotesc de prisos orice alt comentar.

"Bine cu americanii"

Prima ancheta,terminată in 1950,n'a putut scoate nimic din acest"bine cu englezii" că nu era nimic de scos.La a doua anchetă,incepută in Aprilie 1951,n'am mai fost"bine cu englezii" că am deveni-intre 1950 şi 1951,"bine cu americanii",iar unii dintre cei din jurul meu,care cu un an inainte fuseseră definitiv taxaţi şi categorisiţi dreptSIPONO ENGLEZI,au devenit şi ei automatSIPONI AMERICANI.Transformarea aceasta işi are explicaţia in faptul că ambele popoare,englez si american,au origină comună şi s'a hotărat,că,la urma urmei tota aia e,englez sau american,că tot anglo-saxoni sunt!Si astfel am devenit,la noua anchetă"bine cu americanii".Dar nici din acest"bine" n'am eşit mai mult,decat din cel cu un an inainte,care privea pe englezi.Cu Scyler n'am schimbat,cat a fost in Romania nici treizeci de cuvinte;in afară de Etrige n'am stat de vorbă personal cu nici un american si discuţia cu acesta am raportat-o in intregime Partidului; [illegible] dinon,recomandat de Belu Silber că este comunist,lucrător tipograf şi [illegible] car aderent al regimului Groza,LUCRURI PE CARE LE-AM GASIT CONT[illegible]

întrucât
INTREGIME de spusele anchetatorului Petes, ~~XXXX~~ si, Petes a avut prin Belu Silber legături cu Medison TOCMAI PENTRUCA MEDISON AVEA ACESTE TRIPLE IN SUSIRI, LAM CUNOSCUT INAINTEA PLECARII LUI DIN TARA CAND S'A DESCONCENTRAT SI CONVERSATIA CU EL, CAND BELU SILBER L-A ADUS CA PE O CUNOSTIINTA PERSON LA LA LENA CONSTANTA, DE FATA FIIND TOTI CEI CARE VENEAU LA EA IN MOD OBIS NUIT, SI AM FOST CINCI OAMENI, TOTI PE ATUNCI MEMBRI DE PARTID, ~~XX~~ a avut d drept subiect SOLIDITATEA REGIMULUI, in fata atacurilor national -ţărănis tilor-eu dorind ca el să plece cu o şi mai puternică convingere despre acest lucru; TOTI CEI PREZENTI, I N T R E B A T I C I N S T I T nu po pot decat să confirme cele afirmate de mine aici. Am stiut că Belu Silber, pe atunci colaborator al lui Petes la un serviciu de informaţie prieten, a fost îndemnat să păstreze legăturile cu Medison si după plecare lui din ţară. Fiind la Paris, in vara anului 1946, Belu Silber, care l-a întalnit pe Medison acolo, l-a adus intr'o după amiază, EXACT PENTRU ZECE MINUTE, la Torosian, unde luasem masa si-FATA DE TREI OAMENI- am schimbat cu Medison un"bună ziua" si cateva observaţii; lipsite de interes privind pe ~~XXXXXX~~ Byrnes. Atunci l-am văzut pe Medison a doua oară si ultima oară in viaţa mea.

Afirmatia că am avut o întalnire pesronală cu Medison in Februarie 1947, la Paris, este o minciună, pură şi siplă, Trei membri ai Conducerii Partidul i ştiu că n'am voit cu nici un chip, in Februarie 1947 să plec la Paris. ~~XIXXXXXXXXX947~~ Afirmaţia că şi în Iulie 1947 l-am văzut pe Medison la Paris este o a doua mincină. Stoilov poate fi întrebat că am plecat din Belgia la Paris, numai în urma invitaţiei lui (avea o masă cu intelectuali francezi si era prezent şi Gh. Enescu şi m'a rugat să vin şi eu, in special pentru aceasta din urmă). Am stat la Paris două zile şi jumătate si nici pomeneală n'a fost de Medison. Afirmaţiile de mai susu sunt mincinoase, indiferent dacă sunt sim lu bătute la maşină, sau se găsesc in gura unui martor, DEVENIT, in condiţii pe care le pot arăta cu uşurinţă- MARTOR MINCINOS. De altfel imediat voi arăta cat de şubrede sunt chiar si aceste afirmaţii mincinoase.

La aceasta se reduce tot"binele cu americanii".

Care a fost însă atitudinea mea intimă, persnală, dedictată si neimpusă de nimeni, faţă de americani? Voi lăsa iarăşi faptele să vorbească, FAPTE CONTROLABILE PANA IN CELE MAI MICI AMANUNTE.

Inainte de aplecа la Paris, in 1946, Scyler, prin Vişoianu, m'a invitat să plec in St.Unite, IN ORICE CONDITII VOESC. AM REFUZAT IMEDIAT, CATEGORIC SI FARA DISCUTIE ACEASTA INVITATIE-asa cum s' a put t stabili, cu toată preciziunea la prima anchetă. Cum am răspuns eu"gentilei"invitaţii a lui Scyler?

In primăvara anului 1947, am primit dela Scyler o scrisoare prin care mă ruga să ~~ixx~~inchiriez, pentru americani, casa lui Mişu Antonescu.

6

Casele criminalilor de război erau administerte de Ministerul Justiţiei si eu personal le repartizam,ca să înlătur eevntualele abuzuri.Puteam foarte bine-in baza acestui drept legal pe care îl aveam-să răspund favorabil la scrisoarea lui Scylei şi fără nici o discuţie să-i dau casa,pe care de altfel o si deţinea americanii,cu titlul de rechiziţie.Semnarea păcii urma să pună capăt însă titlului lor si voiau o închiriere.După catva timp de gandire m'am hotarat să refuz totuşi cerea americanilor.Iată motivele: casa lui Antonescu are in faţă un square,ub fel de mică piaţetă.Mi-am amintit de demonstraţiile sioniştilor şi ale naţional ţărăniştilor făcute in faţa ambasadei americane in 1945 si mi-am zis ce casa lui Mişu Antonescu este prea bine aşezată,tocmai din acest punct de vedere,dacă s'ar mai găsi oameni care să incerceasă asemena lucruri.Apoi casa este la o răscruce de trei sau patru străzi,deci ambasada americană(eu credeam că pentru ambasadă vor americanii s'o închirieze) era foarte greu de supravegheat din punct de vedere poliţienesc.Pentru aceste motive am hotărat să resping cererea de închiriere.Cum era însă vorba de Comisia de Control,m'am dus la generalul Susaicov si i-am împărtăşit motivele refuzului meu.Gen.Susaicov le-a găsit întemeiate,dar m'a sfătuit să le dau americanilor,totuşi,o altă casă.După cateva zile de la refuzul meu scris,trimis lui Scyler,au venit în audienţă Buten Bery si doi ofiţeri americani,care m'au rugat să revin asupra refuzului meu.Le-am spus însă că deja locuinţa lui Antonescu a căpătat o destinaţie specială,menţinand refuzul meu şi toţi trei au plecat foarte jigniţi.Americanii au luat atunci calea intervenţiilor si s'au dus la Tătărăscu,CARE DE DOUĂ ORI M'A RUGAT SA LE DAU TOTUŞI CASA LUI ANTONESCU că vin şi îl piseză pe el.I-am refuzat si pe Tătărăscu si eram ferm hotărât să nu cedez,când într'o seară a venit la mine Gaston Marin,comunicându-mi că in acel moment este o delegaţie americana la Ministerul Economiei Nationale,care duce tratativ cu conducătorii Minisrului,că această delegaţia ridică chestiunea casei luui Antonescu si mi-a transmis dispoziţia să dau casa cerută de americani.Atunci am cedat. Au venit la mine Buton Bery si cei doi ofiţeri americani din nou,ca să discute contractul si timp de trei ore m'am tocmit cu ei ţigăneşte şi le-am impus o chirie,pana la urmă,de 650.000 de lei,plătibil în dolari.Aşi dori să mi se mai arate,de cand există Bucureştii,dacă s'a mai plătit o asemenea chirie,ca cea impusă de mine americanilor.Pentru ca să nu fac nici un fel de drum americanilor la Minister,am trecut in contract că chiria o vor plăti direct la Banca Natională.iar procurorului Grigorescu,care a făcut formalităţile i-am atras atanţia să nu aducă pe americani in minister si să scurteze cat mai mult legăturile cu ei.Tătărăscu,Gaston Marin, Grigorescu trăesc şi pot fi întrebaţi de justeţea celor afirmate mai sus.La Minisrul Justiţiei sunt schimbul de scrisori si contractul,uşor controlabile.DUPA ISTRATI

rea contractului un american nu a mai călcat pe la
REA CONTRACTULUI U N A M E R I E C A N N U A M A I P A L I T P E L A
M I N I S T E R, P A N A A M P L E C A T.Dacă aşi fi căutat,dacă mi'ar fi trecut prin gând sau măcar prin vis să am legături cu americani,puteam găsii sute de pretexte,IN FORMA CEA MAI LEGALA SI MAU NESUSPECTA,de ai aduce pe orice dintre ei,in calitate de chiriaşi,la mine la cabinet si discuta orice aşi fi voit,menţine orice fel de legături,face orice fel de combinaţii.Dar nici prin vis nu mi-a trecit s'o fac.Cât apare de ridicolă afirmaţia.că deşi am putut stabili orice legătură cu americanii la XXX Bucureşti, dar n am făcut-o,in schimb la Paris m'am întalnit cu Medison,X deşi dovedesc că de ambele dăţi,in 1947,intamplator m'am dus la Paris şi impotriva vointii mele, de ambele dăţi, la Paris o las la aprecierea oricui.

S'ar ptea crede însă că refuzul închirierii casei lui Antonescu a fost poate o încăpăţânare a mea,XXXXXXXXe cu caracter personal.Care a fost însă atitudinea publică luată de mine,DIN PROPRIE INITIATIVA,in ce privea te pe americani? Fiind la Bruxelles,cand a venit vestea arestării conducerii national taraniste,am convocat o vonferinţă de presă,la care au participat 16 ziarişti,dintre care cinci sau sase americanei.In fata lor am argumentat timp de un ceas si jumătate dece LICHIDAREA AGENTURII PRINCIPALE AMERICANE IN ROMANIA A FOST LEGITIMA SI NECESARA.Asta la Bruxelles. In tara,in Octombrie 1947,fiind la Arada,IARASI DIN PROPRIE INITIATIVA,am tinut o cuvantare in care ama atacat politica războinică a anglo americanilor.Cuvantarea a apărut în "Scanteia" la mijlocul lui Oczombrie.

"Legăturile cu National taranistii"

După 6 Martie 1945 nu am mai văzut,vorbit sau avut legături-nici directe nici inditrecte cu nici un conducator national taranist.După cuvantarea mea dela Cluj,din 1946,Maniu mi-a transmis XXXXXXXXXa o"ofertă" de ai comunica lisat "pristenilor" mei-desigur"nationalisti"(Si Maniu a crezut probabil că eu sunt in adevăr naţionalist) ca să nu-i combată in alegeri.Am respins această ofertă IMEDIAT,CATEGORIC SI FARA DISCUTIE,si mi-am bătut joc de pretenţia lui Maniu de a influenta alegerile.

Care a fost atitudinea mea intimă,perosnal faţă de conducerea n.ţ?

Iarăşi las faptele să XXXXXXX. vorbească;Stefan Stoica,cel condamant în procesul Maniu,imi este văr si am avut totdeauna cele mai bune raporturi personale cu el.In primavera anului 1947 a venit la mine cu o chestie personală.Cu acest prilej l-am determinat,după o amplă discuţie, să devină informatorul nostru şi să ia contact cu unul dintre organele noastre de informaţie.XXXX In cele din urmă a acceptat sfatul meu.Am comunicat lui Emil Bodnăraş cele discutate,SI IN CASA MEA,IN PREZENTA MEA,TRIMISUL S.S.I-ULUI A LUAT CONTACT CU STEFAN STIOCA.Conversatia mea si faptul că St.

Stoica s'a declarat gata să facă pe informatorul l-am comunicat și Ministrului de Interne, personal. Can[d] am venit dela Bruxelles, St. Stoica era ascuns. După o convorbire telefonică cu Ministrul de Interne, am comunicat lui St. Stoica să se prezinte la Ministerul de Interne și să se pună la dispoziția organelor anchetatoare. Lucru pe care l-a făcut în aceiași zi. Cateva zile înainte de proces, in urma unei convorbiri cu Bunaciu, l-am chemat de joa pe Stoica si l-am sfătuit să urmeze intocmai dispozitiile lui Bunaciu. (Acesta din urmă a asistat chiar personal la o parte din această conversatie).
La pro ces St. Stoica a urmat XXXXXX. sfatul dat de mine.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX. Asa arată "legăturile" mele cu conducerea național țărănistă!

"Legăturile cu Auschnit"

Tot grupul II din Lagr stie conditiile cand l-am cunoscut, în vara anului 1943, pe Auschnit. Atunci cand am vorbit pentru prima oară cu el, in lagăr, el aderase deja la Frontul antihitlerist, constituit acolo. In discuția cu el a promis să sprijine actiunea anti hitleristă, atat in lagăr cat si in afară. Că colaborarea cu Auschnit, IN CONDITIILE DE ATUNCI, era perfect normală o dovedește faptl că chiar a doua zi am fost înștiințat, din partea conducerii politice a grupului comunist, că nu cu ei Maurer are sarcina să discute ajutorul financiar, pe care Auschnit este gata să-l dea mișcării.

In April 1944, l-am revăzut pe A. la București, într'o scurtă întrevedere, cand mXXXXX ne-a propus un depozit secret de arme, pe care il avea la Resita si legătură cu un general. Depozitul de arme l-am inregistart și am comunicat imediat lui Bodnăraș cum se poate ajunge la el. Generalul l-am refuzat însă, dându-mi seama că este un om de pae a lui A. XXXX Am avut nevoe de o mașină puternică, cu permis de provincie. Am cerut mașina lui A. Cu ea am trimis pe Mihai Beniuc la Devă să-l aducă pe P. Groza la București pentru constituirea Fr. Antiht. Inaite de a pleca din țară A. mi-a fixat o întalnire, în care m'a întrebat dacă avem vreo comunicare de făcut la Moscova, el declarandu-se gata s'o transmită. Fără să intreb Secretariatul, am dat un răspuns negativ, stiind că prin A. nu vom trnasmite nimic. (Mai al ales că aveam legătura cu Moscova prin Stokolm). La intrebarea lui ce poate spune în Apus despre lupta antihitleristă din România, i-am spus că poate comunica că și în România exista o mișcare de rezistență, sub conducerea P.C.R, mișcare care se întărește zi cu zi, afirmație pe care poate s'o facă căci nu va fi desmințită de fapte. Am socotit că este FORTE BINE ca cercuri politice din Apus să audă chiar din gura lui A. cele mai de sus. Acuzarea adusă de anchetă, că astfel am "desvăluit" secretele răsturnării lui Antonescu față de englezi si americani, apare in toată splendoarea ei, cân sa

ştie că in comisia de pregătire a loviturii de stat erau oameni xx ca Buzeşti, Mircea si Mihai!Afirmaţia că am dat lui A.nu ştiu ce mesaj scris,DESCOPERIT EXACT IN 1951,ESTE O MINCIUNA,IAR DACA EXISTA UN ASEMENEA TEXT,EL ESTE UNxxx FALS ORDINAR.

La aceastea se reduc"legaturile"mele cuA. până la 23 August.Aş in tot acest timp n'am avut Absolut nici un fel de legături personale,politice sau de orice natură o dovesc faptele mele proprii de după 23 August.

In 1944 A. a înaintat un memoriu in care cerea să-i retrocedez,pe cale de decret lege,acţiunile confiscate de Antonescu,dela Reşiţa.CEREREA ERA PERFECT LEGALA, Stiind insă că statul este cel mai mare client al Reşiţei,pentru a da putinţă statului sub conducerea noului regim să poată avea un ochi chiar ca acţionar la Reşiţa,am hotărât să resping memoriul lui A.Si l-am respins. A trimis pe Steinberg de 5-6 ori la mine,dar am refuzat mai departe aşa cum am refuzat până xxxxxxxxxx Memoriu si referatul de respingere se află la Minister,actiunile în casa Statului.

Al doilea lucru m'a rugat A,personal.A.avea un proces cu xxxxxxxxxx Malaxa tot pentru un pachet de acţiuni.dela Reşiţa.Mi-a comunicat că M. desfăşoară o acţiune de conrupere,pe lângă magistraţi si m'a rugat să previn acest lucru.Declar deschis,că de astădată am voit să-i satisfac cererea,pe x să între doi bandiţi,cel puţin unul făcuse ceva in epoca dinainte de 23 Aug. pe când celălalt a fost totdeauna cel mai înverşunat duşman anticomunist. După zile însă după discuţia cu A. doi funcţionari înalţi sovietici m'au chemat si mi-au comunicat că interese superioare,in legătură cu aplicarea armistiţiului,tocmai la Reşiţa cereau ca A. să piardă procesul.In această si chestie nu am dat curs nici celei de a doua cereri a lui A. Dosarul acestui proces există si trăesc judecătorii.Foarte uşor se poate stabili să m'm abţinut dela orice intervenţie in proces.

Catre sfarsitul anului 1945 ,Steinberg a venit la mine să mă intrebe, desigur pus de A,. dacă sunt planuri de naţionalizare.A.Avea bani si nu ştia dacă să-i vâre in fabricile lui sau să-i trimită in străinătate.Cum ştiam dispoziţiile Ministerului Ec.Nat. ca toţi capitalisti să fie indemnaţi să investească capitalurile pe care le au in ţară-lucru foarte just,ca la naţionalizare să nu preluăm o industrie ruinată -i s'am comunicat lui Steinberg că nici gând nu este de naţionalizare si deci A. să-xx repare Resita si Titanul. Lucru pe care A. l-a şi făcut.Ale cui interese le-am "servit" procedând xxxxx Astfel?

Mă opresc aici.Toate celelalte acuzări sunt exact de natura si"temeinicia" celor de mai sus,cu excepţia chestiei cu Betea,unde sunt 100% vinovat.

SCRIIND TOATE CELE DE MAI SUS NU VOESC UN MOMENT SA-MI MICSOREZ VINILE MELE PERSONALE,ABATERILE SI ATITUDINILE NEPARTINICE SAU ANTIPARTINICE PE CA

CARE LE-AM AVUT.Dar între vinile mele si"bănueli" este o distanţă exactă ca dela cer la pământ.

Si acum un ultim cuvant asupra regimului la care am fost supus,de când sunt la regim celular.Din Martie 195o pana in Septembrie 195o,timp de sase luni,DUPA TERMINAREA PRIMEI ANCHETE,mis'au luat carţile,refuzat hartie si creion si paznici au avut consemnul sever să nu schimbe o vorbă cu mine. Aceste măsuri,luate de anchetatorul Petea nu s'au oprit aici.Medicul,timp de 6 luni a refuzat să-mi ia tensiunea si să-mi dea ceva care să facă să scadă,după o recomandaţie exprevă,probabil,tot a lui P.Umflandu-mi-se ambele mâni,care mi-au fost aproape paralizate-ca urmare a unui reumatism nervos contractat in timpul regimului celulair-medicul mi-a prescir un medicament,pe care însă administraţia S.S.I mi-l suprima,cu dela sine putere la fiecare 5-6 zile.Asă a fost timp de şase luni. In Septembrie regimul s'a schimbat,am primit cărţi,hartie si creion,medicamente,pentru ca de la IAprili 1951 din nou sa se schimbe regimul,odata cu începerea noii anchete.Mi s'au luat cărtile si materialul de scris,săpunul si am fost mutat,timp de o lună si jumătate in una dintre cele mai murdare si întunecoase celule,Odată cu aceasta am fost obligat ca timp de I7 ceasuri să stau pe scaun sau să mă plimbu prin celulă fără voe de a mă apropia de pat,deşi se ştia că sufăr de insomnii cronice si că eram nevoit să dorm ziua.Din cele 45 de nopti,noapte de noatpe am fost tinut cel putin 4 ore la interogator,asa incat 44 DE NOPTI SI ZILE,NOAPTE DE NOAPTE,ZI DE ZI AM DORMIT UN CEAS,MAXUMIM DOU!,Dar toate acestea s'au părut că nu sunt sufuciente.Pentru că am protestat împotriva in/calificabilei atitudini a anchetatorului si a nepermisului lui vocabular(faptul că intre anchetatorii mei se află si un fost comisar regal si director de puscărie,din timpul reacţiunii, caracterizează cat se poate de bine cum a fost concepută si aplicată ancheta cu mine)am fost pedepsit cu 48 de ore de carceră.După I7 ore desta in celulă,primele 25 de ore de carceră am fost împiedicat să dorm si să stau jos.In a doua XXX noapte am fost lăsat să dorm in carceră câteva ore,ca îm ultimele Io ore să fiu silit să umblu necontenit,in cuprinsul celor 2 m.p.ai carcerii.Am făcut,in cuprinsul carcerii exact distanta Bucuresti Ploesti si sunt sigur ca am stabilit un record de "rezistenţă",care ar putea cu cinste figura intr'o competitine sportivă internaţională.

Dece toate aceste măsuri?Din cruzime,din răutate,sau are cineva "pică" pe mine? Sau am fost eu recalcitrant?Absolut nimic din toate acestea! Toate măsurile luate au avut un caracter...educativ.Cei care le-au luat au voit să mă convingă că in inchisoare este foate rău,că nu trebue nicodată să ajungi in inchisoare, că nu trebue sa fii naţionalist,nici să te abaţi deal linia Partidului,nici să faci lucruri după capul tău fără să spui Partidului,că nu e bine să ai cunoştinţe necurate ca Belu Silber sau Betea

că nu e nici frumos şi nici moral să feci infidelităţi conjugale,ca dacă vorbeşti cu un englez să nu uiţi să-i pomeneşti de crimele imperialismu lui,etc,etc.XXX In această situaţie si date fiind bunele si lăudabilele intenţii,anume de a fi reeducat din punct de vedere politico-ideologico-moral,de a fi astfel făcut mai bun si a mi se asigura,pe această cale un viitor perosnal mai fericit,o spun cu mâna pe conştiinţă că nici nu pot măcar să foi supărat pentru cele XXX îndurate,Dacă totul este pentru .. binele meu!

Rog ca această scrisoare,după cetire să fie distrusă,ea avand un caracter pur confidenţial si personal.

I. Patrascanu

P.S.Această scrisoare a fost predată DESCHISA organelor anchetatoare.

In legatura cu cele precedente
(v. Dosarul de la Tratat. de Pace)

In fața acestui for internațional menit să așeze pe noi și solide base relațiile între popoare, după un sângeros și criminal războiu îndreptat împotriva umanității a libertății și pașnicei desvoltări a omenirii, delegația Guvernului Român înțelege deplin conștientă de marele sarcini pe care le are atât față de poporul român cât și de străduințele clădirii unei păci durabile, înțelege să ridice toate problemele care interesează țara noastră și care în momentul de față își caută soluționarea.

Delegația Guvernului Român înțelege să ridice în primul rând, în fața acestui for internațional, ceeace socotește ca o nejustă prețuire, atâta eforturile României făcute în războiu alături de Națiunile Unite cât și a situației nedrepte create nouă prin proectul de tratat.

Pentru proectul de tratat de pace cu România cuprinde anumite elemente care pleacă tocmai dela această nejustă prețuire de care vorbeam. Este nevoie să recapitulăm unele evenimente care se par că au fost - dacă nu uitate - dar cu siguranță nesuficient subliniate, în lucrările pregătitoare ale tratatului de pace cu țara noastră.

Este adevărat că România, sub conducerea unor oameni înfeudați Germaniei hitleriste, a pășit la războiu împotriva Națiunilor Unite alături de puterile axei. Trupele românești au luptat cot la cot cu armatele hitleriste până adânc în teritoriile Uniunii Sovietice.

Totuși poporul român a înțeles într'un moment în care situația războiului era de așa natură încât sorții nu căzuseră definitiv iar înfrângerea germană nu apărea ca sigură, să înlăture guvernul pro-nazist în frunte cu Antonescu, care a dus țara noastră în războiu alăturea de Germania hitleristă și de Italia fascistă.

Dar țara noastră nu s'a oprit numai la un gest negativ căci poporul român a înțeles totodată nu numai să înlăture un regim și să înceteze un războ

ci printr'o hotărâre eroică şi printr'un efort colectiv să ia armele şi să păşească în luptă pentru zdrobirea nazismului, de astădată alături de ţările iubitoare de pace în frunte cu U.R.S.S., Anglia şi Statele Unite.

După cum se ştie în dupăamiaza zilei de 23 August regimul Antonescu a fost răsturnat. Antonescu şi clica lui au fost înlăturaţi dela putere, ca până la urmă Antonescu şi colaboratorii lui cei mai apropiaţi să plătească cu capul crima făptuită împotriva intereselor vitale ale ţării noastre. Inlăturarea regimului Antonescu a fost însă numai un început. In dimineaţa zilei de 24 August, dela orele 4 dimineaţa România se găsea deja pe picior de războI împotriva Germaniei hitleriste.

In adevăr, 6 ore după lovitura de Stat ostilităţile începuseră şi primele ciocniri având loc în unele din centrele vitale ale ţării: Bucureşti, Ploeşti, Constanţa şi unele porturi dunărene.

Acest războI antinazist a fost continuat zi cu zi, ceas cu ceas, din zorii zilei de 24 August până la definitiva lichidare a nazismului.

Deci, credem că afirmaţia făcută în preambulul tratatului de pace cu România s'a găsit în stare de războiu cu Germania hitleristă numai din ziua de 12 Septemvrie, nu corespunde adevăratei desfăşurări a evenimentelor.

Hotărârea României de a păşi imediat alăturea de armatele Naţiunilor Unite era, de altfel anunţată prin însăşi proclamaţia Majestăţii Sale Regelui, proclamaţie cetită în noaptea de 23 August 1944. Această proclamaţie spune : " Alături de armatele aliate şi cu ajutorul lor, mobilizând toate forţele naţiunii, vom trece hotarele impuse prin actul nedrept dela Viena pentru a elibera pământul Transilvaniei noastre de sub ocupaţia străină".

Această afirmare este întărită în declaraţia guvernului care a preluat puterea după înlăturarea lui Antonescu.

Si în această declaraţie cetită tot în noaptea de 23 August 1944 se subliniază că:" Recunoaşterea de către guvernele din Moscova, Londra şi Washington a nedreptăţii făcută României prin dictatul dela Viena,

deschide posibilitatea ca Armatele Românești, alături de Armatele Aliate, să elibereze Transilvania de Nord de ocupația străină.

După primele ciocniri între armatele Germane și Române urmează în ziua de 24 August la orele 16,3o o nouă proclamație a guvernului care de astă dată oficial anunță starea de răsboi între România și Germania. In această proclamație se spune :" Guvernul Rom ân ordonă armatei noastre să înceapă lupta în toată țara împotriva germanilor, în vederea eliberării teritoriului. Deasemeni întreaga populație este invitată să dea tot concursul armatei noastre ".

Starea de răsboiu între România și Germania este anunțată în aceeași si printr'o comunicare a radioului Londra care afirmă :" România a trecut acum în rândul Națiunilor Unite cari luptă azi pentru civilizație și împotriva stăpânirii Europei de către Germania ".

In legătură cu răsboiul antihitlerist început de țara noastră la 24 August 1944 este necesar de subliniat două aspecte ale gestului României : în primul rând trebue accentuată unanimitatea armatei și poporului român în sprijinirea actului dela 23 August, lipsa oricărei defecțiuni în armată sau în populație, atunci când prin glasul Regelui și al Guvernului, armata și poporul român au fost îndemnate să lupte împotriva armatelor hitleriste. Niciun general, niciun ofițer superior, nicio trupă sau o fracțiune de trupă românească nu s'au alipit germanilor, nu au sprijinit încercarea lor de rezistență, nu le-au dat nici cel mai slab ajutor în ași apăra pozițiile usurpate în România. Atunci când vorbim de unanimitatea poporului român și a armatei române în lupta împotriva Germaniei hitleriste, subliniem un adevăr istoricește stabilit.

In al doilea rând, activitatea trupelor române împotriva Germaniei hitleriste din chiar ziua de 24 August s'a desfășurat pe linia unor lupte crâncene și susținute. Cu toată disproporția Europei, trupele române și-au înțeles datoria. In adevăr, iată care erau efectivele Germaniei dela 23 August 1944 aflate în România : 612.5o7 oameni deci 26 de divizii, dintre care 39o.873 ofițeri și soldați plus 36.248 ofițeri și soldați în aviație și marină care

constituiau armate de operaţie. La aceasta se adaogă 128.682 ofiţeri şi soldaţi care asigurau serviciile de etape şi 56.704 care serveau în formaţiunile de anti-aeriană sau alte servicii. Efectivele româneşti pe front : 2o de divizii, 5 brigăzi mixte, 3o escadrile de aviaţie, cuprinzând 249 de avioane şi un regiment de apărare contra aeronavelor, 14 baterii. In interior existau trupe în pregătire, dar care nu puteau fi trase imediat în luptă contra germanului. Cu toate că exista deci o disproporţie în raportul de forţă, armata română a trecut imediat la atac. Acest atac a fost deslănţuit pe întregul front, 2 zile numai după lovitura de Stat, commandamentul Sovietic prin Dl. G-ral Maior de Gardă Merculov, comandatul Corpului 5o Armată Sovietică, ţine să sublinieze participarea armatei române afirmând : " Colonelul Teodorescu în perioada dela 25 August 1944, din iniţiativa sa personală a început luptele cu germanii în sectorul Satului Mărini şi în Valea Seacă . . . . . Acţiunile pline de succes ale regimentului 3 Grănicieri împreună cu unităţile Corpului 5o Armată au dat rezultate hotărâtoare asupra operaţiunilor militare pentru forţarea Carpaţilor pe linia Mălini - Câmpulung ".

Impreună cu armatele sovietice trupele române luptă deci efectiv din ziua de 24 August.

Două comunicate sovietice unul din 11 Septemvrie 1944 care anunţă că forţele sovietice şi române au ocupat Sighişoara, Mediaş şi Petroşani deci adânc în Transilvania peste Carpaţi precum şi alte 2oo de localităţi ; şi unul din 12 Septemvrie care anunţă că " In România trupele noastre acţionând în comun cu trupele Române şi-au continuat ofensiva " luptele desfăşurându-se prin eliberarea Aiudului, subliniază şi mai mult participarea efectivă a României până la încheierea formală a Armistiţiului în noaptea de 12 - 13 Septemvrie 1944. Toate aceste date credem că sunt de natură să restabilească situaţia exactă a României, din punct de vedere militar, anume că ia s'a găsit în răsboi alături de Naţiunile Unite, cu 19 zile înainte de încheierea Armistiţiului. Cu alte cuvinte România a înţeles să nu aştepte încheierea acestui act pentru a păşi cu toată hotărârea în lupta de zdrobire şi lichidare a

fascismului. De altfel tocmai în basa şi temeinicia faptelor reale desfăşurate imediat după lovitura de Stat am ridicat în tratativele duse la Moscova, pentru încheierea Armistiţiului, problema acordării României Statutului de cobeligerantă. Delegaţia română a ridicat această chestiune bazându-se pe două temeiuri : 1.Pe starea efectivă de răsboi alături de Naţiunile Unite în care s'a găsit România din ziua de 24 August ; 2.Pentrucă unul din obiectivele principale pe care România înţelegea să le subscrie prin convenţia de Armistiţiu era tocmai participarea României în faza războiului de atunci acţionând cu 12 divizii, număr care s'a ridicat în realitate până în Mai 1945 la 18 divizii, trupe de front propriu zise. Ridicând astăzi în faţa acestui for internaţional problema ca România să înceteze a mai fi tratată ca o satelită a Germaniei, recunoscându-se importanţa hotărâtoare a gestului făcut de ţara noastră prin ieşirea din răsboi şi alăturarea de Naţiunile Unite precum şi importanta contribuţie a României în răsboiul împotriva axei, socotim că nu facem decât să apărăm o cauză dreaptă, cererea noastră întemeindu-se pe fapte şi mărturisiri care nu pot fi nesocotite.

Am dori deci ca în momentul în care se făureşte tratatul de pace să se revizuiască din acest punct de vedere situaţia creiată României. Am dori să nu se uite că România a fost în realitate cea dintâi ţară care, în totalitatea ei şi fără niciun fel de rezervă, a trecut de partea Naţiunilor Unite. România a fost prima ţară care a pus întregul ei teritoriu, întreaga ei armată, precum şi toate resursele economice ale ţării la dispoziţia aliaţilor. Am dori mai ales să nu se uite care a fost importanţa militară şi politică a actului dela 23 August 1944.

Iată ce scria Pravda la 26 August 1944 : "Importanţa eşirii României din axă depăşeşte cazul României. Presa străină are dreptate să spună că aceasta înseamnă prăbuşirea întregului sistem de apărare german din Balcani. România servea în balcani prepoziţie cheie a hitlerismului german. Ar fi greu să se subestimeze importanţa acestei lovituri date întregului sistem de dominaţie German în Peninsula Balcanică " comentato-

./.

rin încheie cu următoarea frază : " Noul guvern român a început să curețe țara sa de germani. El a declarat război Germaniei. Ingonirea trupelor germane din România va deschide poporului român calea libertății și independenții ". Postul radio Londra imediat după 24 August ține să sublinieze : " Fapta României constitue un act de mare curaj și acest act va grăbi sfârșitul războiului. Situația Germaniei în Balcani se apropie de o catastrofă îngrozitoare care va depăși proporțiile acelea provocate Germaniei în punga dela Falese . . . Armatele române și sovietice își vor croi acum drumul spre Budapesta și vor face legătura cu forțele Mareșalului Tito. Zilele nemților în balcani pot fi numărate pe degete ".

O altă comunicație a Agenției Reuter afirmă : " Capitularea militară a României trebue să aibă urmări importante asupra războiului din Europa de Est. Două mari grupe de armate sovietice sunt acum libere pentru alte mișcări. Acest fapt înseamnă că 40 - 50 de divizii sovietice sunt disponibile pentru un alt teatru de luptă. Grupul de armată germană care apără regiunea Galați între Carpați și Marea Neagră, este în mijlocul unei țări acum ostilă, iar căile de comunicație, cu spatele sunt nesigure. Drumul spre Bulgaria, Jugoslavia de Est și Ungaria este deschis. Deasemenea, Dunărea este numai puțin deschisă Armatei Roșii iar Câmpia Bulgară și Budapesta sunt acum direct amenințate. Un număr nespecificat de divizii sunt la dispoziția Comandamentului Sovietic. Germania este lipsită acum de cea mai mare sursă de petrol natural."

Presa engleză a ținut și ea să sublinieze importanța gestului României. Ziarul News Cronicle scria a doua zi după 24 August că " Prin capitularea României întregul front german din Balcani se va prăbuși. Bulgaria nu mai are de făcut absolut nici o alegere. Ungaria mai poate alege o cale sau alta. Dacă va alege alianța și mai departe cu Nemții atunci se va vedea în fața unui front unit Româno- Rus care se va prăbuși ".

Daily Herald subliniază efectul strategic al acestui act extra ordinar care va fi prăbușirea sistemului german de apărare, din punct de vedere militar iar din punct de vedere politic înseamnă îndepărtarea existenței germane din sudestul european.

New-York Teimps din 29 August 1944 ţine să sublinieze şi el că eşirea României din războ provoacă o considerabilă scădere a forţei germane din sudul Europei şi poate chiar o prăbuşire totală a nazismului.

Toate aceste previsiuni ale opiniei publice mondial s'aŭ adeverit întocmaĭ. Gestul hotărât al României a dus imediat la capitularea Bulgariei şi la eşirea Finlandei din războ singura Ungaria, a cărei situaţie s'a înrăutăţit considerabil, atât din punct de vedere militar cât şi politic a continuat să reziste, rezistenţă prelungită până la ultima şi a regimului horthist. Se cunosc însă tragicele urmări pentru poporul ungar a acestei resistenţe. Pentru ce această mare importanţă strategică a eşirii României din Războiu şi a trecerii ei alături de naţiunile Unite ?

In adevăr, prin poziţia geografică pe care o ocupă România, prin resurcele de care dispune şi prin reţeaua de comunicaţie pe care o deţinea, România constituia pentru germani un bastion deosebit de valoroas,o poziţie cheie importatntă, atât pentru apărarea frontului din Est cât şi pentru stăpânirea pe care o exercita în Balcani. Apoi în România deţinea drumurile de trecere prin Carpaţi, trecere care a constituit întotdeauna o poziţie de apărare pentru Europa Centrală. Teritoriul României ~~pentru~~ /pierdut/ Germania hitleristă, ducea automat la ruperea legăturilor cu toată armata germană care activa în Balcani şi deschidea putinţa de a o învălui. De altfel chiar un şef militar german, Feldmareşalul Von Rundstedt a recunoscut la interogatorul său că una din cauzele principale care au dus la pierderea războiului de către Germania a fost privarea de resursele României şi în special de petrolul român. Din punct de vedere strict militar, acţiunea militară a României a privat Germania de ajutorul a 40 divizii Româneşti, care reprezenta totalul posibilităţilor acestei ţări, dacă ar fi mers până la sfârşit alături de hitler ; ea a făcut să piardă 140 divizii germane, angajate pe frontul Moldovei şi Basarabiei, care au fost distruse sau capturate de armata sovietică, precum şi distrugerea sau capturarea făcută de armata română printr trupele germane echiva-

lenta a 6 divizii. " Ainsi le total des forces que l'Allemagne perdait du fait de l'action de la Roumanie, s'est élevé à 70 divisions. Si l'on y ajoute les 15 divisions que la Roumanie a opposées a l'Allemagne jusqu'à la capitulation de celle-ci il est permis de conclure que par le fait de son action militaire, la Roumanie a modifié le rapport général de forces entre l'Allemagne et les Nations Unies d'un appoint de 85 divisions en faveur de ces dernières. "

Acestea sunt mărturiile și faptele care dovedesc importanța deosebită pe plan militar și politic a eșirii României din răsboi și a alăturării ei de Națiunile Unite, în răsboiul antihitlerist. Dar gestul României n'a avut numai această valoare inițială el a fost urmat de o contribuție efectivă și deosebit de importantă în oameni și materiale în toată perioada răsboiului dela 23 August 1944 - Mai 1945.

In adevăr România a luat parte la războiul împotriva Germaniei și Ungariei cu un efectiv de 385.247 de oameni, deși prin convenția de Armistițiu ea se obligase să pună la dispoziția frontului numai 185.567 oameni. Totalul participării României este în realitate de peste 25 de divizii atunci când convenția de Armistițiu ne-a obligat numai la 12 divizii. Armatele române au luptat alături de armatele sovietice 260 zile, luând parte la 16 mari bătălii și 367 lupte locale avansând în interiorul dispozitivului inamic 1000 Km. Din Valea Murășului până în Boemia și dincolo de Budapesta armata română a traversat luptând din greu 12 masive muntoase și a eliberat 3831 de centre locuite dintre care 53 de orașe; numărul prizonierilor inamici capturați s'a ridicat la 108.214.

Datorită tocmai grelelor lupte purtate de armata română, alături de armata sovietică se datoresc și grelelor pierderi pe care ea le-a suferit. Numărul celor morți, răniți și dispăruți s'a ridicat la 169.822 din care au fost omorâți 111.379 oameni. Dacă luăm drept bază efectivul cerut prin convenția de armistițiu pierderile acestea se ridică la 91,4 din efectivul stabilit. In afară de pierderi, în oameni România a suferit și pierderi materiale care se ridică la 18.570.092 dolari. Se adaogă la aceste pierderi și distrugerile suferite de bombardament depe urma germanilor și Ungurilor evaluate //la

5.646.097 dolari.

Afirmaţia pe care un ziar englez a ţinut s'o facă subliniind că România se plasează în rangul al patrulea între ţările care au luptat împotriva Germaniei şi Ungariei, adică se situiază după Uniunea Sovietică, Marea Britanie şi Statele Unite, este complet justă. Deci, efortul militar al României poate şi trebue să fie preţuit nu numai în raport cu celelalte ţări foste aliate din axă ei şi cu efortul şi pierderile suferite de unele dintre ţările care fac parte dinNaţiunile Unite.

Dovada cea mai bună că participarea României la răsboiul Naţiunilor Unite contra Germaniei şi Ungariei nu s'a redus la o chestiune de formă şi ca armata română sprijinită de efortul colectiv al întregului popor român a înţeles să lupte cu dârzenie şi cu un înalt spirit de sacrificiu, cum o dovedesc nenumăratele semne de distincţie şi citări elogioase făcute de înaltul comandament sovietic, la a cărui dispoziţiune au luptat trupele române. Ne vom limita să cităm numai cele mai însemnate semne de dinstincţie care au fost acordate armatei române.

Astfel în primul rând ţinem să cităm decretul prin care Majestatea Sa Regele Mihai I a fost decorat cu ordinul suprem sovietic "Victoria ". La început

La 25 Martie 1945 printr'un ordin de zi al Generalissimului Stalin se lăuda purtarea trupelor române în cucerirea oraşului Basca - Bistriţa.

La 4 Aprilie 1945, un nou ordin de zi al Generalissimului Stalin lăuda comportarea trupelor române pentru luptele purtate în munţii Tatra şi Generalissimul Stalin ţine să mulţumească trupelor româneşti comandate de generalul Dăscălescu.

Generalissimul Stalin a subliniat în şapte ordine de zi spiritul combativ şi a lăudat ţinuta trupelor române.

Participarea armatelor române la războiul antihitlerist a fost semnalată în 21 de comunicate Sovietice precum şi în 90 de documente emanând dela diverse grupuri de armată sovietică, în care sunt subliniate sau elogiate faptele de arme ale trupelor române.

In sfârşit pentru acte de bravură personale au fost

decoraţi cu înalte distincţii 125 de generali şi ofiţeri superiori urmând apoi să fie decoraţi cu medalia " Pentru Victorie asupra Germaniei " din sina de 23 August 1946, 19o.ooo de ofiţeri, subofiţeri şi trupă.

Toate acestea sunt date şi cifre care dovedesc cu prisosinţă că participarea României în războiul contra Germaniei a fost efectivă şi s'a desfăşurat cu tot elanul şi vitejia necesară.

România a luptat deci efectiv alături de Naţiunile Unite. România a fost în fapt şi în drept un cobeligerant în ultima fasă a războiului. România are astăzi dreptul să ceară să i se recunoască această calitate, să fie scoasă de sub calificativul de satelit al Germaniei, tratatul de pace urmând să ţină socoteală de această calitate în drept şi în fapt de care trebue să se bucure România.

RAZBOIUL CU UNGARIA

Tratatul de pace se ocupă de războiul pe care România l-a dus împotriva Germaniei hitleriste, dar ignorează faptul că România s'a găsit în stare de război şi a dus efectiv război împotriba Ungariei.

In adevăr la 3o August 1944, Ministerul Afacerilor Străine a făcut cunoscut legaţiei Ungare din Bucureşti, că a rupt relaţiile diplomatice cu Ungaria, socotindu-se în stare de război cu această ţară care continua să fie aliata Germaniei hitleriste. In afară acestei declaraţii formale de război trupele române au avut de luptat în mod continuu împotriva trupelor maghiaro-germane.

Dăm drept exemplu următoarele : Postul de radio New - York, consideră la 6 Septemvrie 1944 că războiul României împotriva Ungariei intră în complexul general al războiului împotriva Germaniei şi contribue astfel la înfrângerea acesteia.

Prin declaraţia Ministrului de Externe din 7 Septemvrie 1944 se afirmă că trupele ungare împreună cu trupele Germane au atacat forţele armatei române. Guvernul român constată că prin această nouă agresiune Ungaria s'a pus în stare de război cu România.

O declaraţie oficială sovietică făcută în primele ore ale zilei de 23 August 1944 anunţa că" în Transilvania Germanii şi maghiarii construesc febril fortificaţii (Pravda din 27 August 1944) .

•//•

Comunicatul militar sovietic din 12 Septemvrie menţionează resistenţa învergunată pe care o depun trupele germano - maghiare. Trupele române care au cooperat la cucerirea Budapestei şi au înaintat dincolo de Capitala Statului nostru vecin a avut de luptat efectiv nu numai cu trupele germane şi şi cu trupele maghiare.

Răsboiul împotriva Ungariei a durat până la prăbuşirea totală a acestui Stat, până la epuisarea forţelor ei militare adică până la 20 Ianuarie 1945.

La 23 Septemvrie 1944 prin ordinul de zi Nr.246 emanând din grupul de armată sovietică de sub comanda Mareşalului Marinovschi se spunea : " Unităţile române . . . oprind invazia trupelor germane şi ungare au acoperit mişcările trupelor roşii către Câmpia Ungariei şi au luat o parte activă la cucerirea oraşului Arad.

Starea de răsboi între România şi Ungaria nu poate fi deci ignorată. Această stare de răsboi duce însă la anumite consecinţe care privesc deopotrivă cele două State vecine. Insufleţiţi de dorinţa de a stabili raporturi cât mai prieteneşti cu republica democratică Ungară, totuşi nu putem trece peste faptele trecutului apropiat şi să nu lichidăm în mod deschis şi fără reservă urmările răsboiului cu ţara vecină.

Original

Discursul Tovarăşului Ministru Lucreţiu Patrascanu rostit în ziua de 13 Iunie 1945 în sala Colegiului Academic din Cluj.-

Tovarăşi, prieteni, Doamnelor şi Domnilor!

Timp de 8 zile am vizitat Ardealul de Nord. Călătoria, începută la Sftul Gheorghe, a continuat prin întregul ţinut Săcuesc, la Mercurea Ciucului şi Odorhei, apoi Târgu-Mureş, urmând Sighetul cu ţara Oaşului, Satu-Mare, Oradea şi ţinuturile sălice rurale, Bistriţa, Dej şi s'a sfârşit la Cluj, ultima etapă a acestei călătorii.

Inainte de a pleca din Ardealul de Nord, am ţinut ca aci, în Capitala întregei Transilvaniei, în inima Transilvaniei, să expun concluziile şi observaţiile călătoriei mele.

Am venit în Ardealul de Nord ca trimis al Guvernului, pentru a strânge legăturile între acest colţ de ţară, între Guvern şi Ardeal şi România.

Pentru ca munca noastră şi efortul nostru comun să fie spornice, să-mi fie îngăduit, tovarăşi şi prieteni, să vă înfăţişez observaţiile şi constatările mele, aşa cum ele s'au cristalizat şi să spun adevărul, fără nici o rezervă.-

Numai înfăţişând stările de lucruri aşa cum le-am constatat la faţa locului, numai având curajul să privim lucrurile în faţă, vom putea rezolva problemele noastre generale şi problemele voastre locale. Avem datoria să nu ocolim chestiunile dificile, să nu le mascăm, socotind că mascându-le le devin inexistente. Să nu aşteptăm, mai ales, ca timpul să le rezolve pentru noi.- O asemenea atitudine, negativă, în faţa problemelor existente, în momentul de faţă, în Ardealul de Nord, nu ajută nici Statului român, nici populaţiei maghiare,

nici populaţiei româneşti.

Mă simt dator să vă spun adevărul întreg, chiar dacă acest adevăr ar supăra pe unii sau pe alţii. [Trebue să constat că am găsit în Ardealul de Nord, o stare de spirit plină de nelinişte şi nesiguranţă. Am găsit o rezervă, dusă până la adversitate, faţă de aparatul administrativ şi de Statul Român, într'o parte a populaţiei maghiare, şi în special în Secuime. Am constatat manifestări şovine, deopotrivă, în unele centre maghiare, ca şi în unele centre româneşti. Am putut în sfârşit constata anumite rezerve din partea populaţiei româneşti, faţă de Guvernul Groza, rezerve care, în condiţiile date, se îndreaptă, de fapt, împotriva consolidării legăturilor între Ardealul de Nord şi întreaga Românie.

Sunt dator să spun aceste lucruri şi ca ministru şi ca comunist.- Trebue să adaug însă că, în acelaşi timp, şi însoţind aceste negative fenomene, am putut să-mi dau seamă că există şi un curent sănătos atât într'o parte a populaţiei maghiare, cât şi într'o parte a populaţiei româneşti, de muncă constructivă, în cimentarea bazei statului român şi autorităţii româneşti în Ardealul de Nord, un curent constructiv care, sprijinind guvernul, tinde să perfecteze şi să consolideze legăturile între această parte a provinciei transilvănene cu Statul Român. Aş fi dorit, din tot sufletul, ca acest curent să dea caracteristica situaţiei din întreg Ardealul de Nord. Din nenorocire nu manifestările acestui curent dau nota ~~caracteristică~~ dominantă stărilor de aici.

De ce domneşte în Ardealul de Nord o atmosferă de nesiguranţă?

Inainte de a discuta orice problemă locală, aspectele uneia sau alteia din chestiunile ridicate, ţin să sub-

liniez - şi aceasta este o afirmare pe care nimic nu o poate răsturna - legătura indisolubilă între Ardealul de Nord şi România, definitiva încadrare a Ardealului de Nord între graniţele Statului Român.

Fac această afirmare pentru că de aici x nesiguranţa şi nelinistea. Şoapte, insinuări, svonuri criminale încearcă să convingă populaţia, în special populaţia maghiară din Nordul Ardealului, că actul încadrării acestei părţi de provincie între graniţele Statului român n'are nici un caracter de stabilitate. Se vorbeşte că în ultimul moment guvernul român a cedat Ungariei 7 judeţe. Se svoneşte că întregul statut actual al Ardealului de Nord este o chestiune provizorie, cui va aparţine Ardealul de Nord urmând să fie stabilit în tratativele de pace. Aceleaşi svonuri Încearcă să acrediteze ideea că întreaga Transilvania va deveni Stat autonom. In sfârşit, din aceleaşi medii duşmane se vorbeşte de încadrarea Ardealului de Nord într'un stat sovietic, federativ.-

Toate aceste svonuri, toate aceste şoapte toate aceste insinuări fac o operă direct criminală.

Dacă aceste toate pornesc dela unele elemente iresponsabile, răuvoitoare sau bolnave din populaţia maghiară, - trebue s'o recunosc - ele sunt alimentate şi de unele elemente, lipsite de orice scrupule, din cadrele partidelor istorice, elemente care se pretează astfel la un joc şi criminal şi naiv, fără şansă de izbândă.-

La baza încadrării x definitive a Ardealului în graniţele Statului Român stau trei elemente: actul reparator al nedreptului dictat dela Viena, opera hitlerismului şi fascismului care a sfârtecat Ardealul; voinţa poporului român de a întregi hotarele întregii provincii şi în al treilea rând, - şi ca factor determinant, - insuşi statutul internaţional pe baza căruia trăieşte

x duşmanii democraţiei şi ai frăţiei între popoare uneltesc mai intens să provoace

Statul Român. Este vorba de convenţia de armistiţiu, iscălită la Moscova, la 12 Septemvrie 1944.

In calitatea mea de preşedinte al Comisiei care a semnat armistiţiul, pot să afirm că dacă asupra unuia sau altuia din articolele din convenţie a existat discuţii, o problemă a apărut dela început tranşată, prin voinţa fermă şi generoasă a Guvernului Sovietic, aceea de a reda României Ardealul de Nord.-

Actul istoric de acum 3 luni de zile poartă deci semnătura anticipată a marelui şi puternicei noastre vecine.

Dar nu numai atât. Ştim cu toţii ce datorim Armatei Roşii victorioase şi eliberatoare, ştim că pentru eliberarea Ardealului şi încadrarea lui în Statul Român au căzut la câmpie bravii soldaţi roşii şi viteji ostaşi români. La baza actului care a perfectat şi definitivat încadrarea Ardealului de Nord, stă deci consimţământul formal al Statului Sovietic şi jertfa de sânge adusă de armata roşie pe aceste câmpii – ajutorul direct dat astfel poporului român.-

Ţin şi din acest loc să aducem salutul şi mulţumirile noastre marelui stat sovietic şi marelui conducător de oşti şi de popoare, Mareşalul Stalin.

Pentru ca să arăt însă că toate svonurile, ~~aceste [illegible]~~ care nasc nesiguranţă şi nelinişte, ~~[illegible]~~ deservesc, în primul rînd populaţia maghiară, căreia îi sunt în deosebi adresate, voiu da un mic exemplu, dar caracteristic.

Guvernul Român a hotărît schimbul pengö-ului, limitând, în timp, această operaţie. In săcuime propagandişti rău intenţionaţi au căutat să convingă populaţia că ţinuturile în care locuieşte se vor reîntoarce la Ungaria sau vor intra într'un stat federativ sovietic şi deci nimeni să nu se grăbească cu schimbarea pengö-ului,

moneda statului maghiar urmând să aibă circulaţie mai departe aici. Rezultatul? Zeci de milioane de pengő au rămas neschimbaţi, păgubind grav pe naivii care s'au încrezut în svonuri şi şoapte.

Toţi răspânditorii de svonuri, indiferent de unde vin, indiferent ce interese servesc, trebuie combătuţi, demascaţi, făcuţi inofensivi. Ei deservesc cu tot atât de grave urmări şi interesele populaţiei maghiare şi interesele populaţiei româneşti.-

Am afirmat că există anumite rezerve în unele părţi din populaţia maghiară şi săcuiască. Inţeleg foarte bine această rezervă, faţă de aparatul de stat român, pentrucă oamenii sunt puşi să judece prin prisma trecutului. Ştim cu toţii păcatele vechiului aparat de stat, care a funcţionat aici. Ştim că toate guvernele, fără excepţie, au trimes elementele cele mai corupte, cele mai abusive, care au considerat, în bună parte, Transilvania drept teritoriu colonial. Mai ştim un lucru, că asemenea amintiri au lăsat urme adânci, care nu pot fi şterse de pe o zi pe alta. Totuşi trebue să adaog, că guvernul actual, sub auspiciile şi răspunderea căruia Nordul Ardealului se încadrează României, nu poate accepta această rezervă; nu o poate accepta pentru următoarele motive:

Noi am combătut trecutul, l'am combătut ca partid, l'am combătut ca activişti ai partidului nostru. Formaţiile politice principale din actualul guvern aduc cu ele un trecut de afirmare a unui program clar şi categoric în chestiunea naţională, după cum şi-au fixat un punct de vedere deschis şi în ce priveşte funcţionarea vechiului aparat de stat. Aşa încât trecutul de fapte şi nu de vorbe poate constitui prima garanţie că vechile stări de lucruri nu se vor mai reîntoarce.

In al doilea rând, guvernul actual – când vorbesc

de actualul guvern mă refer la toate partidele şi formaţiile componente, inclusiv gruparea liberală Tătărescu şi cea naţional-ţărănistă aderentă la F.N.D.- pune cea mai stăruitoare diligenţă în ce priveşte alegerea aparatului de Stat trimis în Ardealul de Nord.

Am făcut o operaţie de epuraţie, a aparatului funcţionăresc, la toate departamentele. În afară de această operaţie, alegem elementele cele mai bune, cele mai cinstite, cele mai valoroase pentru a le trimite la voi. Pe lângă această alegere, instrucţiunile cu care pleacă, spiritul în care am preluat aparatul de stat trimis aici, controlul exercitat de noi, ne dau putinţa să afirmăm că el poate şi trebue să se bucure de încrederea şi de sprijinul întregii populaţii, indiferent de neam, religie sau credinţe politice.-

Mai mult, am mers mai departe, şi în toate compartimentele vieţii de aici am împletit elementele trimise cu elementele locale, absorbind în aparatul de stat şi elemente de naţionalitate maghiară, tocmai pentru a da maximum de soliditate şi a naşte maximum de încredere în aparatul astfel compus. Cred că guvernul nostru a făcut totul pentru ca să soluţioneze şi să dea acestei părţi a provinciei ardelene, un aparat destoinic, cinstit, activ.

Dacă totuşi, în ce priveşte aparatul trimis, s'a putut strecura un element sau altul al cărui trecut nu ne-a putut fi cunoscut, vă rog să ni-l semnalaţi şi noi vom lua măsurile necesare. Ţinem însă să adaug şi să subliniez, că nici un organ local, sub nici o formă, nu are dreptul de a face epuraţia elementelor pe care le trimete guvernul. Epuraţia este o operaţie politică, căzând în răspunderea miniştrilor de resort, şi ea se face numai de către noi şi nu aici ci la Bucureşti. Vă

vom fi recunoscători dacă ne veţi trimite materialul necesar în sprijinul epuraţiei pe care o întreprindem, dar epuraţia trebue lăsată, în intregime, în sarcina guvernului.

Dacă în felul în care am conceput încadrarea administrativă, am dorit să naştem încrederea în poppulaţia maghiară, am dorit tot atât de mult ca din vocabularul populaţiei localnice româneşti să dispară cuvântul "regăţean" - cu înţelesul pejorativ de până acum.-

Adresându-mă domnilor voastre, domnilor funcţionari, veniţi aci, vă rog să aveţi în vedere că de astădată exercitarea funcţiunii care v-a fost încredinţată vă cere mai mult decât conştiinciozitate.- Activitatea voastră, ca funcţionari, trebue să fie exemplu, inel de înfrăţire, ciment care leagă pietrele de temelie ale statului român. Purtarea exemplară a administraţiei trimisă de noi va fi cea mai convingătoare dovadă că trecutul, plin de păcate, a fost definitiv îngropat şi în România nouă a început să funcţioneze o administraţie într-un nou spirit.

In ce priveşte încadrarea administraţiei trimisă cu elemente locale, voesc să expun marile noastre greutăţi. Toate regimurile dictatoriale au mărit şi umflat aparatul de stat; an cu an, numărul funcţionarilor publici a crescut, aşa încât astăzi ne găsim cu cea mai mare parte din buget consumată pentru salarii, şi cu o pletoră de funcţionari inutili. Hotărîrile noastre, în această privinţă, au caracter eroic, pentru a putea soluţiona marile greutăţi financiare care ne stau în faţă. Cu toate aceste greutăţi -şi noi nici un moment nu le ascundem- am acceptat totuşi de a lua un adevărat contingent de noi funcţionari la toate departamentele,

dintre localnici şi din populaţia maghiară, pentru a da satisfacţie populaţiei din Ardealul de Nord, inclusiv populaţiei maghiare.

Voi da pildă încadrarea justiţiei. Am preluat în magistratura ţării toate elementele care au funcţionat aici în trecut şi în ultimele cinci luni, dar numai elementele capabile, recunoscute, democrate şi cinstite. Fără doar şi poate că am respins pretenţiile, uneori absurde, care de dragul păstrării proporţionalităţii în ce priveşte elementul maghiar, ar fi îngroşat numărul magistraţilor sau funcţionarilor judecătoreşti cu elemente nepregătite, dubioase sau şovine. Am refuzat să accept în aparatul justiţiei elementele care, într'o formă sau alta, au persecutat pe Români, în ultimii patru ani. Făcând asemenea o selecţionare a aparatului nou recrutat judecătoresc, am convingerea că am făcut, în primul rînd, un serviciu populaţiei maghiare şi populaţiei localnice, pentru ca am îndepărtat orice fel de suspiciune, atât în ce priveşte corectitudinea, linia politică cât şi capacitatea profesională a noilor magistraţi. Dealtfel ţin să adaug că opera încadrării magistraturii, aşa cum am făcut-o aici, pe loc, a găsit pretutindeni asentimentul deplin, atât al F.N.D-ului, cât şi, în ţinutul secuesc sau în rgiunile cu populaţie masivă maghiară, a Uniunii Populare Maghiare.-

Vom lua măsuri ca în regiunile cu populaţie maghiară sau de limbă maghiară, să trimitem, pe lângă magistraţi maghiari, şi pe acei magistraţi romîni care posedă limba maghiară, după cum vom lua măsuri ca în special elementele tinere care se stabilesc în Ardeal, în regiunile cu populaţie maghiară, să fie obligate să înveţe, cu timpul, şi limba maghiară.

Pentru noi este un adevăr de nediscutat: prosperitatea Ardealului de Nord, ca şi a întregii Transilvanii, consolidarea Statului Român, afirmarea puterii lui depind, în mare măsură, de felul în care noi vom putea stabili spiritul bunei împăcări, spiritul bunei înţelegeri şi a strânsei colaborări între populaţia românească şi cea maghiară.

Apelul nostru s'a adresat şi continuă să se adreseze nu o singură dată populaţiei maghiare, [redacted] pe care o chemăm la muncă constructivă pentru clădirea României democratice. Noi aducem ca aport -şi iarăşi aici vorbesc ca comunist- luptele trecute ale partidului nostru pentru tranşarea favorabilă a chestiunii naţionale, jertfele pe care mii de activişti de ai noştri le-au adus în această luptă, ~~aducând~~ aducem în sprijinul apelului nostru programul şi ideologia noastră. Ţin însă să accentuez, cu aceeaş tărie, că nu numai partidul comunist, dar întreg guvernul, inclusiv partidul liberal şi cel naţional-ţărănesc, reprezentate în formaţia guvernamentală de astăzi, îmbrăţişează ~~...~~ acest punct de vedere şi încearcă, prin toate mijloacele, să transforme prietenia româno-maghiară într'o realitate.

Ce dificultăţi stau în calea realizării unei bune, rodnice şi paşnice colaborări între populaţia maghiară şi cea română din Ardealul de Nord? Şi de astă dată să-mi fie îngăduit să privesc realitatea, aşa cum este, şi să nu ascund sub ~~...~~ fraze goale întregul adevăr.-

Sute de ani populaţia românească şi populaţia maghiară au fost frământate de curente şovine, exploatate, nu o singură dată, de minorităţi profitoare, fie că aceste minorităţi vorbeau în numele "românismului" sau în cel al "Ungariei milenare".

O educaţie tenace a fost dusă în această direcţie, o educaţie tenace de care se fac vinovaţi cei care au purtat răspunderea dirijării şi influenţării opiniei publice în această provincie, o educaţie tenace, dar nu mai puţin, cu nefaste urmări.

Datoria noastră este să combatem şovinismul, oriunde se manifestă, sub orice formă se înfăţişează, pentru că el va încerca nu o singură dată să otrăvească atmosfera pe care o respirăm şi să tulbure apele, acum când încercăm să mânăm spre larg, în linişte şi pace, barca statului nostru.

Ce am constatat în Ardealul de Nord? Cred că trebue făcută atentă întreaga populaţie - deşi mă adresez în primul rând populaţiei maghiare şi secueşti, - că acceptarea ideii de stat romînesc unitar şi a simbolurilor lui actuale, este o datorie pentru fiecare cetăţean care trăeşte între graniţele statului nostru.

[Există o problemă a steagului. Am trecut două zile prin regiunea săcuească. In toată această parte a ţării n'am găsit nici un steag românesc, în afară de cel dela prefectură, dublat cu steagul maghiar. Este just acest lucru? Fără doar şi poate că nu. Pentru steagul tricolor ce înseamnă pentru noi? ~~Înseamnă un trecut~~. Noi am înscris în istoria naţională ziua de 23 August. In ziua de 23 August am luat steagul tricolor din mâna celor care l'au murdărit. Sub faldurile tricolorului am început lupta împotriva hitlerismului. Am luat în mână, odată cu apărarea statului român, şi stindardul lui. In lupta împotriva hitlerismului şi a fascismului noi am curăţat tricolorul şi i-am dat valoarea pe care o merită, fără însă ca nici un moment -şi iarăşi aici vorbesc ca comunist- să fie abandonat steagul roşu, steagul luptei muncitorimei.

Mai mult, am găsit aici, în Ardeal, o expresie minunată în ce priveşte steagul roşu, steagul care poartă emblemele statului Sovietic. El este numit: "steagul libertăţii". Minunată expresie!

Ni s'a umplut inima de bucurie şi ochii de lacrimi atunci când, la Bucureşti, în ziua serbării victoriei la 9 Mai, a apărut în defilarea sutelor de mii de muncitori steagul sovietic înfrăţit cu tricolorul românesc. De faţă fiind Regele, Înaltul Comandament Sovietic ~~din Bucureşti, în faţa~~ şi Guvernul, apariţia acestei înfrăţiri a născut un nesfârşit entusiasm. De aceea, dorim ca această înfrăţire să fie înţeleasă şi de acea parte a populaţiei maghiare care ignorează tricolorul nostru şi crede că este suficient să arboreze numai steagul roşu. Cu atât mai mult trebue combătută această încercare cu cât - de ce să n'o spunem clar şi categoric?- avem neta impresie că acei cari arborează steagul roşu numai alături de cel maghiar nu o fac, nici cu sinceritate, nici cu bună credinţă. Nu este însă nimănui permis ca la umbra steagului libertăţii să ascundă alte intenţiuni, scopuri şi porniri. ~~altele decât recunoştinţa datorată de marele popor sovietic şi stindardului.~~ Demascarea unor asemenea încercări trebue făcută fără rezervă.-

In ce priveşte drapelul maghiar, desigur că el poate fi arborat dacă populaţia maghiară vede în culorile lui simbolul naţional. Dar iarăşi să-mi fie îngăduit să fac observaţia şi să spun convingerea mea intimă, că acei care arborează steagul maghiar nu ca un simbol de afirmare naţională, ci ca un mijloc de aţâţare la şovinism sau pentru a marca o atitudine antiromânească, se gândesc nu la Ungaria democratică, născută din nenorocirile şi catastrofele abătute asupra poporului maghiar datorită criminalilor lui conducători de eri, ci la Ungaria lui Horty, la acea

Ungarie al cărei "imperiu milenar" nu odată a tulburat mințile, făcând atâta rău, în prim rând, maselor maghiare.

Chestiunea imnului. Intr'unul din orașele săcuești, pavoazat numai cu steaguri roșii, am fost întâmpinat cu imnul sovietic. După terminarea lui, curând coloanele s'au pus în marș și manifestația a luat sfârșit.

Imi aduc aminte de o întâmplare petrecută acum trei luni la Cluj. Excelența Sa Ministrul adjunct de externe al Uniunii Sovietice, Tovarășul Vâșinski, când a coborât din tren, a fost salutat cu imnul sovietic, ascultat cu emoție, respect și dragoste de noi toți cei prezenți, după care urma să treacă apoi în revista trupele, Tovarășul Vâșinski a cerut însă, mai întâiu, să fie cântat și imnul Statului Român. Gestul era mai mult decât o formulă protocolară; era un imbold și o pildă.

Vă dați seama ce înseamnă pentru noi imnul sovietic, imnul în care se cântă vitejia poporului rus și a popoarelor din marea republică vecină, în care se cântă glorioasele Armate Roșii, în care se proslăvește marele Stalin. Dar socotesc că un membru al guvernului român, un membru care reprezintă statul român, nu poate fi primit decât cu ambele imnuri. [Sub nici un motiv nu trebue să se lase impresia că dragostea noastră față de poporul sovietic, față de Uniunea Sovietică, recunoștința noastră pentru tot ceace Armatele Roșii au făcut pentru noi este limitată la două sau trei județe, la un singur colț de țară. Nu trebue să se nască impresia falsă că ideia sovietică, simbolurile Statului sovietic sunt împărtășite numai de o mică

minoritate a ţării, pentru că o asemenea impresie ar fi falsă, păgubitoare dorinţei fierbinte a întregului popor român, a întregii Românii de a găsi prietenia şi încrederea poporului rus şi ale celorlalte popoare din Uniunea Sovietică, ale Guvernului Sovietic, ale Marelui Conducător de Popoare, Mareşalul Stalin.

Deaceea abuzul care se comite, în Săcuime, şi în alte centre cu populaţie maghiară din acest punct de vedere, trebue să înceteze. Cine poartă vina că asemenea stări de lucruri s'au creiat totuşi? Socotesc că marea parte a vinei o poartă răspunzătorii politici, de sus până jos, care, în loc să clarifice populaţia maghiară şi secuiască, în sensul ca aceasta să se opună chiar unor curente venite de jos, dacă ele există, în loc să afirme idei şi principii sănătoase, s'au lăsat duşi de şuvoiul născut din tendinţe şi încercări sovinite, condamnabile.

Dealtfel să-mi fie şi aici îngăduit să mă refer la amintirile mele personale. Am străbătut ani întregi regiunile cu populaţie maghiară şi ţinuturile secueşti, bineînţeles înainte de 23 August. N'am avut niciodată impresia, iar faptele n'o confirmă întru nimic, că într'adevăr în aceste ţinuturi exista un puternic curent care să îmbrăţişeze comunismul sau ideia sovietică. Deci şi din acest punct de vedere observaţia pe care o fac este pedeplin îndreptăţită.

A treia problemă. Noi am purces la arestarea criminalilor de război, la judecarea şi condamnarea lor. Am judecat şi am condamnat pe cei care au comis fărădelegile din ultima vreme, în timpul războiului sau cu prilejul războiului.

Aici, în Ardealul de Nord, au funcţionat tribunale ad-hoc, având caracterul tribunalelor populare. Ele

s'au născut ca afirmări democratice și sub semnul democrației. Ar fi fost de așteptat că aceste tribunale să fi purces și ele la arestarea, judecarea și condamnarea tuturor elementelor hortiste și fasciste maghiare care au comis acte de sălbătăcie, de jaf și assasinat, împotriva populației românești.- O asemenea judecată trebuia făcută în primul rând spre binele populației maghiare, tocmai ca o dovadă că și din partea elementelor responsabile ale maghiarimei democratice pornește dorința de a da satisfacție suferințelor pe care populația românească le-a îndurat aici timp de patru ani. Acest fapt nu s'a petrecut însă. Pe străzile Clujului și ale Orădii Mari se plimbă nestingherite acele elemente care, instrumente ale regimului fascist, au pe conștiință crime și fărădelegi comise împotriva românilor.-

Astfel, o dată care mi-a fost furnizată în privința județului Trei Scaune de reprezentantul sovietic al Comisiei de Control, arată că timp de 6 luni, cât timp au funcționat acolo tribunalele populare, au fost condamnați, în totul, 3 oameni! Adică unul la două luni! Recunoașteți că o asemenea atitudine a putut naște multe amărăciuni și o mare neîncredere în sânul populației românești. S'a născut impresia că există o stare de complicitate între organele nou create și elementele vinovate ale trecutului regim maghiar. O asemenea aparență de complicitate trebue curmată însă fără nici o întârziere. Am adunat material suficient și, întors la București, vom păși de îndată la formarea unui adevărat tribunal al poporului la Cluj, menit să facă și din acest punct de vedere deplină dreptate.-

In momentul de față, în Consiliul de Miniștri se discută problema retrocedării bunurilor luate prin

violenţă dela evrei, de către elementele legionare, fasciste, antonesciene. O lege similară se studiază şi va căpăta imediat la întoarcerea mea la Bucureşti formă definitivă, în ce priveşte anularea tuturor actelor de înstrăinare şi contractelor făcute în timp de patru ani de stăpânire fascistă în Ardealul de Nord.

Am întâlnit în ţinuturile bihorene, o ţărancă cu numele de Maria Comârzan. Venise de câteva săptămâni, dintr'un lagăr din Germania. Sub regimul hortist, împreună cu 13 locuitori ai satului, a fost îmbarcată de autorităţile maghiare şi dusă în pustă. De acolo toţi cei deportaţi au fost predaţi hitleriştilor, care i-au folosit la muncă, în mine. Toate bunurile ei, ca şi bunurile celor trimeşi odată cu dânsa, s'au risipit, fiind acaparate de elemente coloniste maghiare; toţi cei înapoiaţi se văd astfel săraci, lipiţi pământului. Este drept şi este just ca toţi aceşti oameni să capete reparaţiile necesare, şi pot să vă asigur că le vor căpăta.

Chestiunea limbii. Limba oficială a Statului român este limba română. In tot ce priveşte funcţionarea aparatului administrativ interior, inclusiv în justiţie, limba română este singura valabilă.

In ce priveşte populaţia maghiară, ea va putea folosi, în contactul direct cu administraţia - petiţionarea, reclamaţiile, mărturiile în faţa justiţiei - limba maghiară. Mi s'a cerut însă, de pildă, ca în ţinuturile secueşti sentinţele şi dosarele să fie făcute în limba maghiară. Lucrul acesta nu e cu putinţă.

Toate operaţiile administrative şi cele în legătură cu instrucţia nu pot fi consemnate decât în limba română.

Altfel, ar înseamna să dublăm, dela judecătoriile rurale până la Casaţie şi dela ultimul post de jandarmi până la ministerul de interne, ca şi pentru celelalte ministere, aparatul român, printr'un aparat maghiar, ceace este o imposibilitate şi de drept şi de fapt.

Pentru a uşura contactul populaţiei maghiare cu justiţia, voiu propune guvernului, propunerea mea - şi sunt sigur că guvernul va accepta - înfiinţarea la instanţele de judecată, a unui corp de traducători juraţi, care să faciliteze, din toate punctele de vedere, contactul populaţiei maghiare cu aparatul justiţiei. Prin aceasta vom da o satisfacţie nevoilor simţite de populaţia maghiară şi vom crea şi posibilitatea normalei funcţionări a aparatului justiţiei.

Ţin să subliniez că, sub nici o formă, atunci când vorbim de utilizarea limbii române în administraţie şi justiţie, nu ne gândim să românizăm maghiarimea, pe căi ocolite. Un asemenea gând nici nu ne poate trece prin minte.-

In ceeace priveşte problema extinderii legislaţiei în Ardealul de Nord, s'au născut anumite dificultăţi, pe care este bine să le tranşăm acum. Vom furniza tot materialul necesar instanţelor - legiuiri, coduri, materiale etc. - iar unele din legiuiri le vom traduce chiar în limba maghiară, pentru a le face cunoscute populaţiei căreia îi sunt necesare.- [Dar înafară de învingerea acestor greutăţi tehnice, un lucru trebue să fie clar şi categoric pentru toată lumea: în întreg statul român, din Sighet şi Satu-Mare, din Oradea şi Cluj până pe malurile Mării Negre, legislaţia românească urmează să se aplice integral, fără nici o abatere, fără nici o rezervă. Legile statului sunt unice şi în mod unic şi uniform trebue aplicate.

In Legea de reglementare a cetățeniei, trecută prin Consiliul de Miniștri la începutul lunei Aprilie, am arătat care sunt condițiile pe care trebue să le îndeplinească un cetățean român. A fost refuzat dreptul de cetățenie tuturor elementelor maghiare venite în Ardealul de Nord după 1940. Nu din spirit anti-maghiar sau șovin am dat o asemenea formulă. Pentrucă cine au fost elementele trimise, după 1940, de guvernul lui Horthy? Au fost, în primul rând, elemente hitleriste, reacționare, șovine. Asemenea elemente au fost alese pentru colonisare; cu ele s'a îngroșat populația Ardealului de Nord.

Legea cetățeniei trebue să fie și va fi aplicată, în litera și spiritul ei. Din nenorocire acest adevăr nu este încă înțeles de toată lumea. Mi se semnalează că în Oradea mare vin și sunt ascunși mii de maghiari, cari n'au cetățenia română, deci care n'au ce căuta în Ardealul de Nord. Adică oameni care se găsesc tocmai în categoria celor veniți sau remiși aici după 1940.- Dealtfel este interesul poporului maghiar locuind aici de a nu da nici un ajutor unei încălcări a legii. Vorbesc de populația maghiară, de pe aceste meleaguri, care sute de ani a trăit alături de poporul român și căruia orice infiltrație de elemente venite dinafară, nu poate decât să-i strice, s'o tulbure, s'o neliniștească. Înfrățirea popoarelor din Ardeal va fi mai ușoară dacă asemenea elemente crescute și educate în spirit șovin și fascist vor fi înlăturate de aici.-

Se merge atât de departe, încât în medii românești - și am constatat acest lucru în special în Bihor -, locuitorii români se tem de prezența acestor elemente. Unii dintre oameni se reîntorc la casele lor, dar alții sunt pe punctul de a pleca din nou în Ardealul de Sud, de frica terorii pe care noii veniți o pot exercita.

Țin de a mea datorie să încredințez populația

românească că nu are să se teamă de nimic din acest punct de vedere, că guvernul va veghea la stricta aplicare a legii, că la nevoie se vor lua măsuri de aplicare a ei şi că toată lumea poate să-şi desfăşoare viaţa în linişte, pentrucă legea va fi lege pentru toţi.

Ţin să adaug şi aici că îndepărtarea elementelor venite după 1940 nu este pornită din dorinţa de a lipsi populaţia maghiară de unele elemente intelectuale care îi sunt utile. Mă refer, în deosebi, la învăţământul primar. Dacă, într'adevăr, aplicarea legii ar duce la închiderea unor şcoale maghiare, din lipsă de învăţători, s'a făcut o propunere Consiliului F.N.D., care va fi transmisă Guvernului, anume, pentru o parte din personalul didactic, şi numai pentru acea parte strict necesară, se vor face angajamente temporare, adică vor fi angajaţi, pe timp de un an, cu contract, acei cetăţeni maghiari necesari funcţionării unei părţi din învăţământ.- Bineînţeles că numărul acestor angajamente va fi limitat la strictul necesar, cei rămaşi trebuind să fie luaţi din punct de vedere politic şi moral pe garanţia conducătorilor Uniunii Populare Maghiare şi ai F.N.Democratic, din ţinuturile cu populaţie maghiară.

Am acceptat această formulă tocmai ca o dovadă că şi aici nu căutăm, sub nici o formă, un proces de românizare forţată, străin cu totul ideilor, programului şi tendinţelor noastre.

Câteva probleme, de ordin administrativ nu pot să-şi găsească decât o singură soluţie. Iată, de pildă, că la Oradea, acum 10 zile, cu prilejul venirii unui grup de scriitori din societatea scriitorilor români, care dorea să ţină o şezătoare acolo, s'a cerut din partea primăriei oraşului plata locaţiunii teatrului în pengö; lucru inadmisibil şi condamnabil din toate punctele de vedere.

Desfiinţarea jandarmeriei locale, care formează un adevărat stat în stat, trebue se urmeze fără întârziere. De altfel Ministerul de Interne a dat ordine în această privinţă. Suntem siguri că aceste ordine vor căpăta întregul lor conţinut.

In legătură cu învăţământul, se cere ca imediat acele şcoale româneşti care au fost maghiarizate sau în care s'a introdus, în mod artificial, învăţământul maghiar, să poată funcţiona în regim de deplină libertate; şi din acest punct de vedere, există o întârziere păgubitoare.

In sfârşit, în ceace priveşte refacerea economică a Ardealului de Nord, stăm în faţa unor mari greutăţi. Criminalul şi nebunescul războiu pornit de regimul trecut împotriva Uniunii Sovietelor, jafurile comise de germani, distrugerile războiului constituesc tot atâtea piedici în calea refacerii economiei naţionale. Avem de luptat cu greutăţi în ceace priveşte alimentarea, aprovizionarea cu materii prime, cu utilaj technic, apoi refacerea căilor de comunicaţie. Vă rog să credeţi că dacă nu am putut să venim mai masiv în ajutorul Ardealului de Nord, în acest moment, nu am făcut-o pentrucă am neglijat sau abandonat această parte a ţării. Posibilităţile noastre au fost şi continuă să fie limitate. Noi nu voim să facem promisiuni deşarte şi nici nu putem afirma că, de îndată, vor curge aici lapte şi miere. Mai bine să vă arătăm greutăţile noastre, pentru a putea ca împreună să le invingem. [Ţin însă iarăşi, din acest loc, să anunţ că perspectivele ne sunt totuşi favorabile. Guvernul nostru a parvenit să încheie prima convenţie economică cu guvernul sovietic.

a fost duşman până la 23 August, o ţară învinsă, totuşi noi, România, am găsit din nou bunăvoinţă şi largă înţelegere la guvernul sovietic. Prin convenţia recentă încheiată, Statul Sovietic oferă primele posibilităţi, prin aducere de materii prime şi utilaj, pentru redresarea economiei naţionale. Din acest loc trebue să îndreptăm cuvintele noastre întâi de mulţumire pentru acest serviciu adus statului nostru, poporului român şi tuturor popoarelor conlocuitoare.

Cu ajutorul Uniunii Sovietelor şi al convenţiei încheiate, vom reface economia statului, dar acesta este, iarăşi, un proces care va mai dura. De aceea cerem încă răbdare şi îngăduinţă.

In legătură cu viaţa economică din Ardealul de Nord, ţin să ating problema cooperaţiei. Cunoaşteţi interesul deosebit pe care F.N.D-ul şi guvernul întreg îl arată ideii cooperatiste şi sprijinul pe care înţelege să-l dea promovării acestei idei. In Ardealul de Nord s'au născut foarte multe cooperative, fie de producţie, fie de consum, care au fost un ajutor efectiv populaţiei rămase aici, în deplină izolare.

In momentul de faţă însă, activitatea acestor cooperative trebue coordonată şi încadrată în mişcarea cooperatistă din întreaga Românie, pentru că rămânând izolate şi unele din ele tind să rămână izolate, nu fac decât să fărâmiţeze viaţa economică a Ardealului. Activitatea acestor cooperative trebue să se încadreze însă nu numai în mişcarea cooperatistă din întreaga ţara, ci şi în programul economic al guvernului, combătându-se toate tendinţele contrarii, indiferent de substratul lor. Se cere deci revizuirea cadrelor acestor cooperative, încadrarea lor cu elemen-

te democratice și de astădată mă refer atât la cooperativele maghiare, cât și la cooperativele românești, curățirea lor de elementele cari introduc un spirit șovin sau reacționar.

In fruntea Ministerului Cooperației stă un fruntaș național țărănist, incercat democrat, Anton Alexandrescu. Cazurile pe cari mi le-a relatat, la plecarea mea, nu fac decât să învedereze însă stări de lucruri bolnăvicioase și în acest domeniu. Astfel, încercarea pe care o fac unele cooperative de a stabili un monopol de drept, de multe ori în conflict deschis cu cooperativele românești, este nejustă și trebue combătută cu toată energia. Organele de control ale Ministerului Cooperației trebue să fie nu numai acceptate, dar sprijinite în opera lor. S'a întâmplat însă că la Târgu-Mureș, să fie, pentru faptul că un controlor trimis de minister a avut cutezanța să vrea, într'adevăr, să controleze cooperativa locală, să fie nu numai împiedicat, dar chiar arestat.

In sfârșit, sectarismul manifestat de unele cooperative, în special de acele unități ale mișcării cooperatiste "Furnica", trebue și el înlăturat.

Acestea sunt unele din greutățile și problemele atât politice, cât și sociale și economice, care se pun cu ascuțime în Ardealul de Nord.

Este un adevăr elementar că prin spiritul și fermitatea cu care aceste probleme vor fi soluționate, stabilind o temeinică prietenie între popoarele conlocuitoare, vom crea o bază solidă și pentru raporturile viitoare ale statului român cu statele înconjurătoare.

In contactul pe care l-am avut cu populația din Nordul Transilvaniei, a venit nu o singură dată

în discuţie problema uniunii vamale româno-maghiară. Problema uniunii vamale maghiaro-român este un desiderat clar formulat de şeful guvernului, Dr. Petru Groza, Acest desiderat a găsit un răspuns favorabil în cuvintele Ministrului de Externe Maghiar Ianos Gyöngyössy. Desigur că realizarea unei asemenea uniuni ar cere, în prealabil, îndeplinirea unor anumite condiţiuni, atât politice, cât şi economice, şi culturale. România vrea să stabilească o înţelegere cât mai strânsă cu Ungaria, bineînţeles cu o Ungarie democratică, în fapte, în concepţii, în realizări.

Urmărim cu deosebit interes cele ce se petrec în republica vecină, punând deosebit accent pe tot ce se creează acolo în spirit anti-feudal, anti-şovin şi anti-reacţionar.- Desigur că va mai trece vreme până când vom avea o apreciere justă, a lucrurilor şi întrucât aceste înfăptuiri sunt realizate de sus până jos şi cuprind întreaga colectivitate a ţării vecine.-

In al doilea rând, pentru ca uniunea vamală să poată produce efecte folositoare, este necesar ca economia maghiară, atât de încercată de război, să se refacă, pentru a pune în situaţie de egalitate ambele state. Cu o economie zdruncinată profund, o economie sărăcită în resursele ei, o uniune vamală ar fi pentru moment dăunătoare, pentru că ar secătui propriile noastre resurse.- Dealtfel acum se produce un fenomen destul de neplăcut. Din cauza lipsurilor mari din Ungaria, o mare parte din produsele regiunilor de nord trec clandestin frontiera, lipsind de îmbrăcăminte, alimente şi unelte populaţia de aici.

In sfârşit, schimburile culturale sunt şi ele subordonate ideii că, într'adevăr, producţia literară, artistică şi ştiinţifică a Ungariei de astăzi, va res-

Schimbări

pira alt spirit şi va oglindi altă mentalitate decât a Ungariei de ieri. După cum, este dela sine înţeles, ca asemenea sunt subordonate faptului ca producţia culturală şi spirituală a României democrate să găsească o egală preţuire şi respândire în întreaga Ungarie.

Nu putem fixa depe acum ce înfăţişare va placere o va lua spaţiul politic în care trăesc România şi Ungaria. Dar putem depe acum să manifestăm dorinţa noastră ca ideia ~~unirii~~ unor cât mai strânse raporturi de prietenie să îmbrăţişeze deopotrivă toate statele şi popoarele vecine: Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, Iugoslavia. De toate aceste popoare şi state ne leagă în momentul de faţă idealuri comune, speranţe comune şi o luptă comună. Dar, încă odată spun, socotesc prematur de a face profeţii. [Nu mai vorbesc de strânsa [și] indes-tructibila prietenie care ne leagă de Uniunea Sovietică și de popoarele ei.- Această prietenie stă la temelia politicii noastre externe [și] este un lucru dela sine înţeles, încât ar fi nevoie să mai insist..

~~Atunci când vorbim încă de politica noastră externă ţin să subliniez că realitatea imediată, -şi aceasta constitue o mare realitate- este sprijinul pe care statul român şi poporul român îl găseşte în Uniunea Sovietelor, sprijin manifestat nu o singură dată, după cum statul român se bucură şi de înţelegerea marilor noştri aliaţi, Anglia şi Statele Unite.-~~

Am ajuns la sfârşitul expunerii mele. Să-mi fie permis acum să mă adresez, în ultimul meu cuvânt, în deosebi populaţiei româneşti din Ardealul de Nord. Dar acest cuvânt se adresează şi populaţiei româneşti din întreaga Transilvanie.-

Mă adresez acestei populaţii, ca membru al guvernului şi în numele guvernului, pentruca în acelaş spirit de critică şi autocritică, să-i cer să lase din rezerva în care stă să pășească la o muncă constructivă. Rezerva ei trebue să înceteze, pentrucă această rezervă constitue un deserviciu

adus nu numai guvernului, ci înseşi ideii de stat român, colectivităţii româneşti în întregimea ei.

Dorim din suflet ca populaţia românească, în tot ce are sănătos, în tot ce are bun, în tot ce are progresist, să sprijine şi să coopereze cu guvernul nostru. Incăodată, aici nu se discută o chestie de partid, ci este vorba de sprijinirea României şi a ideii de stat român. Populaţia românească din Ardeal trebue să înveţe şi ea din greşelele trecutului, să cunoască ~~xxxxx~~ oamenii care i-a înşelat buna credinţă, să înlăture demagogia şovină care se face pe socoteala ei, să nu dea crezare decât faptelor şi ~~nu~~ svonurilor, insinuărilor sau calomniilor. Oamenii trecutului ~~care vorbesc în numele acestei demagogii~~ şovine au dat faliment. Falimentul este definitiv. Trecutul nu se poate întoarce; nu trebue să se întoarcă, tocmai spre binele populaţiei româneşti din Ardeal, spre binele României.

Refuz să consider ca reacţionar opoziţia pe care o parte din populaţia românească o face guvernului nostru. Nu din reacţionarism porneşte această opoziţie, ci din lipsa de încredere şi în mare parte din necunoaşterea lucrurilor. Socotesc că este o datorie a cadrelor politice din Ardeal, a cadrelor româneşti în special, a elementului intelectual din fruntea românimei, a elementelor conştiente de importanţa ceasului pe care-l trăim, să lumineze populaţia românească, s-o îndemne la activitate, la iniţiativă, la afirmare pe toate terenurile.

Această populaţie trebue lămurită în primul rând, zi cu zi, ceas cu ceas. Este o muncă grea, dar o muncă mai necesară decât oricând.

Noi ne adresăm populaţiei româneşti din Ardeal, cerând-i să ~~ajute~~ contribue în mod efectiv la opera de încadrare a acestui colţ de ţară în graniţele României, de a înlătura ea însăşi elementele reacţionare şi şovine care îi otrăvesc viaţa, de a respinge pe cei care ne transformă pe noi în vânzători de neam şi ţară. Asemenea oameni nu sunt duşmanii noştri; sunt duşmanii României, în momentul de faţă.

Poporul român din Ardealul de Nord, trebue să înţeleagă că la clădirea României de astăzi el nu trebue să fie absent. El trebue să găsească forme care să dovedească că democratismul, ideile înaintate, progresismul său, pentrucă asemenea tendinţe, asemenea gânduri şi idei, suntem siguri că sălăşluesc în imensa majoritate populaţiei româneşti de aici. Este nevoie de curaj, de iniţiativă, de dorinţă sinceră de a ajuta la operra naţională pe care o înfăptuim astăzi.

~~Guvernul actual, care a priveghea t la încadrarea Ardealului de Nord între graniţele Statului, care a făcut reforma agrară, desfiinţând marea proprietate, rămăşiţă reacţionară a feudalismului, care a păşit prin încheierea convenţiilor economice cu Uniunea Sovietică la redresarea economică a ţării, acest guvern are dreptul la încrederea şi sprijinul întregii populaţii româneşti din oricare parte a ţării.~~

Apelul nostru dorim să găsească inimi deschise şi minţi luminate, pentru ca toate energiile poporului român şi ale popoarelor conlocuitoare să fie puse în slujba unei singuri idei: crearea unei noui Românii, liberă, democrată, fericită.

IDEIA NATIONALA SI DEMOCRATIA

Conferinţa D-lui Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu,ţinută Joi 14 Iunie 1945,la teatrul municipal din Sibiu.-

Notele stenografice.-

Cuvântul D-lui Prof.Dimitrie Popovici in numele grupării Universitare Democrate.-

Domnule Ministru,

In lipsa din localitate a D-lui Dr.Stefănescu-Goangă,preşedintele Grupării Universitare Democrate din Sibiu,mi se creiază plăcutul prilej de a vă saluta in mijlocul nostru şi de a vă mulţumi pentru bună voinţa cu care aţi binevoit a veni in mijlocul nostru făcându-ne să cunoaştem adevărul intr,o chestiune atât de spinoasă:- O problemă importantă in orice imprejurări,dar pe care jocul evenimentelor istorice,din timpul istoriei contemporane o face ca acum şi aici in Transilvania să imbrace forme de o gravitate excepţională.- Gruparea Universitară Democrată din Sibiu a socotit să răspundă unei dorinţe locale generale ca atunci când se adresează Domniei Voastre,o face cu convingerea că vom asculta cuvântul autorizat al unuia din cei mai profunzi cercetători cu cea mai adâncă seriozitate a fenomenului naţional,care este cu atât mai complicat in viaţa poporului român.-

Gruparea Universitară Democrată,Vă salută cu cea mai mare bucurie.-

Conferinţa D-lui Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu.-

Una din gravele acuzări care pot fi formulate pe temeiul dovezilor materiale impotriva fascismului şi hitlerismului este falsificarea unor noţiuni al căror conţinut şi formă bine fixate in adevărul terminologiei ştiinţifice, le-a dat alt conţinut.- Astfel a fost şi falsificarea conţinutului de naţiune,popor,rasă, solidaritate naţională.- A adus un aport de falsificare şi degradare a tot ceeace constitue un bun social al sociologiei şi ştiinţelor economice.-

Prăbuşirea hitlerismului,distrugerea fascismului au dat posibilitate la o revizuire a tuturor falsificărilor acestora dintre cari cea mai necesară este aceea privitoare la ideia naţională.-

. / .

Este nevoie de a revizui noţiunile şi de a le da din nou adevăratul lor inţeles.-

Este nevoie nu numia pentru a purifica terminologia şi pentru a uşura procesul de desintoxicare a sufletelor,să ne intoarcem şi să fixăm aceste noţiuni.-

S,a născut o intreagă literatură tocmai sub influenţa hitlerismului,literatură in care au fost transformate toate ideile prezentându-se atâtea neadevăruri,atâtea inepţii,câte falsificări grosolane,pentru a face valabil ştiinţificeşte un non-sens.-

Pentrucă aşa cum a fost intrebuinţată noţiunea de rasă, constituia dela inceput o inepţie ştiinţifică.-

Toată truda a fost zadarnică,pentru că ceeace nu putea rezista a trebuit să cadă aşa cum s,a prăbuşit insăşi concepţia celui de al treilea Reich.-

Cu atât mai multă osteneală s,a dat de a implanta in discuţiunile noastre,de a falsifica noţiunile rasiste fie in etnicitatea dacică a neamului românesc sau alte formule puerile.-

Trebuie să amintim că in 1934,când legionarismul nu se născuse,directorul muzeului istoric din Viena a declarat in această privinţă: Căutarea originei rasiale a românilor este una din problemele cele mai intunecate din toate problemele istoriei.-

Dealtfel,rasismul in ediţia românească nu insemna decât antisemitism.-

Plecând dela aceste premise să cercetăm in primul rând conţinutul ideii de naţiune: ce se inţelege şi ~~tr~~ ce trebuie să se inţeleagă prin naţiune ?

Naţiunea este o colectivitate cu caracter stabil,o colectivitate constituită cu caracter istoric,având aceeaş limbă,trăind pe acelaş teritoriu,cu aceeaş legislaţie,având aceeaş cultură psihică manifestată intr,o colaborare comună.-

Cu alte cuvinte noţiunea este complexă,aşa dar nu este numai o simplă formulă.-

Naţiunea are un caracter de stabilitate şi este rezultatul unui lung şi de multe ori foarte dureros proces psihologic.- Este un amalgam de rase diferite intrând intr,un curent comun de sub diferite isvoare.-

Ideia de popor nu se acoperă in intregime cu aceea de naţiune.- Poporul român,trăind sub alte hotare,dincolo de hotarele politice,ideia de naţiune nu se confundă cu Statul.- Alături de naţiunea română trăiesc in România şi alte naţiuni conlocuitoare, cu limbă comună,teritor comun,aceeaş formă de Stat le acoperă pe

. / .

toate.- Aceiaş comunitate de cultură,ca bun spiritual şi intelectual,acestea sunt elementele caracteristice şi determinante ale ideii de naţiune.-

Afirmarea unei naţiuni,datorită tocmai incăperii tuturor elementelor amintite,dă naştere şi conţinut ideii naţionale nu ca un produs simplu,ci in mod concret,ideia naţională câştigându-şi conţinutul prin fapte palpabile.-

Cunoscând cuprinsul noţiunei de,naţiune,să stabilim raportul ei cu democraţia.-

Inainte de a face acest lucru,să facem un scurt examen critic,pentru ce in decursul deceniilor ideia naţională se confundă cu reacţiunea xenofobiei,antisemitismului.- Să degajăm ceeace este străin ideii naţionale,din cuprinsul ei adevărat.- Să arătăm cum a fost cu putinţă ca,cuprinsul ideii să fie reacţionar,antisemit,xenofob.-

Pentru a putea să ne degajăm de această insărcinare,pentru a arăta că,ideia naţională nu trebuia să arate aceste aspecte,să trecem sub un examen sumar,faptele petrecute limitându-le numai la secolul al XX-lea.-

Au fost câteva curente,cari s,au intruchipat in reviste literare.- Prima apriţie a acestora in sens condamnabil,este din anul 19o1 a revistei "Semănătorul",scrisă de Nicolae Iorga.- Această revistă a născut curentul semănătorist,intr,un sens rău al cuvântului,pentru că depe atunci s,a dat ideii naţionale o direcţie falsă.- Intre apariţia semănătorismului din 19o1 până la desfăşurarea curentului legionar din 194o,este o directă legătură.- Apariţia revistei "Semănătorul" a fost urmată imediat de "Luceafărul", "Ramuri" la Craiova, "Junimea Literară" la Cernăuţi, a doua ediţie a "Convorbirilor literare" din Cernăuţi.-

In primul rând,nota comună este antistrăinismul şi antisemitismul.- O posibilitate de afirmare pe teren naţional,insemna lupta hotărâtă impotriva atingerii cu străinătatea.- Orice formă de manifestare care purta stigmatul străin,fie că se numea francez,sau provenind dela evrei,toate aceste acţiuni erau respinse ca vătămătoare poporului român.-

A doua ideie de bază a semănătorismului a fost indreptarea ţărănimei spre un ţel greşit.- Fals aplicat,ţărănismul a devenit nu incercarea de a ridica ţărănimea,ci adulând ţărănimea cu toate păcatele,cu toate elementele negative,pe care din păcate le mai are incă,linguşind ţărănimea in primitivitatea ei,in obscurantis-

mul,ei,nu incercarea de a o lămuri,ci incercarea de a cultiva mai departe acel specific național.- Noi le respingem pe toate acestea,care trebuie să scoboare nivelul moral și cultural al națiunei.- Adulând țărănimea păcatelor,adulând tocmai ceeace este negativ,aceasta constituia elementul țărănismului semănătorist, refuzând poporului orice progres ca deunător,semănătorismul considera că ne pervertește sufletele orice vom imprumuta din străinătate.- De acizi urmează tradiționalismul in acest sens al cuvântului.-

Vom vedea imediat intrucât tradiția poate și trebuie cultivată.- Așa cum a fost cultivată de semănătorism,a făcut un mare rău,culturei românești,un istoricism iarăși in sensul rău al cuvântului.-

Al patrulea element component este exaltarea elementului român.- Era destul a fi român pentru a justifica orice.- Fără doar și poate formulele comode și măgulitoare nu sunt totdeauna cele mai științifice,și noi nu credem că din simpla calitate de român,trebuia transformată cultura și literatura fără nici o posibilitate de critică.-

Semănătorismul a adus o literatură strâmtă,primitivă,care dealtfel,curând a incetat de a figura ca un produs al nostru.-

Cum se explică succesul semănătorismului lui Nicolae Iorga?

Cu toată lipsa de consecvență in idei și program a semănătorismului,totuși acest curent a avut succese.- Semănătorismul a apărut intr,un moment in care ideia de unire,lupta pentru unire s,a legat de activitatea lui Nicolae Iorga.- Si chiar dacă din aceasta n,a profitat literatura totuși aceasta explică in mare parte popularitatea acelui curent.- Multe din adevărurile pe care le profesa semănătorismul,erau idei preconcepute,dintre cari unele nici nu trebuiau atinse.- Stiau că,in jurul activității acelui curent exista un mit,dar noi nu suntem puși să explicăm mituri, ci realități,căci numai așa putem pregăti drumul desvoltării naționale a poporului nostru.-

In aceiaș timp, a apărut un al doilea curent poporanismul, ca exponent al lui "Revista Viața românească".-

Curentul poporanisty pleca și el dela legătura pe care trebuia să o facă cu poporul.- Dar pune accentul și pe legăturile poporului cu o clasă mijlocie,ca și narodnicismul rus.- Așa cum era normal,a dat faliment.- Falimentul țărănismului n,a fost decât consecința falimentului poporanismului.-

. / .

După 1918,apare un al treilea curent, "Gândirismul",din jurul revistei "Gândirea".- Grupul dela "Gândirea" conţinea elemen te superioare,ca cultură şi ca gust.- In fascicolul teoriilor de bază,gândiriştii au introdus câteva elemente noui.- Această grupare respingea de exemplu, intoarcerea in trecut şi respingea ideia de a cultiva specificul rău inţeles.- Dar nu era mai puţin reacţionar.- A trebuit să introducă noţiunea de tradiţie,iarăşi ca un suport al tradiţionalismului.- Si când vorbesc de tradiţionalism,mă gândesc la acel bagaj de noţiuni şi prejudecăţi cu cari se incerca a se ingreuna mersul culturei respectiv,progresul.

Gândirismul nu acceptă ideia că,trebuie să trăim in incultură,să ne instrăinăm de maşinism,pentru că apoftul technic,strică poporului nostru.- Dar afirmarea de reintoarcere privind tradiţia, constituia o gravă contrazicere intregului sistem.- Pentrucă o forţă creatoare de forme noui,anulează formele cele vechi,care constituie tocmai fondul tradiţiei.- Această contrazicere a făcut gândirismul infructuos.- S,au elaborat concepţii gândiriste,antistrăiniste.- Iarăşi grija de a apăra etnicul naţional inconjurându-l de un zid chinezesc.-

Insfârşit gândirismul,a incercat să-şi adapteze pentru uzul propriilor teorii,ortodoxismul.-

In filiaţiune directă cu semănătorismul şi cu gândirismul, urmează legionarismul.-

Legionarismul,nu face decât să reediteze intr,o formă nouă bine cunoscute noţiuni.- El a incercat să-şi formuleze o doctrină in ce priveşte ideia naţională.-, Ca mijloace,revine la idei mai naive,mai primitive.- La inceput se afirmă de către publiciştii legionari că nu e nevoie de noui ideii naţionale,nici de programe, dovadă citatele din cartea lui Nicolae Roşu "Naţionalismul nu incearcă să descopere,să edifice sau să propage ideia naţională.- Naţionalismul este un catechism al faptelor.- Mai mult ideiile sunt primejdioase", sau alt citat: "Naţionalismul nu are nici o noţiune,el fiind un fluid care realizează expresia unei voinţe ".- Si pentru ca lucrul să nu lase nici o indoială : "Naţionalismul nu are nici program,nici doctrină".-

Cu toate aceste afirmări atât de ~~pmp~~ pompuoase,a existat totuşi o ideologie legionară şi in chestiunea naţională.- Ea trebuia descoperită.- Pe ce se bazează această concepţie naţională a ideologiei legionare,vom inţelege imediat,când amintim de preceptele legionare : "Să ne intoarcem la ceeace are primitiv ţăranul,să cultivăm această primitivitate.-" Am auzit şi fraze ca

. / .

acestea: "Ce s,ar alege de naţia română,dacă ţăranul s,ar spăla in fiecare zi".-

Această afirmare care ar putea fi o glumă,o vedem totuşi pusă in aplicare prin ideia de a incuraja şi de a cultiva obscurantismul,susţinând că numai lăsându-l pe ţăran să trăiască in mizerie fizică şi morală,va fi posibilă viaţa.- Mistica legionară, avea nevoie de intunecime.-

Dar legionarismul conţinea in ce priveşte elementul naţional,o contradicţie foarte gravă : o mişcare care afirmă principii naţionale antisemite,in faţa unor duşmani cari dacă ar fi fost victorioşi,ne putem imagina consecinţele.- Ce s,ar fi ales de noi, de poporanism,dacă poporul legionarilor,hitleriştii,ar fi invins ? Poporul român ar fi fost transformat in popor de pălmaşi,lipsit de cultură proprie,la dispoziţia "Herrenvolk"-ului /aplauze/.- Acest lucru pentru binele poporului român,nu s,a intâmplat,căci altfel s,au isprăvit lucrurile.-

Să ne intrebăm unde işi are explicaţia acel punct comun in care cele 3 curente au inţeles ideia naţională?

De fapt,pentru aceste curente,naţionalismul nu era decât o formă de exprimare a reacţionarismului.- Naţionalismul afişat de acelea,nu le-a servit decât ca instrumente de captare a masselor.- Haina naţională,era o haină de imprumut pentru uzurile zilnice.- Dar la baza acestor concepţii,a stat ideia reacţionară.- Ei au dorit să infăptuiască stăpânirea unor minuscule grupări de mandarini şi nu aceea a masselor populare.-

Deaceea,in realitate demascând semănătorismul şi celelalte curente,trebuie pus intregul accent pe fundamentul lor reacţionar, ideia naţională neservindu-le decât de pretext.-

După acest scurt examen al faptelor istorice,să vedem ce conţine ideia naţională in conceptul omenirii intregi.- Participarea unei naţiuni in cultura intregei omeniri,se face prin mijloace pe care le găseşte in literatură,ştiinţe şi arte.-

Cum poate fi această participare,ce garantează că această participare va fi masivă,rodnică,producătoare de valori noui ?

Care este elementul de bază,care este elementul fundamental pe care se poate sprijini o cultură largă,productivă?

Cu cât massele populare vor participa in mod direct,in mod conştient la toate manifestările vieţii intelectuale şi politice, cu atât există un tezaur mai mare de noui şi puternice forţe de creaţie.-

. / .

Vorbind de noi,de români,chemarea la viaţa intelectuală, la cultură a masselor populare,este singurul temei,care va da posibilitatea naţiunei române ca produsele intelectuale să fie masive, determinante pentru tot conţinutul vieţii noastre,ca popor.-

Nu cultivarea unor formule de viaţă care permanentizează vechea formă de cultură,care inăbuşe orice elan de progres,nu cu acceptarea unui tradiţionalism,decât in ceeace are bun şi constructiv.-

Tot spiritul de luptă al poporului român,toată incercarea lui de a se descătuşa,toată creaţia populară,o serie intreagă de elemente constructive,constituie o tradiţie pe care o acceptăm şi voim să o cultivăm mai departe /aplauze/.-

Deci nu cuvintele tradiţie şi tradiţionalism ne sperie,ci noi dăm tradiţiei adevăratul inţeles al cuvântului.-

Triumful ideii naţionale il vedem noi nu prin izolare,nici prin xenofobie,prin antisemitism şi antistrăinism faţă de celelalte naţiuni,ci intregul accent, - şi aceasta ne deosebeşte fundamental de toate curentele anterioare-,intregul triumf al ideii naţionale il vedem intr,o politică intreagă care ~~face~~ să promovăm forţele vii creatoare ale masselor populare /aplauze/.-

Vechile curente naţionaliste,au incercat să facă produsele intelectuale subtile poporului român,căutând a le face accesibile unei mici pături de mandarini intelectuali,mai mult sau mai puţin intelectuali,incercând să inăbuşe orice atingere cu străinătatea din afară,şi făcând incercarea să crească o slabă şi firavă creaţie literară.-

Noi intoarcem prodedura şi zicem că,numai in concurenţă cu celelalte popoare,aducând formele vii creatoare ale poporului român,tocmai prin ridicarea nivelului cultural al naţiunei,numai prin ridicarea masselor populare vom putea progresa /aplauze/.-

Deci noi voim o promovare a ideii naţionale,posibilitatea de progres pe plan intelectual,pe plan ştiinţific şi moral.-

Mai mult.- Aici intervine noţiunea de democraţie.-

Ce inţelegem noi prin democraţie? Democraţie este guvernarea prin popor a poporului,participarea intensă,continuă şi masivă a masselor populare in toate treburile obşteşti,aceasta este democraţia.- Deschiderea de posibilităţi pentru massele populare muncitoreşti de a participa la viaţa publică,la procesul de creaţie al culturii noastre /aplauze/.- Nu aţâţând ura de rasă,nu exaltând xenofobia,ci ridicând massele,pentruca prin efortul lor comun,să creiem şi noi o cultură.-

. / .

Vedeţi deosebirea fundamentală.-

Noi,vrem să mobilizăm massele pentru crearea acestei culturi.-

Formula ideii naţionale cu isvoarele ei de creaţie,pe care le-am arătat,este mult mai largă şi mult mai rodnică.- Este mai largă şi mai cuprinzătoare.- Ea pune accentul pe forţele creatoare populare.- Dar spre deosebire de celelalte concepţii,ea lasă loc deschis tuturor forţelor creatoare,fără deosebire de origină etnică,dacă aceia sunt legaţi de cultura noastră naţională /aplauze

Noi n,am făcut şi nu facem bariere de ne trecut,dimpotrivă, urmărim ca elementele creatoare să se integreze,să poată să fructifice din energiile ieşite din poporul român /aplauze/.-

Prin această formulă toţi aceia cari au putut contribui la progresul cultural al naţiunei,un Gaster,un Tictin, un Caragiale, un Ibrăileanu şi alţii,care prin fapta lor,prin contribuţia lor au contribuit la bunul nostru cultural al tuturora,noi ii primim şi-i incurajăm /aplauze/.-

Făcând acest lucru,avem convingerea clară că nu stricăm nimănui,ci dimpotrivă servim cultura naţională şi bunurile intelectuale ale poporului nostru /aplauze/.-

Această concepţie,inlă ură xenofobia şi orice cuvânt asemănător.-

Dar concepţia noastră nu se ridică nici impotriva marxismului internaţional.- Nu incercând a face tabula rasa , de a unifica nota specifică a fiecărui popor,ci tocmai făcând din elementul naţional una din cele mai importante caracteristice,promovând specificul naţional,găsim posibilitatea de incadrare a etnicului românesc.-

Acesta este un adevăr evident.- Dacă poemele lui Homer au imbogăţit şi imbogăţesc patrimoniul culturei universale,se datores tocmai faptului că au avut specificul naţional.-

La fel numai in măsura in care massele populare vor prezent specificul naţional,noi vom putea participa la viaţa culturală a omenirii,prin contribuţiile noastre la bogăţiile sufleteşti ale omenirii intregi.-

Dimpotrivă,a subordona cultura naţională ,a incerca de a lepăda in formă de cultură străină produsele naţionale,de a imprumuta pe seama culturei elemente străine,de a nega specificul naţional,ar fi nu numai o crimă,dar noi am face un trist serviciu insăşi culturei internaţionale / aplauze/.-

Deci intăriţi specificul naţional,luptând din răsputeri

. / .

pentru ca cultura noastră naţională să fie cât mai rodnică,să fie cât mai amplă,noi aducem un serviciutocmai culturii internaţionale,pe plan cultural,aşa cum in,elegem să o facem noi marxiştii /aplauze/.-

Punând accentul tocmai pe elementul afirmativ,este o datorie a noastră de a cerceta cu deamănuntul toate stările noastre interne /aplauze/ toate stările noastre interne româneşti,istoria românilor,toate chestiunile scuturate,curăţite de sgura falsificatelor,toate aceste obiecte de dispută trebuie să fie cercetate.- Nu şovinism,nici naţionalism şovinist nu facem când indemnăm la o atentă,susţinută cercetare a problemelor româneşti.- Din aducerea unor noui concepţii,cred că vom aduce un material nou care să stea la baza culturii naţionale in noua fază a istoriei in care am intrat /aplauze/.-

Nu păcătuim in contra internaţionalei.- Intr,o fază socialistă a societăţii,altul va fi conţinutul românismului;al cercetării estetice,chiar şi conţinutul unor cercetări ştiinţifice in socialism.- Cultura unui popor va continua să-şi păstreze caracterul naţional,fără nici o rezervă /aplauze/.-

Nu cădem in inconsecvenţă,ci dimpotrivă,promovăm tot ceace este in concordanţă cu aportul poporului român in domeniul cultural /aplauze/.-

Iată datoria noastră faţă de idealul omenirii,care este şi incercarea nostră să participăm in mod efectiv la imbogăţirea culturală a omenirii,dacă participarea noastră până acum a fost minimă.-

Acestea toate sub auspiciile unei democraţii adevărate, cu ridicarea masselor,sunt incredinţat că vom da naştere la noui forme de cultură,de literatură,ştiinţifice,artistice,in domeniul culturii universale.-

Intoarcerea spre isvoarele de inspiraţie poporală o inţelegem nu pentru a cultiva primitivitatea,nici pentru a exploata intunecimea,ci aceasta este o primă cale care ne indreaptă intr,adevăr spre noui forme de cultură.-

A inălţa ţărănimea,a da ţăranului posibilitatea de desvoltare,a-l face să participe direct la bunurile naţionale,este cea de a doua cale.-

Nu intoarcerea la sat,nu scoborârea ţărănimei noastre şi menţinerea nivelului scăzut,ci ridicarea şi cultivarea adâncă a masselor,răscumpărarea desintoxicarea de ideiile rasiste,antrenarea lor la luptă pentru progres,este cea de a treia cale.-

. / .

Acest proces trebuie să cuprindă intr,adevăr tot ce constituie element constitutiv,element component al naţiei.-

Afirmarea noastră naţională,nux numai că nu are nevoie de suportul de teroare,de violenţă,obscurantism şi intoleranţă, ci dimpotrivă işi va continua drumul dela sine.-

O asemenea lucrare credem are nevoie de libertate aşa cum omul are nevoie de aer şi de soare /aplauze/.- Democraţie şi numai o democraţie reală,ridicarea masselor populare la un nivel superior,acesta va fi cadrul in care naţiunea română incadrându-se totodată in efortul universal al omenirii,vom participa la triumful ideii de progres /aplauze/.-

IDEIA NATIONALA SI DEMOCRATIA

Conferinţa D-lui Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu,ţinută Joi 14 Iunie 1945,la teatrul municipal din Sibiu.-

Notele stenografice.-

Cuvântul D-lui Prof.Dimitrie Popovici in numele Grupării Universitare Democrate.-

Domnule Ministru,

In lipsa din localitate a D-lui Dr.Stefănescu-Goangă,preşedintele Grupării Universitare Democrate din Sibiu,mi se creiază plăcutul prilej de a vă saluta in mijlocul nostru şi de a vă mulţumi pentru bună voinţa cu care aţi binevoit a veni in mijlocul nostru făcându-ne să cunoaştem adevărul intr,o cţestiune atât de spinoasă:- O problemă importantă in orice imprejurări,dar pe care jocul evenimentelor istorice,din timpul istoriei contemporane o face ca acum şi aici in Transilvania să imbrace forme de o gravitate excepţională.- Gruparea Universitară Democrată din Sibiu a socotit să răspundă unei dorinţe locale generale ca atunci când se adresează Domniei Voastre,o face cu convingerea că vom asculta cuvântul autorizat al unuia din cei mai profunzi cercetători cu cea mai adâncă seriozitate a fenomenului naţional,care este cu atât mai complicat in viaţa poporului român.-

Gruparea Universitară Democrată,Vă salută cu cea mai mare bucurie.-

Conferinţa D-lui Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu.-

Una din gravele acuzări care pot fi formulate pe temeiul dovezilor materiale impotriva fascismului şi hitlerismului este falsificarea unor noţiuni al căror conţinut şi formă bine fixate in adevărul terminologiei ştiinţifice, le-a dat alt conţinut.- Astfel a fost şi falsificarea conţinutului de naţiune,popor,rasă, solidaritate naţională.- A adus un aport de falsificare şi degradare a tot ceeace constătue un bun social al sociologiei şi ştiinţelor economice.-

Prăbuşirea hitlerismului,distrugerea fascismului au dat posibilitate la o revizuire a tuturor falsificatelor acestora dintre cari cea mai necesară este aceea privitoare la ideia naţională.-

. / .

Este nevoie de a revizui noţiunile şi de a le da din nou adevăratul lor inţeles.-

Este nevoie nu numia pentru a purifica terminologia şi pentru a uşura procesul de desintoxicare a sufletelor,să ne intoarcem şi să fixăm aceste noţiuni.-

S,a născut o intreagă literatură tocmai sub influenţa hitlerismului,literatură in care au fost transformate toate ideile prezentându-se atâtea neadevăruri,atâtea inepţii,câte falsificări grosolane,pentru a face valabil ştiinţificeşte un non-sens.-

Pentrucă aşa cum a fost intrebuinţată noţiunea de rasă, constituia dela inceput o inepţie ştiinţifică.-

Toată truda a fost zadarnică,pentru că ceeace nu putea rezista a trebuit să cadă aşa cum s,a prăbuşit insăşi concepţia celui de al treilea Reich.-

Cu atât mai multă osteneală s,a dat de a implanta in discuţiunile noastre,de a falsifica noţiunile rasiste fie in etnicitatea dacică a neamului românesc sau alte formule puerile.-

Trebuie să amintim că in 1934,când legionarismul nu se născuse,directorul muzeului istoric din Viena a declarat in această priviinţă: Căutarea originei rasiale a românilor este una din problemele cele mai intunecate din toate problemele istoriei.-

Dealtfel,rasismul in ediţia românească nu insemna decât antisemitism.-

Plecând dela aceste premise să cercetăm in primul rând conţinutul ideii de naţiune: ce se inţelege şi tx ce trebuie să se inţeleagă prin naţiune ?

Naţiunea este o colectivitate cu caracter stabil,o colectivitate constituită cu caracter istoric,având aceeaş limbă,trăind pe acelaş teritoriu,cu aceeaş legislaţie,având aceeaş cultură psihică manifestată intr,o colaborare comună.-

Cu alte cuvinte noţiunea este complexă,aşa dar nu este numai o simplă formulă.-

Naţiunea are un caracter de stabilitate şi este rezultatul unui lung şi de multe ori foarte dureros proces psihologic.- Este un amalgam de rase diferite intrând intr,un curent comun de sub diferite isvoare.-

Ideia de popor nu se acoperă in intregime cu aceea de naţiune.- Poporul român,trăind sub alte hotare,dincolo de hotarele politice,ideia de naţiune nu se confundă cu Statul.- Alături de naţiunea română trăiesc in România şi alte naţiuni conlocuitoare, cu limbă comună,teritor comun,aceeaş formă de Stat le acoperă pe

toate.- Aceiaş comunitate de cultură,ca bun spiritual şi intelectual,acestea sunt elementele caracteristice şi determinante ale ideii de naţiune.-

Afirmarea unei naţiuni,datorită tocmai incăperii tuturor elementelor amintite,dă naştere şi conţinut ideii naţionale nu ca un produs simplu,ci in mod concret,ideia naţională câştigându-şi conţinutul prin fapte palpabile.-

Cunoscând cuprinsul noţiunei de,naţiune,să stabilim raportul ei cu democraţia.-

Inainte de a face acest lucru,să facem un scurt examen critic,pentru ce in decursul deceniilor ideia naţională se confundă cu reacţiunea xenofobiei,antisemitismului.- Să degajăm ceeace este străin ideii naţionale,din cuprinsul ei adevărat.- Să arătăm cum a fost cu putinţă ca,cuprinsul ideii să fie reacţionar,antisemit,xenofob.-

Pentru a putea să ne degajăm de această insărcinare,pentru a arăta că,ideia naţională nu trebuia să arate aceste aspecte,să trecem sub un examen sumar,faptele petrecute limitându-le numai la secolul al XX-lea.-

Au fost câteva curente,cari s,au intruchipat in reviste literare.- Prima apriţie a acestora in sens condamnabil,este din anul 19o1 a revistei "Semănătorul",scrisă de Nicolae Iorga.- Această revistă a născut curentul semănătorist,intr,un sens rău al cuvântului,pentru că depe atunci s,a dat ideii naţionale o direcţie falsă.- Intre apariţia semănătorismului din 19o1 până la desfăşurarea curentului legionar din 194o,este o directă legătură.- Apariţia revistei "Semănătorul" a fost urmată imediat de "Luceafărul", "Ramuri" la Craiova, "Junimea Literară" la Cernăuţi, a doua ediţie a "Convorbirilor literare" din Cernăuţi.-

In primul rând,nota comună este antistrăinismul şi antisemitismul.- O posibilitate de afirmare pe teren naţional,insemna lupta hotărâtă impotriva atingerii cu străinătatea.- Orice formă de manifestare care purta stigmatul străin,fie că se numea francez,sau provenind dela evrei,toate aceste acţiuni erau respinse ca vătămătoare poporului român.-

A doua ideie de bază a semănătorismului a fost indreptarea ţărănimei spre un ţel greşit.- Fals aplicat,ţărănismul a devenit nu incercarea de a ridica ţărănimea,ci adulând ţărănimea cu toate păcatele,cu toate elementele negative,pe care din păcate le mai are incă,linguşind ţărănimea in primitivitatea ei,in obscurantis-

mul,ei,nu incercarea de a o lămuri,ci incercarea de a cultiva mai departe acel specific naţional.- Noi le respingem pe toate acestea,care trebuie să scoboare nivelul moral şi cultural al naţiunei.- Adulând ţărănimea păcatelor,adulând tocmai ceeace este negativ,aceasta constituia elementul ţărănismului semănătorist, refuzând poporului orice progres ca deunător,semănătorismul considera că ne perverteşte sufletele orice vom imprumuta din străinătate.- De acimi urmează tradiţionalismul in acest sens al cuvântului.-

Vom vedea imediat intrucât tradiţia poate şi trebuie cultivată.- Aşa cum a fost cultivată de semănătorism,a făcut un mare rău,culturei româneşti,un istoricism iarăşi in sensul rău al cuvântului.-

Al patrulea element component este exaltarea elementului român.- Era destul a fi român pentru a justifica orice.- Fără doar şi poate formulele comode şi măgulitoare nu sunt totdeauna cele mai ştiinţifice,şi noi nu credem că din simpla calitate de român,trebuia transformată cultura şi literatura fără nici o posibilitate de critică.-

Semănătorismul a adus o literatură strâmtă,primitivă,care dealtfel,curând a incetat de a figura ca un produs al nostru.-

Cum se explică succesul semănătorismului lui Nicolae Iorga?

Cu toată lipsa de consecvenţă in idei şi program a semănătorismului,totuşi acest curent a avut succese.- Semănătrismul a apărut intr,un moment in care ideia de unire,lupta pentru unire s,a legat de activitatea lui Nicolae Iorga.- Si chiar dacă din aceasta n,a profitat literatura totuşi aceasta explică in mare parte popularitatea acelui curent.- Multe din adevărurile pe care le profesa semănătorismul,erau idei preconcepute,dintre cari unele nici nu trebuiau atinse.- Stiau că,in jurul activităţii acelui curent exista un mit,dar noi nu suntem puşi să explicăm mituri, ci realităţi,căci numai aşa putem pregăti drumul desvoltării naţionale a poporului nostru.-

In acelaş timp, a apărut un al doilea curent poporanismul, ca exponent al lui "Revista Viaţa românească".-

Curentul poporanisty pleca şi el dela legătura pe care trebuia să o facă cu poporul.- Dar pune accentul şi pe legăturile poporului cu o clasă mijlocie,ca şi narodnicismul rus.- Aşa cum era normal,a dat faliment.- Falimentul ţărănismului n,a fost decât consecinţa falimentului poporanismului.-

. / .

După 1918,apare un al treilea curent, "Gândirismul",din jurul revistei "Gândirea".- Grupul dela "Gândirea" conţinea elemente superioare,ca cultură şi ca gust.- In fascicolul teoriilor de bază,gândiriştii au introdus câteva elemente noui.- Această grupare respingea de exemplu, intoarcerea in trecut şi respingea ideia de a cultiva specificul rău inţeles.- Dar nu era mai pu in reacţionar.- A trebuit să introducă noţiunea de tradiţie,iarăşi ca un suport al tradiţionalismului.- Si când vorbesc de tradiţionalism,mă gândesc la acel bagaj de noţiuni şi prejudecăţi cu cari se incerca a se ingreuna mersul culturei respectiv,progresul.

Gândirismul nu acceptă ideia că,trebuie să trăim in incultură,să ne instrăinăm de maşinism,pentru că apoftul technic,strică poporului nostru.- Dar afirmarea de reintoarcere privind tradiţia, constituia o gravă contrazicere intregului sistem.- Pentrucă o forţă creatoare de forme noui,anulează formele cele vechi,care constituie tocmai fondul tradiţiei.- Această contrazicere a făcut gândirismul infructuos.- S,au elaborat concepţii gândiriste,antistrăiniste.- Iarăşi grija de a apăra etnicul naţional inconjurându-l de un zid chinezesc.-

Insfârşit gândirismul,a incercat să-şi adapteze pentru uzul propriilor teorii,ortodoxismul.-

In filiaţiune directă cu semănătorismul şi cu gândirismul, urmează legionarismul.-

Legionarismul,nu face decât să reediteze intr,o formă nouă bine cunoscute noţiuni.- El a incercat să-şi formuleze o doctrină in ce priveşte ideia naţională.-, Ca mijloace,revine la idei mai naive,mai primitive.- La inceput se afirmă de către publiciştii legionari că nu e nevoie de noui ideii naţionale,nici de programe, dovadă citatele din cartea lui Nicolae Roşu "Naţionalismul nu incearcă să descopere,să edifice sau să propage ideia naţională.- Naţionalismul este un catechism al faptelor.- Mai mult ideiile sunt primejdioase", sau alt citat: "Naţionalismul nu are nici o noţiune,el fiind un fluid care realizează expresia unei voinţe ".- Si pentru ca lucrul să nu lase nici o indoială : "Naţionalismul nu are nici program,nici doctrină".-

Cu toate aceste afirmări atât de pop pompuoase,a existat totuşi o ideologie legionară şi in chestiunea naţională.- Ea trebuia descoperită.- Pe ce se bazează această concepţie naţională a ideologiei legionare,vom inţelege imediat,când amintim de preceptele legionare : "Să ne intoarcem la ceeace are primitiv ţăranul,să cultivăm această primitivitate.-" Am auzit şi fraze ca

acestea: "Ce s,ar alege de naţia română,dacă ţăranul s,ar spăla in fiecare zi".-

Această afirmare care ar putea fi o glumă,o vedem totuşi pusă in aplicare prin ideia de a incuraja şi de a cultiva obscurantismul,susţinând că numai lăsându-l pe ţăran să trăiască in mizerie fizică şi morală,va fi posibilă viaţa.- Mistica legionară, avea nevoie de intunecime.-

Dar legionarismul conţinea in ce priveşte elementul naţional,o contradicţie foarte gravă : o mişcare care afirmă principii naţionale antisemite,in faţa unor duşmani cari dacă ar fi fost victorioşi,ne putem imagina consecinţele.- Ce s,ar fi ales de noi, de poporanism,dacă poporul legionarilor,hitleriştii,ar fi invins ? Poporul român ar fi fost transformat in popor de pălmaşi,lipsit de cultură proprie,la dispoziţia "Herrenvolk"-ului /aplauze/.- Acest lucru pentru binele poporului român,nu s,a intâmplat,căci altfel s,au isprăvit lucrurile.-

Să ne intrebăm unde işi are explicaţia acel punct comun in care cele 3 curente au inţeles ideia naţională?

De fapt,pentru aceste curente,naţionalismul nu era decât o formă de exprimare a reacţionarismului.- Naţionalismul afişat de acelea,nu le-a servit decât ca instrumente de captare a masselor.- Haina naţională,era o haină de imprumut pentru x uzurile zilnice.- Dar la baza acestor concepţii,a stat ideia reacţionară.- Ei au dorit să infăptuiască stăpânirea unor minuscule grupări de mandarini şi nu aceea a masselor populare.-

Deaceea,in realitate demascând semănătorismul şi celelalte curente,trebuie pus intregul accent pe fundamentul lor reacţionar, ideia naţională neservindu-le decât de pretext.-

După acest scurt examen al faptelor istorice,să vedem ce conţine ideia naţională in concentrul omenirii intregi.- Participarea unei naţiuni in cultura intregeii omeniri,se face prin mijloace pe care le găseşte in literatură,ştiinţe şi arte.-

Cum poate fi această participare,ce garantează că această participare va fi masivă,rodnică,producătoare de valori noui ?

Care este elementul de bază,care este èlementul fundamental pe care se poate sprijini o cultură largă,productivă?

Cu cât massele populare vor participa in mod direct,in mod conştient la toate manifestările vieţii intelectuale şi politice, cu atât există un tezaur mai mare de noui şi puternice forţe de creaţie.-

. / .

Vorbind de noi,de români,chemarea la viaţa intelectuală, a cultură a masselor populare,este singurul temei,care va da posibilitatea naţiunei române ca produsele intelectuale să fie masive, determinante pentru tot conţinutul vieţii noastre,ca popor.-

Nu cultivarea unor formule de viaţă care permanentizează vechea formă de cultură,care inăbuşe orice elan de progres,nu cu acceptarea unui tradiţionalism,decât in ceeace are bun şi constructiv.-

Tot spiritul de luptă al poporului român,toată incercarea lui de a se descătuşa,toată creaţia populară,o serie intreagă de elemente constructive,constituie o tradiţie pe care o acceptăm şi voim să'o cultivăm mai departe /apăauze/.-

Deci nu cuvintele tradiţie şi tradiţionalism ne sperie,ci noi dăm tradiţiei adevăratul inţeles al cuvântului.-

Triumful ideii naţionale il vedem noi nu prin izolare,nici prin xenofobie,prin antisemitism şi antistrăinism faţă de celelalte naţiuni,ci intregul accent, - şi aceasta ne deosebeşte fundamental de toate curentele anterioare-,intregul triumf al ideii naţionale il vedem intr,o politică intreagă care cere să promovăm forţele vii creatoare ale masselor populare /aplauze/.-

Vechile curente naţionaliste,au incercat să facă produsele intelectuale subtile poporului român,căutând a le face accesibile unei mici pături de mandarini intelectuali,mai mult sau mai puţin intelectuali,incercând să inăbuşe orice atingere cu străinătatea din afară,şi făcând incercarea să crească o slabă şi firavă creaţie literară.-

Noi intoarcem prodedura şi zicem că,numai in concurenţă cu celelalte popoare,aducând formele vii creatoare ale poporului român,tocmai prin ridicarea nivelului cultural al naţiunei,numai prin ridicarea masselor populare vom putea progresa /aplauze/.-

Deci noi voim o promovare a ideii naţionale,posibilitatea de progres pe plan intelectual,pe plan ştiinţific şi moral.-

Mai mult.- Aici intervine noţiunea de democraţie.-

Ce inţelegem noi prin democraţie? Democraţie este guvernarea prin popor a poporului,participarea intensă,continuă şi masivă a masselor populare in toate treburile obşteşti,aceasta este democraţia.- Deschiderea de posibilităţi pentru massele populare muncitoreşti de a participa la viaţa publică,la procesul de creaţie al culturii noastre /aplauze/.- Nu aţâţând ura de rasă,nu exaltând xenofobia,ci ridicând massele,pentruca prin efortul lor comun,să creiem şi noi o cultură.-

. / .

Vedeţi deosebirea fundamentală.-

Noi,vrem să mobilizăm massele pentru crearea acestei culturi.-

Formula ideii naţionale cu isvoarele ei de creaţie,pe care le-am arătat,este mult mai largă şi mult mai rodnică.- Este mai largă şi mai cuprinzătoare.- Ea pune accentul pe forţele creatoare populare.- Dar spre deosebire de celelalte concepţii,ea lasă loc deschis tuturor forţelor creatoare,fără deosebire de origină etnică,dacă aceia sunt legaţi de cultura noastră naţională /aplauze

Noi n,am făcut şi nu facem bariere de ne trecut,dimpotrivă, urmărim ca elementele creatoare să se integreze,să poată să fructifice din energiile ieşite din poporul român /aplauze/.-

Prin această formulă toţi aceia cari au putut contribui la progresul cultural al naţiunei,un Gaster,un Tictin, un Caragiale, un Ibrăileanu şi alţii,care prin fapta lor,prin contribuţia lor au contribuit la bunul nostru cultural al tuturora,noi ii primim şi-i incurajăm /aplauze/.-

Făcând acest lucru,avem convingerea clară că nu stricăm nimănui,ci dimpotrivă servim cultura naţională şi bunurile intelectuale ale poporului nostru /aplauze/.-

Această concepţie,inlăură xenofobia şi orice cuvânt asemănător.-

Dar concepţia noastră nu se ridică nici impotriva marxismului internaţional.- Nu incercând a face tabula rasa , de a unifica nota specifică a fiecărui popor,ci tocmai făcând din elementul naţional una din cele mai importante caracteristice,promovând specificul naţional,găsim posibilitatea de incadrare a etnicului românesc.-

Acesta este un adevăr evident.- Dacă poemele lui Homer au imbogăţit şi imbogăţesc patrimoniul culturei universale,se datoreş tocmai faptului că au avut specificul naţional.-

La fel numai in măsura in care massele populare vor prezenta specificul naţional,noi vom putea participa la viaţa culturală a omenirii,prin contribuţiile noastre la bogăţiile sufleteşti ale omenirii intregi.-

Dimpotrivă,a subordona cultura naţională ,a incerca de a lepăda in formă de cultură străină produsele naţionale,de a imprumuta pe seama culturei elemente străine,de a nega specificul naţional,ar fi nu numai o crimă,dar noi am face un trist serviciu insăşi culturei internaţionale / aplauze/.-

Deci intăriţi specificul naţional,luptând din răsputeri

pentru ca cultura noastră naţională să fie cât mai rodnică,să fie cât mai amplă,noi aducem un serviciutocmai culturii internaţionale,pe plan cultural,aşa cum inţelegem să o facem noi marxiştii /aplauze/.-

Punând accentul tocmai pe elementul afirmativ,este o datorie a noastră de a cerceta cu deamănuntul toate stările noastre interne /aplauze/ toate stările noastre interne româneşti,istoria românilor,toate chestiunile scuturate,curăţite de sgura falsificatelor,toate aceste obiecte de dispută trebuie să fie cercetate.- Nu şovinism,nici naţionalism şovinist nu facem când indemnăm la o atentă,susţinută cercetare a problemelor româneşti.- Din aducerea unor noui concepţii,cred că vom aduce un material nou care să stea la baza culturii naţionale in noua fază a istoriei in care am intrat /aplauze/.-

Nu păcătuim in contra internaţionalei.- Intr,o fază socialistă a societăţii,altul va fi conţinutul românismului,al cercetării estetice,chiar şi conţinutul unor cercetări ştiinţifice in socialism.- Cultura unui popor va continua să-şi păstreze caracterul naţional,fără nici o rezervă /aplauze/.-

Nu cădem in inconsecvenţă,ci dimpotrivă,promovăm tot ceace este in concordanţă cu aportul poporului român in domeniul cultural /aplauze/.-

Iată datoria noastră faţă de idealul omenirii,care este şi incercarea nostră să participăm in mod efectiv la imbogăţirea culturală a omenirii,dacă participarea noastră până acum a fost minimă.-

Acestea toate sub auspiciile unei democraţii adevărate, cu ridicarea masselor,sunt incredinţat că vom da naştere la noui forme de cultură,de literatură,ştiinţifice,artistice,in domeniul culturii universale.-

Intoarcerea spre isvoarele de inspiraţie poporală o inţelegem nu pentru a cultiva primitivitatea,nici pentru a exploata intunecimea,ci aceasta este o primă cale care ne indreaptă intr,adevăr spre noui forme de cultură.-

A inălţa ţărănimea,a da ţăranului posibilitatea de desvoltare,a-l face să participe direct la bunurile naţionale,este cea de a doua cale.-

Nu intoarcerea la sat,nu scoborârea ţărănimei noastre şi menţinerea nivelului scăzut,ci ridicarea şi cultivarea adâncă a masselor,răscumpărarea desintoxicarea de ideile rasiste,antrenarea lor la luptă pentru progres,este cea de a treia cale.-

. / .

Acest proces trebuie să cuprindă intr,adevăr tot ce constituie element constitutiv,element component al naţiei.-

Afirmarea noastră naţională,nux numai că nu are nevoie de suportul de teroare,de violenţă,obscurantism şi intoleranţă, ci dimpotrivă işi va continua drumul dela sine.-

O asemenea lucrare credem are nevoie de libertate aşa cum omul are nevoie de aer şi de soare /aplauze/.- Democraţie şi numai o democraţie reală,ridicarea masselor populare la un nivel superior,acesta va fi cadrul in care naţiunea română incadrându-se totodată in efortul universal al omenirii,vom participa la triumful ideii de progres /aplauze/.-

Prouzone
de primul rol hg
cu mat. 2.

R E F E R A T

"Problemele de bază ale Romaniei" de L.Pătrăşcanu,este o carte duşmănoasă partidului şi clasei muncitoare,scrisă depe poziţiile ideologiei burgheze şi cu scopul de a servi interesele burgheziei.

I. Ea se caracterizează prin falsificarea intereselor şi poziţiei diferitelor clase şi categorii sociale;prin preamărirea burgheziei,pe de o parte,prin ponegrirea neruşinată a clasei muncitoare şi diminuarea rolului său de conducător al luptei poporului muncitor,pe de altă parte.Aceasta cu scopul de a frâna în plin război anti-sovietic procesul de închegare şi de desvoltare a luptei pentru eliberarea naţională şi socială a poporului roman.

II. Cartea se caracterizează prin glorificarea-în acelaş scop- a partidelor şi ideologilor burgheziei.

III.Ea oglindeşte poziţia de naţionalist burghez a lui L.Pătrăşcanu şi ura sa faţă de Uniunea Sovietică.

I

1.-Pătrăşcanu prezintă clasa muncitoare nu ca acea clasă care este cea mai exploatată sub regimul capitalist şi care şi din această cauză este cea mai interesată şi hotărîtă în lupta împotriva burgheziei.

El susţine că în Germania "Păturile mijlocii...... au avut cel mai mult şi în modul cel mai grav de suferit depe urma crizei",(183) că în criza din 1929 "cel mai greu atinse sunt păturile mijlocii".(184) In legătură cu ţara noastră este şi

mai categoric:"In afară de o parte a țărănimii căzută pradă capitalului cămătăresc,mica burghezie orășenească,intelectualitatea și funcționărimea sunt și la noi primele victime ale crizei.In parte,dar limitat,și muncitorimea". (186) Aceasta în anii 1929-1933,când sute de mii de muncitori au fost aruncați în brațele șomajului și clasa muncitoare a trebuit să suporte grelele lovituri ale curbelor de sacrificiu,etc.

Pe aceeași linie Pătrășcanu susține că,coaliția monstruoasă între burghezie și moșierime lovește numai țărănimea:".....întreaga evoluție socială și politică a poporului român în ultima sută de ani stă sub semnul acestei permanente înțelegeri pe seama țărănimii......"(84)."Coalizarea permanentă a burgheziei române cu marea proprietate,împotriva țărănimii, aici își are explicația".(280)

Pătrășcanu caută să întunece și să escamoteze poziția conducătoare pe care clasa muncitoare trebue să o ocupe în configurația claselor și categoriilor sociale interesate în lupta împotriva burgheziei,punând proletariatul industrial pe aceeași treaptă cu alte categorii de muncitori:"Formează clasa muncitoare:proletariatul industrial,proletariatul agrar,funcționărimea particulară în elementele ei proletariene,apoi semi-proletariatul agricol".(282 vezi și 282-283).

In întreaga carte nu se vorbește nimic despre marele lupte ale clasei muncitoare duse sub conducerea partidului nostru.Iar în acțiunile pe care proletariatul le-a dus în alianță cu țărănimea muncitoare rolul proletariatului este diminuat sau "trecut sub tăcere".

"Revoluția rusă,din afară,presiunea țărănimii și a muncitorimii înăuntru,impun reformele constituționale din 1918-1921".(281).Congresul al V-lea al P.C.din România a precizat că

./.

reforma agrară din 1918-1921 s'a înfăptuit "sub influenţa luptei de clasă a proletariatului român şi a ţărănimii, pe de o parte şi a Revoluţiei din Octombrie pe de altă parte".(1o6).In schimb Pătrăşcanu susţine că ea a afost "...... impusă de frământările masselor ţărănimii care aveau Revoluţia din Octombrie în faţa lor ....." (83).

Pătrăşcanu manifestă un dispreţ boeresc şi ură faţă de clasa muncitoare spunând: "Nici la noi mica burghezie n'a găsit în muncitorime sau în democraţia burgheză (pentru Pătrăşcanu acelaş lucru n.n.)o conducere menită să impună şi să-i ajute efectiv".(186)

Cele spuse ies în evidenţă în mod special în calomniile pe care le debitează pe seama clasei muncitoare din ţara noastră, luptei sale şi felului cum ea a îndeplinit rolul său de conducător al masselor muncitoare: "Lipsa de influenţă şi neputinţa de influenţare din partea proletariatului din România se datoresc slăbiciunilor dovedite ...... O activitate sporadică, lipsită de continuitate şi de profunzime, limitată la rândurile foarte subţiri şi de suprafaţă ale muncitorimii, au făcut ca şi posibilitatea de a influenţa celelalte pături şi clase să fie limitată". (32o-321)

2. In ceeace priveşte ţărănimea, cartea lui Pătrăşcanu urmăreşte două scopuri principale:

a/să desbine diferitele pături ale ţărănimii muncitoare;

b/să împingă ţărănimea muncitoare în braţele burgheziei săteşti şi ~~a~~ (ţărăneşti şi) a moşierimii şi să o izoleze de clasa muncitoare;

a/ In vederea acestui lucru el aţâţă ţărănimea săracă împotriva ţărănimii mijlocaşe spunând: "...mijlocaşii au crescut în ultimul deceniu pe seama ţărănimii sărace".(94).

./.

De aici se ajunge bineînţeles la concluzia trasă de Pătrăşcanu (la pag.299)."Deşi această pătură(ţărănimea mijlocaşă n.n.) are trăsături comune cu ţărănimea săracă,totuşi în raport cu marea proprietate ea se apropie mai mult de burghezia satelor". ......

b/. Pentru atingerea scopului arătat mai sus la punctul b., Pătrăşcanu caută să "înfrumuseţeze" politica burgheziei şi moşierimii faţă de ţărănimea muncitoare. In legătură cu reforma agrară de după războiu care a fost o înşelătorie grosolană faţă de ţărani fără de pământ şi cu pământ puţin,el vorbeşte de "insuficienţe" (pag.73 şi 83). Pe aceiaşi linie el susţine că în România burghezo-moşierească," nu poate fi vorba.....de o proletarizare în massă a ţărănimii prin expropriere totală".(100).

Pătrăşcanu se străduieşte să convingă ţărănimea muncitoare că desvoltarea satului pe linia capitalistă este singurul drum posibil,"progresist" şi avantajos pentru ţărănime: "Dijma, claca,ruşfeturile........pot întârzia generalizarea relaţiilor de producţie capitaliste în agricultura românească.....dar nu pot nici să le înlăture,nici să le substitue". (101). Mai mult decât atât el ridică în slavă vestita "lege a circulaţiei bunurilor rurale" a lui Mihalache care a scos pământul de sub picioarele a zeci de mii de ţărani sub motivul că a înlesnit "diferenţierea ţărănimii", adică îmbogăţirea capitaliştilor la sate: "Aplicarea legii,aşa cum am văzut,a uşurat şi grăbit procesul diferenţierii ţărănimii. In acest sens,legea are în comparaţie cu stările pe care le înlătură,relativ vorbind, un caracter progresist". (245). De notat că aici nu este vorba de eliminarea unor rămăşiţe feudale,ci de lichidarea micilor gospodării ţărăneşti. Pătrăşcanu însă laudă nu numai legea burghezo-moşierească a lui Mihalache,dar chiar şi obştiile fasciste iniţiate de Antonescu în scopuri

./.

citat de Conf. V. cu privire la legea lui Mihalache 238

diversioniste. El consideră "ca un fapt pozitiv popularitatea de care s'au bucurat obştiile (lui Antonescu n.n.) în mediile ţărăneşti" (1o5)

Pătrăşcanu falsifică poziţia de clasă şi adevăratele interese ale chiaburimii. Pentru Pătraşcanu "chiaburimea este elementul capitalist, înăuntrul satului, care continuă să facă integral parte - prin ocupaţii şi condiţii de viaţă - din ţărănime" (93). In cazul acesta este de înţeles că, "Democratismul....nu numai că nu contrazice, dar încadrează şi complectează "armonic" interesele economice şi sociale ale chiaburimii săteşti". (244). Aceasta se spune în plină dictatură fascistă când chiaburimea forma o parte importantă din baza de massă a regimului fascist şi trăgea mari foloase depe urma războiului anti-sovietic.

Congresul al V-lea al P.C. din România a precizat că Partidul în lupta pentru desăvârşirea revoluţiei burghezo-democratice"..... duce lupta împotriva burgheziei săteşti (chiaburimea)" pentru conducerea masselor de bază ale ţărănimii (33). Pătrăşcanu la rândul lui spune : In atingerea desăvârşirii democratizării ţării "condiţiile obiective fac posibilă o alianţă a muncitorilor cu întreaga ţărănime, inclusiv chiaburimea"(3o3)

Pătrăşcanu prezintă nu numai chiaburimea dar şi burghezia dela oraşe ca având interese comune cu ţărănimea fără de pământ şi cu pământ puţin. El scrie (la pag.83)".....la o împroprietărire era interesată şi marea burghezie". Dar nu e vorba numai de burghezie în general, dar chiar şi de capitalul financiar: "....protecţionismul (taxele vamale protecţioniste n.n.)....... creiază o anumită solidaritate între păturile agrare, inclusiv între o parte a ţărănimii şi reprezentanţii capitalului financiar". (1o7).

./.

Pe lângă toate aceste falsificări care au ca scop să prezinte burghezia ca "prieten" al ţărănimii muncitoare,lui Pătrăşcanu,ideolog al burgheziei nu poate să nu-i scape în unele locuri şi adevăratele sale sentimente faţă de ţărani.La un moment dat se demască şi spune bucurându-se:"Este un adevăr categoric că tocmai formele de exploatare iobage şi semi-iobage, ca şi împletirea acestora cu formele de exploatare capitaliste, creiază cadrul ideal pentru exploatarea intensă a mâinii de lucru" (1o3)

99

3.- Pe linia diminuării importanţei şi menirei clasei muncitoare,Pătrăşcanu vorbeşte cu emfază demagogică despre mica burghezie.El spune:"Mica burghezie copleşeşte toate celelalte categorii sociale;este marele izvor,imensa rezervă umană care alimentează continuu toate celelalte clase şi pături sociale."(139-14o) Ea are chiar "rolul propulsor"(14o) în societate,după Pătrăşcanu. "Mica burghezie orăşenească,împreună cu păturile care-i stau aproape,ocupă în viata socială şi politică a României un loc,relativ,mai important decât acel care ar corespunde tăriei numerice sau importanţei ei economice."(149)

135

Ca şi pe ţărănime şi pe mica burghezie Pătrăşcanu caută să o lege de carul burgheziei susţinând că ea îşi datorează existenţa burgheziei,că burghezia îi promovează interesele, că interesele ei coincid cu cele ale marii burghezii.

La pag.129 Pătrăşcanu scrie:".....ea (burghezia nn) stimulează formarea şi întărirea unei pături funcţionăreşti a cărei importanţă este în continuă creştere." In ceeace priveşte aparatul de stat el susţine că burghezia înlocueşte "casta funcţionărimii birocratice"eşite din aristocraţie şi care forma o "categorie închisă"prin elemente din mica burghe-

./.

zie,"democratizându-l":"In unele țări acest proces a dus la democratizarea aparatului funcționăresc sub influența și în cadrul democrației burgheze."(134) Mai mult decât atât:"In altele,acelaș fenomen ("democratizare"gen Pătrășcanu n.n.) a avut loc sub dictaturile totalitare."(134) Burghezia are după părerea lui Pătrășcanu o mare grijă și de intelectualitate: "Sunt pregătiți azi (în 1942-43 n.n.) în .....școli un număr crescut de ingineri,economiști,avocați,profesori,arhitecți,etc.decât chiar în trecutul apropiat."(137) In ceeace privește faptul că interesele micului meseriaș coincid cu cele ale capitalului monopolist acesta se dovedește cu ajutorul unor slugi credincioase ale burgheziei cum sunt Hilferding și Sombart astfel:"In calitatea lor de elemente angrenate, într'o formă sau alta,marilor întreprinderi capitaliste,categoriile care compun mica burghezie sunt de acum înainte interesate chiar la prosperitatea fostului lor concurent."(15o)

In schimb dușmanul cel mai înverșunat al micii burghezii este proletariatul după cum se poate citi în Problemele de bază ale României:"Ori și ce noi îngrădiri ale exploatării muncii obținute de proletariat prin lupta sa organizată..... aveau....un efect nimicitor asupra atelierului meșteșugăresc sau a micei întreprinderi industriale."(178)

Obținerea unor revendicări de către muncitorime "sunt ruinătoare pentru mica întreprindere și-i primejduesc direct existenta."(3o8)

Este clară străduința lui Pătrășcanu de a izola mica burghezie de proletariat și de a o ațâța împotriva lui.

.//.

II.

Cu privire la burghezie la Pătrăşcanu putem să citim următoarele cuvinte de admirație: "Spirit de inițiativă", "cheltuială de energie", "acceptarea riscului personal", "talent" şi "imaginație" (34).

Poziția lui Pătrăşcanu, de admirator şi apărător al burgheziei, se oglindeşte întocmai în atitudinea sa față de partidele şi ideologii capitalismului.

Cartea lui se bazează exclusiv pe documentare burgheză. El citează în toată cartea sa în susținerea "tezelor"sale pe trădătorii de mult demascați ai mişcării muncitoreşti internaționale (Kauțki, Hilferding, Sombart, etc) ca şi toată pleava de"economişti" ai marei burghezii (V.Madgearu, Roman Moldovan, etc.)

In paranteză fie spus burghezia şi moşierimea din țara noastră, în toată cartea lui Pătrăşcanu sunt definite drept "clasele noastre stăpânitoare", "păturile noastre posedante", etc.

Despre "teoreticianul" Partidului Național Liberal, Zeletin spune că este "singurul teoretician serios al clasei noastre burgheze, care s'a străduit punând în cumpănă un bogat material ştiințific ....."(229)

Despre "teoria" demagogică a Partidului Național Țărănesc asupra "statului țărănesc"spune următoarele: "In concepția "Statului țărănesc" găsim deci țărănismul în ultima şi cea mai desăvârşită formulare teoretică"(233). El dealtfel consideră că "teoria" aceasta era şi realizabilă. De aceea îşi propune să "verifice"aplicarea ei în practică "mai ales, când au existat şi posibilitățile unor realizări concrete, menite să pună teoria de acord cu practica ......"(233)

Iată cum vorbeşte el despre Partidul Țărănesc din 1916-1918 şi sub alte forme mai târziu: "Inarmat cu o ideologie proprie,

dispunând de cadre şi bucurându-se de o întinsă popularitate în massele rurale, partidul ţărănist a reprezentat fără îndoială o reală forţă politică" (236)

Despre P.S.D., agentura burgheziei în sânul clasei muncitoare, el susţine: "P.S.D. este, desigur, un partid muncitoresc". (222). El a activat "din nenorocire nu spre salvgardarea totdeauna a intereselor muncitorimii" (225)

Pătrăşcanu face o întreagă echilibristică "teoretică" pentru a scuti burghezia şi moşierimea de răspunderea pentru dictatura regală, pentru venirea la putere a legionarilor, pentru dictatura fascistă a lui Antonescu şi deslănţuirea războiului criminal împotriva Uniunii Sovietice.

"In urma loviturii de stat din Februarie 1938, ele (burghezia şi moşierimea n.n.) au fost de fapt îndepărtate dela exerciţiul nemijlocit al puterii.... ca factor politic, atât burghezia cât şi moşierimea s'au văzut diminuate, în reprezentanţa lor oficială şi ca forţă politică prin instaurarea acestei dictaturi". (173).

Incă Congresul al VII-lea al Internaţionalei Comuniste a precizat că "Fascismul nu e o formă a puterii de stat, care ar fi stând cică "deasupra celor două clase: proletariatul şi burghezia" - aşa cum a afirmat-o Otto Bauer. El nu e "mica burghezie care s'a răsvrătit şi a pus mâna pe maşina statului", - cum declară socialistul englez Brailsdorf..... Fascismul este puterea de stat a capitalului financiar însuşi" (7). Pătrăşcanu cu scopul de a scuti burghezia şi moşierimea de răspunderea pogromurilor şi fărădelegilor gardiste, a guvernării dictatoriale antimuncitoreşti, antipopulare şi antinaţionale a legionarilor falsifică grosolan şi în mod conştient, adevărul, susţinând exact contrariul în legătură cu Garda de Fier: " în măsura limitată

./.

în care poate fi considerată ca reprezentând o clasă sau anumite pături sociale bine definite,acestea au fost:mica burghezie orăşenească şi categoriile ei apropiate,o parte din intelectualitate şi "lumpen proletariatul"(258). Pătrăşcanu

250-51

susţine în continuare, că tocmai din această cauză când au venit la putere legionarii au venit în conflict cu burghezia şi moşierimea.Garda vroia"să treacă la înfăptuiri în spiritul şi în folosul categoriilor sociale pe care le avea reprezentate în organizaţiile ei",iar "mişcarea a fost reprimată cu asprime".

255-256

(263). El susţine că aducerea Gărzii la putere a doua oară "nu era opera clasei noastre guvernante" ci exclusiv a conducerii

256 hitleriste".(263).

III

Problema naţională Pătrăşcanu o tratează ca şi pe toate celelalte probleme ale ţării noastre de pe poziţiile burgheziei manifestând un vădit naţionalism burghez şi anti-sovietism.El nu vorbeşte nimic despre crunta asuprire naţională la care burghezia şi moşierimea română în colaborare cu burghezia şi moşierimea minorităţilor naţionale a supus xxxxx oamenii muncii din minorităţile naţionale.El nu vorbeşte nimic de scopurile diversioniste ale aţâţării naţionalismului din populaţia şi română şi minorităţilor naţionale. Pătrăşcanu tratează în cadrul acestei probleme două aspecte:problema germană şi cea evreiască, privindu-le din punct de vedere al burgheziei româneşti şi rédăcandu-le la răfuieli cari existau între burghezia română pe de o parte şi burghezia germană şi/evreiască pe de altă parte."In ţinuturile locuite de populaţia germană.... industriaşii cât şi negustorii saşi şi şvabi folosesc apartenenţa lor la "grupul etnic" pentru a putea să-şi facă propriile afaceri în condiţii maxime chiar pe socoteala naţiunii dominante" (171).

Soarta burgheziei române şi nu a muncitorului român [redacted] deplânge naţionalistul burghez Pătrăşcanu.

Furtul organizat sub titlul sgomotos de "românizare" al dictaturii antonesciene împotriva populaţiei evreeşti, a fost îndreptat nu atât împotriva marei burghezii, cum vrea să ne arate Pătrăşcanu, cât împotriva oamenilor mici.

Si aici iese la iveală naţionalismul burghez român când el deplânge această acţiune mârşavă "românizarea nu poate produce decât urmări sociale limitate în rândurile elementului românesc...." , mai bine zis pentru burghezia şi moşierimea română.

In întreaga carte pentru Pătrăşcanu Uniunea Sovietică este "inexistentă". El vorbeşte pe plan internaţional permanent de "societatea actuală", "regimul actual", (înţelegând societatea capitalistă) parcă Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie nici nu ar fi avut loc. El pomeneşte în întreaga carte de trei ori despre Uniunea Sovietică cu totul întâmplător.

Cartea nu conţine nici un cuvânt despre succesele istorice realizate de popoarele sovietice, sub conducerea Partidului Comunist. Aceste fapte se datoresc poziţiei sale antisovietice înverşunată.

Din toată cartea reese clar poziţia sa şovină, anti-naţională şi anti-sovietică în problema Basarabiei. Peste tot el vorbeşte de "România Mare" (142, 146, 164, 165, 19o, 281, etc.)

Acelaş sens au "termenele" care abundă în "Problemele de bază ale României: "Teritorii cedate" (55 şi 161), "în urma modificării hotarelor în vara anului 194o" (161), "între hotarele teritoriului actual" (161) "prin trecerea la Uniunea Sovietică a ultimelor două provincii (Bucovina de Nord şi Basarabia)" etc.

./.

El nu arată nicăieri caracterul criminal,anti-naţional al războiului împotriva Uniunii Sovietice şi vorbeşte în repetate rânduri despre acesta în termenele folosite de burghezie ca "războiul din răsărit",etc. El susţine,că iluzia că "războiul din răsărit va fi o întreprindere militară uşoară,de scurtă durată şi bineînţeles încoronată de un total succes, această iluzie luase în cursul săptămânilor cari au precedat începutul ostilităţilor, forma unui adevărat curent de opinie publică".(9).

In ceeace priveşte obiectivele ultime şi scopurile imediate ale proletariatului,scopul lui Pătrăşcanu de a deruta clasa muncitoare,de a frâna lupta poporului muncitor,iese evident la iveală.

"Obiectivul ultim" enunţat de el ar fi putut fi formulat la fel de bine de orice conducător laburist,care,se teme de socialism,aşa cum se teme şi Pătrăşcanu: "Obiectivul ultim al luptei şi activităţii clasei muncitoare este înfăptuirea societăţii socialiste, transformarea actualului regim capitalist în regim socialist, etapă spre societatea comunistă".(287,288)

In ceeace priveşte "scopurile imediate" éle cuprind în scop de diversiune, o serie de probleme relativ de mică importantă ; ceeace lipseşte este tocmai esenţialul.

Platforma Partidului nostru din 6 Septembrie 1941, prevede în primele 3 puncte "încetarea războiului contra Uniunii Sovietice..... alungarea din ţară a ocupanţilor hitlerişti şi răsturnarea guvernului şi regimului militaro-hitlerist trădător de ţară în frunte cu Antonescu, sluga lui Hitler" (324,325)

Partidul nostru a privit aceste sarcini ca sarcini principale precizând că,poziţia altor partide faţă de ele,este "singurul criteriu al colaborării".

Despre aceste obiective ale Partidului, Pătrăşcanu nu pomeneşte nici un cuvânt în "scopurile imediate" enunţate în problemele de bază ale României.

Este de subliniat că despre Partid, lupta sa, rolul său nu se pomeneşte nimic în întreaga carte. El apare o singură dată, într'o formă deghizată şi atunci în cadrul unui pasagiu calomnios.

x

x x

In tratarea problemelor am căutat să ne restrângem la problemele esenţiale ceeace a fost destul de greu fiindcă dela început până la capăt cartea este îmbibată de ideologia burgheză, fapt pe care Pătrăşcanu caută să-l camufleze prin diversiuni şi demagogie.

R E F E R A T

asupra cărţii lui Lucreţiu Pătrăşcanu
"Curente şi tendinţe în filosofia românească"

Cartea îl arată pe Lucreţiu Pătrăşcanu:
I ca ideolog al burgheziei;
II ca un ignorant în domeniul filosofiei.

- - - - -

I

1/ Pentru carte este caracteristic,că aproape în tot cuprinsul ei filosofia burgheză -atât pe plan intern cât şi pe plan internaţional -este înfăţişată ca singura filosofie existentă. Lucreţiu Pătrăşcanu caută prin aceasta să escamoteze caracterul de clasă al filosofiei burgheze,cât şi existenţa filosofiei clasei muncitoare,opusă filosofiei burgheze.

Exemple:"Bibliografia filosofică românească"(3),"Filosofia străină"(3),"Filosofia contemporană"(21 şi 25),"Gândirea europeană"(21),"In curente de idei care dau nota caracteristică întregii gândiri contemporane"(31),etc.

Pe aceeaşi linie Lucreţiu Pătrăşcanu înfăţişează criza filosofiei burgheze în descompunere ca o criză a filosofiei "în general".El vorbeşte despre "Criza în plină desfăşurare a filosofiei şi a gândirii filosofice din momentul de faţă"(122),"Filosofia românească contemporană a ajuns ca întreaga gândire filosofică europeană actuală într'o înfundătură ".

Cartea prezintă şi fideismul şi misticismul filosofiei burgheze ca o caracteristică a filosofiei "contemporane" căutând să inducă în eroare cititorii prin ignorarea luptei ideologiei clasei muncitoare împotriva tuturor curentelor antiştiinţifice supranaturale,sceptice şi agnostice :"Misticismul,scepticismul, agnosticismul dau şi astăzi ca şi atunci conţinut filosofiei"(75), "Misticismul ocupă în filosofia contemporană o poziţie din cele

mai puternice,după cum trecerea dela idealism la misticism colorează (? n.n) multe din aspectele ei "(14-15)."Curentele mistice -susține el la pag.124 -au devenit predominante în filosofia contemporană atât în restul lumii cât şi la noi".

2.Lucrețiu Pătrăşcanu expunând în mod"obiectiv" diferitele "teze" ale curentelor idealiste,mistice cele mai reacționare ale burgheziei nu le combate,ci caută propriu zis să le "înfrumusețeze" şi să le "preamărească".

~~Clasicii marxismului~~ au subliniat că un din cele două trăsături principale ale caracterului reacționar al sistemului filosofic a lui Hegel consta în aceea că,Hegel nu a aplicat metoda dialectică asupra studiului societății şi că a proslăvit monarhia prusacă reacționară.Totuşi Pătrăşcanu subliniază ca ceva pozitiv "unele elemente în concepția sa (a lui Hegel n.n.)asupra istoriei" (13).Pătrăşcanu vorbeşte de "puterea de propagare pe care o cunoaşte din nou hegelianismul".

Despre fenomenologie,curent filosofic,idealist burghez, el spune că "fenomenologia ocupă un important loc în filosofia contemporană".El arată că s'a"oprit asupra fenomenologiei cu anumite insistențe"fiindcă ea "joacă un însemnat rol în gândirea europeană".Despre continuatorii deschis-fideişti (Max Scheller) ai propagatorilor fenomenologiei (Husserl) Pătrăşcanu scrie că ei "şi-au luat sarcina să adâncească punctele de vedere ale filosofului vienez".

In acest fel Pătrăşcanu ajunge să susțină în mod deschis forma cea mai reacționară a idealismului-fideismul:"Intreaga filosofie a autorului german (Max Scheller n.n.)tinde nu înspre un fideism banal (?! n.n.),când cere spiritului omenesc să năzuiască la contopirea lui cu Dumnezeirea".

Pătrăşcanu consideră că în urma influenței fenomenologiei,a existențialismului şi a altor curente idealiste,mistice

"asistăm la desvoltarea unui sentiment religios,din ce în ce mai puternic"(26).El reafirmă această "ideie" la pag.39 spunând: "Credem că I.Gesser are dreptate când subliniază apariția unui sentiment religios ca un fenimen generalizat,tocmai în domeniul cunoașterii intelectuale și ca o întregire a acestei cunoașteri". El susține că "tendințele mistice și iraționaliste" au "o mare putere de afirmare și de influență în momentul de față",că misticismul lui Bergson are un "caracter dinamic",că "mistica creștină și recunoașterea atotputerniciei lui Dumnezeu găsesc în scrisul filosofilor .... neorealiști .....noi și puternice argumente "(30).

In legătură cu "filosofia" lui Rădulescu-Motru el vorbește de "insuficiențe inițiale în ce privește rezolvarea problemei cunoașterii".Rădulescu-Motru ca orice filosof burghez caută să escamoteze contradicția fundamentală și de neîmpăcat dintre materialism și idealism.Pătrășcanu prezintă această tendință,care are ca scop să servească interesele burgheziei, în felul următor:"Incercarea lui Rădulescu-Motru de a înlătura, în cadrul unui sistem unitar monist,opoziția între materialism și idealism,nu soluționează problema în sine"(87). Parcă problema contradicției dintre idealism și materialism ar putea fi în general "soluționată" în cadrul unui sistem unitar monist" și parcă acesta ar fi sensul adevărat al "încercărilor" lui Rădulescu Motru.

Chiar și despre aiurelile mistice ale "ideologilor" fascismului și gardismului,ca Nae Ionescu și Lucian Blaga, Lucrețiu Pătrășcanu scrie pe tonul "obiectivității colegiale" reproșându-le "insuficiențe","artificialitate" și "sterilitate", etc.(122). El vorbește în legătură cu Lucian Blaga despre "lipsa de preciziune în atitudinea sa filosofică,neputința luării unei poziții precise și fixării unui conținut determinat gândirii, dusă până la ultima consecință "(122).Pătrășcanu este nedrept

./.

cu L.Blaga şi implicit cu fascismul făcându-i vinovaţi pentru faptul că nu au reuşit să ducă "până la ultima consecinţă" "conţinutul determinat al gândirii" lui Blaga şi a celorlalţi huligani în ale filosofiei.Ei au făcut în orice caz tot ce au putut în această privinţă.Dovadă sunt teroarea deslănţuită împotriva masselor populare,pogromurile,războiul criminal împotriva Uniunii Sovietice,etc.Pătrăşcanu vrând să scoată pe Nae Ionescu şi pe Lucian Blaga drept nişte "ganditori"nevinovaţi susţine că legionarii au "încercat"numai să-i acapareze şi să-i utilizeze"(124),trecând sub tăcere că Nae Iomescu şi L.Blaga au lansat inepţiile lor monstruoase "ideologice"tocmai pentru a pune la dispoziţia fascismului şi gărzii de fier o "bază teoretică".

3.Pătrăşcanu are ~~o atitudine de plecoenire servilă faţă~~ din "ideologii"burgheziei.Pentru fiecare din ~~aceştia el găseşte~~ epitete din cele mai "elogioase".

Despre idealistul burghez Bergson el spune:"Bergson este personalitatea care a imprimat filosofiei franceze o notă deosebită şi a exercitat o influenţă cu mult dincolo de hotarele Franţei "(28).

Rădulescu-Motru are "o bogată activitate filosofică", el a avut o "laborioasă muncă desfăşurată pe teren filosofic..... o intensă activitate pedagogică-toate acestea merituos încorporate culturii româneşti "(79).

L.Pătrăşcanu vorbeşte de "personalitatea",de "operele filosofice" ale lui Nae Ionescu.El caută să apere pe acest plagiator consacrat,arătând în termen "Politicos" că,lucrările lui conţin "împrumuturi"(1o5-1o6).Chiar şi elevii lui Nae Ionescu sunt "nu dintre cei mai puţini talentaţi sau pregătiţi "(11o).

L.Pătrăşcanu vorbeşte despre "situarea lui Lucian Blaga în gândirea filosofică românească contemporană"(112).Scrisul lui

./.

Lucian Blaga după L.Pătrăşcanu este "impregnat de un parfum (? n.n.)medieval" (112-113).Ar fi mai drept să spunem că duhneşte a hoit. "Limbajul poetic întrebuinţat de Blaga -scrie L. Pătrăşcanu -precum şi noua sa terminologie (vezi Marele Anonim şi alte aiureli mistice n.n.) dă în adevăr nu numai sonoritate ci şi o nouă valoare cuvintelor"(123).

L.Pătrăşcanu susţine că "aceşti doi gânditori au născut un interes deosebit,canalizat într'o influenţă ce se menţine încă în plină actualitate "(1o4)-aceasta în Octombrie 1945.

4.Materialismul dialectic şi istoric,concepţia despre lume a clasei muncitoare elaborată de Marx şi Engels şi. ridicată pe o treaptă superioară de Lenin şi Stalin,nu apare, bineînţeles,în "Curente şi tendinţe în filosofia românească" drept singura concepţie ştiinţifică despre natură,societate şi gândire omenească,ca o revoluţie în istoria filosofiei.

Apariţia filosofiei burgheze şi ulterior a clasei muncitoare se prezintă ca fenomene calitativ identice.

După ce L.Pătrăşcanu cântă un imn triumfului burghe-ziri şi filosofiei sale pe pag.46 ("în adevăr asistăm în acel moment în filosofie la o eflorescenţă de sisteme,de ample încercări de explicare a lumii,la înfăţişarea unor filosofii afirmative ...."), el scrie pe pag.75:"Azi trăim din nou un conflict acut între forţele de producţie .... şi între raporturile sociale existente.De astă dată proletariatul este acea clasă care reprezintă o nouă ordine economică,noui idealuri sociale şi politice". Nici un cuvânt despre deosebirea fundamentală între burghezie şi filosofia sa,ca a unei clase care are ca scop numai înlocuirea unei forme de exploatare cu alta şi clasa muncitoare şi filosofia sa,ca aceea a clasei până la capăt şi consecvent revoluţionară şi care luptă pentru lichidarea oricărei exploatări pe pământ.

.//.

Mai mult decât atâta,L.Pătrăşcanu calomniază în mod deschis filosofia marxist-leninistă prezentând-o ca stând la remorca unor curente filosofice idealiste şi reacţionare burgheze.Despre perioada 185o-189o,dominată de evenimentul cel mai de seamă în istoria gândirii omeneşti de elaborarea materialismului dialectic şi istoric de către Marx şi Engels,el scrie pe pag.42 că această perioadă "este epoca neokantianismului, epoca marxismului".

Despre perioada 189o-193o,perioadă glorioasă leninist-stalinistă,a victoriei concepţiei clasei muncitoare pe a şasea parte a globului pământesc,el vorbeşte fără să pomenească de Lenin şi Stalin genialii continuatori ai operei lui Marx şi Engels,scriind:"dela 189o-193o asistăm la o diminuare,ca preţuire a rezultatelor filosofice trase din ştiinţele pozitive.Valorilor spirituale (idealismului n.n.)li se atribue rolul preponderent"(42).

Nici un cuvant despre lucrările geniale ale lui V.I. Lenin şi I.V.Stalin "Materialism şi empiriocriticism","Anarhism sau socialism" şi altele elaborate în această perioadă.

II

Cartea lui L.P. "Curente şi tendinţe în filozofia românească" este o colecţie a unor inepţii, a unor "teze" materialist-vulgare, idealiste,metafizice.

El susţine la pag.68 că "...sclavii nu constituiau o clasă socială în înţelesul sociologic al cuvântului"; la pag.69 scrie: "La începuturile lui,creştinismul avea într'adevăr un caracter proletar".Aceasta dovedeşte ignoranţă în ~~este o diformare~~ vulgară a tezei lui Engels că, creştinismul la începuturile sale a fost religia celor mulţi şi oropsiţi.Dealtfel termenul "proletar" în timpul sclavagismului a avut un conţinut cu totul diferit de cel pe care-l are în societatea capitalistă.Pătrăşcanu susţine că "filozofia naturii" din secolul al XVII-lea este "directă precursoare a materialismului contemporan (a materialismului dialectic şi istoric n.n.) (75).Această "teză" este în contradicţie flagrantă cu teze lui Lenin despre cele "Trei izvoare şi trei părţi constitutive ale marxismului".

La pag.147 P.prezintă teoria "generaţiei spontanee",teorie idealistă prin excelenţă, drept o teorie strict materialistă. Teoria lui Darwin despre evoluţia speciilor este pentru Pătrăşcanu o teorie a "selecţiunii sexuale" (17o).El susţine în continuare că tezele idealiste şi metafizice, zdrobite de ştiinţa sovietică ~~reacţionare ale lui Weissmann~~ au "complectat" darwinismul:"darwinismul a găsit o complectare în teoria selecţiunii germinale a lui Weissmann ..." (17o).

Pătrăşcanu îl caracterizează pe Democrit,unul din cei mai iluştri reprezentanţi ai materialismului antic grec, drept dualist. (178).El susţine că, capitalistul "....îşi apropie produsul muncii neplătite a altuia ...."dovedind o ignoranţă totală şi în domeniul economiei politice marxiste,conform căreia munca nu poate forma obiectul vânzării şi cumpărării, ci forţa de muncă a muncitorului este aceea care este plătită şi exploatată de capitalist.

.//.

Vorbind despre materialitatea lumii şi despre unitatea ei, Pătrăşcanu spune : "*.... la baza materiei nu sunt substanţe de naturi diferite, ci un element unic care ni se înfăţişează sub diverse aspecte*" (175). Această frază este o colecţie de inepţii. In primul rând, "la baza materiei" aşa cum o concepe filosofia marxist-leninistă, ca realitate obiectiv existentă în afara şi independent de conştiinţa omului, nu stă nici un fel de "element unic". In al doilea rând "teoria" lui Pătrăşcanu, că materialitatea lumii s'ar baza nu pe materie, în sensul marxist-leninist al acesteia, ci pe "un element unic" ne duce înapoi tocmai la materialismul naiv grec, ai cărui reprezentanţi susţineau că, la baza lumii ar sta apa, focul, etc.

Pătrăşcanu dă o extindere mare tratării problemelor fizicii moderne. Cunoştiinţele mele în acest domeniu sunt cu totul insuficiente, pentru a putea face o analiză temeinică a acestei părţi. Totuşi, fără îndoială, că ea abundă în confuzii şi inepţii grosolane, atât din punct de vedere al fizicii, cât şi al folosofiei.

Spre exemplu, la pag. 190, Pătrăşcanu vorbeşte despre "*electron pozitiv*" şi "*electron negativ*". El nu înţelege nimic din raporturile existente dintre materie şi mişcare; din teza lui Engels, că mişcarea este modul de existenţă a materiei; din teza lui Lenin că energia este mişcarea materială. Pătrăşcanu, când pune semnul de egalitate între materie şi mişcare (energie), când le concepe ca două lucruri cu totul distincte.

Exemple pentru primul caz : Pătrăşcanu vorbeşte la pag. 193 despre "*...reducerea noţiunii de masă la aceea de energie*". El continuă spunând că : "*... în noua mecanică noţiunea punctului material - aşa cum îl cunoştea mecanica clasică - a dispărut*" (193)

Exemple pentru al doilea caz : "*Intre materie şi energie nu există limite fixe*" (209). Deci, energia nu este mişcarea materială, materie şi energie sunt două lucruri diferite cu "limite

./.

nefixe".

"Radiația solară... datorită faptului că posedă energie, posedă și o masă"(196) - în loc ca să se spună invers.

Filosofia marxistă precizează clar sensul noțiunilor materie, mișcare (ca mod de existență a materiei), timpul și spațiul (în cadrul cărora se desfășoară existența și desvoltarea materiei).

In capul lui Pătrășcanu există o confuzie totală asupra tuturor acestor noțiuni. El aprobă pe Einștein care susține că "timpul,spațiul,materia și mișcarea" formează "o singură unitate". (21o).

După filosofia materialist-dialectică materia este veșnică deci și timpul și spațiul în care materia se mișcă sunt veșnice.

In schimb după Pătrășcanu "timpul și spațiul" (pe baza fizicei moderne n.n.) au pierdut caracterul lor absolut".(21o).

Toate aceste teze ale lui Pătrășcanu seamănă leit cu "Concepțiile" lui Bogdanov,Bazarov și alți empiriocritici, empiriomoniști , combătuți de Lenin în "Materialism și Empiriocriticism".

Intreaga terminologie a lui Pătrășcanu este străină terminologiei marxist-leniniste. Exemplu : folosirea termenului „metafizică" în sensul filosofiei burgheze (pag.27,33,41,86,etc), folosirea termenului "inteligență" în loc de gândire(28,29), a termenului "substanță" în loc de materie (36), a termenelor "subiect,obiect","conștiință și lumea fizică" în loc de materie și conștiință, a termenului "suflet" în loc de conștiință (174), etc.,etc.-

- - - - -

INLATURAREA CONDUCERII A.G.I.R.-ului.

România Liberă M.II.
Nr.9o- Luni 13 Nov.1944

Intrucât în veche conducere a A.G.I.R.-ului,prezidată de domnul inginer Stefan Mihăescu,erau elemente legionare declarate care timp de 4 ani au militat în mod făţiş pe această linie D-l Ministru de Justiţie a atacat în recurs hotărârea Comisiei superioare a persoanelor juridice.

Această Comisie,sub preşedenţia D-lui Consilier de Casaţie Udrea,împotriva votului adunării generale a inginerilor a găsit de cuviinţă să mentină mai departe în fruntea corpului ingimerilor,elemente notorii legionare şi hitleriste,nesocotind astfel linia actualului guvern de a îndepărta cât mai curând asemenea elemente,atât din aparatul de stat cât şi din toate corpurile constituite.

Domnul Ministru Tătărăscu a dat următoarea decizie pentru instituirea unei comisii interioare:

D E C I Z I U N E

Noi,Lucreţia Pătrăşcanu,Ministru Secretar de Stat la Departamentul Justiţiei,

Având drepturile ce ne sunt acordate,prin art.8 pct.4 alin.3 din legea Nr.11/1944,

Văzând că prin hotărârea Adunării generale extraordinare din 8 Octombrie 1944 a A.G.I.R.-ului,Consiliul de administraţie a fost demis.

Văzând că în această situaţiune Asociaţia a rămas fără administratori

D E C I D E M:

Art.I.- Se institue o Comisiune interioară compusă din următorii membri:profesor inginer Profiri N.,inginerii Alexandru Bogdan,Berman Jacques,Cioc Mihai,Cioroiu Răducan,Constantinescu N.,Calmanovici Em.,Dobrogeanu Paul,Economu Virgil,Georgescu C.,Grapini S.,Neniţescu St.,Neumaun Carol,Nicolau V.,Praporgescu D.,Popp Dragoş,Pârvu Aurel,Stefănescu D.,Vlaca N.,Zeicu Ioan.

Art.II.- Această comisiune interimară va gira administraţia şi interesele A.G.I.R.-ului până la ţinerea adunării generale,de secţiuni şi cercuri regionale în vederea alegerii consiliului de administraţie şi a îndeplinirii hotărârilor luate de adunarea generală extraordinară din 8 Octombrie 1944.

Dată în Bucuresti la 11 Noembrie 1944.-

Ministru de Justiţie
Lucreţiu Pătrăşcanu.

Moscova, 11 Septembrie 1944. 239

S E D I N T A I.

In sala de şedinţă sunt introduse delegaţia română, compusă din Dnii: Lucreţiu Pătrăşcanu,Ministru de Stat,General Adj.Dămăceanu,Subsecretar de Stat al Afacerilor Interne,Principele Barbu Stirbey fost Preşedinte al Consiliului de Ministri,Domnul Gheorghe Pop,fost Subsecretar de Stat,Dl.Gheorghe Cussi,Consilier de Legaţiune,Secretar General al Delegaţiunei. (Această primă şedinţă era numai o şedinţă de comunicare şi prezentare de texte,Comisariatul Poporului al Uniunei Sovietice pentru Afacerile Străine,ceruse telefonic să nu ia parte decât o comisiune a delegaţiunei române.

In sală se găsesc, delegaţiunea sovietică, compusă din Dnii: Molotov, Comisarul Afacerilor Străine al Uniunei Sovietice, Domnii Vişinschi, Manuilski şi Maiski, comisari adj. Generalul Vinogradov şi Amiralul ...., Comisiunea Marei Britanii compusă din Sir Archibald Clark Kerr, Ambasadorul Marei Britanii la Moscova, 2 Consilieri ai Ambasadei din care unul servea de interpret şi secretari stenografi, Comisiunea Americei compusă din D. A. Harriman, Ambasadorul Americei la Moscova, 2 Consilieri din care unul servea de interpret şi secretari stenografi.

Se fac prezentările. Se ia loc la masă, care este prezidată de D. Molotov, având în faţa lui pe D. Pătrăşcanu.

Dl. Molotov deschide ședința. D. Pătrășcanu răspunde cu câteva cuvinte D.Molotov înmânează textul Convenției de Armistițiu anunțând că va conține și un protocol anexă care nu a fost încă redactat.D.Pătrășcanu cere 24 ore pentru a lua cunoștință de text.D. Molotov fixează în consecință a II-a ședință pentru a doua zi 12 Septembrie,ora 10 seara.

SEDINTA 2.

Iau parte Dl.Molotov, Comisarul pentru Afacerile Străine, al URSS.,Dl Manuilschi,Președintele Consiliului de Miniștri și Ministru al Afacerilor Străine al Ucrainei, - Dl. Vișinschi,Vice Comisar al Afacerilor Străine,.............................

- Ambasadorul Statelor Unite,Dl.Harriman,însoțit

de delegaţia americană, - Ambasadorul Marei Britanii, Sir Archibald Clark, însoţit de delegaţia Marei Britanii. Şi delegaţia română.

Domnul Molotov declară şedinţa deschisă şi exprimă nădejdea că delegaţia română a luat cunoştinţă de textul armistiţiului.

<u>Dl. Pătrăşcanu</u> răspunde printr'o mică alocuţiune (vezi anexa 1), şi prezintă în scris obiecţiunile române la textul prezentat.

<u>Dl Molotov</u> cere să se citească Nota românească.

<u>Dl. Min. Christu</u> dă citire Notei.

<u>Dl. Molotov</u>: In cursul discuţiunilor se va delibera asupra argumentelor prezentate de delegaţiunea României, dar declară de pe acum că o serie de argumente sunt inacceptabile. Este dela sine înţeles

că nu trebue să reamintim cum a început războiul şi cum românii au tratat teritoriile ocupate în Ucraina, Crimeia, basinul Donețului şi Stalingradul. Nu putem uita că Guvernul român a fost alături de Hitler şi armata germană şi pentru acest fapt România rămâne responsabilă. Din cele ce preced se vede că armistiţiul se resimte. Am dat atenţie trecutului dar să încercăm să privim spre mâine şi mai departe. Trebue să spun că condiţiile de astăzi nu uită ce a fost eri, dar privesc spre viitor. Vreau să pun concluziuni generale. Fiind dat că delegaţiunea a cunoscut propoziţiunile prealabile, - afirm că nu sunt înrăutăţite -, Condiţiunile corespund, în spirit, declaraţiunilor prealabile. Vedeţi că documentul prezentat este scurt, precis şi definit. Nu conţine amănunte

technice, care de altfel vor fi examinate de către technicieni militari. In afară de aceste condițiuni se va face un protocol special (11 documente). Proectul va fi remis mâine. N'a fost timp să fie redactat încă. Textul de astăzi fiind redactat pe puncte, vom examina fiecare punct în parte.

Ambasadorii Aliați fiind întrebați, răspund că sunt de acord.

Dl. Molotov. Propun deci să începem discuțiunea pe puncte.

Se dă citire observațiunilor delegațiunei române, cu privire la preambul.

Dl. Molotov. Este dreptul legitim al Rusiei ca țară învingătoare să mențină redacțiunea propusă.

D1. Pătrăşcanu. România era gata să accepte armistiţiul cu câteva luni mai înainte şi opoziţia de fapt l'a acceptat deja din 20 Iunie, aşa că termenii "România recunoaşte că a pierdut răsboiul............",ar putea fi omise din redacţiunea preambulului.

D1. Molotov. De trei ani încă România a făcut război Rusiei şi ar fi bine să nu se susţină alt punct de vedere,căci Rusia are mai multe argumente decât România,în această privinţă. De altfel este suficient să se menţioneze că teritoriul român era în parte deja ocupat de trupele ruseşti, şi România nu a cerut armistiţiul în acel moment,ci a aşteptat noua ofensivă din Sud.Propun deci să nu se /mai discute,şi să se menţină textul propus,completându-se cu numele Mareşalului Malinovschi care va semna armistiţiul.

Dl.Pătrăşcanu.Dar armistiţiul s'a cerut de opoziţie la 20 Iunie.

Dl.Molotov.Da,dar nu s'a realizat.Propun trecerea la art. 1.

Se dă citire art.1, împreună cu observaţiile delegaţiei române.

Dl.Molotov.Cred că s'au ridicat mai multe chestiuni. Lucrul principal este însă sfârşitul ostilităţilor cuURSS.Cred că militarii vor fi însărcinaţi să precizeze colaborarea militară şi nu cred că vor fi divergenţe.Ei vor discuta chestiunile militare. După câte am înţeles este vorba de 12 diviziI şi 2 blindate. Numărul de 12 divizii nu ridică obiecţiuni?

Dl.Pătrăşcanu.Nu.

Dl.Molotov. In orice caz baza discuţiunilor este o

formată de luptă comună contra Germaniei, –
Recunosc în principiu, necesitatea armării
diviziilor romîne, dar nu este cazul să se
precizeze acest lucru în armistițiu. Techni-
cienii vor preciza.

D-l. Pătrășcanu. Aș dori ca acest principiu,
recunoscut, să fie confirmat în scris ca să
pot telegrafia la București pentru cele nece-
sare.

D-l. Molotov. Este dela sine înțeles România este
obligată a o face. Aceasta a fost ideea ei.
Aliații sunt interesați ca armata română să par-
ticipe activ, în lupta contra Germaniei și Unga-
riei. Este dela sine înțeles că România trebue
să facă tot posibilul ca să-și armeze armata.
Aliații și URSS, în primul rînd, vor face ce este
în posibilitatea lor, pentru a ajuta România con-
form cererii sale.

Dl.Gen.Dămăceanu.Nu avem decât o singură divizie armată.Celelalte sunt organizate pentru interior,şi fără armament,adică numai cu armament individual,iar diviziile retrase din Moldova,armamentul lor a fost capturat de URSS,Corpurile de armată 5, 6 şi 7 au fost dezarmate după 24 August,adică după încetarea focului.Propun soluţia de a se restitui armamentul acestor mari unităţi, pentru a se arma cele 12 divizii.

Dl.Molotov.Voi supune propunerea reprezentanţilor celor două armate.

Ambasadorii întrebaţi,nu au de făcut obiecţiuni.

Dl.Molotov.Cere să se citească art.2 (se citeşte împreună cu observaţiunile delegaţiei

române).

Cred că în ceeace privește pe evreii unguri, nu încape nici o îndoială. Observațiunea se va trece însă în protocol ca amănunt.

Art. 3 trece fără obiecțiuni.

Se citește art. 4, împreună cu observațiunile delegației române.

M. Molotov: Acest lucru nici nu se poate discuta. A fost primită dela început, și stă la basa armistițiului. Trecem la art. 5.

Se citește art. 5 împreună cu observațiunile delegației române.

M. Molotov. Cred că nu ar fi prudent să se atragă atențiunea asupra acestei chestiuni. Comandamentul sovietic și român vor examina în amănunt (concret) rolul pe care armata română îl va avea în războiu, se va cădea

desigur de acord. Pentru moment redacţia art. 5 este suficientă. Propun să se supună celelalte chestiuni examinării unei comisiuni de militari.

Dl. Molotov propune să se mai citească odată art.

(Se citeşte încă odată art.)

Dl. Molotov. Cred că s'au indicat mai multe chestiuni. Principalul este sfârşitul ostilităţilor între Germania şi URSS. Militarii vor fi însărcinaţi de a aprecia colaborarea militară între armatele sovietice şi române şi nu cred că vor fi divergenţe. Vom însărcina pe un militar de chestiunea înarmării a 12 diviziuni şi 2 diviziuni blindate. Numărul de 12 diviziuni nu ridică obiecţiuni?

Dl. Pătrăşcanu. Nu.

Dl. Molotov. Basa discuţiunilor este lupta comună contra Germaniei.Recunosc în principiu necesitatea armării a diviziunilor române,dar nu este momentul de a precisa în condiţiunile armistiţiului.Techinicienii vor precisa.

Dl.Pătrăşcanu. Principiul este recunoscut. Doresc să telegrafiez la Bucureşti pentru a începe preparativele necesare.

Dl.Molotov.Este dela sine înţeles,România este dela sine obligat să-l facă.Dealtfel a fost ideea ei.Aliaţii sunt interesaţi ca armata română să participe activ în contra Germaniei şi Ungariei.Este dela sine înţeles că România trebue să facă tot posibilul pentru a-şi arma oştirile.Aliaţii şi URSS au să facă de partea lor posibilul pentru a ajuta România în cererea ei.

Dl.Gen.Dămăceanu. Dl.Molotov este deci de acord în principiu.

Dl.Molotov.Este greu să se soluţioneze fără avizul militarilor.Trebue cunoscută situaţiunea exactă a cifrelor,pentru a decide,dar nu este nici momentul nici locul pentru a discuta chestiunea acum.

Ambasadorii Marii Britanii şi Americei,fiind întrebaţi răspund că sunt de acord.

Dl.Molotov.Trecem deci la art. 6.

Se dă citire la art. 6 şi contrapropunerilor româneşti la acest art.

Dl. Molotov.Cred că este de ajuns că trei mari puteri aliate au decis astfel.

Dl.Pătrăşcanu. Dar legile descriminatorii au fost deja desfiinţate.

Dl.Molotov.Insist asupra acestui punct.Timp de ani de zile România a activat împotriva acestui

principiu. Nu mai de câteva zile Guvernul
român acţionează conform acestui principiu
Dela 24 August sunt numai 2 săptămâni. Este
cunoscut că bunele intenţiuni sunt greu de
realizat, şi în mod practic a fost până acum
contra acestei bune intenţiuni. Inţelegem că
românii care au simpatizat mai mult de trei
ani cu Naţiunile Unite să fie protejaţi.

Dl. Pătrăşcanu. Dar sunt liberi.

Dl. Molotov. Dl. Pătrăşcanu a părăsit România de
2 săptămâni, poate că nu cunoaşte exact situaţia
de atunci, Guvernele aliate nu au alte intenţiuni
decât de a ajuta Guvernul român în această politică. Pentru aceasta este util să garantăm realizarea acestui principiu. In orice caz luăm notă de declaraţiunea
Dl. Pătrăşcanu.

Dl.Pătrăşcanu. L-am executat chiar eu în cele 5 zile cât am stat în ţară.

Dl.Molotov. Am vrea noi guvernele aliate să garantăm acest principiu şi nu văd ce are guvernul român în contra.

Dl.Christu. Din punct de vedere moral are totuşi importanţă

Dl.Molotov.Cred că art. nu mai prezintă obiecţiuni. să se publice situaţia în România că s'a executat cele prevăzute de acest principiu.Propun trecerea la art. 7

Se dă citire art. 7 şi a contrapropunerilor româneşti la acest art.

Dl.Molotov.Cer ca acest art. să fie acceptat fără discuţiuni.Armata sovietică consideră ca trofee de răsboi orice fel de capturi,dar se vor considera necesităţile armatei române.

Dl.Gen.Dămăceanu. La 27 August,când armatele sovietice erau în apropierea Bucureştiului,armata română a capturat depozitele germane dela Turnu-Severin,aş dori.......................

Dl.Molotov întrerupând. Ar fi fost mai bine să le fi luat mai înainte.Trecem la art. 8.

Se dă citire la art.8 şi contrapropunerilor româneşti.

Dl. Molotov.Bineînţeles vasele nu trebue să fie reparate dar nici stricate mai mult.Trecem la art. 9.

Se dă citire art. 9 şi a contrapropunerilor române la acest art.

Art. 9 trece fără discuţiuni.

Dl. Molotov.Trecem la art. 10.

Se dă citire la art. 10 şi a contrapropunerilor româneşti la acest art.

Dl. Christu. Cred, că este o identitate de principiu între articolul 10 şi 14.

 226

Dl. Vişinschi. Consider ca o neînţelegere,confuzia aparentă între art. 10 şi 14. Art. 14 prevede prestaţiuni în mărfă şi servicii, iar nu întrebuinţarea uzinelor,fabricelor etc.găsindu-se pe teritoriul român,pe care dealtfel România însăşi trebue să-i folosească pentru răsboiul comun.In ceeace priveşte paragraful 2,chestiunea comandamentului vaselor române se va acţiona conform cu instrucţiunile ce se vor primi,dar dacă delegaţia română insistă ca să unim aceste 2 articole,delegaţiunea aliată admite faptul în principiu.

Dl.Christu. Nu ridic nici o obiecţiune de principiu dar cred că totuşi ar fi mai bine să unim art.10 şi 14.

Dl.Molotov.Cred în acest caz că delegaţia română are un text pe care doreşte să-l propună.

Dl.Christu.Textul îl voi supune mâine.Este necesar să fie redactat în astfel de manieră încât să nu apară

că efortul de răsboi român este împiedicat, aceasta cred că este şi în spiritul Guvernului sovietic.

Dl.Molotov.Ultima Dvs. declaraţie este unilaterală.Răsboiul nu s'a sfârşit încă.

Dl. Christu. Recunosc că nu am înţeles prea bine cuvintele Excelenţei Sale Dl.Molotov. Este natural ca Guvernul Uniunei Sovietice să colaboreze cu armatele române şi efortul trebue să fie comun

Dl. Molotov.Condiţiunile actualului proect sunt redactate astfel că este bine înţeles că nu vrem să stingherim nimic. Totuşi obiectez contra obiecţiunei Dlui. Christu. S'a văzut că Comandamentul sovietic se conforma intereselor româneşti şi se va conduce conform spiritului acordului. Reserve în aceste chestiuni sunt inacceptabile.Spiritul textului are tendinţă la moderaţiune. Dacă Germania ar fi dictat armistiţiu României ar fi fost desigur

mult mai grev.

Dl. Christu. Sunt de acord. Dar rezerva este necesară. Este dealtfel o chestiune de redacţiune.

Dl. Molotov. Sunt gata să accept propunerea Dlui Christu. Cu condiţiunea ca şi Românii să asigure reconstrucţie pe toate teritoriile ocupate de armatele române. Propun că ar fi mai bine să ne abţinem dela rezerve. Dacă doriţi să unim art. 10 şi 14, le vom uni, fără însă să schimbăm nimic din conţinutul lor. Dl. Vişinschi şi Dl. Christu le vor redacta. Trecem la art. 11.

Se dă citire art. 11 şi a contrapropunerilor româneşti acestui art.

Dl. Molotov. Textul propus este punctul de vedere al celor trei Guverne aliate, iar trupele Uniunei Sovietice găsindu-se pe teritoriul său ar putea să spună mai mult. 300 milioane de dollari nu este decât o parte a despăgubirilor. Ar fi uşor să presint argumente destul de tari pentru menţinerea acestei cifre. Guvernul Sovietic are la

dispoziţie ce destule dovezi pentru a arăta că 300 milioane dollari este o sumă mică şi nu reprezintă decât o cincime a pagubelor. Nu vorbesc de oamenii pierduţi, de femeile bătrâne şi copii dispăruţi. Imi îndrept însă privirile către viitor. Mă gândesc că România duce război contra Germaniei şi Ungariei împreună cu Uniunea Sovietică şi aliaţii săi. Pentru aceasta cred că cele 300 milioane dollari nu reprezintă decât acest punct de vedere. Popoarele vecine trebue să se gândească la viitor. 50 milioane de dollari anual este o mică parte a pagubelor şi mică faţă de bogăţiile naţionale ale României. Acestea sunt motivele care stau la baza acestui articol. Sunt sănătos că aliaţii noştri apreciază justiţia noastră.

D-l Christu. Recunosc valabilitatea argumentelor şi sunt recunoscător D-lui Molotov pentru frumoasele lămuriri, dar mă întreb cum se va face plata şi în orice caz vom

putea plăti şi pentru aceasta cer inegalitatea anuităţilor.Adică,anuităţi din ultimii ani să fie mai mari decât primele.România va eşi din acest război foarte slăbită şi cu foarte mari sarcini economice aşa că este natural ca în primul an să fie, chiar dispensată de plată,în anul al doilea anuitatea să fie mică şi corespunzătoare posibilităţilor ei de plată ca restul plăţii să apese mai puţin în anii din urmă când este de aşteptat o reluare mai normală a activităţii generale a ţării.

Dl. Molotov.Recunosc argumentele Dlui Christu,mai ales şi recunosc acest fapt că România va plăti despăgubiri şi celorlalţi aliaţi dar,argumentele Dlui Christu sunt unilaterale şi se ignorează multe fapte. Pot să adaug că nici un cetăţean sovietic nu va înţelege vreo rectificaţiune în această privinţă.

Dl.Maischi poate să spună care este venitul fiecărei naţiuni.Venitul României este socotit la 2 miliarde dollari anual.

Dl.Christu.Nu recunosc această sumă de 2 miliarde dollari anual, şi nu ştiu de unde Dl.Maischi a găsit-o. Bazându-mă pe studiile şi textele oficiale ale Soc.Naţiunilor, venitul naţional al României nu se ridică la mai mult de 600 milioane dollari anual.

Dl.Molotov.Să lăsăm discuţiunea economică pe mâine. I se vor da Dlui Christu datele necesare,dar consider că suma trebue fixată.Stipulaţiunile acestui art.în ceeace priveşte anuităţile sunt luate de acord cu cele trei guverne aliate.

Dl.Christu. In orice caz,cer să se introducă redacţiunea textului acestui art.,clauza interpretării favorabile şi în general dacă nu se admite inserarea acestei clauze în cuprinsul art.11 cer inserarea acestei clauze pentru întreaga convenţie.

Dl.Molotov.Ar fi defavorabil pentru Uniunea Sovietică şi favorabil pentru România.Ce este această interpretare defavorabilă.Pentru mine este o paradă.

Dl.Molotov,după o discuţiune de 1 oră şi ½ cu Dl.Christu,respinge obiecţiunile româneşti.

Dl. Christu.Cer precisiuni cu privire la despăgubirile cerute de ceilalţi aliaţi.

Ambasadorii Marei Britanii şi Americei,intrebaţi de Dl.Molotov,afirmă că nu sunt preparaţi pentru a răspunde acestei chestiuni.

Dl.Molotov.Să trecem la art. 12.

Se dă citire art.12,delegaţia română nu are contrepropuneri.

Art. 12 se trece fără discuţiuni.

Dl.Molotov.Trecem deci la art. 13.

Se dă citire art. 13.

Dl. Christu.Declar că nu înţeleg despre ce este vorba.

Cei doi Ambasadori,întrebaţi,dau explicaţiuni scurte şi încâlcite.

<u>Dl.Molotov</u>.Trecem deci la art.14.

Art. 14 fiind contopit cu art.10,este acceptat.

<u>Dl.Molotov</u>. Trecem la art. 15.

Se dă citire art.15 şi a contrapropunerilor româneşti.

<u>Dl.Molotov</u>.Nu contest dreptul Romîniei.Dar Comandamentul militar sovieticpoate să ia măsuri unilaterale.Trec asupra acestuisubiect,acordul este perfect.

Ce este practic se va prevede într'o convenţie specială.Sau practica va arăta ce este necesar de făcut.

<u>Dl.Pătrăşcanu</u>.Comandamentul sovietic poate semnala arestările de făcut şi autorităţile române vor proceda la aceste arestări.

<u>Dl.Molotov.</u> Toată administraţiunea română este în picioare şi deci va activa,în caz de întârziere Comandamentul militar sovietic va acţiona el.

<u>Dl.Pătrăşcanu.</u>Este de o mare importanţă politică ca toţi criminalii să fie arestaţi.

<u>Dl.Manuilschi</u> întrerupe: rămâne însă vechea administraţiune care până acum a pus atâtea obstacole.

<u>Dl.Pătrăşcanu.</u>Neglijenţe nu vor fi posibile,eu sunt Ministrul Justiţiei.

<u>Dl.Vişinski.</u>Totuşi vrem să vă ajutăm.

<u>Dl.Pătrăşcanu.</u>Dacă este vorba de o convenţie specială,nu mai este nevoe să insist.

<u>Dl.Molotov.</u>S-ar putea să meargă şi fără un acord special.

<u>Dl.Pătrăşcanu.</u>Toţi criminalii de război vor fi pedepsiţi aşa cum merită.

Dl.Molotov. Intrerupând: foarte bine mergem mai departe.

Se dă citire art. 16. Redacţiunea este primită fără obiecţiuni.

Se dă citire art.17 şi a contrapropunerilor româneşti.

Dl.Molotov. Să mi se arate care este pasajul care intră în discuţiune.

Dl.Visoianu. face o declaraţiune de principiu conform cu obiecţiunile române.

Dl.Molotov. Este sigur că Guvernul român va însărcinat cu aceasta. Dar Comandamentul militar sovietic are dreptul să aibă controlul asupra acestei propagande, dealtfel aşa este şi în Italia. In România se înţelege numai de limitarea foarte restrânsă conform cu declaraţiunile făcute.

Dl.Visoianu. Nu mi se par tocmai conforme. România

are toate desavantagiile unei ţări ocupate şi toate obligaţiile unei ţări eliberate. Era de aşteptat faţă de sinceritatea României la mai multă încredere.

Dl.Molotov. Să se citească textul declaraţiunilor care este în contrazicere cu convenţia armistiţiului. Am aici textul armistiţiului (se dă citire declaraţiunei Dl.Molotov)

Dl.Molotov. (în continuare): Independenţa României nu este atinsă. Măsurile prevăzute nu sunt luate decât în timpul ostilităţilor, Trebue să se ţie cont că sunt mai ales trupele sovietice care duc războiul, orice control incubă deci Comandamentului sovietic. Cum războiul se termină măsurile dispar. Sunt măsuri temporare care rezultă din necesităţile războiului, dar trebue ca aceste măsuri să fie luate de acord cu Guvernul român.

Dl.Vişoianu. Lăsaţi mai multă libertate.Faceţi mai mult credit tânărului guvern democrat român.

Dl.Molotov.Faptul este că pe teritoriul român se găsesctrupe sovietice în proporţie de 1 la 10.Dl. General Rădescu a spus el singur că România,în timpul de faţă,nu posedă decât o singură divizie. Războiul nu aşteaptă şi nu înţelege întârzieri.Nu înţeleg pentru ce guvernul român face obiecţiuni asupra concordanţei acţiunei. Trebue să fie concordanţă între autorităţile militare şi civile române şi cele sovietice în conducerea războiului.Priviţi Italia,acolo care nu există control.Dealtfel toate aceste măsuri,trebue să fie luate în urma unui acord între cele două comandamente.Nu putem cere mai puţin. Căci comandamentul sovietic trebue să fie sigur de "Hinterland" şi cred că cererea noastră este legitimă Aceste sunt exigenţele situaţiunei militare şi vor

dura cât va dura această situaţie.Cred că nu este greu să se susţină legitimitatea acestei redacţiuni. Acesta este sensul ei şi îl înţelegem cu toţii astfel.

Dl.Visoianu.Cer totuşi să se ia în considerare colaborarea.

Dl.Molotov.Nu este vorba decât de colaborare.Dacă era ocupaţiune nu vorbeam de colaborare.Să trecem la art.18

Se dă citire art.18 şi contrapropunerilor româneşti la acest art.

Dl.Molotov.Este vorba de o zonă de 50 km.Se prevede până la 100 km.dacă necesităţile terenului o cer,dar din fericire trupele sovietice avansează repede şi în urma lor rămâne teritoriu liber. Practica Marelui Stat Major este că în timp de război să se evacueze toată populaţiunea pe o zonă de 20 km.,populaţia noastră, Acestea sunt exigenţele frontului şi îi sacrificăm totul.In România nu propunem nimic similar.

Pe măsură ce trupele sovietice avansează teritoriul eliberat trece în administrațiunea românească.

Dl.Gen.Rădescu 100 km. este puțin pentru Rusia dar este mult pentru România.

Dl.Molotov.Poate că 100 km vor fi necesare în cazuri rare,dar totuși ele trebue prevăzute.Norma însă este de 50 km. Trecem la art. 19.

Se dă citire la art.19 și contrapropunerilor românești la acest art.

Dl.Molotov.Foarte bine Comisiunea Interaliată va dura până la semnarea păcii.

Dl.Christu.Fac obiecțiuni asupra duratei.

Dl.Molotov.Vă asigur că ne vom înțelege asupra acestei chestiuni.Comisiunea Interaliată de Control poate fi lichidată îndată ce nu va mai fi nevoe de ea.

Dl.Christu.Să se adauge atunci că această Comisiune nu va funcționa cel mult până la semnare.

Dl.Molotov.Sunt de acord să se facă această adăugire.

Ambasadorii Americei și Marei Britanii, sunt întrebați și răspund că sunt de acord și ei.

Dl. Molotov. Să trecem deci la art. 20.

Se dă citire la art. 20 și a contrapropunerilor românești la acest articol.

Dl. Molotov. Sunt amănunte ce nu pot fi fixate în prezenta Convențiune de Armistițiu. Dar sunt de acord să se dea altă redacțiune.

Dl. G. Pop. Propun o clauză militară oglindind buna voință a Uniunei Sovietice.

Dl. Pop. Este singurul câștig al acestui Armistițiu și țin să exprim recunoștința noastră a Ardelenilor pentru ajutorul făgăduit. Am remis o scrisoare a Dlui Maniu către Mareșalul Stalin. Propun mâine și un text.

Dl. Molotov. Cererile Dlui Pop. se vor însera în cadrul Convențiunei iar propozițiunile le vom discuta.

Ambasadorii Marei Britanii şi al Americei,art.20 acceptat fără discuţie.

Dl.Molotov.Face bilanţul şedinţei şi constată că unele articole trebue să fie corectate.

Dl.Novikof.Care a luat notă de cele discutate,rămâne să ia contact cu Comisiunea română orele fiind prea înaintate pentru a fi redactate în această şedinţă şi se fixează şedinţa viitoare la ziua viitoare,Marţi la orele 10 seara.Propoziţiunile scrise ale Delegaţiunei române vor fi remise D.Novikof la ora 2 p.m.

S E D I N T A III.

Dl.Molotov.deschide şedinţa:

Se începe printr'o explicaţie a acordului şi a anexei.S'a crezult că se va face un protocol special, dar s'a renunţat după consultarea celorlalţi aliaţi.Acest text a fost trimis Dlui Pătrăşcanu. Se acceptă ordinea de zi?

Dl. Pătrăşcanu. Da.

Dl.Molotov.Se trece la propunerile suplimentare ale Delegaţiei româneşti.Am în vedere art.2 al Notei româneşti. In acest punct 2,se spune că este de dorit ca România să devie aliată sau cobeligerantă. Intr'un anumit timp guvernele aliate vor fi de acord să asigure României cobeligeranţa.In acest scop guvernele aliate au făcut cuvenitele schimburi de vederi.

Dacă nu este altă declaraţie de făcut să examinăm proectul de eri punct cu punct.

Dl.Vişoianu

Dl.Visoianu.Care este punctul de vedere asupra punctului 19.

Dl.Molotov.Este prematur să vorbim acum; Domnii Ambasadori sunt de acord?

(Ambasadorii Angliei şi Statelor Unite aprobă).

Dl.Visoianu.Când am redactat modificările la art.19,ne-am gândit,ca atunci când răsboiul se va fi terminat,să nu mai avem trupe aliate în România.

Dl.Molotov.Să înscriem sau nu această propoziţie? Este prematur.Scopul prezenţii trupelor aliate (sovietice) este continuarea luptei contra Germaniei.Este prematur acum să ne ocupăm de aceste chestiuni,când vom fi mai liberi.

Dl. Visoianu.Dacă Dl. Molotov. afirmă că prezenţa trupelor aliate (sovéëtice) este provocată delupta comună contra Germaniei şi Ungariei,atunci să se înscrie principiul ca aceste trupe vor părăsi ţara când va înceta răsboiul.

Dl.Molotov.Este prematur să abordăm detalii acum.

Dl.Vişoianu.Nu abordez detalii,ci principii.

Dl.Molotov.Aceasta rezultă din sensul acordului şi nu mai este nevoie să vorbim acum.

Dl.Vişoianu.Nu mi-am permis să cer ceva nou,ci numai principii.Nu cerem detalii,ci numai principii,detaliile se vor fixa ulterior (Dl.Vişoianu citează o frază a lui Talleyrand,în care/spune că un lucru subînţeles este cu atît mai clar cînd este înscris).

Dl.Molotov.Mulţumim pentru cele spuse de Talleyrand. Propunerea făcută de delegaţia română,are în vedere detalii nu principii.În ce priveşte acest principiu, el este înscris în art. 1, care spune că se va lupta pentru independenţa şi suveranitatea României.

Dl.Vişoianu.Să se scoată acest articol şi să se fixeze principiul.

Dl.Molotov.Sensul articolului este clar,nu trebue să-l modificăm -dacă am face astfel,ar trebui multe preciziuni care ne-ar ingreuna,anexele nu sunt necesare.

Ambasadorul Marei Britanii:Găsește situația României similară cu aceea a Franței:plină cu trupe fără acord special.România este ingrijorată fără motiv.

Ambasadorul Statelor Unite:Declară că Dl.Molotov a exprimat corect punctul de vedere al Aliaților,este prematur să vorbim de aceasta;trupele vor fi retrase.

Dl.Visoianu. Vom lua act de această declarație că este inutil să mai spunem ceva,dat fiind această declarație.

Dl.Molotov. De acord

Să examinăm articolele:In preambul va trecut Mareșalul Malinovski.Obiecții?

Dl.Pătrășcanu.Nu.

Dl.Molotov.In art.1 s'a trecut ca data încetării ostilităților între România și Națiunile Unite 24 August ora 4. (se citesc articolele în continuare,cu corespondențele lor din anexă,care se aprobă fără nici o

modificare. Se modifică, la cererea D.Molotov, articolul 8, în sensul că nu se mai face mențiune de Bulgaria și naționalii ei.)

D.Molotov: Delegația română, propune o redactare nouă a articolului 1o, care să fie unit cu 14; există și o referire la anexă. Articolul 1o cel nou:

. . . .

D.Christu. O explicație

Dl.Molotov. Da. Dar să nu citim și anexa?

Dl.Christu. Anexa nu este o explicație a articolului, ci ceva nou. Să nu amestecăm două chestiuni.

Dl.Molotov. Eu vreau să spun că sunt explicații în anexă, ci pur simplu să-l citim. (Se citește anexa.)

Dl.Christu. Art.10 înlocuește vechiul 1o și 14.

Dl.Molotov. Da

Dl.Christu. Art.14 dispare ?

Dl.Molotov. Da

Dl.Christu. Anexa cuprinde ceva nou. Textul așa făcut riscă să ne producă desavantaje. El se referă desigur la rublele puse în circulație de trupele sovietice, dar vor veni și particulari,

./.

care au depozite de ruble.

Dl.Molotov. Nu ştiu ce propune.

Dl.Christu. Propunem, ca adunarea rublelor să nu se facă acum,ci mai târziu.

Dl.Molotov. Ruşii au fost obligaţi,ne-având convenţie cu România,să facă emisiuni de lei de ocupaţie şi ruble.Dacă semnăm acordul nu este nevoie de noui emisiuni.Dar ce vom face cu rublele emise, ele nu sunt devize internaţionale ;Nu este nevoie de ele în România. Aceasta explică dece se propune să se strângă rublele. Se înţelege că după semnare, nu se vor mai emite noui monede. Nu este nevoie să fi expert ca să înţelegi asta.

Dl.Christu. Pentru ruşi nu este nevoie să emită lei de ocupaţie,guvernul român,fiind gata,mai de mult , să dea lei ruşilor.Să se înscrie că ruşii nu vor mai pune în circulaţie lei şi ruble.

Dl.Molotov. Această idee rezultă din armistiţiu, dacă semnăm azi, mâine nu mai se pune problema.

Dl. Christu. Modalităţile şi montantul rublei să se fixeze la Bucureşti.

Dl.Molotov. Cred că Dl.Christu,îşi iubeşte meseria şi vrea detalii,în armistiţiu nu este nevoie.

(Se citeşte art.11 şi anexa.)

./.

<u>Dl.Christu.</u> O mică observaţie.

<u>Dl.Molotov.</u> Da.

<u>Dl.Christu.</u> Se socoteşte valoarea dolarului în momentul semnării.

<u>Dl.Molotov.</u> Dl.Christu este un expert; clauzula aur este un respect faţă de dolar. Cred că chestiunea este clară.

Dl.Maiski, intervine şi răspunde Dl.Christu la observaţiile făcute de D-sa în şedinţa anterioară.Dl. Christu,arătase că dată fiind starea economică a României, 300.000.000 dolari reprezintă şi mai ales, pot reprezenta la sfârşitul răsboiului,-când este de presupus că situaţia economică a României va fi mult mai proastă,- o sarcină mult prea grea.Cerea în consecinţă, să se insere clauza că," dacă se va constata la sfârşitul răsboiului,că situaţia economică a României este aşa de proastă încât suma cerută reprezintă o sarcină prea grea,ca să fie micşorată." I se răspunsese,că experţii economici sovietici, făcuseră constatarea că,dat fiind că venitul anual

./.

al României este de aproape 2000.000.000 dolari anual, suma de 300.000.000 cerută drept despăgubire, va putea fi în orice caz plătită. Dl. Christu contestase această afirmaţie, arătând că venitul anual al României este de numai, 600.000.000 dolari anual.

Dl. Maicki, aduce acum documente (comunicări ale secţiunei economice a Societăţii Naţiunilor şi lucrarea a D. Slăvescu) care arată că într'adevăr venitul anual al României, este de 2 miliarde dolari anual.

Dl. Christu, mulţumeşte D. Maicki pentru onoarea care i-i face de a-i răspunde cu date; arată că neaşteptându-se la aceasta, nu poate aduce şi D-sa date oficiale, (promite D. Maicki să-i trimeată dela Bucureşti un studiu documentat) şi continuă să conteste că venitul României ar fi atât de mare. Dl. Christu, argumentează că veniturile anuale ale României sunt mult mai mici (600.000 milioane) şi aduce în sprijinul afirmaţiilor 3 argumente :

1). lucrările citate de D. Maicki, se referă la România "pe care eram atât de mândri să o numim

./.

România Mare", şi care nu mai există astăzi. 2). România a dus un războiu, care i-a cauzat atâtea distrugeri . 3). România continuă războiul. Toate aceste fapte fac ca venitul României să nu poată fi mai mare decât 600 milioane dolari anual." Dar, continuă Dl. Christu, dacă experţii economici sovietici sunt atât de convinşi, că într'adevăr venitul anual al României este atât de mare, şi că deci, ori care ar fi starea economică a ţării mele la sfârşitul acestui războiu, ea tot va putea plăti suma impusă, este cu atât mai simplu, să se înscrie clauza cerută de noi, care, dată fiind convingerea acestor experţi, nu va avea obiect. Prin înscrierea clauzei, de reducere a sumei impuse (dacă se va constata că România nu va putea plăti, nu se va face altceva decât să ni se dea o oarecare satisfacţie.")

<u>Dl. Molotov:</u> Mi-ai daţi voie să consider acest lucru fără importanţă. Să trecem mai departe.

(Se continuă cititul articolelor care sunt aprobate fără modificări).-

-/-

Dl.Vişoianu. (Referindu-se la anexa articolului 16). Ce înseamnă "după ordinele Înaltului Comandament Aliat Sovietic)"?

Dl.Molotov. Fiind dat că situaţia militară există în România, şi că trupele sovietice sunt responsabile de această situaţie, trebue ca toate transmisiunile să fie folosite în interesul aliaţilor. Diplomaţii străini nu voie să cifreze. Corespondenţa diplomaţilor, cu guvernele lor şi cu guvernul român, se vor face sub control. Acest lucru se face deja în România. Situaţia militară cere ca în spatele trupelor să fie ordine. Este şi interesul României care duce războiul. Acesta este sensul.

Dl.Vişoianu. Deci şi guvernului român.

Dl.Molotov. Da

Dl.Vişoianu. Vor fi greutăţi cu ţările neutre.

Dl.Molotov. In Italia nu s'au creiat greutăţi, unde există aceiaşi situaţie. Interesele aliaţilor vă sunt mai aproape decât cele ale neutrilor.

(Se continuă citirea articolelor).

Dl. Molotov. Fiind date cele spuse de D. Pop în ședința anterioară, credem posibil să modificăm art.19 după cum urmează:

. . . .

Dl. Molotov se interesează dacă redactarea este satisfăcătoare)

Dl. Pop . (Referindu-se la acțiunea trupelor sovietice alături de trupele românești). In text se spune "trupele sovietice iau parte" sau "trupele sovietice să ia parte" ?

Dl. Molotov. Fără îndoială "iau parte" . Se poate constata că s-a sfârșit examinarea textului și a anexei. Acum se pot prezenta textele definitive spre semnare.

Se acceptă ?

Dl. Pătrășcanu. Da.

PATRASCANU LUCRETIU

Dos.3283/1 f.402/933

O notă din 19 Nov.1933 arată că LUCRETIU PATRASCANU a semnat o broşură,care a fost expediată de Comitetul Central al P.C.R.-ului tuturor Regionalelor Comuniste,broşură intitulată "Noile manevre ale social-politiştilor în chestia Frontului Unic" în care parafrazînd conţinutul "Scrisori deschise către Bujor" demască politica de abdicări a social-democraţilor şi greşelile care fac imposibilă o colaborare cu ei.

Dos.20516 f.2/936

O notă din 5 Martie 1936 arată că LUCRETIU PATRASCANU a pledat în procesul Prof.Constantinescu-Iaşi,preşedintele Blocului Pentru Apărarea Libertăţilor Democratice,împreună cu avocaţii:Gr.Iunian,Ion Maurer şi alţii,proces ce s'a judecat la Consiliul de Război al Corp.III Armată Chişinău.

Dos.244 s.p.f.97/936

Un referat al Corpului Detectivilor din 31 Iulie 1936,arată că PATRASCANU LUCRETIU zis ANDREI MOLDOVEANU, membru în P.C.R. a fost condamnat la o lună închisoare corecţională pentru insulte aduse religiei dominante,prin scris revoluţionar,fiind dovedit autorul publicaţiunei intitulată "Jilava Roşie".

Deasemeni se mai arată că mai avea în curs de judecată un proces la Consiliul de Război Corp.2 Armată pentru agitaţiuni comuniste în legătură cu procesul Ceferiştilor dela Griviţa.

Dos.3401 f.181/936

Intr'o notă din 13.VII.1936 în urma unei informaţii provenită dela contabilul unui anume Kaufman arată că mai mulţi oameni politici primesc subvenţii lunare pe lângă MIHAIL STELESCU pentru "Cruciada Românismului",I.RADULESCU pentru "Porunca Vremii" şi LUCRETIU PATRASCANU.

Dos.3283/2 f.418/937

Un articol din 21 Dec.1937 din ziarul "Dimineaţa" cenzurat,arată că "Ieri a fost chemat şi reţinut la P.P.C. d-l avocat LUCRETIU PATRASCANU în legătură cu discursul ţinut Vineri seara la întrunirea din sala "Eintracht".

Ca informatori au fost deasemenea reţinuţi împreună cu LUCRETIU PATRASCANU muncitorii C.F.R.-işti,VASILE BAGU, I.TURCU,M.ABRAHAM,SONIA ABRAHAM şi alţii.

Eliberat noaptea, după o zi întreagă de deţinere, L.PATRASCANU a adresat Ministrului de Interne FRANASOVICI următoarea telegramă "Arestat abuziv în ziua de 20 Dec.1937, am fost grav lovit în localul Prefecturei Poliţiei de agentul COROPITA.Cer destituirea şi arestarea imediată a agentului bătăuş." Semnat: L.PATRASCANU,fost deputat,avocat.

Dos.3222 C f.181/5 /937

Intr'o dare de seamă asupra Situaţiei interne din Basarabia şi Bucovina pe luna Dec.1937 de activitatea şi propaganda comunistă,arată că LUCRETIU PATRASCANU,este membru în Comitetul Central al P.C.R. şi în Secţia Română a Internaţionalei Comuniste.Mai departe arată că elementele infiltrate în Partidul Naţional Ţărănist au primit ordin să imprime P.N.T.-ului programul de activitate al comuniştilor expus de LUCRETIU PATRASCANU.

Punctele programului prevăd:

./.

- Lupta pentru apărarea libertăţilor şi împotriva dictaturei. -Impotriva stării de asediu şi cenzurei, etc.

Dos.3693 f.45/937

O notă din 14 Dec.1937 arată că LUCREŢIU PATRASCANU împreună cu ATANASIE JOJA, ILIE PINTILIE, BARBU RADULESCU şi alţii, au participat la o consfătuire ce a avut loc la Cafeul "Elita" din str.Lipscani. La această consfătuire avocatul PATRASCANU a comunicat participanţilor că s'a primit ordinul instructiv din partea Cominternului pentru noua organizaţie "Uniunea Democratică" asupra căreia P.C.R.-ul şi-a făcut raportul său imediat după constituire. Deasemeni s'au făcut comunicări în legătură cu sarcinile ce le revin delegaţilor Uniunii Democratice şi în special de a populariza însemnătatea şi adevărata semnificaţie a pactului Codreanu-Maniu, despre care trebue spus, că este făcut numai pentru garantarea libertăţii alegerilor şi numai pentru împiedicarea actualului guvern să-şi desăvârşească acţiunea sa de fascizare a ţării.

Dos.03091 f.323/937 şi f.327

O notă din 1937 arată că LUCREŢIU PATRASCANU, avocat împreună cu N.VASILIU medic, ATANASIE JOJA, avocat şi alţii, fac parte dintr'un comitet de acţiune împotriva rasismului şi antisemitismului constituit în Bucureşti. Aceasta a fost una din organizaţii camuflată, urmarea imediată a nouii tactici de luptă adoptată de Partidul Comunist din România.

O notă tot din 1937 arată că PATRASCANU, ziarist la "Adevărul" şi "Dimineaţa", este cunoscut pentru legăturile pe care le-a avut cu Partidul Comunist. Împreună cu numiţii EUGEN JEBELEANU, HORIA ROMAN, şi TEODORESCU-BRANIŞTE, toţi dela aceleaşi ziare, căutau ca punctele de vedere ale Partidului să fie strecurate în articolele pe care aceştea le publică.

Dos.3129 f.23/937

O notă din 22 Sept.1937 arată că Pătrăşcanu împreună cu RADACEANU, FLUERAS, GHELERTER şi alţii au avut o consfătuire secretă la sediul P.S.D.-ului în ziua de 15 Sept.1937. Scopul adunării a fost formarea unui singur partid proletar afiliat Internaţionalei a III-a.

Dos.3296 f.2o/1938

O notă din 1o Ian.1938 arată că LUCREŢIU PATRASCANU PETRU GROZA, RADU OLTEANU, MATA şi LEANCA, duc tratative între ei prin intermediul unui oarecare SERBANESCU, pentru formarea Frontului Popular în jurul Partidului Naţional Ţărănesc Maniu sau Radical (Gr.Iunian).

Dos.26 g-ral vol.1 f.73153 bis./94o

O notă din 194o arată că LUCREŢIU PATRASCANU era administrator slt. în Divizia 6 Inf.Focşani şi potrivit deciziunii Nr.9157/94o a Min.de Interne urma a se face intervenţiile necesare pe lângă autorităţile militare respective, pentru a fi ridicat şi trimis direct în lagărul de internare Miercurea Ciucului, deoarece făcea parte dintr'un lot de 27 comunişti în frunte cu PETRE CONSTANTINESCU-IAŞI, BAGU VASILE şi alţii.

Dos.36o2/1 f.17o/938

O notă din 1938 arată că LUCREŢIU PATRASCANU, membru din conducerea P.C.R.-ului a avut o întrevedere cu avocatul ATANASIE JOJA căruia i-a trasat instrucţiuni în vederea participării sale la "Conferinţa universală împotriva bombardării oraşelor deschise şi acţiunea pentru pace", ce urma a se ţine la Geneva în zilele de 23-24 Iulie 1938.

./.

Dos.2671/2 f.337/22/939

O notă din 30 Sept.1939 arată că o delegaţie compusă din avocat LUCREŢIU PATRASCANU şi BAGU VASILE au făcut o vizită lui VIRGIL MADGEARU ,solicitîndu-i colaborarea la o acţiune pentru înlocuirea guvernului actual printr'un guvern care să ducă o politică de apropiere faţă de U.R.S.S.

Dos.21392 ind.ref.20.III.1941

Intr'un referat al C.D.-ului din 20 Martie 1941 LUCREŢIU PATRASCANU,este arătat că împreună cu:SCHIEH HENTZ, sudent de origină evreu,cetăţean german,CAHEU FRANCK,ziarist Luxemburghez,NEGREI IVAN,corespondentul Agenţiei "Havas" (amantul artistei Maria Tănase)şi alţii au fost colaboratorii numitului LOUIS ALETRINO,ziarist olandez suspectat de spionaj în favoarea Angliei,stabilit de mai mult timp în ţară şi activa contra Germaniei.

ALETRINO a fost arestat de către organele române la intervenţia poliţiei militare germane şi internat în lagărul delo Tg.Jiu,de unde a fost eliberat şi pus la dispoziţia S.S.I.-ului.

Datorită faptului că un anume FREDERICH STRUMPF a fost arestat de organele S.S.I-ului pentru activitate de spionaj contra Germaniei,acesta declară că LUCREŢIU PATRASCANU face parte dintre colaboratorii lui LOUIS ALETRINO.

Dos.26061 ind.ev./943

O notă din 1943 arată că PATRASCANU LAURENŢIU, originar din Bacău,în etate de 40 ani,a militat în mişcarea comunistă din anul 1920.A colaborat la ziarele "Socialismul" şi "Tineretul Socialist" şi a făcut parte din Comitetul Executiv provizoriu al Partidului Comunist şi din alte diferite comitete de conducere ale organizaţiei clandestine :Ajutorul Roşu Internaţional,Blocul Muncitoresc,etc.

In anul 1930 a plecat la Moscova pentru a prezenta Cominternului raportul asupra situaţiei din România, în vederea celui de al 5-lea congres al Internaţionalei Comuniste.

In Febr.1933 a fost arestat pentru faptul că a făcut instigaţii şi îndemnuri la grevă printre muncitorii din atelierele Griviţa-CFR.

In luna Iulie 1933 a luat contact la Viena (Austria) cu delegatul Cominternului primind instrucţiuni şi fonduri în legătură cu judecarea procesului comuniştilor implicaţi în Rebeliunea delo Atelierele Griviţa CFR.

La 1 August 1940 PATRASCANU a fost internat în lagăr.

Dos.18368 F.3 /943

Intr'un referat din 28.7.1943 LUCREŢIU PATRASCANU, este arătat că avea strânse legături cu ACHILE ARONOVICI, cunoscut că frusta fiscul,camufla vaste resurse materiale de care dispunea şi finanţa pe H.SAMUELEVICI pentru editarea cărţii intitulată "Spania 1937".

Dos.26 g-ral sub.B vol.15 f.31333/943.

O notă din 23 Iulie 1943 arată că LUCREŢIU PATRASCANU urma a fi scos de sub domiciliu obligatoriu din Tg.Jiu în urma unei decizii a M.A.I.

Dos.3270/12 f.112/943

O notă SSI din 6 Sept.1943 semnalează pe LUCREŢIU PATRASCANU că deşi era fruntaş comunist şi era cunoscut ca adversar al Partidului Social Democrat a participat totuşi la 3 Nov.1943 la incinerarea fostului fruntaş social-democrat ILIE MOSCOVICI la Crematoriul "Cenuşa".

./.

Deasemeni se mai semnalează că după ceremonia incinerării PATRASCANU a avut o convorbire separată cu Dr. GHELERTER şi cu TITEL PETRESCU, care participaseră la ceremonie.
Dos. 3227/13 f.80,36o/944

O notă din 8 Iulie 1944 arată că discutând despre situaţia generală internă, PATRASCANU a declarat "Partidul Comunist nu va face greşala de a lăsa să i se confisce iniţiativa de către grupările de centru. Partidul Comunist deşi membru al Blocului Democratic, acţionează şi pe cont propriu în rândurile muncitorilor având un succes în acest sens. Temele pe care le agită Partidul Comunist în momentul de faţă sunt următoarele: a) salariile, b) concedierile, c) încetarea lucrului, d) adăposturile ".

Dintr'o notă din 7 August 1944 este cunoscut că PATRASCANU împreună cu MIHAIL POPOVICI, fostul ministru sub ţărănişti şi CONSTANTINESCU-IASI s'au adunat în Capitală unde au discutat asupra formării unui partid politic cu denumirea de "Partidul de Uniune Naţională Patriotică". Acest partid era în legături cu operaţiunile depe teatrul de luptă, democrat de stânga şi gata oricând pentru a pune mâna pe putere la momentul oportun.
Dos. 32o2/K f.256/944

LUCREŢIU PATRASCANU împreună cu generalul sovietic BURENIN şi VASILIEVSCHI au avut o întrevedere în ziua de 14 Nov. 1944 cu caracter politic cu SUBACICI primul ministru al Jugoslaviei şi generalul VELEBIŢ ministrul de război al Jugoslaviei, care se aflau în Capitală sub nume false.
Dos. 8273/5 f.85/944

O notă din 4 Oct. 1944 arată că după unele ştiri primite dela Madrid, Serviciul de Informaţii din Budapesta a anunţat că situaţia "M.S. Regelui Mihai" se clatină iar puterea reală în ţară este în mâinile comunistului PATRASCANU şi a Comandamentului Sovietic. Mai departe se arată că PATRASCANU caută înlăturarea guvernului şi înlocuirea lui cu un guvern care să rupă legăturile cu "coroana" şi să pregătească bolşevizarea întregei ţări.
Dos. 1751/2 A 1 /944

Un decupaj al ziarului "Universul" din 2o Dec. 1944, arată că PATRASCANU în calitate de ministru a dat o decizie privitoare la regimul naturalizării.
Dos. 4468/9 A f.49o/944

O notă din 13 Nov. 1944 arată că în Capitala ţării a circulat zvonul, că între LUCREŢIU PATRASCANU şi U.R.S.S. a existat un pact secret prin care primul îşi ia angajamentul să dea 1.5oo.ooo oameni pentru refacerea distrugerilor de război din U.R.S.S. Acest număr raportat la populaţia ţării noastre, urmează a fi format din criminalii de război, legionari fascişti şi hitlerişti.

La 3.IV.1945 LUCREŢIU PATRASCANU a acordat un interview ziarului "Semnalul" prin care aducea desminţirea cea mai categorică privind zvonurile cu privire la intenţia guvernului a veni cu exproprierea propietăţilor urbane.
Dos. 8798/5 f.115/944

Intr'o notă din 1944 arată că LUCREŢIU PATRASCANU a avut în 1942 domiciliu forţat la Poiana Ţapului unde redactează o parte din materialul de propagandă comunistă. A avut legături cu Ghika fostul director general al Siguranţei.

La 26 Sept. 1943 a fost eliberat din lagăr.

./.

Dos.3089/75 f.211/944

O notă SSI sursa Agentura I din 9 Nov.1944 arată că LUCREȚIU PATRASCANU în funcția de conducător al Ministerului de Justiție este sabotat de anumite elemente care desfăşoară o vie activitate cu caracter legionar.Astfel legionarul macedonean IOTO din Direcția Judiciară ducea acțiune de instigații în rândurile funcționarilor.

Dos.3227/14 f.123/944

O notă informativă din 6 Sept.1944 arată că PATRASCANU în timp ce se afla la Moscova pentru încheerea armistițiului cercurile militare române au aflat că a avut o atitudine de înaltă înțelegere a intereselor României,dovedind că deşi face parte din Partidul Comunist-criticat ani îndelungați că nu ar fi patriot ci "vândut ruşilor"-a manifestat o atitudine conformă cu ființa țării.

Dos.3272/22 f.4o1/944

Intr'un decupaj al Ziarului "România Liberă" din 9 Dec.1944 arată că PATRASCANU a prezidat comisiunea ministerială pentru abolirea legilor rasiale.(antievreesti),comisie din care făceau parte GHEORGHE FOTINO,EMIL GHILEZAN, ALBERT SCREIBER şi alții.

Dos.3227/14 f.26/944 şi f.61,118

O notă din 18 Aug.1944 arată că LUCREȚIU PATRASCANU întors în Capitală după o absență de 2 luni a declarat unor intimi ai săi că unii generali români aflați în captivitate la sovietici au fost câştigați pentru cauza Națiunilor Unite.

O notă din 22 Aug.1944 arată că PATRASCANU a reluat contactul cu unii partizani arătând că este vorba de ocuparea unei părți din Moldova,inclusiv Iaşii,pentru a se putea constitui guvernul democrat al elementelor care se găseau la Moscova.Deasemeni se mai arată că nu este exclusă întoarcerea în foc a ofițerilor superiori prizonieri în U.R.S.S. şi câştigați de Moscova.

O notă din 5 Sept.1944 arată că se precizează de către unii apropiați ai lui TATARASCU şi afirmă că acesta aşteaptă înapoierea în Capitală a lui PATRASCANU pentru a discuta chestiunea unui acord electoral.TATARASCU fiind convins că acordul politic pe care l-a încheiat cu câteva luni în urmă cu Partidul Comunist, rămâne în vigoare.

Dos.3227/12 f.83,26o/944

Intr'o notă a SSI-ului din 18 Mai 1944 se arată că LUCREȚIU PATRASCANU a luat contact cu IULIU MANIU şi TITEL PETRESCU cu care a discutat eventualitatea constituirii unui front democratic lărgit sub deviza "Un comitet de salvare publică" aceasta ca o măsură de prevedere -propunere făcută de MANIU,deoarece îi era teamă de o acțiune a elementelor de stânga.

O notă din 3o Mai 1944 arată că LUCREȚIU PATRASCANU după încheerea acordului opoziției realizat în colaborarea Național Țărăniştilor şi Liberalilor a venit deosebit de activ ținând strâns contact cu IULIU MANIU şi în acelaş timp cu elementele sale.PATRASCANU a comunicat lui IULIU MANIU că a dat dispoziții pentru o acțiune comună a elementelor de care dispunea în Moldova şi Muntenia,dar că dispunea de posibilități mai reduse cu excepția regiunii Timişoara şi a Văii Jiului.

In aceste condiții - comuniştii - era posibil să fie reprezentanți în Ardeal prin elementele desemnate şi aduse din vechiul regat.

O notă din 1 Iulie 1944 semnalează că în legătură cu stabilirea componenței Comitetului Național,a planurilor minimale şi a tacticei de acțiune,LUCREȚIU PATRASCANU a luat contact pentru prima oară cu DINU BRATIANU,susținând

./.

că coaliția trebue să includă cât mai multe forțe, inclusiv grupul TĂTĂRASCU-RALEA, ceiace MANIU și DINU BRATIANU căuta să excludă.

O notă SSI din 8 Iunie 1944 arată că L.PATRASCANU și CONSTANTINESCU-IAȘI au fost sesizați de rezervele și nemulțumirile manifestate de către cercurile muncitorești de stânga față de tratativele pentru formarea Blocului Democratic. Astfel cercurile menționate le-au făcut cunoscut că prin situația politică creiată de apropierea frontului ar fi trebuit să fie mai pretențioși în tratativele duse impunând un program de acțiune și să stabilească precis un minimum de revendicări sociale și politice. La aceste obiecțiuni L.PATRASCANU a răspuns, că deși victoria militară sovietică este neîndoelnică, chiar pentru adversarii și chiar pentru cei de rea credință, totuși a fost obligată cu sacrificii imense de oameni, material, avuții și potențialul economic a URSS-ului fiind secătuit, împlinirea distrugerilor și refacerea internă a URSS-ului, nu se poate realiza decât prin două căi: a) alianța strânsă în viitor cu puterile anglo-americane care, cu marile lor posibilități de capital și utilaj industrial neatins de luptă, vor avea și interes din punct de vedere comercial, precum și obligații din punct de vedere politic să ajute la redresarea URSS-ului; B) intensificarea producției industriale a Europei care nu trebue să fie revoluționată cu mișcări insurecționale care ar da un câștig politic, dar ar arunca într'un haos de unde nu știu cum se va ieși.

Deaceia Europa trebue să fie liniștită și să lucreze din punct de vedere technic pentru vindecarea rănilor sovietice.

O notă din 9 Iunie 1944 arată că L.PATRASCANU împreună cu TITEL PETRESCU erau delegați care reprezentau în Blocul Grupărilor Democratice, Gruparea Comunistă, gruparea Social-Democrată, Frontul Plugarilor și celelalte organizații comuniste.

Acești delegați formau comitetul de conducere al Uniunii Democratice și se întruneau în fiecare zi luând o serie de măsuri privind organizarea pe județe.

O notă din 20 Iulie 1944 arată că în legătură cu discuțiile purtate pentru constituirea Blocului Democratic a existat un curent de nemulțumire printre socialiști, care polariza în jurul lui ION FLUERAS.

FLUERAS a făcut în cercul unui grup de socialiști și de specialiști în problemele muncitorești o serie de aprecieri defavorabile modului cum s'au purtat discuțiile pentru Blocul Democratic, criticând în primul rând faptul că MANIU a discutat cu PATRASCANU și TITEL PETRESCU.

Despre PATRASCANU, FLUERAS a susținut, că a dovedit în cariera sa politică neconsecvență - fiind înscris succesiv la liberali, național-țărăniști iar la social-democrați nici nu era luat în seamă.

Intr'o notă din 20 Iunie 1944 se arată că PETRE ZEVA a declarat unor prieteni personali că, cu câteva zile în urmă s'au întâlnit la locuința sa, TATARASCU, RALEA, CONSTANTINESCU IAȘI și PATRASCANU., unde au discutat în legătură cu poziția grupului TATARASCU și RALEA, față de Blocul Democratic din jurul lui MANIU.

Printre cele discutate PATRASCANU a arătat că îndată ce lucrările Comisiunei vor fi terminate, speră să se treacă la organizarea acțiunei pe teren și atunci TATARASCU în special, după cum i s'a promis de către comuniști va avea de jucat un rol important.

O notă din 27 Iunie 1944 semnalează că, cu prilejul unei întrevederi pe care PATRASCANU a avut-o cu MANIU i-a

./.

arătat acestuia că pentru gruparea politică din care face parte este extrem de dificil, dacă nu chiar imposibil să desemneze pentru acțiune de colaborare elemente pe care în acest mod să le expună măsurilor autorităților.

PATRASCANU și CONSTANTINESCU IASI s'au arătat gata să participe personal la orice acțiune politică, oricât de riscantă ar fi, deoarece înțelegeau să-și asume întreaga răspundere a acestei acțiuni a Blocului Democratic în numele organizației pe care o reprezentau.

O notă din 29 Iunie 1944 semnalează că în rândurile intimilor lui MANIU se căuta să se bagatelizeze pactul dintre PATRASCANU-RALEA și TATARASCU, spunându-se că PATRASCANU era întreținutul lui RALEA, iar acesta din urmă nu a făcut altceva decât să se semneze încă odată un act de fidelitate față de "șeful său" TATARASCU.

Cât privea discuțiile dintre MANIU și extrema stângă, conducerea Național-Țărănistă sesizându-se că unii membrii ai grupării au fost alarmați, li s'a atras atenția că cei cu care conducerea grupării a discutat sunt "comuniști salonarzi" și deci nu prezentau un pericol ca cel al militanților. Se preciza în cerc restrâns că în felul acesta MANIU s'a apropiat de comuniști, fără însă, a încheia ceva valabil cu cei periculoși.

Dos.3222/6 f.360/944

O notă din 5 Oct.1944 semnalează că în cercurile comuniste se vorbea că LUCRETIU PATRASCANU a fost dovedit că a făcut niște afaceri veroase, fapt ce nu încadra cu poziția sa.

Dos.3424/2 f.123/944

Ziarul "Fapta" din 22 Nov.1944 semnalează că ministrul L.PATRASCANU a dat o decizie prin care dizolvă toate consiliile barourilor din țară cu excepția a celor numite după 23 Aug.1944.

Tot prin aceiași decizie aceste consilii erau delegate a gira până la numirea noilor consilii.

Dos.3100 f.266/944

Un articol din ziarul "Ardealul" din 26 Dec.1944 relatează cuvântarea rostită de L.PATRASCANU la Academia de Inalte Studii Comerciale, în cadrul Adunării tuturor salariaților publici, unde a fost desbătută problema salariilor și a prețurilor.

La 10 Febr.1945 LUCRETIU PATRASCANU împreună cu TITEL PETRESCU, R.HILORD, GEORGE HILPERT și alții au luat parte la dejunul oferit de însărcinatul cu afaceri al Franței Rogers Garet.

Dos.18119 evid.

O notă informativă SSI sursa "Daxtau" arată că LUCRETIU PATRASCANU împreună cu IULIU MANIU, I.MIHALACHE, LUPU, BRATIANU, TITEL PETRESCU și GHEORGHE BRATIANU erau desemnați a face parte din Consiliul de Conducere al Federației Forțelor Democratice.

Dos.18109 f.1/944

O notă din 10 Nov.1944 arată că PATRASCANU ține în căsătorie pe o soră a tov.ANA PAUKER (după cum a reeșit din comunicările numitului MATEI VASILIU, membru al Partidului Liberal Tătărăscu și director la Creditul Carbonifer) făcută informatorului C.Craiu).

Dos.18459 ind./944

Un raport al P.P.C. Poliția Siguranței din 21 Aug. 1944 către M.A.I. Subsecretariatul de Stat al Poliției arată că LAURENTIU PATRASCANU, avocat, fost membru în C.C. al PCR-ului a fost unul dintre conducătorii de marcă ai rebeliunei dela CFR-Grivița.

./.

În raport se arată că ține în căsătorie pe evreica LIZI HERTZA SCHWAMEN și a fost internat în lagărul dela Caracal după 28 Iunie 1940, după care a avut domiciliul forțat la Poiana Țapului până la 28.XII.1943 când M.A.I. cu ordinul 215137/943 a dispus aducerea susnumitului în Capitală în vederea unui tratament medical. La sosirea în Capitală PATRASCANU și-a declarat domiciliul în str. Albă Nr. 2 la mama sa, însă el a mai locuit și la alte adrese decât cea indicată.

Dos. 3227/17 f. 10/945

O notă din 1945 arată că în cercurile politice se discută eventualitatea numirii lui LUCREȚIU PATRASCANU ca profesor universitar în corpul profesoral al Facultății de Drept din București la catedra de științe economice și politice, rămasă vacantă prin epurarea prof. BAZILESCU.

Cercurile Liberale privesc cu simpatie această numire, PATRASCANU bucurându-se de multă stimă în aceste cercuri în care este socotit factor ponderator.

La 11 Aprilie 1945 se arată că L. PATRASCANU a fost invitat de RADU XENOPOL la un dejun care a avut loc în locuința unei prietene comune - Peppy Leibovici avocată care locuia în acelaşi imobil cu PATRASCANU - la acest dejun au mai fost invitați și MITITA CONSTANTINESCU și SERBESCU. Dejunul a avut două scopuri determinative. Primul de a pune în contact pe Mitiță Constantinescu cu Pătrășcanu căruia avea să-i facă mai multe comunicări și al doilea de a discuta cu SERBESCU situația ziarului "Semnalul". Deasemeni se arată că dr. LUPU a primit din partea lui L. PATRASCANU răspunsul la întrebarea sa dacă este oportun să accepte preluarea șefiei P.N.T. și dacă pot fi începute imediat tratative cu Partidul Comunist pentru o colaborare la guvern.

La aceasta PATRASCANU a comunicat prin D. BOTEZ că lucrurile trebue lăsate deocamdată în studiul actual și că în ceeace privește colaborarea la guvern ea nu este oportună. In particular PATRASCANU a declarat lui BOTEZ că partidele Național-Țărănist și Liberal sunt destinate dispariției prin conducerea și linia de orientare ca și prin lipsa de sinceritate și înțelegere ce o au.

Deasemeni se mai arată că L. PATRASCANU a activat intens pentru eliberarea profesorului PANAITESCU, care era profesor de cultură balcanică, care și-ar fi luat angajamentul să înceapă o acțiune de slavizare a culturii românești și că aceasta ar fi "prețul eliberării sale".

Cu ocazia unei mese oferite de GEORGE FOTINO în str. Bis. Amzei, LUCREȚIU PATRASCANU a fost întrebat de acesta pentru ce motive a fost oprită publicarea interviewului Șefului Partidului Liberal relativ la situația din țară. La aceasta PATRASCANU a răspuns că măsura a fost luată pentru a se vorbi cât mai puțin de Partidul Liberal și de Dinu Brătianu.

Dos. 3227/15 f. 327/945

O notă din 24 Febr. 1945 arată că, cu prilejul crizei din 1945 PATRASCANU s'a dovedit a fi ponderat printre fruntașii de stânga declarând că trebue ușurată situația regelui prezentându-i o formulă de încredere, opinînd pentru reluarea formulei cu Dr. Lupu în fruntea guvernului, deși au fost indicații că vice-președintele Partidului Național Țărănesc a avut o poziție de rezervă.

Dos. 1795 A f. 196/945

Un buletin informativ din 25 Aug. 1945 arată că în cadrele P.S.D.-ului se remarcă cu mare optimism dându-se sigură știrea după care TITEL PETRESCU urma să fie chemat să conducă un nou guvern. Pe de altă parte tensiunea politică

./.

internă făcea ca P.S.D.-ul să câștige noi aderenți, unii ziariști afirmând chiar că atitudinea ponderatorie a lui PATRASCANU îl va determina să se afilieze P.S.D.-ului.
Dos.36o1/2 f.899/945

O notă din 3.III.1945 arată că PATRASCANU împreună cu TITEL PETRESCU ar fi promis sprijinul Dr.LUPU care afirma că în cazul unei încredințări a misiuni de formare a unui guvern de colaborare, dr.LUPU va lua inițiativa să pregătească o echipă Național Țărănistă pentru o reformă agrară imediată.
Dos.o2454/945 f.192

Un articol al ziarului "Universul" din 5 Febr.1945 arată că ministrul Justiției LUCREȚIU PATRASCANU a dat o decizie pentru înființarea în București a curții Speciale pentru urmărirea și pedepsirea criminalilor și profitorilor de război prin care însărcina pe DEMOSTENE PAULOPOL cu aducerea la îndeplinire.
Dos.2661/2 f.468/945

La 21.IV.1945 se arată că ministrul Justiției PATRASCANU a primit în audiență pe supusul belgian BENTE dela Legația Belgiei.
Dos.1o452 f.29/945

O notă din 1945 arată că LUCREȚIU PATRASCANU a ajutat pe ZAHARIA STANCU pe când acesta conducea ziarul "Azi" subvenționat de MIHAIL RALEA. Ziar care era pus la dispoziția Spaniei Republicane.
Dos.2o792/1 f.9/1 /945

O notă din 1o Nov.1945 arată că numiții ION BURCA și GEORGE SILVIU au afirmat că LUCREȚIU PATRASCANU împreună cu alți miniștri, cu ocazia te-deumului dela Patriarhie, au strigat "Trăiască Regele".
Dos.4468/8 A f.387/945

O notă "Informațiuni politice" din 1945 arată că în rândurile ofițerilor superiori și a intelectualilor din Tg.Jiu circulă zvonul că LUCREȚIU PATRASCANU a căzut în disgrația sovieticilor și a tov.ANA PAUKER pentru faptul că a refuzat să execute anumite ordine în legătură cu pedepsirea criminalilor de război. LUCREȚIU PATRASCANU a declarat că deși este și a fost comunist este și a rămas în primul rând român și nu poate ordona masacrele ordonate de aliații sovietici.
Dos.3272/25 f.52o/945

O notă din 4 Iunie 1945 arată că în cercurile evreești se discută că, aceștia nu se așteptau ca tocmai PATRASCANU să ceară comutarea pedepsei criminalilor de război.
Dos.17962/2 f.153/945

O notă din 6.VI.1945 arată că LUCREȚIU PATRASCANU ar fi anunțat în legătură cu respingerea recursului lotului de criminali de război că în cazul admiterii recursului, va veni cu o lege care reduce pensionarea magistraților dela Casație la 3o de ani de serviciu. Cu această ocazie DINU BRATIANU a declarat că magistrații care erau indicați să fie pensionați au respins recursul, și au votat pentru admitere numai magistrații tineri, deși avansați de PATRASCANU, dar care nu erau avizați de legea mai sus amintită.
Dos.3227/15 f.361/945

O notă "Informațiuni politice interne" din 1945, arată că ministrul justiției LUCREȚIU PATRASCANU, a declarat că niciun singur moment, intențiunea consiliului F.N.D. nu a fost de a da o lovitură de stat prin ocuparea ministerelor și instaurarea guvernului sub puterea comuniștilor,

arătând mai departe că manifestaţia din 24.II.1945 trebuia să aibă doar un caracter demonstrativ şi nu operativ.

In dimineaţa de 26.II.1945 LUCREŢIU PATRAŞCANU a desminţit cele afirmate în legătură cu F.N.D. unui grup de ziarişti străini.Insă la 26.II.1945 PATRAŞCANU a declarat că Generalul RADESCU trebue să demisioneze pentrucă altfel nu va fi linişte în ţară.

Dos.o1313 f.77/945

O notă din 18 Ian.1945 semnalează că L.PATRASCANU împreună cu CONSTANTIN BRATIANU,şi ministrul Suediei P. de REUTERSWARD cu soţia au fost invitaţi la dejunul dat de ministrul Spaniei M.Barzamallana la 16 Ianuarie 1945.

Dos.16195 f.24/945

O notă din 1945 arată că LUCREŢIU PATRASCANU împreună cu BARBU STIRBEI,episcopul SUCIU,C.VISOIANU,I.Gh.DOMOCOS şi alţii au fost aleşi preşedinţi de onoare ai Sindicatului Presei din Ardeal,arătând că aceştia au contribuit la salvarea şi desvoltarea vieţii transilvănene.

I.Gh.DOMOCOS a arătat că aduce Sindicatului o însemnată contribuţie materială punând la dispoziţie fonduri pentru editarea unui almanah pe care vrea să-l întocmească Sindicatul Presei din Ardeal.

Dos.3272/24 f.146/945

O notă din 18 Mai 1945,arată că în urma criticei aduse ministrului de Justiţie LUCREŢIU PATRASCANU de către cercurile evreeşti în legătură cu legea chiriilor,se afirmă că susnumitul şi-a luat angajamentul la o întrunire din sala „Tomis" asigurându-i pe evreei că vor reintra sigur în casele lor luate de C.N.R.

La 25 Mai 1945 se arată că ministrul Justiţiei L. PATRASCANU şi-a înaintat demisia pentru faptul că celor condamnaţi de Trib.Poporului li s'a dat drept la recurs nerespectându-se astfel legea .

La 21 Aug.1945 se arată că LUCREŢIU PATRASCANU împreună cu IULIU MANIU,T.PETRESCU şi DINU BRATIANU au fost chemaţi la„Palatul Regal" unde a avut loc o şedinţă în care regele a făcut un ultim şi drastic apel la unire.

Dos.o898/945

O notă arată că LUCREŢIU PATRASCANU a luat dejunul la 8.II.1945 la Legaţia Franceză împreună cu PETRE GROZEA, vice-preşedintele consiliului de Miniştrii.

Dos.6o64 f.492/945

O notă din 1945 arată că LUCREŢIU PATRASCANU a avut o convorbire telefonică în ziua de 19.I.1945 cu ANTON LANGES SEZEN ziarist,directorul revistei „Analele Turceşti" (identificat ca agent al S.I. Turc)LANGES în orientarea sa politică prezenta interesele britanice.

Dos.1773/6 f.172/945

Un decupaj din ziarul „Semnalul" din 4 Ian.1945 arată că LUCREŢIU PATRASCANU împreună cu GEORGE FOTINO şi GHITA POP au făcut parte din comisia Interministerială care a lucrat şi redactat proectul de lege pentru judecarea vinovaţilor şi criminalilor de război.

Dos.1888o P. f.26/945

O notă din 1945 arată că LUCREŢIU PATRASCANU a luat parte la o întrunire a F.N.D.-ului în care a atacat violent pe MANIU şi partidele istorice.

La 7.II.1945 PATRASCANU a luat parte împreună cu ceilalţi miniştri ai F.N.D.-ului la o consfătuire lărgită cu generalul RADESCU.

In ziua de 24.II.1945 LUCREŢIU PATRASCANU împreună cu L.RADACEANU,DONCEA au rămas neclintiţi în faţa gloanţelor asasine ale lui RADESCU ,în piaţa Palatului.

./.

Dos.1328/19 f.145/945

O notă din 4 Iulie 1945 a SSI-ului semnalează că LUCREȚIU PATRASCANU figurează printre persoanele care au primit corespondență venită cu avionul curier francez.

In ziua de 15 Oct.1945 șoferul lui PATRASCANU a venit la Legația Franceză aducând un plic pentru AUGUST GURIERE.

Dos.3146/15 B f.403/945

O notă din 25 Iunie 1945 sursa "Z" arată că printre ziariști se discuta cu uprindere chestiunea ieșirei avute de L.PATRASCANU la Cluj cu privire la amiciția româno-maghiară.

Nota arată că LUCREȚIU PATRASCANU ducându-se la o bancă, de lângă statuia lui Matei Corvin ca să trimită o sumă de bani la București, s'ar fi adresat casierului băncii pentru a face formalitățile cuvenite.

Casierul, care n'a știut românește s'a adresat unui funcționar să-i traducă despre ce este vorba, după care tălmaciul a explicat ce voia LUCREȚIU PATRASCANU la bancă. Intrigat de acest fapt, LUCREȚIU PATRASCANU a întrebat pe funcționar "cum se poate ca un funcționar la ghișeu și trăit în Ardeal la o bancă românească, să nu știe românește?". Tălmaciul a spus pe ungurește casierului ceiace a afirmat PATRASCANU. "Ungurului i-a sărit muștarul" și a răspuns în ungurește, că dacă ar mai sta în țară încă o sută de ani tot n'ar mai vorbi românește.

Față de cele relatate de casierul în cauză PATRASCANU s'a adresat primului gardian public pentru a-l aresta pe ungur pentru răspunsul lui șovinist.

Dos.01105 f.69/945

O notă din 1 Febr.1945 semnalează că LUCREȚIU PATRASCANU împreună cu soția sa, dr.PETRU GROZA, STEFAN VOITEC, TITEL PETRESCU și alții au luat parte la dejunul oferit în ziua de 29 Ian.1945 de ministrul Italiei RENATO BOVA SCOPA.

Dos.0783 f.148/945

O notă din 20 Ian.1945 arată că LUCREȚIU PATRASCANU este invitat la masă de consilierul ABRAMOFF dela Legația Bulgară, care însă nu s'a prezentat.

Dos.3089/P f.148/945

Un articol din ziarul "Victoria" din 24.I.1945 publică analiza și comentariile lui LUCREȚIU PATRASCANU în legătură cu rebeliunea din 21-23 Ian.1941.

"Sub trei dictaturi" LUCREȚIU PATRASCANU analizând cu documentarea și orientarea cei sunt proprii, scrie următoarele despre rebeliunea legionară din Ianuarie 1941:

"Aventură și nu revoluție, mascaradă și nu revoltă populară, demonstrație puerilă și nu afirmarea unei forțe politice - iată ce a fost în realitate ieșirea înarmată legionară, în stradă, în zilele lui Ianuarie 1941".

Dos.16467 f.23/946

O notă din 9 Sept.1946 arată că LUCREȚIU PATRASCANU a dispus să se avizeze favorabil eliberării unui pașaport pentru Bulgaria pentru numitul ROMULUS PRUMUSEANU, consilierul Inaltei Curții de Casație și Justiție, cu toate că D.G.P.-ul prin adresa M.St.M. Nr.543524/945 cerea Min.Af.Interne să refuze viza de ieșire din țară a lui PRUMUSEANU, pentru faptul că era iredentist și avea legături cu cercurile iredentiste din Bulgaria, iar prin plecarea lui putea să comită greșeli contra siguranței statului.

./.

185

Dos.o3o92/946

O notă specială din 8.8.1946 sursă "Dumitru" arată că L.PATRASCANU a dat mandat lui I.DAVID să întocmească tablourile de magistrați pentru alegeri. Criteriul va fi modul de votare.

Ori printre cei bine notați sunt cei mai mulți recrutați sub vechile regimuri. Numai o parte infimă din cei noi au fost bine notați.

S'a dat cuvânt de ordine ca să nu se facă deosebire de partie. Să fie numiți cât mai mulți dintre cei cu sentimente liberale și național țărăniste. I.DAVID puncteză deocamdată pe cei bine notați. Mențiuni: "S'a comunicat prin GAVRILAS. Se va urmări zilnic cercurile de legătură și întocmirea tablourilor. Rog a se da atenția cuvenită importanței acestei probleme

Dos.1o73/5 f.253/946

O notă arată că în ziua de 24 Mai 1946 LUCRETIU PATRASCANU, ministrul Justiției a luat parte împreună cu mai mulți miniștrii la o recepție la Legația Turcă.

Dos.1o71 f.157/946

Se arată că Ministrul PATRASCANU a dat o recepție în ziua de 1 Iulie 1946 la Clubul Miliardarilor.

Dos.1328/2o /946

O notă din 1o Iulie 1946 arată că din informații Ministrul L.PATRASCANU a luat parte la un dejun în ziua de 7 Iulie 1946 la Posada, fiind invitatul ministrului Jean Paul Boncour.

Dos.o2464 f.468/945

O notă din 4.II.1945 arată că din cercurile social democrate s'a aflat că LUCRETIU PATRASCANU participă ca membru de drept în Comitetul Central al F.N.D.-ului pe baza calității sale de ministru și nu ca membru al C.C. al PCR-ului, din care să bănuește că nu face parte, dat fiind excluderea lui în două rânduri din Partidul Comunist.

Dos.17962/1 f.98/945

O notă SSI din 1945 arată că PATRASCANU ar fi de bună credință însă s'a înconjurat de oameni care-l împing la greșeli, cum ar fi, PULOPOL, care se pare că a scris chiar și unele articole legionare. Deasemeni este arătat defavorabil faptul că mama lui PATRASCANU a venit în cabinetul lui RUPENIAN EMANOIL, director de cabinet al susnumitului, și neținând cont de persoanele care erau acolo a făcut intervenții pentru un cetățean (primar al unei comune).

Dos.19571/1 f.36o/946

La 19.III.1946 LUCRETIU PATRASCANU este arătat că a luat parte la o recepție dată de Misiunea Americană din România.

Dos.o3o93/1 f.3o2/946

O notă din 1946 arată că PATRASCANU LUCRETIU a luat parte la o întrunire în Județul Buzău a B.P.D.-ului în vederea alegerilor.

Dos.3327/1o f.31/944

O notă din 7 Ian.1944 intitulată "Din cercurile politice" care printre altele arată că LUCRETIU PATRASCANU, unul din foștii militanți importanți ai mișcării de extremă stângă care însă moment care o activitate politică redusă, fiind într'un grup de prieteni personali, care au solicitat să-și exprime părerile asupra actualei conjucturi, a declarat printre altele - următoarele:

"Există anumite indicii cari arată că în țara românească starea generală de spirit prezintă posibilitatea unor schimbări.

-/.

"Manifestări oficiale pot fi interpretate ca justificând războiului din Răsărit să ca prezentându-l drept o fatalitate împotriva căreia nu s'a avut cum lupta:deasemeni se arată atitudinea umană a armatei române în perioada când ocupa teritorii din Uniunea Sovietică.

"Constat că nu se mai vorbeşte de războiul victorios, nu se mai face aluzie la îndepărtata democraţie care trebue să înţeleagă poziţia noastră,ci se explică pentru alţii,că atitudinea României n'a fost decât singura posibilă.

"Înafară de acestea notez că democraţii noştri mai reali sau mai superficiali,mai serioşi sau mai neserioşi,din toate grupările şi de toate nuanţele,se interesează de reprezentanţii stângii româneşti,de poziţia exactă a acestora,de atitudinea viitoare şi de părerea pe care aceşti reprezentanţi o aux în legătură cu viitorul ţării româneşti.

"Nu ni se mai cere să formăm o stângă democrată,nu ni se mai solicită colaborarea inegală,ci se interesează dacă existenţa lor politică va fi posibilă în viitor,ca şi cum noi am putea să ştim cu siguranţă ce aspect va avea Europa de mâine şi implicit şi România.

"Totuş cele de mai sus însă indică o psihologie extrem de interesantă,

"Există însă în oraşe şi îndeosebi în Capitală, mai mult decât oricând,o atmosferă extrem de neliniştită;la ţară,este o linişte pe care oraşul nu o are şi o teamă care nu se manifestă în niciun fel.

"Marii comercianţi nu mai au din nou curajul tranzacţiilor,posesorii de capitaluri nu ştiu ce soluţie să adopte iar înalta burghezie nu-şi mai simte siguranţa.

"Sunt cazuri când cei care au avut o atitudine publică de dreapta,sau de adversari ai democraţiei reale, încearcă să-şi găsească şi să mărturisească o justificare şi o soluţie de acomodare.

"Toate cele de mai sus sunt valabile în măsura în care denotă o psihologie şix în măsura în care războiul va avea o anumotă turnură.

"Noi credem că Europa nu-şi va putea găsi un echilibru real prin împărţirea în statulete a Germaniei actuale;noi nu vrem prăbuşirea Reichului şi nici dispariţia germanilor ca popor organizat.

"Din acest punct de vedere ne deosebim de anglo-americani,cari vor şi prăbuşirea Reichului hitlerist -deiace dorim dealtfel şi noi dar şi distrugerea unităţii Germaniei, pentruca în coastele Angliei să nu mai existe un popor care să o ameninţe.

"De posibilitatea de a învinge teza noastră sau teza anglo-americană depinde viitorul Europei şi aşezarea exactă din punct de vedere politic şi economic,a continentului nostru şi implicit şi a ţării româneşti."

Dos.Div.9 f.25

O notă din 14 Nov.1946 semnalează că PATRASCANU împreună cu soţia sa au fost invitaţi la dejun la Legaţia Franţei de Jean Paul Boncour.

O notă din 1 Oct.1946 semnată "H.B.94" arată următoarele:FRANCK SHEEA ataşat de presă pe lângă Misiunea Americană a afirmat într'un cerc de intimi că potrivit unor informaţii ce i-au parvenit din Capitala Elveţiei, LUCREŢIU PATRASCANU ministrul Justiţiei s'ar afla în momentul de faţă (Oct.1946) la Berna.

Deasemeni se afirmă că ar fi luat contact ca şi la Paris,de altfel cu diverşi conducători din străinătate, ai opoziţiei române.

./.

In continuare atașatul FRANCK a afirmat «LUCREȚIU PATRAȘCANU ar urma să plece la Londra de unde nu se va mai întoarce la București deoarece și-a creiat o situație foarte dificilă față de delegația sovietică la Paris.» Cauza trebue căutată în memoriul pe care în numele delegației române - și la cererea Comisiunei pentru Balcani- l-a depus în legătură cu despăgubirile plătite până acum de către România Uniunii Sovietice.

Cum acest memoriu indica suma de un miliard dolari plătită până în 1946, Uniunei Sovietice sub diverse forme, delegația Sovietică a cerut retragerea acestui memoriu ceiace s'a și întâmplat, astfel că comisiunea pentru Balcani a rămas fără informațiile cerute Delegației Române. Acest incident a indispus delegația Sovietică, iar LUCREȚIU PATRAȘCANU și-ar fi creiat o situație intenabilă » (?)

«Indiferent în ce măsură aceste informații corespund realității - a spus FRANCK SHEEA - un fapt sigur este că până acum LUCREȚIU PATRAȘCANU nu se află printre candidații B.P.D.-ului, la alegeri iar Dl. TEOHARI GEORGESCU ca interimar la Justiție ia hotărâri potrivite spiritului în care conducea LUCREȚIU PATRAȘCANU acest departament».

O notă din 20 Sept. 1946 arată că LUCREȚIU PATRAȘCANU în calitatea sa de reprezentant în comisia Economică pentru România, ar fi depus un memoriu din care reese că România a plătit U.R.S.S. în contul convenției de armistițiu un miliard de dolari și că din această cauză anglo-americanii cer poporului român, despăgubiri integrale pentru faptul că s'a plătit Uniunii Sovietice mai mult decât ar fi trebuit. Deasemeni se mai arată că dat fiind faptul că delegația Română n'a ridicat problema Basarabiei și Bucovinei, studenții români stabiliți la Paris au făcut delegației române o manifestație ostilă și că ar fi fost o încercare fiind împușcat din greșală LUCREȚIU PATRAȘCANU, cel vizat însă fiind TATARASCU.

Dos. 12398 f. 78/947

O notă din 1 Aprilie 1947 arată că în luna August 1945 LUCREȚIU PATRAȘCANU ar fi primit o vizită a numitului P. PANAITESCU pus în libertate din închisoare. Deasemeni PANAITESCU a mai luat legătură cu CONSTANTINESCU IASI, TEOHARI GEORGESCU și alții.

Numitul PANAITESCU împreună cu avocatul ONU a luat legătura cu Gh. PREOTEASA și cu comitetul legionar de refacere.

Dos. 6981 f. 90/946

Un articol din ziarul «Universul» din 8 Iunie 1946 arată că LUCREȚIU PATRAȘCANU împreună cu GHEORGHE TATARASCU, TEOHARI GEORGESCU, OCTAV ULEA și alții au luat parte la recepția dată de DANE M. DACOVICI, Ambasadorul R.F.R. Jugoslave la București și IVAN COVANOVICI, consilier de ambasadă în ziua de 7 Iulie 1946 în saloanele Legației Jugoslave.

Dos. 4815 sp. vol. 1 f. 190/947

O notă din 30. XI. 1947 arată că LUCREȚIU PATRAȘCANU, face parte ca membru în Comitetul de conducere al Asociației «Prietenii Națiunilor Unite».

Dos. 5478 sp. vol. 14 f. 39/947

O notă a D.G.P.-ului din 19 Sept. 1947 arată că PATRAȘCANU a făcut parte din Comitetul de conducere al Asoc. Internaționale a Juriștilor Democrați cu sediul provizoriu în str. Toamnei Nr. 119 A.

Dos. 14585/47

O notă din 28. I. 1947 arată că LUCREȚIU PATRAȘCANU împreună cu GHEORGHE TATARASCU, PETRU GROZA și alții au luat parte la o recepție dată de Ministrul Italiei la București, Pietro Gerbore.

./.

Dos.o3o84/6 f.82/947

O notă SSI din 18 Aprilie 1942 arată că LUCREȚIU PATRASCANU a dat o recomandație numitului BADEA C.GHEORGHE, care a fost numit consilier în cadrul Comisiei Aliate de Control, încredințându-i unul din cele mai importante posturi de conducere.

Pe timp cât a fost în lagăr LUCREȚIU PATRASCANU, - arată nota mai departe - BADEA C.GHEORGHE i-a adus importante servicii acestuia.

Dos.o31oo f.92/948 și f.115

O notă din 1948 arată că LUCREȚIU PATRASCANU a fost președintele Institutului de Conjuctură, unde cenzor era MIHAIL PIZANTI, cunoscut ca corespondent al revistelor străine „Petroleum Press Service " din Londra, „World Petroleum din New-Xorck, Londra și Los Angelos.

Un decupaj al ziarului „Universul" din 26.7.1948 arată comentariile lui PATRASCANU în legătură cu bilanțul făcut cu toate realizările guvernului după 4 luni de guvernare.

Dos.33/1 f.14655 /948

Un referat din 7 Iunie 1948 arată că din informații PATRASCANU l-a numit pe MOCANU, VOITINOVICI și altul ca acuzator publici, toți originari din Bacău, formând prin aceasta o clică bine cunoscută în Ministerul Justiției.

După formarea acestei clici a dat spre rejudecare un lot de criminali de război în frunte cu colonelul MIRCEA (nepotul lui PATRASCANU), generalul MELCULESCU TEODOR, g-ral ILIESCU T.MIHAIL, col.POPOVICI IULIAN, toți favorizați ai lui PATRASCANU și care în urma intervenției sale, acest lot de criminali a fost achitat.

Dos.3/6 vol.2 f.22/95o

O sinteză informativă din 19 Aprilie 195o privind aparatul de justiție arată că PATRASCANU fost în calitate de Ministru de Justiție a fost un înverșunat apărător al burgheziei exploatatoare până în 1948 când a fost destituit.

Dos.2338o ind./951

Intr'un raport al D.S.C.-ului către DGSP din 2o Aug.1951 se arată că din informații rezultă că un anume BOBOSIAN ARTIN a făcut cunoștiință lui PATRASCANU cu o rudă a sa anume TOROSIAN ARAND, care în timpul acela era secretar sau consilier al Legației Române la Paris și care făcea trafic de devize și valută prin intermediul unui căpitan de pe vasul „Transilvania" care fiind descoperit s'a sinucis.

Bogosian

- - -

51

Orele 21,25 1.III1948

Un domn = Ce mai faci ?
O doamnă = Bine dragă
Domnul = Spune-mi te rog, Harry ce face ?
Doamna = Se simte mai bine, l-a văzut Valentina și i-a dat niște pilule cari sper ca să-i facă bine, o să trebuiască ca să mai stea în pat dar nu prea mult deoarece nici în pat nu are răbdare să stea și așa că îi face mai rău.
Domnul = Bine dragă, asta am vrut să știu.-

- - - -

Orele 9,55 2.III.948

Victorița = Sărut mâna duduie Ileana, eri nu v'am dat telefon deoarece a venit mama doamnei și a stat de vorbă cu dl. ministru până seara la orele 2o.
Duduia = Si nu mai spune, dar ce o fi pățit doamna bătrână deoarece știu că înainte nu obișnuia să vină pela dlui.
Victorița = Stiu eu ce o fi și asta !
Ileana = Domnul ce face toată ziua ?
Victorița = Stă acasă, nu se duce nicăeri, doar din când în când se mai duce pela Academie.
Ileana = Mașina o mai are ?
Victorița = Da.
Ileana = Bine dragă Victorița, îți mulțumesc că m'ai chemat la telefon

- - - -

Orele 1o,15

Un domn = Cu dl.director Ceslauschi
Un domn = Nu este aici.

- - - -

Orele 12,25

Victorița = Dnă Popovici, sunteți bună să-mi spune dacă a venit ?
Dna.Popovici = Nu a venit încă dar cred că da că dai un telefon pela orele 13 - 13,3o o să-l găsești.
Victorița = Bine, atunci o să încerc.-

- - - -

Orele 9,25 3.III.1948

Bodea = Dle.ministru, eu am venit Sâmbătă dela Nehoi unde am stat trei săptămâni și aș vrea să vă raportez situația de acolo
Pătrășcanu = Dle.Badea, eu am predat lui Bunaciu absolut toată situația așa că dute te rog la dlui. și raportează-i.
Badea = Eu știam acest lucru dar vroiam ca înainte să vă raportez

./.

dvs. şi pe urmă dlui. Bunaciu

Pătrăşcanu = Nu, nu este nevoe, pe mine nu mă mai interesează

Badea = Bine dle.Ministru

Pătrăşcanu = Spune-mi, cum mai merg lucrurile pe acolo ?

Badea = Tot prost.

Pătrăşcanu = Bine dle.Badea, atunci fă aşa cum ţi-am spus.-

- - - -

Orele 9,35

Dna.Elena Pătrăşcanu = Tov.Radovan, eşti bună ca să-mi baţi nişte delegaţiile la maşină ?

Tov.Radovan = Da, cu plăcere

Dna.Pătrăşcanu = Scrie te rog.: tov. . . . este împuternicit din partea secţiei pentru copii şi tineret al U.S.A.Jului să solicite concursul Asociaţiei Româno . . . pentru un schimb de materiale (literatură, teatru, şi desen) pentru copii între cele două ţări -

Tovsră

Tov.Radovan = Bine, o să le fac .

Dna.Pătrăşcanu = Spune-mi te rog unde pot să-l găsesc pe tov. BUSLASU ?

Tov.Radovan = =l găsiţi la numărul celălalt.

Dna.Pătrăşcanu = După ce faci delegaţiile îmi dai un telefon la teatru după amiază la 3.25.15.-

- - - -

Orele 13,35

O dudue = Bonjour, spune-mi dragă, eşti dispus ca să facem chestia aceea ?

Pătrăşcanu = Nu pot dragă deoarece sunt încă ocupat.

Armand = Bine, atunci aştept un telefon dela tine.-

- - - -

Orele 8,15 4 Martie 1948

Săndulescu = Aş putea vorbi cu dl.prof?Mixixxxx

Victoriţa - Telefonaţi peste cinci minute.-

- - - -

Orele 8,35

Săndulescu = Bună dimineaţa, am auzit că am fost căutat de dvs.

Pătrăşcanu = Am avut nevoe de o informaţie dela Preşidenţie şi acum am căpătat-o, dacă voiu mai avea nevoe de ceva în completare o să-ţi dau un telefon după amiază pela orele 17.-

Săndulescu = Bine dle.profesor.-

- - - -

./.

Orele 9,1o

Dma.Pătrăşcanu = Dnă.Sadoveanu, dvs. aţi lăsat vorbă la mine la atelier că astăzi la orele 16 are loc şedinţa organizaţiei "Aecad" eu te rog pe dta. să comunici dlui.ministru că atât eu cât şi dl.Max şi Breslaşu nu vom putea lua parte deoarece avem altă şedinţă la aceeaş oră, totodată rog pe dl.ministru ca întotdeauna să ne anunţe cel puţin cu 24 ore înainte

Dna.Sadoveanu = Bine dle.Pătrăşcanu

- - -

11 Martie 1948

POSTUL 22 (X)

= = = = = = = = = = = =

Orele 9,03 (cere 4.44.32)

X = Dl.Măcărescu ?

Un domn = Nu, este plecat în oraş. Reveniţi pela orele 1o.

- - - -

Orele 9,05

X ' România Liberă ? Cu dra. . . (nu am înţeles numele)

Domnul = Nu este aici. Pela orele 1o o puteţi găsi.

X = Am să-i dau o scrisoare. Ce adresă aveţi aici ?

Domnul = Sărindar et.II

X = Bine.-

- - - - -

Orele 9,15

Odoamnă = Bună dimineaţa. Ai venit târziu aseară ?

X = Da, pela orele 21

Doamna = Eu te-am aşteptat destul dar azi pela orele 17 eşti ocupat ?

X = Nu sunt.

Doamna = Bine, o să trec pe acolo.

- - - -

Orele 9,22

X = Ce număr are Ana la Minister ? 7.22.56 ?

Anka = Da.

- - - -

Orele 9,23 (cere 7.o7.96)

X = Casa dnei-Ana Pauker ? Ana mai este acasă ?

Un domn = Da, este sus.

X = Te rog notează numărul meu de telefon 2.71.37 să mă cheme când coboară.

- - - -

Orele 1o,o3

X = Tov.Ana a coborât ?

Domnul = Da, i-am dat numărul dvs.

X = Si ce a spus ?

Domnul = Că telefonează.-

- - - -

./.

Orele 10,10 (cere 1.07.90)

X = Vă rog dați-mi pe tov.Păsculescu
O dudue = Ce ați făcut, ați scos cartea de alegător ?
X = Nu, mâine, Duminică o scot
Duduia = Să o scoateți că o să vă prindă bine. Vă țin de
vorbă că tov.Păsculescu este ocupat.
Tov.Păsculescu = Alo!
X = Ana vine la Minister ?
Păsculescu = La 10m30 are consiliu. Eu zic să o chemați acasă
X = Am telefonat acasă și mi se pare că a plecat, am lăsat
numărul meu și mă va cheme. Te rog mult să-i spui
că după amiază între orele 17-19 îi dau un telefon la
Minister de acasă.

- - - -

Orele 13,35 (cere 6.00.80)

X = Internele ? dă-mi te rog cabinetul
X = Teo s'a întors ?
Un domn = Reveniți că este prin Minister.
X = Când vine să-mi dea un telefon la 2.71.37

- - - -

Orele 22,10

X = Dă-mi cabinetul dlui.ministru . Alo! Dă-mi pe dl.ministru
Domnul = Dl.ministru este plecat, reveniți dvs.

- - - -

Orele 22,15

X = Partidul? Dă-mi te rog 22.
Duduia = Acum este o ședință, vorbește tov.Teohari.-

- - - -

Brigada Specială   19 Decembrie 1946

R A P O R T U L

Postului dela Ministerul JUSTITIEI

Domnul Ministru Pătrăscanu si Doamna au luat dejunul în ziua de 18 Decembrie ac.la A.S.R Principesa ELISABETA,la castelul Mogosoaia.

In cursul zilei de azi 19 Decembrie ac, dl.ministru L.Pătrăscanu a primit în audiente pe domnii :

Profesor Stoilov,V.Cogalniceanu si Catargi.

xxxx

Brigada Specială 21 Decembrie 1946

RAPORTUL

Postului dela Ministerul de Justitie

In ziua de 2o Decembrie 1946,domnul ministru Lucretiu Pătrăscanu a primit la locuinta Ssale pe domnul ministru GHELMEGEANU,cu care a discutat foarte străns dela orele 17 la 18.

-La orele 2o,Dasu s,a d plasat la locuinta dlui RUPENIAN EMANOIL,director de cabinet la ministerul Justitiei.

XXXX

Brigada Specială

4 Ianuarie 1947

273

R A P O R T U L

Postului d la Ministerul JUSTITIEI.

Cu ocazia sarbatorilor Craciunului,dl. ministru LUCRETIU PATRASCANU s,a deplasat la Paltinis ,in regiunea Sibiului

Aici a luat contact cu oficialitatile locale si cu Mitropolitul BALAN.

Cu acest prilej,prefectul judetului a arătat d-lui ministru greaua situatie pe care o are din pricina sasilor,care nu înteleg să se supună legilor tării si care asteaptă mereu căderea actualului regim.

In ziua de 29 Dec.1946,dl.ministru Pătrascanu a reprodus dlui prefect al Sibiului si d-lui Deputat CIEJA I.o discutie pe care a avut-o cu mitropolitul BALAN,discutie din care organul nostru informativ a retinut :

-"Domnule ministru.L,a mine au fost în trecut mai multi ministrii ca Octăvian Goga,Armand Călinescu,Dinu Brătianu etc.,dar tuturora le-am spus si acum la fel si Dvs.vă spun că eu nu fac politică si nici nu mă înscriu în vre-un partid politic."

La acestea dl.ministru Lucretiu Pătrăscanu a răspuns :

-"Eu nu vă îndemn să faceti politică,însă atunci când a plecat Mota si Marin în Spania,le-ati dat sfaturi si alte chestiuni politice ".

+

In chestiunea sasilor dl.deputat CIEJA a informat pe dl.ministru că sasii continuă să facă opozitie Guvernului.Deasemeni ei,nu stiu care le este situatia proprietatilor si asteaptă ca guvernul să le lămurească situatia bunurilor fost a le ...

xxxx

Brigada Specială   8 Ianuarie 1947

R A P O R T U L

Postului dela ministerul JUSTITIEI.

In ziua de 8 Ianuarie 1947 ,la orele 12,dl. ministru Lucretiu Pătrăscanu a primit pe dl.BOTDNY,director general la Societatea Petroliferă Unirea ,care a venit însotit de dl.HELLER (secretarul generâl al Misiunei Engleze din România.

Audienta a durat până la orele 13,3o,

-La orele 14 a primit pe dl.KOGALNICEANU,

-iar la orele 14,3o a primit pe domnul MIHAILEANU. consul general,venit dela Ambasada României din Paris, care a adus d-lui ministru Pătrăscanu,două plicuri mari format 3o/2o si care contineau corespondentă "strict confidentială".-

XXXX

Brigada Specială

8 Ianuarie 1947

277

RAPORTUL

Postului dela ministerul JUSTIŢIEI

In ziua de 4 Ianuarie 1947, domnul ministru Lucretiu Pătrăscanu a primit în audientă pe dnii MAYCMBLUM, secretar diplomatic al Misiunei Americane în România.

-La orele 13, pe dl. ROSETTY, rectorul Facultătii de Drept, iar la orele 14, pe dl. SNAP, Consilier la Presedintia Consiliului de Ministrii.

In ziua de 6 Ianuarie 1947, domnul ministru L. Pătrăscanu a primit la locuinta d-sale pe dl. Av. TRESTIANU, iar la orele 10,30 pe dl. Profesor Dr. LUPU.-

xxxxx

Brigada Specială

15 Ianuarie 1947

278

RAPORTUL

Postului dela ministerul JUSTITIEI .-

In ziua de 15 Ianuarie 1947, domnul ministru LUCRETIU PATRASCANU a primit la minister în audientă pe domnul BETEA, consilier la Institutul Central de Statistică, pe dl. DOBRICEANU venit cu o scrisoare din partea dlui ministru Mihai LASCAR.

La orele 13, dsa a primit pe dl. maresal al Palatului NEGEL.

XXXX

Brigada Specială 15 Ianuarie 1947

279

RAPORTUL

Postului dela ministerul JUSTITIEI .

In ziua de 14 Ianuarie 1947, domnul ministru LUCRETIU PATRASCANU a primit la orele 9 la locuinta D-sale pe dl. VOLUNTARU I.

-La orele 10,15 a mers în str. Orlando unde a avut consfătuire cu dna ANA PAUKER si dl. VASILICHI.

-La orele 11, domnul ministru a fost primit în audientă de M.S. Regele.

-La orele 12,45 a vizitat la domiciliu pe dl. consilier ANGELESCU.

La orele 13 a primit în audientă pe dl. JOJA, secretarul particular al dlui ministru Gh. Gheorghiu Dej si apoi pe doamna LIVEZEANU.-

xxxx

Brigada Specială

15 Ianuarie 1947

280

R A P O R T U L

Postului dela ministerul JUSTITIEI.

In ziua de 13 Ianuarie 1947, domnul ministru LUCRETIU PATRASCANU a primit în audientă la locuinta d sale pe domnii :BETTA ,av.MARCOVICI,BELLU ZILBER

iar la minister a primit pe :
Dl.STOICAN VASILE,
Dna CARCEA
General DOMBROWSKY
SEVASTOS, ziarist
MONTAUREANU dela libraria Socec
Procurer JEAN NICOLAU
Deputat NITULESCU
Dl.EDUARD MIRTO
Dl.ION DAVID

In drum spre casa, domnul ministru Patrascanu a luat în masină pe dna CONSTANTY.

xxxx

In ziua de 9, domnul ministru Pătrăscanu a petrecut noaptea în locuinta dnei IRMA CONSTANTY din str. Dionisie Lupu nr.12 etajul 6, unde se afla si dl.Hary Brauner.-

Brigada Specială 16 Ianuarie 1947

281

R A P O R T U L

Postului dela ministerul JUSTITIEI.

In ziua de 14 Ianuarie 1947, după amiaza, domnul ministru LUCRETIU PATRASCANU a primit la domiciliul dsale pe dna LENA CONSTANTI si Dl. HARY BRAUNER

In ziua de X15 Ianuarie 1947, dl. ministru a primit la minister pe următorii domni :

- -Consilier PULOPOL
- -Prim Presedinte STERE
- -JOJA
- -OANCERUC din jud. Arad
- -Deputat MANOILESCU

- după amiază :

Dl. JOJA
RAIESCU
STOICAN.

xxxx

Brigada Specială

19 Ianuarie 1947.

RAPORTUL

Postului dela ministerul JUSTITIEI .-

In ziua de 16 Ianuarie dl.ministru PATRASCANU a primit pe o doamnă din partea dlui ministru LASCAR, pe dl.maresal NEGEL, si pe domnii : RALESCU, PROCUROR GRIGORESCU, OLMEANU, Prof. STUPIRI, GHICA,

La orele 1,3o, dl.ministru Pătrăscanu a lucrat cu dl.ministru VOITEC.

După amiaza a primit la domiciliu pe :Dl.ZETA Dna ELENA POPESCU, dl.BELLU ZILBER[redacted]

-La orele 18 a vizitat pe dna ELENA CONSTANTY în str.Dionisie Lupu.

17 Ianuarie 1947

Dl.ministru Pătrăscanu a primit pe la minister pe consilier PREUTESCU, Procuror GRIGORESCU, Dl.CARACEA

x

18 Ianuarie 1947

In aceasta zi domnul ministru a primit în audiență pe dna SERBANESCU si încă o doamnă care au bruscat pe șef-l de cabinet, si vorbindu-i foarte urât.

La locuință a primit pe dna LENA CONSTANTY si dl. HARY BRAUNER si dl. RALESCU

La minister a primit pe dl. BERNACHI, Dna STHAL, dl. STOICAN si PERCIUN..

x

In ziua de 19 Ianuarie 1947, dna LENA CONSTANTY, care este foarte apropiată familiei dlui ministru, pără seste țară cu destinația Constantinopole.

Pentru facilitarea plecarei, dl.ministru a intervenit pentru pașaport.-

xxxxx

Brigada Specială 1 Februarie 1947

R A P O R T U L

Postului dela ministerul JUSTITIEI.

In ziua de 31 Ianuarie 1947, domnul ministru LUCRETIU PATRASCANU a primit la locuinta d-sale pe dl. BETEA referent la Institutul Central Statistic.

-La orele 11 a primit tot la locuință pe dl. XENOPOL dela Inalta Curte de Apel.

In cursul zilei dl. ministru Pătrășcanu a mai avut întrevederi cu domnii: miniștrii TEOHARI GEORGESCU, MIRON CONSTANTINESCU și VASILE LUCA.-

xxx

Brigada Specială   1 Februarie 1947

RAPORTUL

Postului dela ministerul JUSTITIEI.-

In ziua de 29 Ianuarie 1947, dl.ministru PATRASCANU a primit următoarele persoane :

-la orele 12,3o pe dl.subsecretar de stat MIRON NICOLESCU,

-la orele 13,oo pe dl.OCOMEL CIRES,

-la orele 14 pe dl.deputat MATA.

-la orele 14,3o pe dl.BETEA dela Institutul Central Statistic.-

xxx

Brigada Specială   3 Februarie 1947

R a p o r t u l

Postului dela ministerul JUSTITIEI

In ziua de 1 Februarie 1947 domnul ministru PTARASCANU a primit la domiciliu pe:dl.av.MARCOVICI,din str.Spătarului,dl.DRACSENEANU-ziarist.

-La minister a primit pe :

Dl.FOTINO (fost sef de cabinet al dlui ministru Teohari Georgescu)Insp.MIHAILEANU (P.P.C),dra ZIZI CONSTANTI.(sora drei Lenă Constanty),dl.STOIAN,dl.BOTEA,dl.PERCIUN,si dl.General DOMBROVSKY.

xxx

In ziua de 3o Ianuarie 1947 dna si dl.ministru Pătrăscanu au fost invitati la legatia Franceză la ~~dxxxx~~ cină (orele 21-24).-

xxx

Brigada Specială

7 Martie 1947

236

N o t ă

In ziua de 4 Martie a.c. la orele 14,oo a sosit in Bucuresti, venind din Turcia, D-ra LENA COSTANTE, intimă prietenă a D-lui Ministru Lucretiu Pătrăşcanu.

Seara, Dl. Ministru a făcut o vizită acesteia la domiciliu.

\+ \+
\+

Brigada Specială

10 Martie 1947

287

Dl. Ministru Luctețiu Pătrășcanu

In cursul zilei de 8 Martie a.c. a primit la domiciliu pe dl. Consilier Preoțescu.

Seara, a vizitat locuința Domnișoarei LENA CONSTANTE.

Duminică 10 Martie a.c. a primit pe dl. Schreier fostul Secretar General al. M.A.I.

La orele 11,oo a plecat la Oltenița insoțit de domnișoara Lena Constante, Elvira Segall și Hary Brauner.

Seara, cu aceleași persoane, la cinematograful "Luxor".

+ +
+

11 Martie 1947

238

Dl. Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu

In ziua de 1o Martie a.c. a primit în audienţă la domiciliu la orele 8,3o pe d. Consilier Manoliu, director de cabinet Rupeneanu împreună cu dl. Procuror Jean Nicolau.

La orele 1o.45 pe d. Prof. univ. Nicolae Lupu.

La minister, la orele 12,3o a primit pe d. Roseti rectorul Universităţii din Bucureşti, apoi pe d. Stoianovici, Joja, Biro şi d. secretar Raţiu.

+ +
+

17 Martie,1947

N o t ă

Dl. Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu, in ziua de 15 Martie a.c.a primit in audienţă pe deputatul Fr. Plugarilor Petre Guia Moţu, care a prezentat d-lui Ministru, printr'o prismă foarte personală, incidentele petrecute in oraşul Deva şi semnalate de noi in buletine anterioare.

Totodată de semnalat că deputatul Petre Guia Moţu a trimis pe Procurorul Pora dela Parchetul Trib Ilfov,care are accesul la cabinetul d-lui Secretar General Bunaciu, pentru a se interesa dacă nu există vre-o semnalare impotriva speculanţilor dela Uniunea Sindicatelor Exportatorilor de Animale, unde susnulitul deputat este presedinte.

\+ +
\+

D.G.S.S.

15 Noembrie 1947.

14

N o t a

In ziua de 14 Noembrie a.c.dl.LUCREȚIU PATRASCANU a mărturisit unei persoane apropiate că situația sa în PCR. este dificilă și datorită acestui fapt intenționează să demisioneze dela Ministerul de Justiție pentru a preîntâmpina eventualitatea demiterii sale,pe care o socotește posibilă. -

Dl.PATRASCANU interpretează această situație drept o consecință a nepotrivirii concepțiilor sale de centru privind reformele sociale din Romania,în desacord cu ceilalți factori din PCR.-

Ori din împrejurările și din ritmul în care a evoluat situația politică și socială din Romania,are de tras concluzia că punctul său de vedere a fost complect înfrânt.

Dl.PATRASCANU pretinde că i-au ajuns la cunoștință o serie de svonuri care ar porni dela Președinția Consiliului de Miniștri,ceiace îl face să creadă că se pregătește demiterea sa din Guvern.

Mai mult decât atât crede că nu ar fi exclusă și chiar se caută acest lucru,de a fi amestecat în afacerea pilotului MAX MANOLESCU.

Această supoziție este dedusă din faptul că pilotul MAX MANOLESCU a evadat împreună cu un alt personagiu -al cărui nume nu a fost reținut- și pe care dl.PATRASCANU l-a utilizat în activitatea sa ilegală și în timpul campaniei electorale din toamna anului trecut.

Tot pentru a demonstra situația specifică în care se găsește,a relatat și cazul colonelului STOICA din procesul Maniu despre care susține că i-a adus mari servicii în timpul ilegalității.

La cererea Ministerului de Interne,s'a prezentat la instrucție sau la proces,primind cuvântul de onoare că STOICA va fi achitat,totuși până la urmă s'a văzut că a fost condamnat la opt ani.

Dl.PATRASCANU afirmă că datorită situației sale imposibile ce o are în partid nu va putea figura nici în viitorul comitet central al Partidului Unic.

Informațiunile de mai sus trebuesc puse în legatură și cu o altă știre,din altă sursă,conform căreia dl.PATRASCANU ar fi declarat în luna Febr.a.c.ing.ZADIC director la Filatura Cerchez,că face parte dintr'o lojă francmasonică.

sursa serioasă
Z.-PART

23-II-948.

291

Nota

Dl. ministru Pătrășcanu a plecat dela locuință la ora 9 împreună cu soția luând în mașina pe D-ra Lena Constante dela locuința ei plecând împreună la Fac. de Drept unde a ținut cursul până la ora 10.
Dela Facultate au plecat și a lăsat pe D-na Pătrășcanu la atelierul operei plecând la Academia de Înalte studii Comerciale însoțit de D-ra Lena Constanti.
La ora 11 a plecat la minister mașina plecând cu D-ra Lena Constante.
La minister a primit pe D-nii Mihailă consilier Cofosă, Strat, Jenică Nicolau Grigorescu, Emanoil Ruperian.
La ora 12 a plecat la Acluș Calea Victoriei, la ora 12½ la D-na ministru Ana Pauker.
Dela Externe a plecat la Atelierul operei luând soția și lăsând-o la mama D-sale. Revenind la ministerul Justiției a primit

pe D-na Pandrea sora D-sale,
D-na Sidorovici, ministru Italiei; Grigore
Ionescu și deputat Olteanu și D-l
Bürger; la ora 14½ a plecat spre
casă iar la ora 15 a fost la Locuința
D-cui ministru Gheorghiu Dej.
La ora 3½ a plecat la locuință unde
a stat până la ora 20½. În acest
interval de timp D-na Lena
Constantin a vizitat pe D-l ministru
de două ori revenind după
ora 20½ cu D-l Hari Brauner.

—·—

24 Februarie 1948

Raport

De supravegherea lui Apolodor, din noaptea de 22 Feb. până'n dimineața zilei de 24 crt orele 8.

În ziua de 23 crt orele 9.30 a plecat cu mașina No 623 B. singur la Ateneul Român.-

Aici până la orele 11, mergând la Minister, unde a stat până la orele 12. - apoi venind la Ateneul Român..

A plecat de aici acasă și la orele 16.20 a venit la Arö. - unde a stat până la orele 17.35. - sosind acasă ~~până~~ la orele 17.40.

La orele 21 a mers la Palatul Republicii - iar la orele 21.40 a mers la Ambasada Sovietică, de pe care a revenit la Palatul Republicii. - și la orele 23.15 a venit acasă. -

În alte părți nu a fost. -

Supravegherea continuă. -

Agentul

[illegible]

25 Februarie 1948

40

293

Raport

de supravegherea și filajul lui Apolodor
din dimineața zilei de 24 crt orele 6, până'n
dimineața zilei de 25 Feb. orele 6.

La ora 9. iese cu doamna și merge pe
str. Batiștei și pe trotuarul „Casei Prieteniei
Romano-Sovietice" îi așteaptă o doamnă
și împreună, au mers la Facultatea de Drept.
La ora 10^{20} iese și o lasă pe doamna
în str. Azilul de Noapte No 8. -
D. Apolodor merge la Ministerul de Justiție
și la ora 12^{05} merge la Biblioteca
ARLUS, din calea Victoriei. -
La ora 12^{30} merge la Ministerul de Externe.
La ora 13 merge iarăși la Ministerul Justiției.
La ora 14^{15} merge acasă.
La ora 14^{55} merge în str. Alex Constantinescu
No 17 la Tovarășul Gheorghiu-Dej.
și pleacă acasă la ora 15^{45}. de la care

nu a mai cost o fară. -

Pozo Continuă
Observator

[signature]

29

Notă informativă

In ziua de 25-II-948 Dl profesor Pătrășcanu a lucrat la Ministerul Justiției cu Dl ministru Bunaciu. In acest timp șeful de cabinet Măcărăscu a primit o telegramă din Franța pentru Dl Pătrășcanu cu următorul cuprins: Dacă D-stră nu puteți lua parte la conferința dela Londra, desemnați altă persoană dela legația engleză în locul D-stră. Cu părere de rău, semnează Prof. Steilow. In cursul aceleiași zi D-na Lena Constante a venit de câteva ori la locuința D-lui Pătrășcanu.

In ziua de 26-II- nu a ieșit din casă și a primit între orele 10 și 13 pe Dl Herant Torossian. La ora 20 a venit Dl. Hari Brauner cu D-na Lena care a stat până noaptea târziu.

38

26 Februarie 1948

Referat

de filaj și supravegherea lui Apolodor, din dimineața zilei de 25 orele 6, până în dimineața zilei de 26 crt orele 7. -

La orele 11^{30} iese cu doamna, pe care o lasă în strada Batiștei, iar Apolodor merge la Ministerul de Justiție. -

La orele 12^{55}, Apolodor iese de la Minister și merge la Azilul de noapte, de unde ia pe doamna, mergând acasă. -

La orele 16^{10}, Apolodor iese de acasă și merge la Facultatea de drept, ieșind la orele 17 venind acasă. -

Filaj continuă.

Chestor

[illegible signature]

[illegible]

27 Februarie 1948

286

Raport

de paza și supravegherea lui Apolodor, din ziua de 26 a.c. ora 6, până în dimineața zilei de 27 a.c. ora 6.

În expirarea de 24 ore, Apolodor nu a părăsit locuința. —

Doamna Apolodor, a plecat cu mașina Nr. 14045 B. la ora 18 și s-a înapoiat la domiciliu, tot cu aceiași mașină, însoțită de un domn rotund, statură mijlocie, etate 40 ani, cu căciulă de astrahan, purtând ochelari, care nu a mai ieșit. —

Paza continuă. —

Chestor

D. G. S. S. 26

27 Februarie 1948.-

68

N O T A

Domnul Lucrețiu Pătrășcanu a fost vizitat în după amiaza zilei de 25 Februarie a.c., de către Doamna Cora Moscovici cu domiciliul în str. Sfinții Apostoli, (numărul casei nu se cunoaște). Ca și unui intim al său care îl vizitase cu câteva zile mai înainte - fapt semnalat într'o notă precedentă - i-a reprodus aceleași informațiuni privind cauzele care au dus la creierea situației sale actuale. In plus a mai comunicat D-nei Cora Moscovici următoarele:

Crede că împotriva sa nu s'au epuizat încă toate măsurile pe care le va lua conducerea PCR. Concluzia aceasta o trage din faptul că după câte a aflat s'au dat dispozițiuni ca să nu-l mai viziteze nici un membru de partid.

Pe de altă parte Domnul Pătrășcanu afirmă că presa ar fi primit dispozițiuni să nu publice nimic referitor la cazul său până la întoarcerea delegației guvernamentale dela Varșovia.

In afară de aceasta Domnul Pătrășcanu a rugat pe D-na Cora Moscovici să comunice prietenilor săi că nu s'a făcut vinovat cu nimic și nu are să-și reproșeze nimic. Se consideră complect nevinovat față de partid.

Doamna Cora Moscovici este una din cunoștiințele foarte apropiate ale Domnului Pătrășcanu. Ea a fost soția lui Paul Moscovici, fost membru PCR, deportat în Transnistria, mort cu puțin timp înainte de a reveni în țară.

Sursa: serioasă

Z.

Notă

25

În ziua de 27 Dl Pătrășcanu a primit la locuință între orele 11- și 14 pe Emanuel Neyeman fost director de cabinet și pe Dl procuror Petre Grigorescu.

La ora 17 a plecat la Academia de Înalte studii până la ora 18 de aici a plecat la locuința D-nei Lena Constante și la ora 20 a venit D-na Pătrășcanu și Dl Harry Brauner la ora 22 au plecat spre locuință.

În cursul dimineței de 28-II-948 a primit la locuință pe Dl Gerea și procuror Grigorescu.

28 Februarie 1948

Raport

De fața și supravegherea lui Apolodor.
din dimineața zilei de 27 crt orele 6. până în ziua de 28 crt orele 6.

La orele 11.20 a eșit în oraș Apolodor cu mașina No. 14045 B. a mers pe Calea Victoriei la Biblioteca Academiei Române, unde a stat una oră și jumătate. - în care timp a trimis agentul cu mașina la Ministerul Justiției și la Facultatea de Drept. -

A venit mașina la Biblioteca Română, cu care a mers la Librăria „Cartea Noastră" din Calea Victoriei, a cărui director este Hordau Alexandru, unde a stat 10 minute, după care a mers la Cartea Românească, unde a stat 15 minute.

De aci a mers la Azilul de noapte No. 8, unde negăsind pe doamna Apolodor a mers la Teatrul Gioconda și după 1/2 de oră a ieșit cu doamna Apolodor, pe care a lăsat-o la Sindicatul Artiștilor

din strada Clemenceanu No 9, iar domnul Apolodor, a mers în strada Dionisie Lupu N° 12.
De aci mașina, numai cu agentul a revenit acasă, unde a stat 10 minute, după care a revenit la orele 20 30 în strada Clemenceanu No 9. luând pe doamna Apolodor, ducând-o în strada Dionisie Lupu No 12. unde se afla și Dl Apolodor. -
Aci au stat până la orele 22 30, venind, amândoi acasă. , după care a trimis mașina la garaj. -
Paza și supraveghere continuă.

Observator
[signature]

29 Februarie 1948

Raport

De faţa şi supravegherea lui Apolodor din dimineaţa zilei de 28 crt orele 6, până în dimineaţa zilei de 29 crt orele 6.-

La orele 16⁰⁰ Doamna şi D: Apolodor, au eşit în oraş, cu maşina No 14045 B, amândoi au mers la Palatul Alexandrina Cantacuzino, din Bdul Lascăr Catargiu.- Aci a rămas Doamna, iar D: Apolodor, a mers în str. Diviziei [illegible] la primul etaj.- Se putea vedea mai mulţi domni.—

Doamna Apolodor, a plecat din Bdul Lascăr Catargiu la 17³⁰.

Sa oprit la Casa Bantor din Calea Victoriei, unde a stat 20. minute.

A mers în strada Mântuleasa No 22, unde a rămas un domn, pe care la luat de la Bantore.

De aci, a mers în strada Poteta Traian, unde a rămas un domn, pe care la luat din Bdul Lascăr Catargiu, din Palatul Cantacuzino.- Acest domn stă la etaj, deasupra

Drogherie, din această piațetă.

De aci doamna Apolodor, a venit în strada Vârtulescu Nr. 22, unde a stat, până la ora 20. —

La orele 20, doamna Apolodor, a plecat din Vârtulescu 22, mergând în Dionisie Lupu 10, unde se află și D-l Apolodor și la orele 22.20 au ieșit împreună, venind acasă.

Pază și supravegherea continuă.

Observator

[signature]

1 Martie 1948

50-

17

301

Raport

De paza și supravegherea lui Apolodor, din ziua de 29 Feb. orele 6, până'n dimineața zilei de 1 Martie 1948 orele 6.-

La orele 11, a eșit de la domiciliu, d-l Apolodor cu doamna, mergând în strada Dionisie Lupu 12, de unde au luat cu domnu și o doamnă.-

Domnul era de statură robustă, căciula de Astrahan iar doamna suplă.-

Cu toții au ieșit cu mașina pe șoseaua Pitești, mergând până la kilometrul 48, de unde s'au reîntors la domiciliu.-

Pe toată această distanță, ca pe la tolobarza că ar alege ceva, parcă ar fi căutat ceva.-

Restul zilei, d-l Apolodor, nu a mai eșit în oraș. Paza și supravegherea continuă.-

Chestor

[signature]

2 Martie 1948 49- 11

302

Raport

De pază şi în supravegherea lui Apolodor, din dimineaţa zilei de 1 crt. orele 6, până'n dimineaţa zilei de 2 crt. orele 7. —

La orele 10^{30}, a mers cu maşina la Biblioteca Academiei Române de unde a plecat la orele 13^{30} venind acasă. —

În restul timpului, nu a părăsit locuinţa -

Doamna Apolodor, la orele 16, a mers cu maşina la „Azilul de noapte" şi la orele 19 s'a reîntors tot cu maşina. —

Paza continuă.

Chestor

[illegible]

Brigada Specială 4 Martie 1948

303

N O T A

Duminică 29 Februarie a.c., dl. Lucreţiu Pătrăşcanu, impreună cu D-na Pătrăşcanu şi d. Harry Brauner au făcut o plimbare pe şoseaua Bucureşti-Piteşti.

La ducere, in dreptul oraşului Griviţa şi la inapoiere aproape de comuna Lunguleţu Jud. Dâmboviţa, cei trei ocupanţi au observat maşina de filaj şi au purtat o discuţie in limba franceză, asupra acestui lucru.

Sursa sigură

\+ +

\+

N O T A

In seara zilei de 27 Februarie a.c., Excelenţa Sa Ion Niculi, membru in Prezidiumul R.P.R. a fost invitat la masă de P.S.S. Justinian, Mitropolit al Iaşului. La această masă au participat şi Prefectul de Iaşi impreună cu secretarul P.M.R.

In timpul discuţiilor, P.S.S. Justinian a anunţat că ar fi primit mai multe scrisori de ameninţare, in sensul că "dacă va indrăsni să urce treptele Patriarhiei in calitate de Partiarh, va fi asasinat chiar pe trepte."

Deasemeni, P.S.S. Justinian a afirmat că şi băiatul şi fiica sa au primit scrisori anonime prin cari sunt rugaţi să sfătuiască pe P.S.S. Justinian "să nu indrăznească să devină Partiarh".

\+ + +

Brigada Specială 4 Martie 1948

N O T A

In dimineaţa zilei de 2 Martie a.c., la orele 9,oo dl. Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu, după ce a condus pe d-na la atelierele Operei, a plecat la Facultatea de Drept.

In amfiteatru, atât la inceput, cât şi la sfârşitul orei de curs, studenţii i-au făcut o caldă manifestaţie de simpatie, aplaudându-l puternic.

La orele 9,5o a luat-o pe d-ra Elena Constante din str. Dionisie Lupu Nr. 14, cu care a venit la domiciliu, rămânând aici 15 minute.

A condus-o apoi din nou în str. Dionisie Lupu, iar d. Lucreţiu Pătrăşcanu a plecat la biblioteca Academiei, unde a rămas până la ora 12,4o.

La orele 17,oo a venit la locuinţa d-lui Ministru d-na Sfamen, mama d-nei Pătrăşcanu, urmată de d-ra Constante la orele 18,3o.

La orele 19,3o a venit cu maşina şi d-na Pătrăşcanu, insoţită de d-na Lena Popescu dela atelierele Operei. Ajunse in faţa casei, au discutat în maşină circa jumătate oră, franţuzeşte, după care d-na Pătrăşcanu a rămas acasă, iar maşina a condus pe d-na Lena Popescu.

+

Şoferul Petru Gheorghe şi Petre Simeon au semnalat agentului care insoţeşte pe dl. Pătrăşcanu, că maşina este urmărită.

Se pare că există şi un post de filaj dela S.S.I.

+

In seara de 25 Februarie a.c.agentul nostru fiind confundat cu dl. Pătrăşcanu, a fost filat de aceeaşi maşină.

+

Brigada Specială 9 Martie 1948

N O T A

In ziua de 6 Martie a.c., orele 10 dimineaţa Dl. B. Pătrăşcanu, a fost la M.A.I., la 10,15 s'a dus la locuinţă.

La orele 12,oo, s'a dus la biblioteca Academiei Române, in drum luând-o pe D-ra Lena Constante dela locuinţa ei, Dl. L. Pătrăşcanu a rămas la bibliotecă, maşina aplecat cu Lena C. şi s'a intors după 15 minute.

La ora 13,oo, s'a dus la biblioteca ARLUS unde a stat o jumătate de oră, de acolo plecând pe jos la locuinţă.

La ora 10 seara a venit in vizită Lena Constante.

In ziua de 7 III. 1948, la orele 11 dimineaţa au plecat la Snagov Dl. L.P. D-na Lena Constante D-na P. şi Harry Brauner, de unde s'au intors la ora 14,oo, şi au luat masa impreună.

\+ + +

In ziua de 8 Martie a.c., Dl. L.P. s'a dus la biblioteca Academiei Române unde a stat până la ora 13,oo.-

La ora 17,3o, a venit la locuinţă, mama D-nei P.După lo minute Dl. P. a plecat cu mama D-nei cu maşina in Str. Dionisie Lupu 10 la Dl. Harry Braunăr. El a rămas acolo, iar maşina a plecat cu D-na mai departe.

La ora 19,lo, a sosit la Harry Braunăr şi D-ra Lena Constante, cu care Dl. [redacted] a plecat pe jos să se plimbe. Ajungând in dreptul Legaţiei americane din Str. Dionisie, au traversat strada şi au mers incet uitându-se la geamuri. Au trecut prin Grădina Icoanei, Str. Polonă B-dul Dacia, după care a lăsat-o pe ea la locuinţa ei iar el a mers acasă.

Brigada Specială 9 Martie 1948

306

RAPORT

asupra măsurilor de siguranță ce s'au luat in cursul zilei de 8 Mart. 1948, la orele 13,oo, până la orele 0.

....

Plecări

La orele 13,oo, a plecat din București cu mașina nr.200 B., cu destinația Sighișoara Dl. Ministru I.Gh. Maurer, cu insoțitorii respectivi.

La orele 15,oo, a plecat din București cu mașina Nr. 1199 B., cu destinația Deva, Dl. Președinte al Conf. G-rale a Muncii Gh. Apostol, cu insoțitorul respectiv.

Sosiri

La orele 1,oo, a sosit in gara Băneasa venind dela Bușteni cu un automotor special D-na Ministru Ana Pauker.

In gară s'au luat toate măsurile de siguranță.

La orele 7, a sosit in gara Băneasa, venind dela Cluj cu automotor special Dl. Prim Ministru Dr. Petru Groza. S'au luat măsuri de siguranță in gară.

Festivități

La orele 1o, dimineața D-na Ministru Ana Pauker, a primit la Minister, o delegație din partea U.F.D.R.

S'au luat măsuri de siguranță.

La orele 11,oo, Dl. Prim Ministru, impreună cu membrii guvernului au luat parte la expoziția dela Salonul Sovietic din Calea Victoriei, apoi la expoziția din localul fostei librării Cioflec și la exspoziția dela Ministerul Informațiilor.

Au fost plasați din timp oameni din Brigada Specială in locurile ce urmau să fie vizitate.

La orele 16,oo, membrii guvernului, in frunte cu Dl. Prim Ministru, a primit defilarea manifestanților din Piața Victoriei cu ocazia zilei femeii.

S'au luat toate măsurile de siguranță.

La orele 20,oo Dl. Prim Ministru impreună cu membrii guvernului au luat parte la festivitatea dela Opera Română unde s'a prezentat piesa "Covorul lui Djanmart".

S'au luat toate măsurile de siguranță.

+ + +

Brigada Specială

9 Martie 1948

307

N O T A

Echipa Brăgăzii Speciale compusă din cinci oameni condusă de comisarul Cazimir care a fost trimisă la Cluj, pentru a lua măsuri cu ocazia deplasării D-lui Prim Ministru, D-lui Ministru Vasile Luca, Dl. Ministru Daicovici şi Dl. Miron Constantinescu ne raportează următoarele:

La sosirea la Cluj au luat contact cu şeful siguranţei şi cu Dl. Inspector General Patriciu.

Au verificat tribunele, maşina şi locul unde avea să dejuneze Dl. Prim Ministru.

Au luat măsuri in gară unde la ora 10, a sosit Dl. Prim Ministru insoţit de Dl. Ministru Daicovici, Dl. Ministru Vasile Luca.

Meetingul a fost foarte mare şi entuziasm. Pe tot timpul şederii la Cluj nu se semnalează niciun incident.

...

Brigada Specială 1o Martie 1948

308

N O T A

In dimineaţa zilei de 9 Martie a.c., la orele 9,oo, dl. Prof. Lucreţiu Pătrăşcanu a fost la Facultate, insoţit până aici de d-na Pătrăşcanu,

In timp de d-sa era in Cancelaria Decanatului, a venit d-ra Lena Constante, intrând in amfiteatru.

La orele 9,1o. dl. Pătrăşcanu a venit in sala de cursuri. In timpul predării, dl. Prof. Pătrăşcanu a pronunţat in câteva rânduri cuvântul "tovarăşi". De fiecare dată, parte dintre studenţi şi studente surâdeau ironic.

La orele 1o,1o a plecat dela Facultate. In faţa circului Paladium era aşteptat de d-ra Lena Constante, pe care a luat-o in maşină. In faţa Ambasadei Americane, d-ra Lena Constante a coborât, rămânând pe loc până ce maşina s'a indepărtat.

Dl. Prof. Pătrăşcanu a mers in str. Vasile Lascăr, la locuinţa d-rei Constante, rămânând aici până la orele 11,15.

Intre timp a chemat pe sora D-sale, D-na avocat Pandrea cu care a plecat apoi la biblioteca Academiei Române. Pe drum D-na Pandrea şi-a manifestat nedumerirea faţă de faptul că Ministerul de Externe este impodobit in roşu, la care Dl. Pătrăşcanu i-a răspuns in limba franceză.

La bibliotecă, Dl. Pătrăşcanu a rămas până la orele 13,1o, apoi a trecut pela biblioteca ARLUS-lui iar la orele 13,35 a plecat la domiciliu.

La orele 18,2o, a fost in Str. Dionisie Lupu Nr. 10, la Dl. Harry Brauner. De aici la orele 18,35, a plecat pe jos la D-ra Lena Constante, unde la orele 19,3o, a venit şi D-na Pătrăşcanu rămânând impreună aici până la orele 21,4o, când au plecat la domiciliu. Pe drum D-na Pătrăşcanu şi-a arătat nemulţumirea faţă de programul incărcat de lucru pe care-l are, spunând că " nu cred să fie altcineva in Bucureşti care s'o facă şi pe artistul şi pe salahoru, iar de aici inainte va trebui să lucrez şi noaptea"

La aceasta Dl. Pătrăşcanu nu a răspuns nimic.

\+ + +

47-

D.G.S.S.

15 Martie 1948. 74

309

N.O.T.A.

In seara zilei de 11 Martie a.c., dl.LUCREȚIU PATRASCANU a fost vizitat din nou de dna. CORA MOSCOVICI fosta soție a lui PAUL MOSCOVICI mort în U.R.S.S., căreia i-a făcut următoarele declarații:

Acuzațiile cari i se aduc de către Partid le socotește exagerate și speră că la comisia de control va găsi înțelegere in sensul vederilor sale. Dl.PATRASCANU susține că se vede deseori cu membrii comisiei de control.

A mai declarat că chiar în cursul acelei seri aștepta o importantă comunicare telefonică din partea dlui Ministru al Afacerilor Interne.

Potrivit declarațiilor dnei MOSCOVICI rezultă că dl.PATRASCANU se prezintă in ultimul timp mult schimbat față de situația demoralizantă în care se găsea in primele zile după Congresul P.M.R.-

sursa serioasă

-Z.-

Brigada Specială 16 Martie 1948

N O T A

In ziua de 15 Martie a.c. la orele 11,oo dl. profesor Lucreţiu Pătrăşcanu a primit la domiciliu pe dl. Emanoil Rupenian, fostul director de cabinet, stând aici până la orele 12. In tot cursul dimineţii dl. Pătrăşcanu nuna ieşit din casă.

După amează, la orele 14,oo a venit acasă o dactilograf cu care a lucrat nişte teze, pentru cursul pe care trebuie să-l ţină la Facultatea de Drept.

La orele 18,1o dl. Prof. Pătrăşcanu a plecat pe jos la locuinţa d-rei Lena Constante, stând aici până la orele 19,3o, apoi a plecat la dl. Harry Brauner in str. Dionisie Lupu Nr.1o Aici a rămas până la orele 2o,4o, după care a plecat, tot pe jos, la domiciliu.

\+ + + L.C.

N O T A

In ziua de 13 Martie a.c. dl. Ministru Ion Popescu, a plecat dimineaţa spre comuna Slobozia-Ialomiţa.

In drum, a vizitat comuna Perieţi, unde a stat de vorbă circa 3o minute cu ajutorul de primar şi un grup de cetăţeni, după care şi-a continuat drumul.

La Slobozia a fost intâmpinai de primarul comunei, ajutorul de primar şi un grup de trei cetăţeni. După ce au discutat circa 2o minute, dl. Ministru a fost condus la d. Dr. Aurelian, directorul unei ferme din Slobozia, unde a luat masa.

La orele 15,oo, impreună cu secretarul P.M.R. a vizitat comunele Slobozia Nouă, Iazul, Smirma şi Traian. In fiecar comună s'a intreţinut cu reprezentanţii comunelor, şi chiar sătenii cari se adunau deindată ce vedeau maşina.

La orele 21,oo a revenit in Slobozia, rămânând peste noapte tot la dr. Aurelian.

In timpul mesei de seară, s'au discutat numai chestiuni in legătură cu viaţa ţrţrnească.

In ziua de 14 Martie a.c., la orele 9,3o a fost la P.M.R., unde a perfectat unele chestiuni in legătură cu metingul ce urma să aibă loc la orele 11,oo.

La meeting au vorbit reprezentanţii F.P., P.N.R., P.M.R., iar la urmă a vorbit dl. Ministru Ion Popescu.

Meetingul a luat sfârşit la orele 13,3o, iar la orele 16,oo dl. Ministru Ion Popescu a plecat cu maşina spre Bucureşti, unde a ajuns in bune condiţiuni ,a orele 2o,oo.

\+ + + G.G.

In ziua de 15 Martie a.c. dl. Ministru Ion Popescu a vizitat la orele 11,oo expoziţia U.T.M. din sala Dalles, apoi a plecat la minister, unde a primit in audienţă, intre orele 12,3o-13,oo pe dl. de. Blakman.

După amează, la orele 16,3o a luat parte le meetingul U.T.M. din Piaţa Republicei, după care, la orele 18,oo a pleca la Minister.

La orele 19,3o a fost in str. Thoma Masarik Nr. 9, la nişte prieteni din Constanţa. De aici a plecat la orele 21,oo la Minister, unde a lucrat până la orele 1,3o.-

\+ + + D.S.

Brigada Specială   17 Mart. 1948

311

N O T A

In dimineaţa de 16 Martie 1948, intre orele 9 şi 1o dimineaţa Dl. Profesor Lucreţiu Pătrăşcanu, a ţinut curs la Facultatea de Drept. La curs a asistat şi D-ra Lena Constante.

După terminare au plecat împreună la atelierul Operei Române la D-na Pătrăşcanu.

Dl. L. Pătrăşcanu a sosit la domiciliu la orele 1o,3o, iar la ora 12,oo, a primit pe Dl. Emanoil Rupenian.

Intre orele 17,oo -18,oo, a fost vozitat de D-na Sfamen, mama D-nei Pătrăşcanu.

La orele 18,3o, a venit D-ra Lena Constante rămânând aici până seara târziu.

In tot cursul după amiezii Dl. L. Pătrăşcanu nu a părăsit locuinţa.

T.I.

+ + +

N.O T A

Urmare la nota noastră din 15 Martie a.c., in legătură cu incidentul petrecut in gara Sinaia cu ocazia plecării delegaţiei guvernamentale la Budapesta revenim cu următoarele amănunte:

La trenul accelărat nr. 21 din 13 III. 1948, a fost de serviciu impiegatul de mişcare Hriţuliu Grigore, născut la 10 Ianuarie 1910 in oraşul Botoşani.

Este angajat in C.F.R. din 1 Aprilie 1940, iar in gara Sinaia face serviciul din anul 1945, iar din informaţii este un bun funcţionar, ~~fa~~ corect, fără vicii.

In ce priveşte orientarea sa politică, intrecut nu a făcut parte din nicio organizaţie sau partid, iar in prezent face parte din P.M.R., ca membru şi cap de grupă in P.C.R., din anul 1947.

M.G.

+ + +

Brigada Specială 18 Martie 1948

312

N O T A

Soferul Vânătoru de pe maşina Cadillac a Excelenţei Sale Mihail Sadoveanu fiind in ziua de 16 Martie a.c., la Piatra Neamţ, in cadrul unui grup de cetăţeni a adus injurii guvernului şi regimului spunând că "era mai bine inainte când dominau clasele exploatatoare, că nu va mai fi mult ~~xx~~ timp aşa, că astăzi mulţi muncitori sunt daţi afară din serviciu şi şomează pe străzi fără niciun rost, nemâncaţi".

Incercând cineva de a-l intrerupe din discuţie(un comisar de siguranţă) şoferul Vânătoru l-a insultat completând apoi că nimeni nu are dreptul să-i ceară socoteală, că respectivul comisar nu este decât un muncitor şi dacă astăzi poartă gradul de comisar aceasta nu contează.

Deasemeni, a adus injurii şi bârfeli la adresa populaţiei evreeşti.

S.N.

\+ + +

N O T A

In ziua de 17 III. 1948, Dl. Prof. L. Pătrăşcanu a fost vizitat la domiciliu de către asistentul universitar Lazare dela Facultatea de Drept care a stat aici până la orele 1o,o5.

La orele 11,oo, Dl. L. Pătrăşcanu a vizitat pe D-ra Lená Constante de unde după 15 minute a plecat la biblioteca Academiei Române.

La orele 15,3o, a plecat pe jos la biblioteca ARLUS-ului. De aici a plecat la domiciliu la orele 13,oo.

După amiază la orele 16,35, a predat cursuri la Facultatea de Drept. După terminare a fost viu aplaudat de studenţi. Dela facultate a plecat la orele 17,3o, la Dl. Harry Brauner in str. Dionisie Lupu 10, unde la orele 18,oo a venit şi d-ra Lena Constante.

Au plecat deaici impreună, la orele 19,1o, Dl. Peofesor rămânând acasă, iar d-ra Constante a plecat cu maşina in Sos, Kitilei pentru a angaja un tâmplar care să lucreze la vila D-lui Pătrăşcanu dela Snagov.

La orele 19,3o a venit acasă d-na Spamen mama D-nei Pătrăşcanu.

L.C.

\+ + +

In blocul din Str. Vasile Lascăr unde locueşte Dl. L. Pătrăşcanu, se vinde apart. 6 dela etajul I. aparţinând avocatului Spirescu, proprietarul blocului.

Avocatul Spirescu, intenţionează după ce-şi va vinde locuinţa să treacă frontiera spre Austria.

L.C.

\+ + +

Brigada Specială   23 Martie 1948

312

N O T A

Dl. Prof. Lucrețiu Pătrășcanu, a fost vizitat in ziua de 22 Martie a.c. dela orele 9,oo la 11,oo de d-ra Lena Constante după care au plecat impreună la domiciliul acesteia.

De aici dl. Pătrășcanu a plecat imediat la Academia de Inalte Studii Comerciale. Aici a rămas până la orele 12,3o, când a plecat la domiciliu.

După amează, intre orele 17,oo-18.oo a fost vizitat de d-na Sfamen, mama d-nei Pătrășcanu.

La orele 18,oo, Dl. Pătrășcanu a vizitat pe D-ra Lena Constante, rămânând aici până la orele 19,oo. Plecând de aici Dl. Pătrășcanu s'a oprit pe la Dl. Harry Brauner, unde a rămas o jumătate de oră, plecând apoi la domiciliu.

La orele 22,oo, a fost la Ministerul de Interne de unde a plecat imediat la domiciliu.

In drum spre casă s'a oprit din nou pentru 1o minute la D-ra Lena Constante.

T.I.

+

D-ra Lena Constante este rudă apropiată cu Dl. Profesor Moisil, Ambasadorul României in Turcia. Soția D-lui Profesor Mosisil este sora D-rei Lena Constante.

+ + +   T.I.

N O T A

Un fost funcționar dela I.N.C.O.P., actalmente comprimat ne semnalează că in această instituție continuă să mai funcționeze incă un mare număr de foști legionari printre care: Gogoașă Alexandru, Dimeia Petre, Gheorghe Ristea, Traian Mihăilescu, Mircea Stoicescu, Teodor Sârbu, Gheorghe Dumitrescu, Ovidiu Mihăilescu, Aurel Merfu, Ion Bărgăoanu, Simion Pârvulescu, Alexandru Zorma, Ion Romoșcianu, Ion Pandele, Maria Vasile, Elena Ionegic-Stupeanu, Pascu Nicolae, Gh. D. Bodic, Emilian Nicolescu, Serfaim Nicolae, Velicu M. Alexandru, Mihail Brătianu.

Aceștia sunt rămași in urma ultimelor comprimări ce s'au făcut, din totalul prevăzut in alăturatul tabel pe care-l anexăm.

Un grup de interesați din cei rămași la I.N.C.O.P. au inceat să ademenească pe deținătorul tabelului pe care-l anexăm, promițându-i că dacă le-ar preda acest tabel și-ar putea recăpăta serviciul la I.N.C.O.P.

G. I.

+ + +

N O T A

In ziua de 22 Martie a.c., Dl. Ministru Stanciu Stoian a primit la minister in audiență intre orele 8 și 14,3o, preotul Vintilescu, Episcopul Popovici dela Oradia și preotul Modan (aceștia trei vor pleca impreună cu dl. ministru la Moscova.

După amiază la orele 17,oo, a fost la F.D.P. unde a rămas până la ora 18,oo, când a venit la minister. Aici la orele 18,3o, a primit in audiență pe Sfinția Sa Leluțiu care se pare că este reprezentantul in România a românilor ortotoxși din America.

La orele 19,oo a fost chemat telefonic de Dl. Prim Ministr unde a rămas până la orele 2o,oo.

D.V.

+ + +

Brigada Specială 24 Martie 1948

N O T A

In ziua de 23 Martie a.c., la orele 9,oo dl. Profesor Lucreţiu Părtăşcanu şi-a predat cursul la Facultatea de Drept, după care a reve venit la domiciliu.

La orele lo,lo a trimis maşina să aducă pe d-ra Pandrea, sora d-lui Pătrăşcanu, care a stat aici până la orele 11,15, plecând apoi impreună. Dl. Prof. Pătrăşcanu a rămas la Biblioteca Academiei de Inalte Studii Comerciale iar d-na Pandrea a plecat cu maşina in oraş.

La orele 13,oo dl. Pătrăşcanu a fost la Biblioteca A.R.L.U.S.-ului, de unde a plecat la domiciliu la orele 13,3o.

La orele 16,oo a fost vizitat de d-na Sfamen, care a plecat la orele 17,15.

La orele 18,3o a vizitat la domiciliun pe d-ra Lena Constante, cu care a plecat apoi impreună la orele 19,oo la dl. Harry Brauner.

De aici a plecat la orele 19,lo spre domiciliu, in drum oprindu-se la un medic pentru a-şi face un pansament la un picior, plecând spre casă la orele 19,45.-

+ +

\+

L.C.

Brigada Specială   26 Mart.1948

315

~~316~~

N O T A

Dl. Profesor Lucreţiu Pătrăşcanu a primit la domiciliu in ziua de 25 Martie a.c., la orele 13,3o, a primit vizita D-rei L. Constante, până la orele 14,5o, care a revenit apoi la orele 18,oo, a stat aici până la orele 18,3o, apoi a plecat acasă cu maşina.

Dl. Pătrăşcanu a plecat de acasă la orele 19,2o, la Dr. Grumerol din B-dul Take Ionescu in blocul Malaxa.

La orele 20,1o, a trecut pela Atelierul Operei Române de unde a luat pe D-na Pătrăşcanu şi au făcut o plimbare pe şosea până la Băneasa.

In acest timp se transmitea din Studioul Teatrului Naţional [redacted] D-nei Ministru Ana Pauker; iar în momentul când se comunica un fragment din discursul rostit la 7 Noembrie a.c."...noi mergem inainte, pe drumul propăşirii"... Dl. Lucreţiu Pătrăşcanu a scos un oftat adânc şi a spus printre dinţi:" "da,da! mergem inainte".

L.C.

+ * +

Brigada Specială   25 Martie 1948

316

N O T A

In ziua de 24 Martie a.c., Dl. Profesor Lucrețiu Pătrășcanu a primit la domiciliu vizita D-rei Lena Constante, care a stat aici dela orele 10,00 dimineața până la orele 14,00.

După amiază intrelorele 16 -17,00, Dl. Pătrășcanu a avut curs cu studenții la Facultatea de Drept de unde a revenit la domiciliu.

La orele 18,00, a primit pe Dl. Emanoil Rupenian, iar la orele 19,00, D-na Luci din Str. Londra Nr. 43.

Seara Dl. Profesor L. Pătrășcanu nu a mai plecat de acasă.

T.I.

+ + +

Brigada Specială 29 Mart.1948

317

N O T A

In ziua de 26 III. a.c., intre orele 9 şi 11, dimineaţa Dl. Pătrăşcanu a primit la domiciliu pe Dl. Bürgher avocat din Str. Porumbaru Nr. 18, şi pe D-na Chiriceanu o rudă a D-lui Pătrăşcanu.

La orele 11,3o, a fost la biblioteca Academiei unde a stat până la orele 12,3o, apoi la ARLUS in Calea Victoriei de unde a plecat la orele 13,3o, la D-na Angelescu in Str. Intrarea Biserica Albă Nr.1, revenind la domiciliu la orele 14,oo.

După amiază la orele 18,oo, a vizitat pe D-ra Lena Constante de unde a plecat la orele 19,oo, la Dl. Harry Brauner. Aici a stat până la orele 20,oo, apoi a plecat la domiciliu.

In ziua de 27 III.a.c. Dl. Pătrăşcanu, cu soţia şi D-ra Lena Constante au plecat cu maşina la Poiana Tapului de unde s'au reântors la orele 15,oo, şi au rămas la Snagov până in ziua de 28 a.c., orele 17,oo

\+ + + T.I.

Brigada Specială 26 Martie 1948

318

~~317~~

N O T A

Dl. Profesor L. Pătrăşcanu, va pleca Sâmbătă dimineaţa la orele 7,oo, la Braşov, de unde va reveni in cursul după amiezii, până la Snagov, pentru a petrece Duminica la vila D-sale.

L.C.

+ + +

Brigada Specială 1 Aprilie 1948

~~321~~
319

NOTA

Dl. Profesor L. Pătrăşcanu, in ziua d de 30 Martie a.c., intre orele 9,oo şi 10, a ţinut curs cu studenţii la Facultatea de Drept.

Dela Facultate in drum spre casă, s'a intâlnit cu d-ra Lena Constante in colţul străzii Batişte cu Dionisie Lupu. Au schimbat câteva cuvinte după care s'au despărţi

La orele 11,oo, Dl. Pătrăşcanu a luat cu maşina dela locuinţa ei pe d-ra Constan Dl. Pătrăşcanu rămânând la Academie, iar D-ra L. C. a plecat cu maşina in oraş.

Revenind după circa o jumătate oră, au plecat impreună făcând o plimbare cu maşina la Sosea.

Dl. Pătrăşcanu a revenit la domiciliu la orele 13,3o.

După amiază intre orele 16-17,oo, Dl. Pătrăşcanu a primit acasă vizita d-nei Sfame.

La orele 19,oo, a vizitat pe dl. Harry Brauner până la orele 2o,oo, când a plecat la locuinţa D-rei Lena Constante. La orele 21,oo a sosit aici d-na Pătrăşcanu, iar după o jumătate oră a venit şi dl. Harry Brauner.

Dl. Pătrăşcanu impreună cu soţia au plecat de aici la orele 23,oo.

\+ + + T.I.

Brigada Specială 30 Mart.1948

320

N O T A

In ziua de 29 Martie a.c., la orele 9,3o, dimineaţa Dl. Profesor L. Pătrăşcanu a primit la domiciliu pe Dl. Prof. Lazaru dela Facultatea de Drept.

La orele 10,15, a primit pe D-ra Lena Constante care a stat aici până la orele 18,oo, când au plecat impreună la locuinţa ei din Str. Dionisie Lupu. De aici Dl. L. Pătrăşcanu a mers la Academia Română unde a rămas până la orele 13,1o, plecând de ai[ci] pe jos la domiciliu.

La orele 16,oo, a primit la locuinţă pe mama D-nei Pătrăşcanu care a rămas până la orele 17,4o.

De la această oră nu a mai primit pe nimeni.

Brigada Specială 1 Aprilie 1948

N O T A

In ziua de 31 Martie a.c., Dl. Profesor Pătrăşcanu a plecat spre biblioteca Academiei de Inalte Studii Comerciale, unde a stat până la orele 13,3o, In drum spre aca demie s'a oprit la dr. care-l tratează din blocul Malaxa.

După amiază intre orele 16-17,oo, a fost la Facultatea de Drept.

La orele 18,oo, a primit vizita d-rei Lena Constante, care a plecat de aici la orele 20,oo.

La orele 21,oo, a venit dl. Harry Bra ner rămânând aici până seara târziu.

\+ + + T.I.

Brigada Specială   2 Aprilie 1948

N O T A

Dl. Profesor Lucrețiu Pătrășcanu a primit in ziua de 1 Aprilie a.c. la orele 9,3o, la domiciliu, vizita d-lui inginer Dufan, dela fermă,"Săftica", proprietatea Ministerului de Justiție, care a stat aici până la orele lo,15.

La sosire, inginerul Dufan a adus un pachet, care conținea alimente, ca: unt, brânză, miere de albine și carne de miel.

La orele 11,3o dl. Pătrășcanu a fost cu mașina la biblioteca Academiei Române, apoi la biblioteca ARLUS-ului, de unde ,à orele 13,lo a plecat la domiciliu.

După amează, la orele 17,oo a fost vizitat de d-na Sfamen, mama d-nei Pătrășcanu care a rămas aici până la orele 19,lo.

Seara, dl. Pătrășcanu nu a mai părăsit locuința.-

\+ +
\+

C.L.

~~71~~ 48

D. G. S. S.

3 Aprilie 1948.-

323

N O T A

HARRY BRAUNER l-a invitat la el acasă în ziua de 1 Aprilie a.c., spre seară, pe MEZINCESCU, avertizându-l că are să-i comunice ştiri senzaţionale. MEZINCESCU a promis că se va duce.

Sursa: sigură

X.

Brigada Specială 3 Aprilie 1948

N O T A

In seara de 2 Aprilie a.c., a fost găsit la capătul scării de serviciu din blocul din Str. Vasile Lascăr, unde locueşte Dl. Pătrăşcanu, un pachet cu mai multe ziare "Dreptatea" cu data de 19 Decembrie 1948, ziare care urmau să fie trimise la diferite adrese având pe ele chiar etichetele de expediere. Ziarele, cari au aceiaşi dată, cuprind in ele apelul lansat de către Iuliu Maniu, preşedintele fostului partid Naţional Tărănesc, intitulat "către Naţiune".

Anexat vă trimitem unul din aceste exemplare.

+ + +

L.C.

Brigada Specială 4 Aprilie 1948

N O T A

In ziua de 2 Aprilie a.c., la orele 9 dimineaţa dl. Pătrăşcanu a fost la facultatea de drept de unde a revenit la domiciliu la orele 1o, trimiţând imediat maşina să aducă pe d-na Pandrea, sora d-lui Pătrăşcanu.

Aceasta a stat aici până la orele 11,3o, când, au plecat împreună până la biblioteca Academiei Române.

Dl. Pătrăşcanu a rămas aici, iar D-na Pandrea a plecat cu maşina in oraş.

In timpul cât era la Academie Dl. Pătrăşcanu a trimis o telegramă d-nei Lucreţia Pătrăşcanu la Poiana Tapului - Prahova, cu următorul cuprins: "Marţi dimineaţa irevocabil maşina la mata.- Sărutări.- Coca".

La orele 16,oo, a fost vizitat de d-na Sfame care a stat aici până la orele 17,3o.

Restul după amiezii dl. Pătrăşcanu n'a mai eşit, in oraş.

\+ + + L.C.

Brigada Specială 5 Aprilie 1948

N O T A

În ziua de 3 Aprilie a.c., dl. prof. Lucrețiu Pătrășcanu, a plecat la orele 8,oo la Facultatea de Drept, unde a ținut curs cu studenții.

In drum, a luat pe d-ra Lena Constante din str. Batiștei colț cu Dionisie Lupu, care l -a insoțit până la Facultate.

A revenit la domiciliu la orele 9,3o.

La orele 11,3o a fost vizitat de d-na Angelescu din str. Intrarea Biserica Albă Nr. 1, care a stat aici până la orele 12,oo, când dl. Pătrășcanu a plecat la Biblioteca A.R.L.U.S..

La orele 13,oo a fost la atelierul Operei, de unde a luat pe d-na Pătrășcanu și d-ra Lena Constante.

Intre orele 17,oo-18,oo a fost vizitat de d-na Sfamen, apoi dl. Pătrășcanu a plecat la d-ra Constante, unde a stst până la orele 19,oo.

De aici a plecat la dl. Harry Brauner, unde a stst până la orele 2o,oo.

La orele 2o,oo, grupul de trei, Harry Brauner Lena Constante și dl. Pătrășcanu, au plecat la locuința acestuia din urmă, unde au luat masa de seară.

-o-

In ziua de 4 Aprilie a.c., dl. Pătrășcanu impreună cu d-na, d-ra Constante și d. Brauner, au fost la Snagov, de unde au revenit in Bucureșt la orele 2o,3o.ç

-o- T.I.

Brigada Specială   6 Aprilie 1948

328

N O T A

In ziua de 5 Aprilie a.c., dl. profesor Lucreţiu Pătrăşcanu a fost la orele 12,oo la Biblioteca Academiei de Inalte Studii Comerciale, unde a rămas până la orele 13,2o, când a plecat la domiciliu.

La orele 13,3o a expediat o telegramă la mama d-sale la Poiana Tapului, cerându-i să-i comunice când trebuie să-i trimită maşina.

La orele 16,oo a fost vizitat de d-na Sfamen care a stat aici până la orele 18,3o, după care, la orele 18,3o a primit pe dl. Lazare, asistent universitar, care a stat aici până la orele 19,1o.

In cursul serii dl. profesor Pătrăşcanu a rămas la domiciliu, lucrând la cursul pe care îl predă la Facultatea de Drept.

\+ + +

L.C.

Brigada Specială   8 Aprilie 1948

N O T A

In ziua de 6 a.c. la orele 9,3o, Dl. Pătrăşcanu a condus pe d-na la Atelierul Operei de Stat, iar D-sa a mers la Facultatea de drept unde a avut curs cu studenţii. In timpul cursului a venit şi d-ra Lena Constante.

După terminare aceasta l-a aşteptat in B-dul ~~Elisabeta~~ 6 Martie, lângă circul Paladium. S'a urcat in maşină, a mers cu Dl. profesor la Comitetul Central al P.M.R., din Str. Eliza Filipescu unde dl. Pătrăşcanu trebuia să se intâlnească cu dl. Ministru Teohari Georgescu.

De aici a condus pe d-ra Lena Constante la locuinţa ei, apoi a luat pe d-na Pătrăşcanu dela Atelierul Operei Române, a dus-o la CUGIR, iar Dl. Profesor a plecat acasă.

La sosire a trimis maşina in oraş cu gardianul Iacob Eugen, pentru a cumpăra var şi ciment pentru vila dela Snagov.

La orele 16,oo, a trimis maşina la Snagov cu d-ra Lena Constante pentru a duce aceste materiale, iar seara când s'a reântors a rămas cu maşina prin oraş " pentru a lua aer, deoarece nu se simţea bine".

La orele 18,oo, dl. profesor a primit pe d-na Slăvescu dactilografa particulară a d'sale iar la orele 19,3o, a primit pe asistentul universitar Lazaru, care a plecat la orele 20,3o.

In cursul serii dl. profesor nu a mai părăsit locuinţa.

-o-

L.C.

Brigada Specială 8 Aprilie 1948

~~3..~~ 329

N O T A

In ziua de 7 Aprilie a.c., intre orele 8 şi 9,3o, dl. profesor Pătrăşcanu a avut curs cu studenţii la Facultatea de Drept.

La orele 11,oo, a fost la biblioteca Academiei Române, de unde a revenit la domiciliu la orele 12,oo.

După amiază la orele 16,oo, a fost la Facultatea de Drept unde a avut curs cu studenţii. De aici a plecat la orele 17,oo, la Atelierul Operei Romane de unde a luat o doamnă doctoră care locueşte in Str. Cobâlcescu şi care il tratează pe dl. Pătrăşcanu de furunculoză.

Intre orele 18 -19,oo, a lucrat cu dactilografa d-na Slăvescu, după care a primit pe dl Lică Brătăşanu, un colaborator al d-nei Pătrăşcanu dela Atelierul Operei Romane.

-o-

T.I.

Brigada Specială   10 Aprilie 1948

330

N O T A

In ziua de 8 Aprilie a.c., la orele 10,30, dl. Profesor Lucrețiu Pătrășcanu a trecut pe la Facultatea de Drept, unde a lăsat o lucrare, rugînd în acelaş timp pe asistentul universitar Lazare, să-l suplinească în ziua de 9 Aprilie cor

De aici, a fost la Atelierul Operei, unde a stat de vorbă cu d-na Pătrășcanu. La plecare, d-na l-a condus până la mașină. Era foarte tristă, aproape să plângă.

Apoi a plecat în str. Londra Nr. 57, de unde a luat o domnișoară, anume Lucica, cu care a plecat la Snagov.

Aici, d-ra Lucica a rămas pe marginea lacului iar dl. Pătrășcanu a trecut cu barca la vilă, unde era așteptat de d-ra Lena Constante.

La orele 17,00 au plecat împreună spre București. În dreptul aeroportului Băneasa, șoferul a amintit d-lui Pătrășcanu că trebuie să treacă prin comuna Herestrău, pentru a o lua și pe d-na. la care dl Pătrășcanu a răspuns: "lasă, că va veni ea și singură acasă".

A condus pe d-ra Lena Constante în str. Dionisie Lupu, apoi dl. Pătrășcanu a venit acasă.

-o-

L.C.

Brigada Specială   12 Aprilie 1948

~~380~~ 351

N O T A

In ziua de 11 Aprilie 1948, la orele 9,15, dl. Pătrășcanu a primit la domiciliu pe inginerul Dufan dela ferma Ministerului de Justiție, care a rămas aici până la orele 10,30.

La orele 19,30, a primit acasă un tort din partea d-nei ~~Saša~~ Sfamen, mama d-n Pătrășcanu.

In tot cursul după amiezii dl. profesor a rămas la domiciliu.

-o-

C.L.

Brigada Specială   12 Aprilie 1948

332

~~331~~

N O T A

In ziua de 10, Aprilie a.c., între orele 8,3o -9,3o, Dl. profesor Pătrăşcanu a ţinut curs cu studenţii la Facultatea de Drept.

La orele 1o,oo, a fost la Comitetul Central al P.M.R. de unde a revenit la domiciliu la orele 13,1o.

La orele 18,3o, a fost la d-ra Lena Constante de unde a plecat la orele 19,3o, la domiciliu.

-o-

T.I.

Brigada Specială 13 Aprilie 1948

~~330~~ 333

N O T A

In ziua de 12 Aprilie a.c., dl. profesor Lucrețiu Pătrășcanu a ținut examene cu studenții la Facultatea de Drept, dela orele 9,oo la 10,oo apoi a revenit la domiciliu.

La orele 12,oo a plecat la Academia de Inalte studii Comerciale, unde a rămas până la orele 13,3o.

La masa de prânz a avut invitați pe d-ra Lena Constante și dl. Harry Brauner.

Intre orele 18,oo ~~și~~ 19,oo a primit acasă pe dl. Dufală, după care, la orele 19,oo a vizitat la domiciliu pe d-ra Lena Constante, cu care a plecat apoi să se plimbe la șosea.

Aici au stat până la orele 19,45. Apoi dl. Pătrășcanu a condus acasă pe d-ra Lena Constante iar in drum spre domiciliu, a trecut pe la Atelierul Operei, de unde a luat pe d-na Pătrășcanu.

La orele 2o,oo a sosit la domiciliu.

-o-

T.I.

Brigada Specială   15 Aprilie 1948

334

N O T A

In ziua de 14 Aprilie a.c., între orele 8,oo - 10,oo dl. prof. Lucrețiu Pătrășcanu a lucrat la domiciliu cu dactilografa d-na Slăvesc după care a plecat la d-ra Lena Constante, unde a rămas jumătate de oră, apoi au coborât împreună până în str. Apolodor. D-ra Constante a rămas aici, iar dl. Pătrășcanu a luat pe mama d-sale din str. Albă Nr. 2 și a condus-o la d-na Pandrea, apoi a revenit la domiciliu, continuând să lucreze cu dactilografa.

La orele 16,oo a ținut curs cu studenții la Facultatea de Drept.

La orele 18,oo a trecut pe la atelierul Operei de Stat, de unde a luat pe d-na Pătrășcanu și a condus-o la domiciliu.

La orele 2o,3o a primit pe doctorul Katz.

-o-

T.I.

Brigada Specială 17 Aprilie 1948

335

N O T A

In cursul zilei de eri 16 Aprilie a.c., Dl. Pătrăşcanu a primit la domiciliu la orele 8,oo, pe dl. Emanoil Rupenian.

La orele 1o,oo, dl. Pătrăşcanu a trecut pe la dl. D-ra Lena Constante pe care a luat-o cu maşina şi a lăsat-o in str. Apolodor. De aici dl. Pătrăşcanu a plecat in str. Albă nr.2, de unde a luat pe mama d-lui pe care a dus-o la d-na Pandele. Dl. Pătrăşcanu după aceea s'a reântors la domiciliu.

La orele 11,3o, a vizitat biblioteca din str. Academiei.

La orele 18,oo, a fost la d-ra Lena Constante unde a rămas până la orele 19,oo. De aci a venit la domiciliu unde a lucrat cu d-na Slăvescu dactilografa d-sale.

+

In cursul zilei de astăzi dl. Pătrăşcanu pleacă la Snagov rămânând până Luni.

T.I.

-o-

Brigada Specială 17 Aprilie 1948

336

N O T A

In ziua de 15 Aprilie a.c., Dl. Pătrășcanu a ținut un curs cu studenții la Facultatea de Drept dela orele 8,3o până la 9,3o.

Dela facultate in drum spre casă s'a int intâlinit cu d-ra Lena Constante luând-o in mașină până la locuința D-sale.

Aici l-a lăsat pe dl. Pătrășcanu, iar d-ra Constante a plecat cu mașina in orași.

La orele 11,3o, a vizitat biblioteca ARLUS-lui din Calea Victoriei.

La orele 12,oo, a venit la domiciliu D-na Slăvescu dactilografa D-lui Pătrășcanu lucrând impreună până la orele 21,oo.

Dl. Pătrășcanu n'a mai eșit in orași.

-o-

T.I.

Brigada Specială 21 Aprilie 1948

331

N O T A

Dl. prof. Lucreţiu Pătrăşcanu a ţinut curs cu studenţii in ziua de 19 Aprilie a.c. intre orele 9,oo - lo,15, unde a participat şi d-ra Constante, pe care, după terminarea cursului, a condus-o la Ministerul Informaţiilor, iar d. Pătrăşcanu a mers in str. Albă Nr. 2.

De aici a plecat imediat la domiciliu, iar maşina a trimis-o in oraş, cu mama d-sale.

La orele 12,oo a luat dela domiciliul său pe d-ra Lena Constante şi a condus-o la redacţia ziarului Graiul Nou, iar d. Pătrăşcanu a mers la Academia de Inalte Studii Comerciale, unde a rămas până la orele 13,3o, când, trecând pe la Teatrul Naţional, a luat pe d-na şi au mers acasă.

După amează la orele 17,3o a fost vizitat de d-ra Lena Constante, care a rămas aici până la orele 19,oo.

-o-

T.I.

338

Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu

In ziua de 21 Aprilie a.c. la orele 9,oo a primit la domiciliu pe d. dr. Iorgulescu, iar la orele lo,3o a sosit la Minister, unde a primit in audiență de lucru pe d-nii secretari generali Rațiu și Stoican,

La orele 11,oo a plecat la Ministerul Economiei Naționale, unde a lucrat cu d. Ministru Gheorghiu-Dej și d. Ministru Gh. Maurer.

La orele 13,oo a fost la Ministerul de Interne unde a avut o conferință cu d. Ministru Teohari Georgescu și General Lascăr Mihail.

La orele 13,3o a revenit la Minister, unde a primit pe d. Procuror General Jenică Nicolau.

După amează la orele 16,oo, d. Ministru a lucrat la domiciliu până la orele 17,3o cu dactilografa Slăvescu.

La orele 18,oo a ținut o conferință de presă in legătură cu legea chiriilor.

După aceasta a primit in audiență pe d. secretar general Levente, cu care a avut o consfătuire la care au mai participat și d-nii secretari generali Rațiu și Stoican, d. Broșteanu și Procurorul General Jenică Nicolau.

Seara, in drum spre casă, a vizitat pe d-ra Lena Constante la domiciliu, unde a rămas o oră.

\+ +
\+

22 Aprilie 1948

45 348 337

Raport

de supravegherea lui Polidor.

La orele 9^30 pleacă doamna Polidor.-

La orele 10^30 vine o doamnă la Polidor care domiciliază în str. Dionisie Lupu Nr. 12

La orele 12^30 pleacă doamna, din Dionisie Lupu 12

La orele 14^30 vine doamna Polidor.-

La orele 12^45 iese de acasă Polidor cu însoțitorul său și pe jos până 'n strada Maria Rosetti, unde se întâlnește cu mașina; se urcă cu însoțitorul și merge în strada Dionisie Lupu Nr. 12.-

La orele 18^05 iese Polidor, însoțit de doamna care l-a vizitat la domiciliu la orele 10^30 se urcă amândoi în mașină și merg la șosea până la Hipodrom. Aici Polidor și cu doamna se dau jos din mașină și merg pe jos până la Arcul de Triumf. Se urcă în mașină și merge la locuința lui Polidor.

În tot timpul cât au mers pe jos, au avut discuții foarte înflăcărate. -

Mai mult [illegible] vorbea și Polidor asculta. -

În prezent Polidor se află la [illegible].

C. A. Gh. Gh.

340

Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu

In ziua de 22 Aprilie a.c. a primit dimineața la domiciliu pe d. Vlădescu-Răcoasa și pe d. Romeo Alexandrescu, redactor al ziarului "Universul".

La orele 11,oo a venit la Minister, unde a primit in audiență pe d. Iona Blendea cu o intervenție din partea d-lui Ministru Ion Ciolan.

A lucrat apoi cu d-nii secretari generali Rațiu și Stoican până la orele 14,oo, când a plecat la domiciliu.

După amează la orele 17,3o a visitat la domiciliu pe d-ra Lena Constante, iar la orele 2o,oo, insoțit de aceasta, a plecat la Snagov.

In ziua de 23 Aprilie a.c. la orele 19,oo dl. Ministru a revenit dela Snagov, iar la orele 19,3o a fost la Legația Poloneză, unde era invitat la o recepție.

La orele 20,3o, d. Ministr, impreună cu d-na, a visitat la domiciliu pe d-ra Lena Constante, cu care impreună, au plecat la cinematograful Luxor.

+ +
+

23 aprilie 1948

44
3411

Raport

De supravegherea lui Polidor.

La orele 8^{45} iese și cu mașina merge la Facultatea de Drept.

La orele 9^{30} iese de la Facultate și merge acasă.

La orele 9^{45} iese de acasă doamna Polidor.

" " 14^{30} vine acasă doamna Polidor

" " 17 iese Polidor cu doamna și pe jos merg pe strada Mântuleasa No 22, la mama soției sale, unde stă 15 minute.

De aci tot pe jos și împreună merg pe strada Vicroisie [illegible] No 12, unde ajung la orele 18.

La orele 18^{30} Ese doamna și D. Polidor, împreună cu doamna din Vicroisie [illegible] No 12 și merg în Vasile Lascăr la Polidor acasă. –

A Polidor rămâne acasă, iar ambele doamne pleacă cu mașina și reintorc la orele 19^{30}. –

La orele 19^{30} Polidor împreună cu doamnele merg cu mașina la Șoseaua Kiseleff, unde se plimbă până la orele 20^{15} și împreună vin acasă în V. Lascăr, iar doamna din Vicroisie [illegible] 12 cu aceeași mașină pleacă acasă.

C. A. Gh. G.

Brigada Specială 24 Aprilie 1948

342

N O T A

In dimineaţa de 23 Aprilie a.c., dl. Pătrăşcanu a trecut pela facultatea de drept pela orele 9, de unde s'a înapoiat însă imediat la domiciliu.

După amiază la orele 17,oo, împreună cu d-na, au vizitat pe d-na ~~Safa~~ Sfamen, ~~xxx~~ după care au plecat împreună la d-ra Lena Constante.

La orele 18,3o, grupul de trei /dl. Pătrăşcanu doamna şi d-ra Constante/ au plecat la şosea unde s'au plimbat aproape o oră.

De aici, dl. Pătrăşcanu cu d-na au revenit la domiciliu, iar maşina a plecat în oraş cu d-ra Lena Constante şi a adus-o îndărăt la locuinţa d-lui Pătrăşcanu după circa 3o minute.

-o-

T.I.

Brigada Specială 24 Aprilie 1948

343

~~29~~ 4

N O T A

In ziua de 22 Aprilie a.c., Dl. Pătrăşcanu nu a părăsit domiciliul pană la orele 17,oo, cand a plecat la d-ra Lena Constante de unde după o oră au plecat impreună la şosea de unde au revenit la orele 18,3o.

După ce a condus pe d-ra Constante dl. pătrăşcanu a plecat la domiciliu.

Aici a venit la orele 19,oo, d-na Slăvescu dactilografa d-lui Pătrăşcanu.

-o-

T.I.

24 aprilie 1948

344

Raport

de supravegherea lui Polidor.-

La orele 8^{45} iese de acasă și merge la Facultatea de Drept.

La orele 10 iese de la Facultate și merge acasă în strada Vasile Lascăr.-

La orele 15^{30} iese doamna și Dl. Polidor și cu mașina merge în strada Dionisie Lupu Nr. 10. de unde ia pe profesorul Hary Brauner, de aici cu toți merg în str. Dionisie Lupu Nr. 12. de unde ia în mașină pe profesoara „Lena" și merg cu toți la „Snagov", unde ajung la orele 17. Văzând drumul mașinei, care a plecat la București.-

25 aprilie 1948

În noaptea de 24 spre 25 cât și în cursul zilei și nopții de 26 Aprilie a.c. Polidor, nu a părăsit vila și de nimeni, nu a fost vizitat.-

26 Aprilie 1948

La orele 7 mașina a venit la Vilă, de unde a luat pe doamna și Dl. Polidor, cum și pe Hary Brauner și profesoara Lena, sosind la București la orele 8^{40}. Au fost lăsați fie care pe la locuințele lor.

C. A. Gh. Gh.

~~4~~ 345

Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu

In ziua de 24 Aprilie a.c. la orele 9,oo, dl. Ministru a plecat de acasă impreună cu d-na Elvira Segal, la d-na Luci din str. Londra Nr. 47 și, impreună cu aceasta, au mers la aeroportul Băneasa, de unde d-na Elvira Segal a plecat cu avionul la Craiova.

De aici, dl. Ministru, după ce a condus pe d-na Luci la domiciliu, a venit la Minister, primind in audiență următoarele persoane: d. deputat Olteanu, d. Buican dela Ziarul "Scânteia", portărelul Duruiană, d. General Dombrovschi.

La orele 12,oo a vizitat la Ministerul respectiv pe d. Ministru Al. Alexandrini, de unde a revenit la orele 13,3o.

A primit apoi in audiență pe d. Grigorescu procuror la Cabinet, secretar general Rațiu, secretar general Stoican și d. Măcărescu șef de cabinet, după care la orele 14,15 a plecat la domiciliu.

După amează la orele 17,oo a primit la domiciliu pe d. Pavel Chirtoacă și d. Emanoil Rupenian, director de cabinet in Ministerul Justiției.

La orele 19,oo la Minister, a primit pe d. Rațiu, Stoican, Petre Bella, Grigorescu, d-na Hurmuzescu, plecând apoi la domiciliu la orele 21,oo.

\+ +
\+

~~4~~ 346

Dl. Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu

In ziua de 25 Aprilie a.c., dela orele 9,45, dl. Ministru a primit la domiciliu pe d. Poida primarul oraşului Mangalia şi pe d-ra Elvira Segal.

La orele 10,30 a fost la C.C.P.C.R., de unde a plecat la orele 11,00 la Preşedinţie pentru a lua parte la Consiliul de Miniştri.

După amează, incepând dela orele 14,35, a primit la domiciliu pe d. Costin Miron, d-ra Marcovici, d. Sandu Sandu, profesor Penescu şi d. Drăxăneanu.

La orele 16,05 la Minister a primit pe d. Procuror General Jean Nicolau.

La orele 19,00 a fost chemat la Palatul Regal la şosea, de unde a revenit indată la Minister, primind pe d. secretar general Raţiu şi pe d. Rărescu.

La orele 20,00, impreună cu d-na, a vizitat la domiciliu pe d-ra Lena Constante. Aici se mai aflau d. Hary Brauner şi d-ra Elvira Segal, rămânând până la orele 23,10, când, insoţiţi de d-ra Elvira Segal, au plecat la domiciliu.

+ +
+

Brigada Specială 26 Aprilie 1948

~~4~~ 347

N O T A

In ziua de 24 Aprilie a.c., intre orele 9-10, Dl. prof. Lucreţiu Pătrăşcanu a ţinut curs cu studenţii la Facultatea de Drept. după care a revenit la domiciliu.

La orele 10,30, a primit pe dl. Dufală

După amiază la orele 16,00, impreună cu soţia, Dl. Harry Brauner şi d-ra Lena Constante au plecat la Snagov, de unde au revenit astăzi 26 Aprilie a.c., la orele 8,30.

\+ + +

\+

T.I.

Brigada Specială   27 Aprilie 1948

~~347~~ 348

N O T A

In ziua de 26 Aprilie a.c., dl. prof. Pătrăşcanu nu a plecat de acasă decât la orele 12,oo, când a vizitat pe d-na Angelescu in str. Intrarea Biserica Albă nr.1, unde a stat circa 30 minute.

De aici a trecut pela atelierul Operei Române de unde a luat pe d-na Pătrăşcanu şi dl. Lică Brătăşanu, pe care i-a lăsat la atelierul Teatrului Naţional, iar D-sa a revenit la domiciliu.

Intre orele 17,19, a lucrat cu dactilografa particulară D-na Slăvescu.

La orele 19,15, a fost la D-ra Lena Constante in str. Dionisie Lupu unde la orele 2o,3o, a venit dl. Harry Brauner, la ora 23,oo, a sosit şi d-na Pătrăşcanu.

Au rămas aici până la orele 24,3o, când dl. Pătrăşcanu cu D-na au plecat la domiciliu.

+ + +
+

T.I.

Dl. prof. Pătrăşcanu intenţionează ca de sărbătorile Paştelui să plece la o mânăstire din Moldova, impreună cu dl. Harry Brauner şi D-ra Constante.

+ + +
+

I.C.

Dl. Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu

In ziua de 29 Aprilie a.c. la orele 9,oo dl. Ministru a primit la domiciliu pe d-na Elvira Segal, cu care a luat ceaiul impreună, iar la orele 1o,oo a sosit la Minister, primind in audienţă de lucru pe d.-nii secretari generali Raţiu şi Stoican.

La orele 12,3o a participat la consiliul de Miniştri dela Preşedinţie până la orele 15,3o, când a plecat la domiciliu.

După amează la orele 17,oo a primit la domiciliu pe d-na Elvira Segal, iar la orele 18,oo a participat la sedinţa Parlamentului până la orele 2o,oo, când a plecat la Minister, primind in audienţă pe d. Joja şi secretarii generali Raţiu şi Stoican.

\+ +
\+

349
350

<u>Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu</u>

În ziuaede 2 Mai a.c. la orele 8,2o a primit la domiciliu pe d-ra Elvira Segal și pe d. Marcovici.

A lucrat apoi cu d-ra Slăvescu, dactilografa cabinetului până la orele 11,oo, când a plecat la mama d-lui.

A fost apoi la C.C.P.C.R., de unde a plecat la Minister, primind în audiență următoarele persoane: dl. Kogălniceanu, d. Alimănișteanu, N. Stănescu, dl. Ripoșanu și Petre Suciu.

A mai primit pe d. deputat Marius din Județul Prahova.

După amează la orele 16,3o a primit la domiciliu pe d. Simeon, consilier dela ORAP.

La orele 17,oo a primit pe d. avocat Marcovici și pe d-ra Elvira Segal.

\+ +
\+

5
351

Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu

In ziua de 5 Mai a.c. la orele 9,3o, dl. Ministru insoțit de d-ra Elvira Segal a vizitat Biblioteca Comitetului Central al P.C.R. din Calea Dorobanți

La orele 1o,oo a sosit la Minister, unde a chemat pe d. Director general al Penetenciarelor d. Bădălan, după care a plecat la C.C.P.C.R.

La orele 11,oo a revenit la Minister, primind in audiență pe deputatul dr. Dumitriu, deputatul de Arad d. Betea.și

In ziua de 6 Aprilie a.c. la orele 9,oo, insoțit de d-ra Lena Constante și-a predat cursul la Facultatea de Drept, până la orele 1o,oo, când a plecat la C.C.P.C.R.

La orele 1o,3o a revenit la Minister, primind in audiență o delegație a Sindicatului Alimentar, pe d. General Dombrovski, dr. Filderman, colonelul Stoica, d. David fostul secretar general in Ministerul de Justiție, Procurorul Micșa, d. Grigorescu.

A primit apoi in audiență de lucru pe d-nii secretari generali Rațiu și Stoican, pe d. Petea referent la Institutul Central de Statistică.

A mai primit o delegație pentru ajutorarea Maramureșului, alcătuită din Procurorul Grigorescu, Consilierul Perciu dela Curtea de Apel și deputatul Betea.

\+ +
\+

5
352

Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu

In ziua de 13 Mai a.c. la orele 8,3o a primit la domiciliu pe d. Procuror General Jean Nicolau.

La orele 9,oo a plecat la Facultatea de Drept de unde după jumătate de oră a plecat la C.C.P.C.R,

La orele 1o,2o a fost la d. Ministru Gh. Gheorghiu Dej la Ministerul Economiei Naționale.

La orele 11,3o a primit in audiență la Minister pe d-nii secretari general Stoican și Rațiu, pe d. Kogălniceanu, d. Belea Petru Presedintele Uniunii Tineretului Muncitoresc și o delegație a Frontului Democratic Unuversitar.

La orele 14,oo a plecat la domiciliu, iar după aceasă la orele 16,oo a primit acasă pe d. Pavel Chirtoacă dela redacția ziarului "Scânteia".

La orele 17,45 a participat la sedința Parlamentului până la orele 19,5o, când a plecat la atelierul Operei de Stat, de unde a luat-o pe d-na, mergând apoi la d-na Cantacuzino din Str. Popa Soare Nr. 8, iar d-lui plecând la domiciliul d-lui Ministru Teohari Georgescu.

\+ +
\+

5
353

Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu

In ziua de 12 Mai a.c. la orele 9,oo a primit la domiciliu pe d. Ralescu.

La orele 9,3o a vizitat pe mama d-sale in str. Albă Nr. 2.

La orele 1o,oo a fost la C.C.P.C.R., iar la orele 11,oo a sosit la Minister, primind in audiență următoarele persoane: secretarul general Rațiu, d. Procuror Jenică Nicolau, judecător Perciun, d-na Banu.

A lucrat apoi cu d. secretar general Stoican până la orele 13,3o, când a plecat la atelierul Operei Române de unde a luat pe soția d-sale, cu care a plecat la domiciliul d-rei Lena Constante, de unde, după 2o minute au plecat la domiciliu.

După amează la orele 17,3o a conferențiat la Ateneul Român despre savantul Paul Langevin. A plecat apoi insoțit de soția d-sale și de d-ra Lena Constante, d-sa oprindu-se la Minister, unde a primit inaudiență de lucru pe d. secretar general Rațiu d. Nițulescu și d. Paraschivescu Bălăceanu decanul Baroului de Ilfov.

La orele 2o,oo a vizitat la domiciliu pe d-ra Lena Constante, unde a rămas până la orele 21,3o când a plecat la domiciliu.

La orele 22,oo a fost la Legația Franței, de unde la orele 23,oo+a plecat la recepția dela Legația cehoslovacă, insoțit de soția d-sale.

\+ +
\+

Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu

In ziua de 14 Mai a.c. la orele 10,00, dl. Ministru a primit in audiență la Minister pe d-nii: secretar general Rațiu și Stoican, Măcărăscu, dl. Ministru Subsecretar de Stat Emil Bodnăraș și d-na Ministru Florica Bagdasar.

La orele 14,00 impreună cu d-na, a plecat la d-ra Lena Constante, unde a luat masa.

După amează la orele 16,00 a fost la Facultatea de Drept unde și-a predat cursul până la orele 17,00 , când a plecat la domiciliu.

La orele 18,00 a asistat la sedința Parlamentului până la orele 20,00 când a plecat la Minister, unde a primit in audienț pe d. Marin Ionescu, d. Joja și Toma Chișișian.

La orele 20,30 a plecat la domiciliul d-rei Lena Constante, iar la orele 21,30 a plecat la domicili

\+ +
\+

~~5~~
355

Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu

In ziua de 15 Mai a.c. la orele 9,3o a primit la domiciliu pe d. Rupenian Emanoil șef de cabinet.

La orele 1o,15 a primit pe d-ra Lena Constante până la orele 11,oo când au plecat impreună la Minister, unde au discutat chestiuni in legătură cu cursurile ținute de d. Ministru la Facultatea de Drept.

La orele 12,45 a primit la Minister o delegație compusă din studenți ai Facultății de Drept venită pentru a interveni pentru studentul Ghica din anul IV, șeful unei organizații maniste ~~xxxx~~ și care actualmente este arestat . Tot pentru acest student a intervenit și d. General Orga Vasile dela Ministerul Lucrărilor Publice, arestatul fiind nepotul său.

La orele 13,oo a primit o delegație dela C.G.M., iar la orele 13,1ă a primit pe d. avocat Marin Lazăr și pe d. Caner dela C.G.M.

La orele 13,4o a primit in audiență de lucru pe d. secretar general Rațiu și Stoican, procurorul Grigorescu și Procurorul General Jean Nicolau

După amiază la orele 16,3o a primit la domiciliu pe d. avocat Sandu Protoș.

La orele 17,oo a participat la ședința Parlamentului până la orele 18,oo, când a plecat la domiciliul d-lui Prim Ministru, unde a rămas până la orele 21,45 când a plecat la domiciliu.

\+ +
\+

5
356

Dl. Ministru Lucrețiu Pătrășcanu

In ziua de 16 Mai a.c. la orele 10,00 domnul Ministru a vizitat la domiciliu pe d-na Ana Pauker.

La orele 10,30 a fost primit de dl. Ministru Gh. Gheorghiu-Dej la Ministerul Economiei Naționale, de unde la orele 11,30 a plecat la Minister.

Aici a primit in audiență de lucru pe d. șef de cabinet Măcărăscu, directorul de cabinet Rupenian, secretarii generali Rațiu și Stoican, după care a primit pe d-na Ranopol.

La orele 14,00 a plecat spre casă. In drum s'a oprit pe la d-ra Lena Constante, pe care a invitat-o la masă.

După amează la orele 17,00 la Minister, a primit pe d. secretar general Dunaciu dela Interne secretar general Rațiu și pe d. Perciun, după care la orele 20,00 a plecat la domiciliu.

La orele 21,00, impreună cu d-na, a fost la recepția oferită de Comisia Aliată de Control Sovietică, revenind la domiciliu la orele 22,30.

\+ +
\+

5 357

<u>Dl. Ministru Lucretiu Pătrăşcanu</u>

In ziua de 19 Mai a.c. la orele 11,3o a fo primit in audienţă de d. Ministru Gh. Gheorghiu-Dej şi de d. Ministru Subsecretar de Stat Maurer.

La orele 12,3o a sosit la Minister, primind in audienţă pe d. dr. Bürger.

La orele 12,45 a primit pe d-na Veisman car a adus la cunoştinţa d-lui Ministru un caz de escrocherie făptuit de avocatul Macotă. Acest avocat aflându-se chiar in biroul şefului de cabinet, a fost arestat de către doi detectivi ai C.D.-ului din DGP.

La orele 13,oo a primit pe d-na Ases, pe d. Moscu, pictor.

La orele 13,3o a primit in audienţă de lucru pe d. secretar general Haţiu, apoi a primit pe fraţi Lungu studenţi ai Facultăţii de Textile.

La orele 14,15 a primit pe d. consilier Crăciun, după care la orele 14,3o a plecat la domiciliu

După amează la orele 15,2o a primit la domiciliu pe d. ing. Löbel sim Ziber.

La orele 17,3o a primit pe d-ra Lena Constante, cu care a plecat impreunăla sedinţa Parlamentului, unde asistat până la orele 19,1o, plecând apoi insoţit de d. deputat Vasile Luca.

La orele 19,3o a venit la Minister, primin in audienţă pe d. deputat Dascălu, d. Dumitriu adtor al Parcului Snagov şi pe d-nii procurori Micşa şi Grigorescu.

La orele 2o,3o a plecat la domiciliu.

\+ +
\+

<u>Dl. Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu</u>

In ziua de 23 Mai a.c. la orele 9,oo a primit la domiciliu pe d. Consilier Stere.

La orele lo,oo a fost la Academia de Inalte Studii Comerciale, de unde la orele 11,oo a sosit la Minister, primind in audienţă de lucru pe d. secretar general Raţiu şi d. Rupenian.

A primit apoi pe d. Ghocin dela Finanţe, două studente dela Facultatea de Drept,

La plecare, a luat dela atelierele Operei Române pe D-na, d-na Eleana Popescu, d-ra Lena Constante şi d. Brătăşeanu. Acesta din urmă a fost reţinut la masă

După amează la orele 16,oo şi-a predat cursurile la Facultatea de Drept până la orele 17,oo.

La orele 17,3o a vizitat pe d-ra Lena Constante, unde a rămas până la orele 18,3o, când a plecat la Minister.

Aici a primit in audienţă pe d. secretar general Raţiu şi pe d. Procuror Nicoşa. .

La orele 21,oo a luat pe d-na dela atelier şi, impreună cu d-ra Lena Constante şi d. Hary Brauber au fost la cinematograful Excelsior, revenind la domiciliu la orele 23,3o,

\+ +
\+

~~5~~
359

DOMNUL MINISTRU LUCREȚIU PATRAȘCANU

In ziua de 13 Iunie a.c., la orele 9, Dl. Ministru a primit la domiciliu pe Dl. ziarist Drăgăneanu.

La órele 9,45 a fost la biblioteca Academiei Române iar la orele 10, a plecat la C.C. al P.C.R.

A venit la Minister la orele 10,3o primind in audiență de lucru pe D-nii Secret. Generali; Rațiu și V. Stoican.

La orele 11,3o a primit pe Dl. Podoreanu dela CARS, pe D-ra Rita funcționară in Ministerul Industriei și Comerțului.

La orele 12, a primit pe D-ra Elena Constante cu care s'a intreținut până la orele 12,4o in legătură cu plecarea dumneaei la Constantinopol.

La ora 12,45 a primit pe Dl. S.G. Gheiciu dela Min. Finanțe venit cu o delegație de funcționari din acel minister.

La orele 13,1o a primit pe ministrul Suediei la București.

La orele 13,4o a mers la atelierul Operei Române de unde a luat pe D-na Pătrășcanu după care au plecat la domiciliu.

Dupăamiază la orele 19, a venit la Minister unde a lucrat cu Dl. Secret. G-ral V. Stoican. A primit apoi pe dl. procuror Micșea și proc. Grigorescu, și pe Dl. Co: Traian Noștianu dela Curtea de Casație. La 20,4o, a plecat la domiciliu după care insoțit de doamna și de Dl. prof. Harri Brauner au plecat la locuința D-rei Constante. La orele 24 au plecat la domiciliu.

\+ + +

DOMNUL MINISTRU LUCREȚIU PATRASCANU

In ziua de 19 Iunie a.c., la orele 8,3o, a primit la domiciliu pe D-ra Elena Constante.

La orele 9, a plecat la Academia de Inalte Studii unde a rămas până la orele 10,3o, după care a plecat la Minister.-

La orele 11, a primit in audiență de lucru pe Dl. S.G. Rațiu și Stoican.

La orele 11,15, a primit pe Dl. Ministru T. Ionescu și pe Dl. Codreanu.

La orele 11,3o, a plecat la Președinție unde a luat parte la consiliul de miniștrii până la orele 14,oo.

După amiază la orele 18,oo a plecat la parlament unde a lucrat cu comisia legislativă până la orele 19,3o când a venit la Minister.

La orele 2o,oo, a primit in audiență pe D-na Vincler din Oradia Mare.

La orele 21,oo, insoțit de d-na Pătrășcanu, de d-ra Elena Constante și de Dl. Harry Brauner au vizionat filmul dela cinematograful Gioconda.

. . .

DOMNUL MINISTRU LUCREȚIU PATRAȘCANU

In ziua de 21 Iunie 1947, la orele 8,3o, Dl. Ministru a fost la Facultatea de Drept unde a avut examen cu studenții până la orele 11,3o.-

La orele 12,oo a fost primit in audiență la Palatul Regal, iar la orele 12,3o, a fost la Comitetul Central al P.C.R.-ului.-

La orele 13,oo, a venit la Minister unde a primit in audiență de lucru pe D-nii Secret. G-rali Rațiu și Stoican

A lucrat apoi cu comisia de comprimări din Minister până la orele 13,4o.-

La orele 13,45, a fost la parlament unde a lucrat cu comisia legislativă, referitor la cazul deputatului Anton Dimitriu dela Soc. Creditul Minier.-

La orele 14,2o, a venit la Minister unde a primit in audiență de lucru pe D-l proc. g-ral Jan Nicolau.-

La orele 15,oo, a plecat la domiciliu.

După amiază la orele 18,oo insoțit de d-na Pătrășcanu și de d-ra Elena Constante, a plecat la Snagov de unde s'a reântors in ziua de 23 Iunie a.c., la orele 9 dimineața.

. . .

DOMNUL MINISTRU LUCRETIU PATRASCANU

In ziua de 23 Iunie a.c., la orele 9, Dl. Ministru a primit la domiciliu pe Dl. Gheiciu secret. g-ral al Ministerului de Finanţe.

La orele 9,3o, a primit pe Dl. Moisin Ambasador al Legaţiei României din Turcia.-

La orele 10, a fost la biblioteca Academiei Române unde a stat in sala de lectură până la orele 11,3o.

La orele 11,4o, a fost la locuinţa D-nei Pătrăşcanu mama d-lui unde a rămas până la orele 12,3o, după care a plecat la Minister.

A primit in audienţă de lucru la Minister pe D-nii Secret. G-rali Raţiu şi Stoican, pe D-nii procurori Grigorescu şi Micşa, pe Dl. Prim Proc. G-ral Jan Nicolau şi pe Dl. Emanoil Rupenian şeful de cabinet.

La orele 13,3o, a primit in audienţă pe Dl. Rosetti Rectorul Universităţii din Bucureşti.

La orele 14,3o, a plecat la domiciliu.

După amiază la orele 16,2o, a plecat la C.C. al P.C.R. unde a avut o şedinţă până la orele 19,oo.

\+ + +

363

DOMNUL MINISTRU LUCRETIU PATRASCANU

In ziua de 24 Iunie a.c., la orele 8, Dl. Ministru a plecat la Facultatea de Drept unde a avut examen cu studenţii până la orele 10,3o,-A plecat insoţit de Dl. Ralescu, Dl. Ministru mergând la Comitetul Central al P.C.R.-ului.

La orele 11,3o, a venit la Minister, unde a primit in audienţă de lucru pe D-nii Secretari Generali Raţiu şi Stoican.-

La orele 11,45, a primit in audienţă pe D-na Stroici.

La orele 12,oo, Dl. Ministru insoţit de Dl. Secret. G-ral. Stoican şi de dl. dir. de cabinet Rupenian, au vizitat felul in care s'a organizat Cantina Ministerului.

La orele 12,3o, a primit in audienţă pe Dl. maior Skoda dela Comisia Aliată de Control.

La orele 14,3o, a plecat la domiciliu, iar după amiază la orele 17,oo, a fost la Academia Română unde a stat in sala de lectură a bibliotecii până la orele 18,3o, după care a plecat la domiciliu.

La orele 19,oo, a venit la Minister unde a lucrat cu D-nii S.G. Raţiu şi Stoican şi cu Dl. Ralescu.

La orele 20,oo, a plecat la atelierul Operei Române de unde a luat-o pe d-na Pătrăşcanu, plecând apoi la domiciliu.

\+ \+ \+

~~6~~
764

DOMNUL MINISTRU LUCREȚIU PATRASCANU

In ziua de 26 Iunie a.c., la orele 10, a fost la Academia Română, unde a stat până la orele 11, când a plecat la Comitetul Central P.C.R.-ului.

La ora 11,30, a venit la Minister, unde a primit in audiență de lucru pe d-nii S.G. Rațiu și Stoican.-

La orele 12, a plecat la Președinție, unde a participat până la orele 14, la Consiliul de miniștrii.-

La orele 14,10, a revenit la Minister, unde a primit in audiență pe Dl. Prim Preș Slăpescu, I. Strătescu S.G. la Domenii, D-na Vincler și pe Dl. Proc. Grigorescu.-

La orele 15,00, a plecat la domiciliu, iar după amiază la orele 17,00, impreună cu d-na Pătrășcanu și d-ra Lena Constante, au plecat la Snagov, de unde au revenit in cursul zilei de astăzi 27 Iunie a.c., la orele 9,30.-

x x x

Raport 385 28-6-1947

La ora 9 D-l Ministru Pătrășcanu a sosit în București venind dela Snagov împreună cu soția și D-ra Lena Constante, Dela ora 9 până la 10 D-l Ministru Pătrășcanu a vizitat pe D-l Ministru Gheorghiu-Dej. Dela 10 la 10 și jumătate la partid. La ora 10½ la Academia de Înalte Studii; după aceasta la Minister a primit pe D-l Miron Bellea deputat de Arad. D-l Preutescu D-na Vinkler, Stoicanu, Rațiu, secretari generali procuror Grigorescu. La ora 2 și jumătate D-l Ministru cu soția și D-ra Lena Constante și D-l Hari Braune au plecat la Snagov și se întorc Luni dimineața,

Tudose Ioan

DOMNUL MINISTRU LUCREŢIU PATRASCANU

In ziua de 2 Iulie a.c., la orele 7, dimineaţa Dl. Ministru a plecat la locuinţa D-lui Ministru Emil Bodnăraş, cu care a lucrat până la orele 10,-

La orele 10,15, a venit la Minister, de unde a luat nişte lucrări, mergând apoi la domiciliu, iar la orele 11, a plecat la Palatul Regal dela Sosea, unde a fost primit in audienţă.-

La orele 12,30, a plecat la Preşedinţia Consiliului de Miniştrii, unde a rămas până la orele 14, după care a plecat la domiciliu.-

La orele 14,30, impreună cu D-na Pătrăşcanu, au luat masa la Dl. Ministru plenipotenţiar Ion Cristu din B-dul Dacia Nr. 37.-

După amiază la orele 16,30, a plecat la Parlament unde a participat la şedinţa Camerei până la orele 20,30, după care a plecat la Minister.

A primit in audienţă de lucru o comisie compusă din Dl. S.G. Raţiu, Dl. Deputat Niţulescu, Dl. Decan Paraschivescu Bălăceanu şi alte patru persoane din Consiliul superior juridic.

La orele 21,30 a plecat la domiciliu.

\+ + +

6
367

DOMNUL MINISTRU LUCREŢIU PATRAŞCANU

In ziua de 8 Iulie a.c., la orele 8 dimineaţa a primit la domiciliu pe D-ra Lena Constante.

La orele 9, a plecat la Academia Română unde a stat până la orele 11, când a plecat la Ministerul Ec. Naţionale la Dl. Ministru Gheorghiu Dej.

La orele 11,45, a venit la Minister unde a primit in audienţă următoarele persoane: Dl. S.C. Raţiu, Dl. S.C. Stoican, Dl. Vinţe deputat de Arad, Dl. deputat Olteanu, D-na Ionescu, D-na Elecheş şi D-na Bacalu.

La orele 14,3o, a plecat la domiciliu, iar după amiaz la orele 18,oo, a venit la Minister unde a primit in audienţă pe Dl. Aslan şi pe Dl. Dr. Mârza.

La orele 2o,oo, a plecat la domiciliu, iar la orele 21,oo, a condus la gară pe D-na Pătrăşcanu, D-ra Lena Constante şi Dl. Harry Braunor care au plecat cu trenul in Ungaria.

La orele 21,3o, a fost la locuinţa D-lui Ministru Maurer unde a fost invitat la masă, rămânând până la orele 2 noaptea când a plecat la domiciliu.

+ + +

367
368

DOMNUL MINISTRU LUCRETIU PATRASCANU

In ziua de 10 Iulie a.c., la orele 8,3o, a primit la domiciliu pe dl. deputat Paraschivescu Bălăceanu.

La orele 9,3o, a fost la Dl. Ministru Gh. Tătărăsc[u] unde a rămas până la orele 11,3o, după care a plecat la Ministrul de Justiţie.

A primit in audienţă de lucru pe Dl. consilier Betea dela Institutul Central de Statistică.

La orele 13, a primit pe Dl. Petre Belea dela U.T.M. iar la 13,4o, pe Dl. Proc. Grigorescu.

După amiază la orele 18,oo, a primit la locuinţă pe D-na Deputat Emanoil in legătură cu plecarea in străinătate a D-lui Ministru.

La orele 18,3o, a primit pe Dl. Consilier Betea.

+ + +

369

Notă informativă,

În ziua de 27-VI-947, orele 10.00 Dl. Ministru L. Pătrăşcanu, a plecat împreună cu Dna. Ministru şi Dşra. Lena Constante până la locuinţa Dsale, iar Dsa a plecat la Atelierul Operei Române. La ora 10.30 Dl. Ministru a mers la Dna Pătrăşcanu (Mama Dsale) la ora 10.50 a mers la Aeroportul Băneasa, pentru primirea delegaţiei dela Moscova. La ora 12.30 a ieşit în maşină cu Dl. Ministru Voitec, până la M.J. unde a stat până la ora 12.45 în maşină au discutat chestiuni în legătură cu comemorările, ce trebuiesc terminate. La ora 13.10 a primit pe Dl. Secretar Gral Rotaru la ora 13.25 pe Dl. Ministru Bejan, la ora 14.10 pe Dl. Gheciu Secretar Gral la M. de Finanţe.

..//..

La ora 14^20 a primit pe Dl. Baldiman, la ora
14^35 pe Dna. Stere la 14^45 pe Dl. Profesor Georgescu
dela Consiliul Legislativ. La ora 14^55 pe Dl. Secretar
gral Stoicam dela M.J. si Dl. Carpostopol dela Sin-
dicatul M.J. La ora 15 pe Dl. Procuror Grigorescu
si Dl. Procuror Miesa.
La ora 15^10 a mers la locuința lui Dl. ~~Radescu~~
Radescu asistent Universitar, unde i-a
spus dlui Ministru că Mareșal Antonescu, după tratative
pentru a lua în exploatare fetoriul [?] Marii
Negre timp de 50 de ani pentru a face Hoteluri
și Vile. La ora 17^30 a mers la Parlament, și
la ora 17^45 la M.J. unde a primit pe Dl. Secretar
gral Potra [?] și Stoicam. La ora 18^30 a primit pe
Dl. Zaja, Consilier la Consiliul Legislativ, și în
comisia de Administrație al Bunurilor crimi-
nalilor de războiu. La ora 19 pe Dl. Procuror
Grigorescu, și la ora 19^30 pe Dl. Procuror Miesa
pentru a rezolva niște lucrări în legătură
de cererile unor locuitori din jud. Arad, unde
în cursul săptămânii viitoare, Dl. Ministru se
va deplasa în acea direcție. La ora 20 Dl.
Ministru, Dna. Ministru și Dsra. Lena Constante
sau deplasat la Snagov.

DOMNUL MINISTRU LUCRETIU PATRASCANU

In ziua de 25 Iunie a.c. la orele 8 dimineaţa Dl. Ministru a primit la domiciliu următoarele persoane: pe Dl. Tudor Budnariuc şi pe Dl. David fost secretar general la Ministerul Justiţiei,-actualmente preşedinte al Comisiei de legi din Min. Justiţiei.-

La orele 11,3o, a plecat la Minister, unde a primit in audienţă de lucru separată pe D-nii Secret. G-rali Raţiu şi Stoican.-

La orele 12,3o, a primit in audienţă pe Dl. Insp. Bogdan dela Ministerul de Finanţe.-

La orele 13,oo, a primit pe deputat de Arad Ion Vinţe .

La orele 13,15, a primit pe Dl. Prof. Georgescu, din Consiliul Legislativ.

La orele 13,3o, a primit pe Dl. Popovici secrét. Camerei deputaţilor şi pe dl. proc. g-ral Jiga din Braşov.-

A mai primit apoi pe D-na Vincler, Dl. Hillt, Dl. Stere preşedintele Curţii de Apel.

La orele 14,oo, a fost la locuinţa D-lui Vice Preş. Gh. Tătărăscu unde era invitat la masă.

La orele 15,4o, a plecat la domiciliu.

La orele 16,3o, a primit la locuinţă pe D-na Moscovici. La orele 18,3o, a participat la şedinţa Camerei până la orele 2o,oo, după care a plecat la locuinţă de unde a luat-o pe d-na Pătrăşcanu, mergând impreună la d-ra Elena Constante, de unde au plecat la Snagov.

In ziua de 26 Iunie a.c., la orele 9, dim. au sosit in Bucureşti.

\+ + +

374

DOMNUL MINISTRU LUCREȚIU PATRAȘCANU

Dela orele 9 dimineața până la orele 11, Dl. Ministru a lucrat la biblioteca Academiei Române.

Reântors la Minister a lucrat timp de o jumătate de oră cu D-nii S.G. Rațiu și Stoican, iar la orele 11,3o, a plecat la Ministerul Ec. Naționale, unde a avut o convorbire cu Dl. Ministru Gheorghiu Dej până la orele 12, când împreună au participat la Consiliul de miniștrii.

După consiliu a plecat acasă la Dl. Ministru Gheorghiu Dej, unde a luat masa.

A revenit la domiciliu la orele 16,3o, unde a rămas până la orele 18,oo, când intovărășit de D-nii S.G. Rațiu și Stoican a plecat la Crematoriul Cenușea unde a asistat la incinerarea fostului prim președinte al Trib. Ilfov Doicil.

De aici a revenit la domiciliu.

+ + +

PROCES VERBAL DE IDENTIFICARE

Încheiat astăzi 17 Iulie 1953.

Noi, lt.col.de Sec.SOLTUTIU IOAN împreună cu lt.maj. de Sec.VANATORU VICTOR, lt.maj.de Sec.RUJAN GHEORGHE şi lt.de Securitate GORUN ALEXANDRU, ne-am deplasat astăzi împreună cu arestatul MOCSONYI STYRCEA IOAN în centrul oraşului Bucureşti, pentru a identifica imobilul şi apartamentul în care a avut o întâlnire secretă cu arestatul ZILBER HERBERT în toamna anului 1945.

La această întâlnire secretă urma să participe şi LUCREŢIU PATRASCANU pentru a discuta împreună despre acţiunile [redacted], ce le întreprindeau în acel timp (perioada de criză dintre fostul rege Mihai şi guvernul Dr.Petru Groza) şi pe care arestatul STYRCEA IOAN le-a arătat pe larg în declaraţiile sale.

Deplasându-ne în centrul oraşului Bucureşti, arestatul STYRCEA IOAN a recunoscut ca loc al acestei întâlniri, apartamentul Nr.57 situat la etajul VI al imobilului din str.Dionisie Lupu Nr.12.

Este cunoscut oficial că acest apartament a aparţinut în 1945 arestatei LENA CONSTANTE care la cercetări a recunoscut că a fost complice în activitatea lui PATRASCANU şi ZILBER, precum şi că în dese rânduri pusese casa la dispoziţia lui PATRASCANU.

Arestatul MOCSONYI-STYRCEA IOAN arată în declaraţiile sale că întâlnirea secretă ce o avusese cu ZILBER a fost organizată de acesta.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.

LT.COL.DE SECURITATE

LT.MAJ.DE SECURITATE

LT.MAJ.DE SECURITATE

LT.DE SECURITATE

Arestat
ION MOCSONI STARCEA

378
379

PROCES VERBAL DE IDENTIFICARE
==============================

Incheiat astăzi 22 Iulie 1953.

Noi, cpt. de Sec. MORARU GHIRAN, lt. maj. de Sec. VANATORU VICTOR şi lt. de Sec. DINU VASILE, ne-am deplasat astăzi împreună cu arestatul MOCSONYI-STARCEA IOAN pentru a identifica imobilul şi apartamentul de pe fostul Bd. Lascăr Catargiu unde a avut loc o întâlnire secretă organizată de ZILBER HERBERT între PATRASCANU LUCRETIU şi MOCSONYI-STYRCEA IOAN în timpul crizei dintre fostul rege şi guvern în toamna anului 1945.

Deplasându-ne pe Bulevardul respectiv, arestatul STYRCEA IOAN a recunoscut ca loc al acestei întâlniri, apartamentul situat la etajul I al imobilului din Bd. Magheru Nr. 22 (fost Bd. Lascăr Catargi).

Din verificările făcute la faţa locului, am stabilit că apartamentul respectiv, a fost ocupat în 1945 de Divizia Economică a Min. Af. Externe.

Intrucât arestatul MOCSONYI STARCEA ION declarase la cercetări că după întâlnirea cu PATRASCANU în imobilul menţionat mai sus a avut o altă întâlnire secretă cu PATRASCANU, organizată de ZILBER la Institutul de Conjunctură Economică din Str. Polonă, Ne-am deplasat la această stradă unde arestatul STARCEA ION ne-a arătat imobilul respectiv, precizând că n'a cunoscut imobilul respectiv înainte de această întâlnire şi nici după aceea n'a mai fost acolo cu vreun alt prilej.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.

Arestat
ss/MOCSONI STARCEA IOAN

Cpt. de Securitate [signature]
Lt. Maj. de Securitate [signature]
Lt. de Securitate [signature]

[signature]

MINISTERUL SECURITATII STATULUI
UNITATEA MILITARA Nr.0225

SECRET.
Exemplarul Nr.1
S.C.502
374

Nr.04934
24.08.53

CATRE

MINISTERUL SECURITATII STATULUI

La ordinul Dvs.Nr.47915/22.August 1953 raportăm că din verificarea scriptelor pe anul 1947 a rezultat că piloţii GROZA GHEORGHE şi MANOLESCU MAX au efectuat în cursul lunilor Iulie-Octombrie ale acelui an următoarele sboruri cu avinul Bucuresti-Paris:

1.Cu avionul TARS Buc.-Paris din 9 Iulie 1947 au eşit în echipajul acestuia:

-MANOLESCU MAX pilot
-SERGHIE ION "
-ROSCA GRIGORIE R.T.G.
-MIRON ALEXANDRU mecanic

Susnumitii s'au înapoiat la 12 Iulie 1947.

2.-Cu avionul TARS Bucuresti-Paris din 29 Iulie 1947 au eşit ca echipaj:

-GROZEA GHEORGHE -pilot
-MARIN NICOLAE "
-RADULESCU VALERIU R.T.G.
-BARNUTIU IOAN mecanic

Susnumâţii s'au înapoiat la 1 August 1947.

3.-Cu avionul românesc Bucuresti-Paris din 2 Sept. 1947 au eşit ca echipaj:

-MANOLESCU MAX pilot
-CIOBANU VASILE "
-CALCANTRAUR ZANFIR R.T.G.
-MIRON ALEXANDRU mecanic.

Susnumitii s'au înapoiat la 4 Sept.1947.

4.-Cu avionul TARS Bucuresti-Paris din 30 Sept.1947 au eşit din ţară ca echipaj:

-GROZEA GHEORGHE pilot
-CONSTANTINESCU DECEBAL "
-NICULESCU GHEORGHE R.T.G.
-TITU MIHAI mecanic
-SEMENESCU MARIA stevardită.

Susnumiţii s'au înapoiat pe ziua de 3 Oct.1947.

5.-Cu avionul TARS Bucuresti-Paris din 7 Octomb. 1947 au eşit din ţară ca echipaj:

-MAX MANOLESCU pilot
-STELIAN TUDOSE "
-POPOVICI NASTASE R.T.G.
-BARNUTIU ION mecanic
-POPESCU LUCIA stevardită.

S'au înapoiat pe ziua de 10 Octombrie 1947.

COMANDANTUL UNITATII MILITARE Nr.0225
Locot.Major

Enache Dumitru

6.II.1941
Un nou referat
ss.indescifrabil

MEMORIU No.79
6.II.1941

68
47
375

DIRECTIUNEA GENERALA A POLITIEI
DIRECTIA.............
Serviciul...............
Biroul...................
Intrare No.54518 -
7 Februarie 1941

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECTIUNEA GENERALA A POLITIEI
No.01766 din 7.II.1941
Dosar No...................

Gr.II
C.D.

II.
Dl.Comisar
Sef.Toflaru
referat conform
instrucţiunilor
ce a primit.

ss.indescifrabil,

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Subsemnatul Dr.Lucreţiu D.Pătrăşcanu, avocat, domiciliat în Bucureşti, Str.V.Lascăr 100 - unde îmi exercit în mod constant profesiunea mea - am onoarea să vă aduc la cunoştiinţă următoarele :

Totdeauna şi în toate ocaziile mi-am luat răspunderea faptelor mele. Privaţiunile şi suferinţele pe care le-am îndurat în cursul anilor stau vie mărturie pentru aceasta, ceia ce, cred, că îmi dă dreptul ca atunci când am nestrămutata convingere CA MI SE FACE UN ACT DE TOTALA NEDREPTATE, să încerc a-l împiedica.

In momentul eliberării mele din Lagăr, în ziua de 8 Octomvrie 1940, mi-am luat angajamentul verbal, pe cuvânt de onoare faţă de fostul Director general al Poliţiilor, CA NU VOI ACTIVA POLITICESTE SUB NICI O FORMA. Acest angajament L-AM TINUT INTOCMAI, FARA NICI CEA MAI MICA ABATERE. Pentru a nu da naştere unor aparenţe înşelătoare, nu am luat nici-un fel de contact cu oamenii politici, ca Dl.Maniu, Madgearu, etc, cu care aveam legături de ordin personal şi prietenesc MAI MULT NU AM PLEDAT NICI CHIAR IN PROCESELE MUNCITORESTI.

TOATE ACESTE AFIRMATII ALE MELE SUNT PERFECT CONTROLABILE, DE INSASI ORGANELE SIGURANTEI.

Ca o complectare a acestor afirmaţii ţin să adaug că nu numai în ultimele luni, DAR DUPA ALEGERILE DIN 1939 AM INCETAT ORICE ACTIVITATE POLITICA, păstrând cu unii dintre oamenii de stat doar un simplu contact personal. Aceste relaţii erau pur prieteneşti şi nu au constituit, după acea dată, nici un fel de tratative, aşa cum fals au putut fi interpretate. Tot din acel

./.

moment am încetat orice activitate publicistică. Motivele acestei atitudini ale mele din ultimii ani după ce în adevăr timp îndelungat am activat politiceşte, au fost diferende de ordin personal, eu neputând duce decât numai o activitate legală şi deschisă.

Dându-mi seama că unul din motivele noului ordin de internare ar putea fi şi felul în care am fost desinteresat acum cinci luni, ţin să aduc această precizare: motivul cererii mele era o boală de ficat, contractată în Lagărul Miercurea Ciucului, ceia ce a necesitat urgenta mea internare în Spitalul Militar din Braşov. Cu ocazia trecerii mele prin Siguranţă am fost chemat de două ori de fostul director general GHIKA. Conversaţia s'a redus de fapt la un monolog al Dsale, în care după ce mi-a expus credinţa sa în izbânda Legiunii, mi-a cerut şi mie, după cum cere tuturor adversarilor mişcării din care făcea parte, un an de espectativă, pentru a putea arăta ce este în stare să facă Garda. Numai la sfârşitul acestui monolog, afirmând că este convins de perfecta mea cinste şi buna credinţă - deşi reprezentăm două puncte de vedere diametral opuse - Dsa mi-a cerut promisiunea că voi înceta orice activitate politică, întrucât numai astfel poate să revoce respingerea cererii de desinternare. Lucrul pe care l-am făcut.

ACELAS ANGAJAMENT DE A NU DESFASURA NICI UN FEL DE ACTIVITATE POLITICA IL IAU SI PENTRU VIITOR, PRIN ACEASTA DECLARATIE.

Drept încheere doresc să mai adaug un singur lucru; în Lagărul Miercurea Ciucului, din cauza condiţiilor de viaţă de acolo, am contractat o afecţiune a ficatului, maladie care se menţine şi astăzi. O întoarcere în lagăr ar agrava, în mod iremediabil, starea sănătăţii mele sdruncinate. DACA TOTUSI PREZENTA MEA IN BUCURESTI - CU TOATE CELE MAI SUS AFIRMATE - ESTE SOCOTITA INOPORTUNA, ROG CA IN LOC DE LAGAR SA MI SE FIXEZE DOMICILIUL OBLIGATOR LA POIANA - TAPULUI (Jud.Prahova), unde familia mea are o vilă. Această măsură deşi ar dăuna în mod deosebit de grav exerciţiului profesiunii mele de avocat, o propun drept dovadă a perfectei mele bune credinţe.

Primiţi, vă rog, asigurarea distinsei mele consideraţiuni

ss.Dr.LUCRETIU PATRASCANU
avocat,

6 Februarie 1941

C O P I E

INSPECTORATUL GENERAL AL JANDARMERIEI
SERVICIUL JANDARMERIEI
Secţia II-a Siguranţei Stat.
Biroul A.

DIR.GENERALA A POLITIEI
ARHIVA SIGURANTEI
12370 - 12 Iunie 1942
DOSAR Nr.31 Ind.

147
377

16.6.1942
Se va restitui scrisoarea M.Interne,cu menţiunea că relaţii asupra lui s'au comunicat cu rap.9374/942.-

12 IUN.1942
D.III.

Nr.35129
1942 Iunie 11.
INSPECTORATUL G-RAL AL JANDARMERIEI

C ă tr e
DIRECTIUNEA GENERALA A POLITIEI
Direcţia Poliţiei de Siguranţă
17.VI.1942.-

Am onoare a vă trimite alăturat în copie ordinul nr.3239 /42,al Preşedinţiei Consiliului de Miniştrii,împreună cu o scrisoare în original a comunistului PATRASCANU LAURENTIU; rugând să binevoiţi a cerceta în legătură cu cele solicitate,raportând rezultatul direct Ministerului Afacerilor Interne - Cabinetul Subsecretarului de Stat,ca urmare la ord.nr.12540 din 4 Iunie 1942,întrucât avocatului PATRASCANU i s'a fixat domiciliu obligator în comuna Poiana Tapului Prahova,următor intervenţiunei acelei Direcţiuni Generale.-

15.6.1942
Cu lucrările anterioare
ss.Indescifrabil.

Totodată vă facem cunoscut că dela data când numitul se găseşte cu domiciliul obligator în comuna Poiana Tapului,Jandarmeria n'a constatat nici o activitate subversivă.-

D.O.
SEFUL SERV.JANDARMERIEI
ss.C.Tobescu

SEFUL SECTIEI A II-a SIG.STAT
ss.Maior S.Teodorescu

148

C O P I E Depe ordinul nr.3239/942 al Președinției Consiliului de Miniștrii către Ministerul Afacerilor Interne

378

DOMNULE MINISTRU.

Conform dispozițiunilor D-lui Vice-Președinte al Consiliului de Miniștrii, am onoare a vă trimite alăturata scrisoare a d-lui L.D.PATRASCANU, prin care solicită a i se ridica domiciliul forțat din Poiana Țapului, cu rugămintea de a binevoi a o prezenta D-lui Ministru al Afacerilor Interne, pentru a lua cunoștință și a dispune.-

DIRECTOR DE CABINET
ss.I.A.Rădulescu

149

379

C O P I E

R O M A N I A

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECTIUNEA GENERALA A POLITIEI
DIRECTIUNEA POLITIEI DE SIGURANTA.-

Nr.12370/S. 18 Iunie 1942.

CONFIDENTIAL.
Copiat de PLESOIANU.
18.VI.1942.

MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE
Cabinetul D-lui Secretar General.-

Avem onoare a vă restitui scrisoarea comunistului PATRASCANU LAURENTIU, adresată Preşedinţiei Consiliului de Miniştrii şi trimisă de Dvs. Inspectoratului General al Jandarmeriei cu nr.12540 din 4 Iunie a.c., binevoind a cunoaşte că relaţii asupra susnumitului vi s'au comunicat de noi cu raportul nr.9374/942.-

DIRECTOR GENERAL

DIRECTOR,

~~150~~ ~~379~~ 380

COPIE

ROMANIA
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Cabinetul Ministrului

Cab.V.Nr.13063
22 Iunie 1942.-

MINISTERUL DE INTERNE
Dir.Generală a Poliţiei
Nr.72668 din 24 Iun.1942

25.6.1942

I se va pune în vedere cele hotărâte prin I.G.J. care ne va comunica din timp data deplasării la Bucureşti şi câte zile va sta.-

DIR.GENERALA A POLITIEI
ARHIVA SIGURANTEI
Nr.14533 din 24 Iun.1942
Dosar nr.31 Ind.
26.6.1942.-

DIRECTIUNEA GENERALA A POLITIEI
Direcţia Poliţiei de Siguranţă.-

La raportul dvs.nr.8374/942,privitor la cererea d-lui LAURENTIU PATRASCANU,de a i se suspenda domiciliul forţat;

Avem onoare a vă ruga să binevoiţi a lua cunoştinţă de ordinul în rezoluţie al d-lui Ministru Subsecretar de Stat,în cuprinsul următor:

"Se menţine hotărârea de a sta la P.Tapului. Dacă doreşte a veni la Bucureşti,pentru interesele pe care vi le-a semnalat,de a da la tipar nişte cărţi ale prof.PATRASCANU,tatăl său,i se aprobă.
I se va pune în vedere a vă arăta câte zile e necesar şi la ce dată va veni în Bucureşti. La acea dată îi veţi da aprobarea şi urmărit cât va sta la Bucureşti".-

Cele de mai sus,le veţi aduce la cunoştinţa susnumitului,ca răspuns la cererea sa,adresată Preşedinţiei Consiliului de Miniştrii.-

SECRETAR GENERAL
Colonel Magistrat
ss.V.T.Gelep

LT.rez.
ss.Th.Pantazopol.

151

~~380~~
381

C O P I E

R O M A N I A
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECTIUNEA GENERALA A POLITIEI
DIRECTIUNEA POLITIEI DE SIGURANTA

1 Iul.1942.
nr.14533 S.

CONFIDENTIAL
Copiat de TEODORESCU.-
27.6.1942.-

INSPECTORATUL GENERAL AL JANDARMERIEI
Serviciul Jandarmeriei
Secţia II-a Sig. Stat
Biroul II.

La nr.3512 din 11 Iunie a.c.,avem onoarea a vă înainta alăturat în copie ordinul nr.13063 din 22 Iunie a.c.,al Ministerului Afacerilor Interne, privind pe LAURENTIU PATRASCANU şi vă rugăm să binevoiţi a dispune să i se pună în vedere cele hotărâte şi a ne comunica data deplasării sale la Bucureşti, pentru a fi supraveghiat.-

DIRECTOR GENERAL
ss. indescifrabil

DIRECTOR
ss.indescifrabil.

Poiana Ţapului 8/IV 942
382

Stimate Domnule Ministru,

Îmi permit să mă adresez şi personal Dv., deşi am înaintat o cerere Preşedinţiei Consiliului de Miniştri.-

Presupunând că vă sunt cunoscute măsurile luate împotrivă-mi, nu vă voi răpi timpul cu relatarea lor.

Sunt ţinut de cincisprezece luni, aici, la Poiana Ţapului, într'o totală izolare şi vă puteţi uşor închipui la ce grea probă poate fi supus sistemul nervos al unui om, obişnuit să muncească.

Această împrejurare este agravată de o situaţie materială, devenită acum cu totul precară, căci neavând

nici un fel de alte resurse, decât cele ale profesiunii mele de advocat, toate rezervele îmi sunt complect epuizate.

Cred că după un an și un sfert de strictă aplicare a domiciliului obligator cererea mea de față își găsește întreaga ei justificare.

Dacă socotiți că puteți interveni pentru un om ale cărui singure „crime" sunt credința față de o idee și o ținută rectilinie în viață, vă rog să rezolvați favorabil cererea mea de a mi se ridica domiciliul.

Primiți asigurarea distinsei mele considerații

Lucrețiu D. Pătrășcanu

- va fi adus Pascu
- Pascu - urgent..

- Se va insista la [illegible].

- Ce scopuri . are pedagogia
- Cum a decurs
- În general ce anume i-a amintit
toate discuțiile avute cu Ioana și
leg. cu P. precum și discuția cu
P. –

–| confruntarea Solomon – Stefan

- Pelbo.

Poziția lui P. în dezbaterea reformelor
economice -

Despre atitudinea ~~[illegible]~~ politică în politica
liniei partidului. -

Despre bunicile lui P. și care
umblă despre atenția conducerii noastre.

va fi adusă soția lui Pelbo. –

despre leg. lui P. cu frați Ungheni –

Tătăran.

- În cazul a trecerii lui Popescu
discuția cu P. în țara.

P. T.

In leg. cu Decl. dela Paris [illegible] ne pare

- Orcin a luat parte la redactare.
- Ce cunoşteai despre partea a Declaraţiei cu care el P. nu era de acord.
- Ce argumente aducea Titulescu şi Decl. P. ca împotriva acelei părţi.

În problema ca [illegible].

- Ai aflat de legături cu T. au [illegible] Manole şi Delegaţia care era în Elveţia — la sosirea lor ai raportat cele discutate cu T. şi generalii acestui?
- Când ai văzut că ai greşit de ce nu ai spus prin Delegaţie până la întoarcerea Delegaţiei.
  - El nu a discutat dela Geneva.

Aici la sosirea [illegible] lui Gheorghiu
nu a comunicat nimic. –
(In leg. cu Gheorghiu)

(Deci nu i-a păr la [illegible]
Gh. Tătărăscu.

- Tov. Gheorghiu a spus că deci
nu le-ai publicat declarația. –
- S. lipsă totală de interes.

- Tătărăscu – lui Dej a făcut
observații și nu era de acord
cu textul –

– { Deci nu a cunoscut documentul
– { Nu poate deci explica –

- In leg. cu intervenția anglo-politică
Dunării – cererea de încetare.
- S-a vorbit a atitudine sovietică –

III

Tătărescu

- Discuția cu lui Gh. Gheorghiu-Dej la Paris ... cu Gh. Gheorghiu-Dej cu memoriul ... nu permite ... în pol. externă.
- La vizita lui ... Comunist ... spre Tătărescu.

In Lagăr.

- Nu a fost de acord cu ... lui Gh. Dej de ... fracționismul ... și ...

(Și asta ... și ... în primii ... ... Dej.)

4 Aprilie — ... Bodnăraș ... lui Gh. Dej ... fracționism

- ... cu Maniu.
- Discuția cu Maniu ... Dej ... Delegație la Cairo ... amintite.
- ... un plan ...

IV

Care a fost atitudinea lui Constantinescu în chestiunea antisovietică, știa prea de aceasta?
- fost de acord cu Maniu -
- Ce a aflat de la Știrbey și ce scop urmărea -
- Atitudinea lui Visoianu -
- Ce formă a exprimat Maniu
- De ce ai presupus că Maniu va voi să se întâlnească cu Cairo sau la anumiți generali -
- Ce a spus Maniu, ce atitudine avea Maniu.
  - Nu se va înțelege cu partea făgăduită și la celelalte cu Londra.
- Cu ce planuri au venit înapoi.
- Cum se reflectau în discuția cu Maniu.
  - Confruntarea cu Zoltan.
- În ce scop a făcut declarațiile ... la legătură cu lista ...

[illegible]

Cum a primit Toma și
cu senzorul din Logos,
cum a ascultat, amănunțit
în leg. cu cărțile – cunoștințele
luate din cărți – se trage
concluzia că un om respectă
regulile și măsurile de
conspirație – că un conducător
a preocupare a partidului de
a cunoaște oamenii și a
ști să aleagă elementele prețioase
ale întărirea partidului.

[illegible]

Ce

U.8.

Tovarășe Ministru,

În primul rând vin să vă mulțumesc că ați dat urmare cererii mele. Aflând o știre, chiar lipsită de sensul ei, dar putând să-i scriu eu, am fost fericită în ziua aceea.

Acum mă frământ că n'am găsit în locuință cărțile și materialul de desen, cerut de ea. Aș vrea să fac rost de aceste lucruri, plus o rochie de vară, care tot mi-a lipsit, și Vă rog, să binevoiți a dispune, ca să fiu

înștiințată dinainte, când vin să le ridice, ca să am timp să le pregătesc. 391

Cu această ocazie am constatat în ce stare de păstrare e locuința și vream să Vă rog, dacă n'ași putea avea cheia, numai pentru ca să fac curat și pe urmă s'o restitui. Toată tapiteria riscă să fie distrusă de molii.

Cu mii de mulțumiri, Vă rog, să primiți, Tov. Ministru asigurarea deosebitei mele considerațiuni

Sofie Schramm

București 14 Aprilie 1952.

5
392.

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

Tov. Colonel Hulgheru Mihai

Nr. ....

Se deschide personal

A. G. I — 8672

Sambata, 18 Septembrie 1948

D R A G A   T E O ,

Cu prilejul venirii aici a tov.Ranghitz şi Drăghici i-am rugat să mi spună dacă răspunsul Secretariatului poate să-mi fie comunicat. Tov.Drăghici mi a afirmat că acest răspuns îl voi primi, fără însă să precizeze când. Intre timp, starea sănătăţii mi ar permite să mă întorc la Bucureşti. Tratamentul medical, propriu zis, il voi face acolo. Totodată am văzut în ziare că examenele la Universitate s'au amanat la sfarşitul lunii.

Aştept deci hotărarea voastră.

Alături îţi trimit unele propuneri în legătură cu planificarea-propuneri pe care am început să le lucrez încă în timpul verii-utilizând materialul pe care am putut să-l am la dispoziţie. Dacă tovarăşii cred util şi necesar să fac parte din colectivul în sarcina căruia ii va fi dată aducerea la îndeplinire a acestor propuneri, atunci eu aşi continua să mă ocup de această problemă. (O parte din materialul conferinţelor propuse l-am şi studiat.)

Timpul fiind însă avansat şi o parte din material-în deosebit materialul sovietic-urmând să fie încă strâns, eu îţi trimit aceste propuneri care dacă vor fi găsite juste să fie transmise tov. Ioşca, spre cercetare şi care, eventual de acord cu conducerea Institutului Romano-Sovietic, să dispună str[ân]gerea materialului necesar, şi poate îndeplinirea unor munci pregătitoar[e].

Propunerile alăturate sunt numai schiţate, ele urmând-după acceptarea de principiu-să fie detailate, lucru pe care n'am voit să-l fac acuma pentru a nu îngreuna lectura lor. Ceea ce trimit deci este numai o sch[iţă]. Si în această privinţă aştept un răspuns dela voi.

Cu salutări tovărăşeşti

ad D//

178 127

Copie

394

Dragă Teo.

Am făcut un mare efort să scot la capăt textul alăturat. Sunt probabil multe lipsuri, dar ți-l trimit așa. [redacted] Dă dispoziții ca încă în cursul dimineții să fie trimisă la mine tovarășa mea. Mi-ar fi de mare ajutor.

Te rog următoarele:

1. Aș cere, dacă se poate, să continui să am un însoțitor permanent - pentru orice eventualitate (Mă gândesc la ce mi-ai spus ieri)

2. Dă dispoziție, fie la Partid, fie la tine la Minister ca atunci când voi avea de făcut curse mai lungi în oraș, să am o mașină la dispoziție. Mersul cu tramvaiul e penibil: se uită lumea la mine ca la urs. Asta până când va începe lumea să mă uite. Atunci mă voi dispensa de această cerere.

Eu intenționez să rămân la București f. puțin, strict necesar. Mă voi stabili la Snagov, ca să mă refac. Toată lumea trebuie să știe - și în Partid și în afară - că tot acest timp am fost la Snagov, bolnav.

Salutări

St. Andrei

10/VI-1948 P.S. Să nu se uite să vină frizer

Eu am terminat manuscrisul la ora 11 - dar văd că întârzie să-l ia.

Au trecut patru luni dela arestarea mea. Au trecut șase luni dela Congres și comisia secției cadre refuză întâlnire, în mod intenționat, să-mi analizeze lucrările. Dela începutul lui Mai până la sfârșitul lui Iulie s'a cerut o singură dată, pentru completarea dosarului. După aceea, a venit acum 4 săptămâni sub un pretext ridicol și diversionist — pentru ca [illegible], în toată această lună să nu se lucreze. Concluzia nu poate fi decât una: că în realitate, felul de a lucra al comisiei cadre, a transformat detențiunea mea în pedeapsă — pedeapsă pe care nici statutul P.M.R. și — după cât știu eu nici un statut al vreunui P.C. nu-l conține. Mai mult o asemenea practică — rezultând din lipsa de analiză în obiect — fost condamnată de B. Pol. și [illegible] ca [illegible] ?—

Comisia dispune de tot materialul. Dacă toate discuțiile nu vor fi desfășurat în condiții, asupra cărora nu vreau să insist — de mult aveți întreg materialul și puteți să le depozitați, pentru concluziile ei.—

În aceste situații, în [illegible] de [illegible] dispozițiile [illegible] executarea [illegible] starea mea de sănătate [illegible] să fiu [illegible] — dându-mi și putința să mă întorc la muncă și la viață.—

~~[illegible]~~ cerere pe cu inform[illegible] ~~[illegible]~~ profec[illegible] prin [illegible] semnătul, [illegible] ca niciun moment nu vrere s-ai [illegible] vine mee fata de P. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Depistă de unu acest [illegible]. [illegible] fost o [illegible] – [illegible] – da o [illegible] pentru mine. – [illegible] [illegible] din cond. P. [illegible] [illegible] ocazi se ve [illegible] –

Sunt de 4 luni arestat. Au fost luni de neîndurată infernală. Nu mi-s-au adresat [illegible] și am ajuns o umbră din ceea ce am fost –

Nu credeți ce ajunge.

Se ajunge 23 aug. Vreme ce aceste [illegible] [illegible] n-am socotit niciodată să [illegible] să-l [illegible] mare.

[illegible] mea fugă în noaptea de 23 aug. – a fost decretat de [illegible] și [illegible] lui imediat [illegible] aplicare. – Deși atât sănătatea cât și [illegible] [illegible] imediat [illegible] [illegible] – [illegible] constituit – au [illegible] [illegible], decretul a fost citit imediat după [illegible] și imediat publicat. (Toate acestea fuseră [illegible] în [illegible].) A doua zi, la 24 aug. toți ~~[illegible]~~ [illegible] – toți [illegible] – au fugit

din [illegible], în cap cu [illegible]. Am fost la
prin recentele din capitala de prima etapă
parlament al recentele sale [illegible] – și la prima
bombardamentele recente care au avut loc
trei zile. Am fost surprins mulți care
au rămas pe loc și cu [illegible] implicați
pe care le aveau (un prieten Ministru de
Just. aflat în dispoziție) prin telefon
telegrame, [illegible] de [illegible] și
oameni – care fac tot ce omul [illegible]
stă în puterile, ca lucrurile să poată pleca
toți din [illegible] și [illegible] – [illegible] ce indiferent
ce se întâmpla cu noi la [illegible], totul
lor se fie recompensate și să nu cadă în
un eventual cu numele recentele. Nu
mi-am făcut și [illegible] [illegible] [illegible] a-
vea, meritul lor ceeste. Nu au făcut
[illegible] de [illegible]. de lucrurile. Dar.
acum, când pentru prima oară se
[illegible] [illegible] în Republica [illegible]
[illegible] [illegible]. – Cu intrările, acestea și
asupra mea, nu-mi pune capăt ansamblului
[illegible] și închisorii în care sunt ținut.
Acestea ale sufletului pe care [illegible] [illegible]
[illegible] și [illegible] [illegible] . –.

CONFIDENŢIAL - PERSONAL Tov. S. Nicolţan 397

La sfârşitul lui 1947 sau începutul 1948, în timp ce am fost însărcinat cu afaceri la Roma, s-a prezentat la Legaţie deputatul italian Valliani cerând o viză de intrare în Romania. A declarat că intenţionează a scrie o carte. A dat ca referinţe pe Lucreţiu Patraşcanu şi a spus că îl cunoaşte tov. Gheorghiu-Dej din timpul conferinţei de pace la Paris.

~~Am dat o telegramă cifrată anunţând ce~~ care M-am informat printr-un deputat italian din C.C. al Partidului (deputat pe care-l cunoşteam bine) şi acesta mi-a spus că Valliani este din partidul lui Nenni adică socialist de stânga, că înainte era din partidului „acţiunei" – tot un partid progresist care s-a dizolvat şi s-a încorporat în partidul lui Nenni..

Am dat o telegramă cifrată la Bucureşti anunţând cererea de viză şi cred că am pus în telegramă: (indică ca referinţe pe Ministrul Justiţiei.)

... „Progresul" S.A. ...

Peste câtva timp, el s-a prezentat din nou la Legație și a spus că pleacă la Budapesta, unde roagă să fie transmisă viza. Am dat iarăși o telegramă cifrată în acest sens la București.

Câteva zile după aceia a venit să mă viziteze Sr. Reale membru al biuroului politic al partidului italian, care mi-a spus că va avea legătura cu mine pe linie de partid.

L-am întrebat dacă-l cunoaște pe Valliani și mi-a spus că e un periculos troțkist și că a depus activitate de bandit în lagărul Vernet. Însă că în Italia aceste lucruri nu se cunosc și că partidul nu-l demască căci el e în partidul lui Nenni și e f. activ.

Am dat iarăși o telegramă cifrată la București cerând să se anuleze viza căci referințele sunt defavorabile.

Acum câteva luni, am aflat – mi se pare prin Pajetta – că Valliani e rudă cu soția lui Patrașcanu, fiind originar din Ungaria

[signature] Șerban

Tovarășilor Gheorghiu-Dej,
Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari
Georgescu - membri ai Secret.
P. M. R.

1 Mai 1948.

399

~~8~~

Tovarăși!

Azi când muncitorimea, și cu ea întreg poporul sărbătoresc ziua de 1 Mai într'o Românie pe care am visat-o în tinerețe și pentru înfăptuirea căreia, cu toate puterile mele, am luptat o viață întreagă, eu măsor dela un capăt la altul camera unei închisori, exact cum o făceam, cu ani în urmă, la Văcărești, la Brașov sau Jilava.

Pentru ce?

Se împlinesc peste câtva timp, 28 de ani de când am intrat în rândurile P. C. În acest lung șir de ani de neîntreruptă activitate, am putut de multe ori greși, avea slăbiciuni în muncă, chiar abateri. Dar de primejdii și încercări n'au fost puse la îndoială cinstea mea de comunist, devotamentul meu față de P., dorința și străduința mea de a servi fără șovăire linia P. noastre.

Și acum sub povara unor informații de multă vreme ticluite - rezultatul unei evidente provocări - sunt pus în situația de acuzat. Nu voesc să-mi micșorez vina de a fi fost lipsit de vigilență față de unii oameni, cu care am venit în contact și de a fi desconsiderat unele chestiuni care mă priveau, dincolo de cadrele P. Dar numai atât.-

Învinuiri ce li se aduc, fapte care au unii au împiedicat activitatea mea în P., și judecat cu obiectivitate faptele, [se controla] fără idei preconcepute materialul adus în discuție și să nu lucrați în partizani, care ar avea ca urmare pe unii distrugerea mea morală, și a celei fizice. În Secretariat fost Foriș care în 1939, a împiedicat să se comită o nedreptate contra mea – ca membru de P. –, din partea unor oameni dovediți apoi dușmani ai mișcării.

Grelele încercări din ultimele două luni și, mai ales, din ultimele zile, plătite cu mari suferințe morale și fizice, precum și întreaga discuție care a avut loc m-au învățat multe, foarte multe lucruri.

Am intrat în P.C. [illegible] de învățătura lui Lenin, care în împrejurările diferite prin care am trecut mi-au dictat atitudinea și n-am stat în așteptare. Aceste învățături mă conduc și azi; în ele cred neîntrerupt și în clipa de față. De aceea nici un moment nu m-am lăsat cuprins de descurajare și nimic din ce [illegible] mele să-mi [illegible] să se clatine. După un [illegible] și până azi este încrederea mea în conducerea P. [illegible]

Am cerut să mi se dea muncă de P. Aceasta [illegible] acum, prin această sancțiune. P. și conducerea lui au prilejul să controleze activitatea și atitudinea mea – nu după vorbe ci după faptele [illegible] lucrul pe care îl voi

ss/ [illegible]

400

Dragă Teo,

Nu în calitatea ta de ministru de Interne, nu în calitatea ta de secretar al Partidului, nu ca Teohari Georgescu, te rog în calitatea ta de Teo, ia-mi pe garanția ta personală că nu voi părăsi vila decât singur fără consimțământul tău... Sunt efectiv la sfârșitul nervilor și forțelor mele

Salutări

24 XI 52

Andrei.

Strict confidențial

401

~~400~~

Domnule Ministru,

Am cedat rugăminții care mi-a fost adresată și am încetat greva foamei și a setei cu speranța că după 7 Noembrie cercetările se vor termina. Dar cercetările nu vor să se termine și ancheta, pentru a suta oară, a fost luată dela început. În acest sistem, ancheta poate dura la infinit.

Dacă pentru a pune capăt așa zișelor "cercetări", care în realitate, în ultimii 2 ani și 8 luni, sunt o farsă sinistră, trebuie să străpung cu creerii mei pereții celulei, sunt hotărît s'o fac și țin să vă previn, exact așa cum v'am prevenit personal și înaintea încercărilor mele de sinucidere. Refuz să devin o zdreanță omenească, în starea menținerii fără termen la regimul celular.

Rog, totuși, domnule Ministru după 4 ani și 6 luni de arest pe temeiul unor "bănuieli" în întregime inventate după ce două [redacted] au ajuns la concluzii în între[redacted]

Repet totodată [redacted] cererea făcută verbal în Octombrie a.c.: dacă din motive mie necunoscute și absolut neînțelese, prezența mea la București este inutilă sau dăunătoare, să fiu trimis la Snagov, în condițiile pe care le vor socoti necesare organele în puterea cărora mă aflu.

Cu stimă

13. Noembrie 1952.

Lucrețiu Pătrășcanu

O propunere cu privire la trimiterea mea la Snagov.

402 ~~401~~

1. Vila dela Snagov este în momentul de față păzită de Securitate. Securitatea urmează să păzească vila, cu mine înăuntru.

2. Securitatea din Snagov să-mi recomande un om din sat pe care să-l plătesc lunar, să-mi aducă alimente din sat și la 2-3 săptămâni să-l trimet la București să-mi aducă reviste și să-mi schimbe cărțile la bibliotecă.

3. Gospodăria mi-o voi face singur. Nu doresc să vină nimeni din familia mea – nici tatăl, nici mama, sora sau soția mea. – Absolut nimeni. –

4. Singura persoană care rog să fie lăsată la mine este tov. Titi Schäffer – membră de Partid și bibliotecară „Astra"-ului cu care voi aranja trimiterea cărților și literaturii de care am nevoie.

5. Intenționez să scriu la Snagov o lucrare cu titlul: „Colectivizarea, în lumina istoriei" – un istoric al raporturilor agrare la români și naționalitățile conlocuitoare, din sec. XII până în prezent și să dau formă definitivă viitoarei istorii din timpul ilegalității.

6. Anchetatorul Pétar a ridicat dela soacra mea o sumă de bani, care îmi aparține. Acești bani sunt sau la organele de anchetă – în suma lor totală – sau în parte, la soacra mea. Din acești bani să-mi fie puși la dispoziție lunar 9000 de lei pentru întreținere, plus plata omului angajat la Snagov. –

7. Bucicov să primească dispoziția să pot apela la el pentru nevoi excepționale (medic, frizer, etc.)

8. Îmi iau angajamentul să nu părăsesc Snagovul și să nu depășesc linia pădurii, în mijlocul căreia se află vila. În plimbările eventuale prin pădure voi merge cu cineva pe paznicul vilei dela Securitate.

9. Telefonul poate fi ridicat din vilă, neavând nevoie de el.

——·——

10. Soția mea și cei arestați odată cu ea, la începutul toamnei anului 1951, au răspândit vestea că eu sunt la Snagov și scriu o carte. Acest zvon n'a fost inventat de soția mea sau de ceilalți cunoscuți ai mei.

Ținerea mea, mai departe și fără termen, la regim celular nu mai poate fi justificată – dacă așa ceva este o justificare! – că trebue să constitue o pildă.

Propunerea de mai sus va pune de acord zvonul cu realitatea.—

17.XI.952

L. Pătrășcanu

Domnului Avocat Lucretiu Patrascanu

BUCURESTI

Str. A L B A No.2

Draga Coca,

Conform înțelegerii intervenite între noi toti,in ceia ce priveste partajul intervenit dupa moartea tatalui vostru asupra bunurilor ramase,partaj facut si in scris si transcris la Trib. Prahova,iti confirm prin aceasta ca apartamentul cumpărat in Maiu 1938,in str.Vasile Lascar no 100 et.II este cumparat din sumele specificate in actul de partaj destinate cumpararii unui apartament pentru tine.- Iți dau această scrisoare pentru a complecta actul vostru de partaj scris.-

25 August 1939

Lucretia D

Patrasca

INSTITUTUL DE STUDII ŞI EDUCAŢIE MUNCITOREASCĂ
SEDIUL: Academia de Inalte Studii Comerciale şi Industriale
Piaţa Romană
BUCUREŞTI — TELEFON 2.71.86

404

Bucureşti, 15 Ianuarie 1945.-

.III.

Deasemenea aşi fi dorit să găsesc în lucrările D-tale,-în speci
în prima lucrare,- un program minimal asupra revendicărilor ţăranulu
lotaş şi chiar asupra muncitorimei agricole,-care după cum însuşi D-ta
recunoşti,constituesc „permanenţele neamului românesc."

D-ta eşti primul printre puţini care ştiu ca dela Mihail Cogălnice
afară de Haret care a lucrat serios pentru ridicarea ţărănimei prin m
cooperaţie,-nici un om politic şi nici un partid politic nu s'a ocupa
de problemele sociale şi profesionale ale ţărănimei şi muncitorimei
agricole.

Nu numai că nu le cunosc,-dar consideră duşmani pe cei care î
cearcă să le clarifice.

Articolele mele publicate sub rubrica "Colţul Social T
au provocat un vehement protest al marilor proprietari consti
Uniuea Sindicatelor ~~Xxxxxxx~~ Agricole care m'au etichetat cu epit
demagog şi bolşevic,-iar fostul Prim Ministru Mihai Antonescu
atacat în plin la o conferinţă de presă şi a dat ordin cenzurii
mai apară articolele mele.

Dacă am menţionat cele de mai sus,aceasta se datoreşte n
mai dorinţei mele ca profesor de politică socială de a vedea prom
te problemele vitale ale claselor de mijloc dar şi credinţei care
că oricât ar fi socotite ca protivnice tacticei şi ideologiei com
te,-ele sunt o realitate de care trebue să ţină seamă doctinarul ş
stegarul cel mai dinamic al partidului comunist. "Platforma" dă sa
facţie parţială acestui desiderat.

Sper ca în lucrările viitoare să găsesc tratate şi luate în
consideraţie aceste reflexiuni ale mele,-care de peste 30 ani mă p
ocupă şi pe cât am putut am realizat pentru toate clasele producăto
şi muncitoare.-

La mulţi ani,-şi cât mai fecundă activitate.

Prof. D. R. Ioaniţescu

str. Mântuleasa 33.

INSTITUTUL DE STUDII ȘI EDUCAȚIE MUNCITOREASCĂ
SEDIUL: Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale
Str. Mântuleasa 33
BUCUREȘTI — TELEFON 375.18.

405

București, 15 Ianuarie 1945.-

DOMNULE MINISTRU
================================
și
Scump coleg

Am citit cu mult interes cele două lucrări scrise sub presiun domiciliului forțat și publicate sub regimul libertăței. "Problemele de bază ale României,- Sub 3 dictaturi".

Ca profesor și ca unul care am trăit aceste vremuri,nu pot s recunosc că mi-a plăcut curajul cu care abordezi problemele vital vieții economice și politice românești,-stilul viu și bogată doc re,- cu toate privațiunile domiciliului forțat.

Sunt mulți care fac rezerve asupra stilului și subiectivități, ~~xxxx~~ dar se ignorează că scrie un fruntaș și martir al unei mișcări care are convingeri și temperament.

Temperamentul D-tale m'a impresionat acum 15 ani,-când pentru prima oară ai apărut la tribuna parlamentului cu ocazia validărei m datelor aleșilor comuniști și ai îcercat să expui ~~xxxxxxx~~ doctrina comunist Majoritatea parlamentară în cap cu Ministrul de Interne voiau să te valideze fărăr să-ți dea posibilitate să vorbești.

A fost atunci o voce care a strigat "Lăsațil să vorbească î numele unei doctrine și a unui partid cu care România trebu nuiască și să le cunoască,pentru că nu ne desparte decât o metri(valea Nistrului) de"Colosul Rusesc".

La această intervenție a mea Ministrul de Interne a vorbească,-că eu tot îl invalidez".

Si ai vorbit frumos și cu acelaș temperament cu care care se mai adaugă o meticuloasă cercetare și o netăgăduită ță pe care nu poate să o conteste nimeni.-

Dacă timpul îmi va permite voi face o recenzie mai am să-mi exprim satisfacția că ești singurul care ai dat toată a selor de mijloc pe care toți economiști și oameni politici a

./.

le-au ignorat: meseriaşi,-mici industriaşi,muncitorii agricoli,inclusiv ţăranii lotaşi cari constituesc marea realitate a neamului românesc.

Problema claselor de mijloc este pusă în plin.

405 Deşi în lucrările D-tale aceste clase sunt condamnate la dispariţie, totuşi sunt cercetate sub toate aspectele lor; încerci să clarifici chiar difiniţia lor,-să le încadrezi în viaţa economică să le fixezi rolul politic pe care puteau să-l joace,- dar nu l-au jucat, pentruca să tragi concluzia firească şi singura logică, în concepţia D-tale, condamnare la dispariţie.-

Aproape jumătate din prima lucrare se ocupă de problema micei burghezii orăşeneşti şi ţărăneşti.

Ai subliniat sbuciumul lor,-încăpăţânarea de a trăi o viaţă mizerabilă,rezistenţa lor până la foamete,-deşi nu le socoteşti viabile nici din punct de vedere economic,-şi nocive din punct de vedere politic,-socotindu-le avangarda marei burghezii capitaliste.-

Concluzia la care ajungi este logică în concepţia şi doctrina D-tale.

Eu care m'am preocupat de soarta acestor clase de mai bine de un sfert de veac,-am de făcut următoarele reflexii: Chiar dacă ipotetic s'ar admite înghiţirea lor,- fie de marele capital,-fie că vor trece în rândurile proletariatului,-procesul acesta fiind lung,-până atunci aceste clase care există şi se încăpăţânează să trăiască nu merită nici o preocupare ? Oare nu trebue să ne ocupăm de soarta lor,de revendicările lor? Să le lăsăm să plutească în acelaş haos legislativ şi politic,- cu rolul de factori comuni când la marele capital când la proletariat.?

Eu care de 32 de ani mă ocup la seminariile ce fac cu studenţii mei la catedra de politică socială şi care am redactat primul lor statut pe plan economic politic,profesional şi social şi le-am încadrat în toate instituţiile ce am creeat ca Ministru al Muncii,-aşi fi dorit să găsesc în lucrările D-tale un minimum de program pentru asigurarea existenţei acestor clase din care s'a recrutat şi se recrutează încă,- conducătorii de rasă al tuturor naţiunilor.

In afară de programul lor economic, aşi dori să am părerea D-tale asupra existenţei unui partid politic al claselor de mijloc,- care s'a constituit aproape în toate ţările cu structura noastră economică şi socială în majoritate agrară.

Care ar fi atitudinea partidului comunist faţă de un asemenea partid ?

./.

[illegible]

București 23 Decembrie 952

406 ~~411~~

Tovarășe Ministru

2

Subsemnata Sofia Schwamen, mama nenorocită a tov. Elena Pătrășcanu, vin să Vă rog, să binevoiți a-mi da voie să trimit fiicei mele un pachet de Anul Nou și dacă e posibil, să faceți să-i parvie aceste câte-va rânduri, aci alăturate.

În privința pachetului, aș ruga în caz afirmativ, să fiu înștiințată cu o zi înainte, unde pot să-l depun și ce poate să conție.

Primiți, Vă rog, tov. Ministru, asigurarea deosebitei mele considerațiuni

Sofia Schwamen

str. Mântuleasa 22

Ap. 17.

23 Decembrie 1952

Scumpa mea

De Anul Nou îţi doresc toate bune şi să-mi vii cât de curând sănătoasă acasă. Eu sunt sănătoasă şi trăiesc cu speranţa să te revăd în curând. In privinţa mea „să nu ai nici o grijă", nu duc lipsă de nimic. Te sărută, cu drag şi dor a ta mamă

Lise.

408

Tov. Ministru

Alexandru Drăghici

la Ministerul Securităţii

Exp: Sofia Abramen str. Mântuleasa 22
Ap. 12.

Dosar 408 409

VI / 1

Tovarăşe Ministru

Subsemnata, Sofia Sebreanu, sunt mama tov. Elena Pătrăşcanu despre care nu mai ştiu nimic, de aproape 4 ani.

Mă adresez, Domniei Voastre, cu rugămintea, dacă nu s'ar putea să am câte-va rânduri de la ea, ca semn de viaţă, ori să-i trimit eu, un pachet.

Pe plan secundar, aşi ruga, dacă nu s'ar putea, după cum mi s'a promis, să mi se înapoieze cheia apartamentului ei, din str. Vasile Lascăr, fie chiar temporar, pentru ca să mai scot puţin praful, căci de atâta tapiterie de pe mobilă. După cum am aflat, cheia s'a fost pierdut; s'a făcut însă acum alta la loc.

Cu speranţa, că mi veţi îndeplini măcar una din cereri, vă rog să primiţi tov. Ministru asigurarea deosebitei mele

consideraţiuni.

Sofie Ehrauer

Bucureşti 19 August 1953

Adresa mea: str. Mântuleasa 22
Ap. 17

410

Tov. Ministru
Ion Vințe
la Ministerul Securității

Exp. Sofia Schramen str. Mântuleasa 22
Ap. 17.

COPIE DUPĂ SCRISOAREA din 20 Aprilie 1948 411

trimisă lui COCA - membrilor familiei.

~~410~~

Nemernicule,

Dacă ţi-a mai rămas un pic de ruşine, de omenie şi onoare, te rog să-mi explici urgent:

a) Cine este generalul care a îndrăznit, să spună că eu fac " afaceri " în numele tău (pentru a-l trage judecătoreşte, ori pe calea duelului la răspundere, sau pe el sau pe tine.) ;

b) Să-mi comunici cazurile concrete care te-au determinat să trimiţi sau să autorizezi pe secretarii tăi generali, pe slugoiul Poulopol şi bunul David, să convoace pe judecătorii şi Procurorii Trib. Ilfov, pentru a-i pune în gardă asupra traficurilor şi maşinaţiilor mele, cumnatul D-lui Brânzoi, Ministrul bâlbâit al Justiţiei.- Tu ai avut vre'o dată clientelă, avocat leneş? Ştii bine că eu o am înainte de 23 August şi din ca te-am hrănit indirect şi pe tine şi toată puiţa ta parazitară.- Sau te-a durut articolul din Timpul despre ligma lui Gheorghiu Dej ? Aşa se răspunde literatule ?

Tu te-ai ajuns ţigan împărat la Departamentul lui Potârcă şi Ismandi - şi asta m'a ameninţat cândva fiindcă am luat apărarea lui Alexandru Liciu, aflat în nenorocire !

Dar tu nu eşti nici Bentoiu, nici Valjan, nici Don goroz, lipsitule de talent, om lipsit de meserie şi de omenie.

In chestia asta sordidă de infantile ranchiune te avertizez că eu am de apărat o onoare profesională şi o onoare a copiilor mei.-

Tu n'ai nici onoare, nici profesie, nici copii, nici familie, eşti singur cuc.- Fiindcă se ceartă muierile noastre, Herta & Zizica, trebuia să spurci cuibul, - să devii un canibal moral? Dacă nu-mi dai numele Generalului şi nu faci precizări relative la Judecător te consider un ordinar calomniator. Cum ai putut crede asemenea minciuni şi insinuări? Atât ai înţeles din munca, osârdia şi orgoliul meu nemăsurat? Nu vei mai călca nici odată pragul casei şi copiilor mei: vei ieşi afară pe brânci.-
Dealtminteri ai ajuns un adevărat monstru pentru întreaga familie (Andrei, Nadia, Cornelia, Zizica, Ticu, nevasta lui, Minel - cred că n'ai uitat Făgăraşul - pentru cei doi nepoţi Judecători ospitalieri din Str. Labirint care îşi riscau cariera, plus toţi prietenii mei de 12 ani care te-au sprijinit, care te-au adăpostit şi ajutat la vremuri grele.-

..//..

Aștept scuzele tale scrise și scuze orale dela Poulosol și David.-

Te știu destul de poltron: n'o vei face, însă vei vedea curând potretul fără mască într'un roman politic cu cheie și destul de transparent în privința persojilotului.-

Am nevoie de 100 zile libere, eventual, chiar în tihna provincială dela Carsaal – pentru a lua „portretul".

Te avertizez să nu mai dai automobilul brânzoiului Ministerial, soacrămii și nevestinii fiindcă nu vreau să le văd mai târziu în postura Veturei Goga, la controlul averilor pentru contruri de benzine și ulei.- Tu le-ai învățat cu milogiala, iar nu cu munca și chiverniseala, bursier etern al familiei, Dumnul Goie, mitocan de București .-

Ne v'om mai întâlni.-

După 1001 de servicii primite dela mine cred că vei primi în viața ta cel puțin 2000 de articole dela o pană virulentă și pamflete.-

Ai sictir, parșivule!

Avocat Petre Pandrea

str. Barbu Delavrancea 2

COPIE

25 Sept.1946

LP

412

~~411~~

Dragul meu,

Îți crsionez în pripă, pentru curier, câteva știri din București.

In ceace te privește, familia puțintel cam alarmată - Lucreția, Cornelia, Lizica, de zvonurile fantastice puse în circulație de dușmani și "prieteni" (ai ajuns slăbiciunea micei burghezii!)

Când Bismarck a lăudat pe Bebel, bătrânul luptător a exclamat:

- care cu ce-am greșit de mă laudă Bismarck?

...In urma discursului infernal dela Cluj (drapel, șovinism, etc.) toată clientela lui Stelian Popescu, popii, învățătorii, pensionarii, negustorii, - execrabilă mediocritate - are acum, doi zei: Iuliu Maniu și L. Pătrășcanu.

Au pus în circulație că: I ai fugit (braț la braț cu Silber, spunea cafeneaua și cei dela Athenee Palace) ...la Anglo-Americani! La Londra! La Ambasada engleză din Paris!

II că, - te-ai aliat cu Cristu - chestia reparații, o foaie băgată de Cristu în plus la raportul oficial! - și pactizați cu Tilea-Gafencu!?!

III că, în sfârșit, ai fost împușcat la Paris sau, - alta, - că ai dispărut fără urmă!

Aceste ipoteze și surse se discută: la clubul militarilor, la Min. Externe, la Tribunal, la Finanțe. - In sfârșit, toți idioții solemni pe care i-am întâlnit în ultimile zile n'au altă ocupație decât să spună parascovenii despre tine.

Personal, luând din viața socială latura umoristică (fiindu-mi ag... de plictiseală printre ilfoveni), dar păstrând dreapta mea judecată de Kulak oltean, i-am batjocorit, citându-i pe Faust - pasagiul cu <u>dorințele</u> lor luate drept <u>realități</u>.

Sper, că am liniștit familia. (cele 2 coacre. ale mele) aici răbdare, puiule, nu la Paris.

Regret, că am sfârșit lungul concediu dela 9 Aprilie (așteptând agrementul, care n'a venit!) Am impresia, că e basmul cu cocoșul roșu. (De ce nu te repezi pela Bruxelles? Mi se comunică un fapt: s'au interesat ce politică fac. S'ar fi comunicat <u>nu</u> fac politică, <u>dar</u> cu L.P. Aș fi vrut să le dau în cap

./.

cu cele 9 cărți)

Dar m'am gândit că ai dreptate.

Copiii,au rămas la Periș cu soacră-mea. Nadia mă ceartă cumplit dacă pronunț cuvântul brânză sau brânzoiu! Nu e șic!

Sunt la culesul viei,cu tot ritualul tradițional. Ce bucurie pe Andrei!.

Eu am stat cu Lizica patru săptămâni la Poiana-Țapului,cățărați pe munți. Fericirea ta a fost...domiciliul forțat acolo.

N'ai prețuit-o cum trebuie!

Oricând m'aș retrage acolo sau la Paris,sau la Bruxelles sau în Honolulu,dar nu în București!!!

....Obosit,voi ceti astăseară Child Harold (cântul IV) de Lord Byron,în original:singurul profit din chestia asta a ta cu Belgia (sinistră ideie!)

Cu drag,Petrache

P.S. Dacă te scot din toate funcțiile nu uita că,ai un loc rezervat la trandafirii mei dela Periș! Uzi flori,bei lapte și scrii! N'ai nevoie de Americani fiindcă eu am descoperit America:Poiana sau Periș.

Si à propos- : dacă plec la Bruxelles,vrei să te ocupi de Periș? Ai acolo liniște pentru prepararea cursului universitar și scrisul tău,cam nestilistic!

Servitorii sunt excelenți:unguri care te iubesc pe nevăzute,șovinule!

<u>COPIE</u>

In ziua de 25 Sept.1946,PANDREA PETRE a trimis numitului LUCRETIU PATRASCANU o carte intitulată "Pomul vieții" cu următoarea dedicație:

"Iubitului meu cumnat

"Lucretiu Pătrașcanu (zis Br...iu) - ieri:iudeo-comunisto-kominternaționalist,azi: șovin român mâncător de unguri și fugar american, - în fond:om de treabă și nițelus "carierist",cum șade bine junelui daco-roman.

Cu rugămintea de a-și preciza (dacă îl țin curele!)poziția idéologică spre luminarea adepților lui Stelian Popescu,Maniu,vajnicii <u>lui</u> admiratori actuali .

Un salut cordial dela un <u>kulak</u> oltean bolnav de spleen și neant,care spune "încurcă-i,drace" ca să se amuz <u>princiar</u> într'o cetate ilfoveană cu mitocani oripilanți,"

Petrake Pandrea

25. Sept.1946.

25 Sept 946

Dragul meu,

Îți anunț în pripă, pentru Paris, 415 câteva știri din București.

În ceeace te privește, familia puțintel cam alarmată — Lucreția, Cornelia, Zizi — de zvonurile fantastice puse în circulație de dușmani și „prieteni" (ai ajuns slăbiciunea micei burghezii!).

Când Bismarck a lăudat pe Bebel, bătrânul luptător a exclamat:

— oare cu ce-am greșit de mă laudă Bismarck?

... În urma discursului infernal dela Cluj (drapel, șovinism, etc.) toate cântecele lui Stelian Popescu, popii, învățătorii, pensionarii, negustorii, — execrabila mediocritate care, acum,

doi zei: Iuliu Maniu și L. Pătrășcanu.

Au pus în circulație că I ai fugit (braț la braț cu Silber, spunea cafeneaua) și cei dela Athénée-Palace) – la Anglo-Americani! La Londra! La Ambasada engleză din Paris!

II Că, te-ai aliat cu Cristu, – dintre separatiști, o fracțiune băgată de Cristu în plus la raportul oficial! – și pactizați cu Tillea-Gafencu!?!

III Că, în sfârșit, ai fost împușcat la Paris sau, – alta, – că ai dispărut fără urmă!

Aceste ipoteze și sute se discută: la clubul miliardarilor, la Min. Externe,

416

la Tribunal, la Finanțe – în sfârșit, toți idioții solemni pe care i-am întâlnit în ultimile zile n'au altă ocupație decât să spună parascovenii despre tine.

Personal, luând din viața socială latura umoristică (fiindcă aș muri de plictiseală printre ilfoveni), dar păstrând dreapta mea judecată de Kulak oltean, i-am batjocorit, citându-le pe Faust – pasagiul cu dorințele lor luate drept realități.

Sper, că am liniştit familia (cele 3 surori ale mele); aici răbdare, principle, nu la Paris.
Regret, că am sfârşit lungul concediu dela 9 Aprilie (aşteptând agrementul, care n'a venit!). Am impresia, că e basmul cu cocoşul roşu. (De ce nu te repezi pela Bruxelles? Mi se comunică un fapt: s'au interesat ce politică fac. S'ar fi comunicat: nu face politică, dar e cunoscut cu L. P. şi ....t să le dau în cap cu cele 9 cârti).

— 5 —

Dar m-am gândit că au [illegible].
Copiii au rămas la Paris 5:9
cu soacră-mea. Nadia mă
ceartă cumplit dacă pronunț
cuvântul brânză sau
brânzoi! Nu e șic!
Sunt la culesul viei, cu
tot ritualul tradițional,
Ce bucurie pe Andrzej!
Eu am stat cu Ezica
patru săptămâni la
Poiana-Țapului, cățărați
pe munți. Fericirea ta

a fost... domiciliul forțat acolo;
N'ai prețuit-o cum trebuie!
Oricând m'aș retrage acolo
sau la Paris, sau la Bruxelles
sau în Honolulu, dar nu
în Bucureşti!!!
... Obosit, voi citi astăseară
Child Harold (cântul IV)
de Lord Byron, în original:
singurul profit din chestia asta,
a ta cu Belgia (sinistră ideie!).
Cu drag, Petrache

P.S.

~~420~~ 421

Dacă te scoți din toate funcțiile nu uita că, ai un loc rezervat la trandafirii mei dela Periș! Uzi flori, bei lapte și scrii! N'ai nevoie de Americi, fiindcă eu am descoperit America: Poiana sau Periș; Și – à propos –: dacă pleci la Bruxelles, vrei să te ocupi de Periș? Ai acolo liniște pentru prepararea cursului universitar și scrisul tău, cam nestilistic! Servitorii sunt excelenți: unguri care te iubesc (necunoscutele, soarele)

Această scrisoare a fost găsită în corespondența lui [illegible]

LÉGATION ROYALE DE ROUMANIE
BRUXELLES

27. III. 47

Moața mea dulce

Fă cum știi (roagă-l pe Sandu) ca scrisoarea alăturată să parvină, urgent, în mâna lui Pătrășcanu. Ar fi bine să i se ducă la minister, predându-i-se în mână, sau prin șeful său de cabinet.

Mi-e dor de tine, de voi. Sper să vin în țară după Paști.

Aci a fost numit Camarășescu. Nu e bine. Probabil că nu voi fi menținut aci. Și mă simțeam atât de bine. Ce să faci? Nu mi-a bătut încă ceasul.

Mii și mii de îmbrățișări.

Cu dor mare vă sărut pe amândoi.

Radorel.

P.S. – I-am comandat – prin D. [illegible] – [illegible] lui Sandu. Vă trimit [illegible] [illegible] fiindcă sunt false.

D. S.
Tov. Colonel Bulgheru I.
15. 07. 952
cu Patrascanu

Sâmbătă 20 Martie 1948

In urma discuţiei care a avut loc cu tov. Teohari şi Ranghitz, dau mai jos punctele principale din cele expuse de mine, ca rezultat al încercărilor pe care le-am făcut, plecând dela criticele formulate de tov. Teohari în Congresul P.M.R., de a-mi revizui şi supune unui examen autocritic activitatea mea partinică în ultimii patru ani.

I.) <u>Exponent al ideologiei burgheze</u>.

a) Manuscrisele celor patru volume pe care le-am tipărit, - însumând peste 1200 de pagini şi tratând unele probleme economice, istorice, politice, şi filôzofice referitoare la România- le-am predat în prealabil Secţiei de Educaţie politică a C.C. In afară de "Problemele de bază", pe care le-am scos înainte de a fi primit un răspuns, toate celelalte au fost tipărite scoase cu asentimentul Secţiei de Educaţie Politică. Pentru ultimul volum, "Curente filozofice" am şi copia referatului întocmit de tov. Gulian. Acest volum a fost şi singurul recenzat în 3 "Scânteia" -o recenzie pozitivă.

Nici unul din volumele tipărite de mine nu au fost criticate de vreun for autorizat de partid şi nu s'a formulat acuzaţia că ele ar reflecta o ideologie burgheză.

Două din aceste volume au fost recenzate în organe sovietice: "Sub
~~Niciodată şi sub nici o formă nu mi s'a atras~~ XXXXXXXXXXXXXXXXXX
trei dictaturi" in "Timpuri Noi" si "Un Veac de framantari sociale" in organul Institutului de Istorie de pe langă Academia de Stiinţe din U.R.S.S., "Probleme de Istorie" no.12 Decembrie 1947. Amândoua recenziile sunt pozitive, după cum se poate vedea din textele alăturate.

In recenzia asupra "Un veac de frământări sociale", recenzentul subliniază o greşală, privind deosebirea pe care o fac intre feudalitate şi iobăgie

Punctul meu de vedere, aşa cum l-am expus în această chestiune, este in adevăr gresit. Dar greşala nu se datoreşte unei influenţe ideologice burgheze, ci faptului că in 1942 nu am avut la indemână decât material sovietic vechi asupra acestei chestiuni, (articolul lui S.Dubrovski apărut în "Agra Probleme" n.2) şi n'am cunoscut discuţia ulterioară din istoriografia sovietică.

In privinţa "Problemelor de bază", epuizându-se ultima editie aparută in Editura de Stat, tov. Ioşca mi-a comunicat acum două luni, că aditura Partidului este gata să scoată o nouă editie- cu anumite complectări necesitate de evolutia economiei noastre în ultimul timp.-

In afară de aceste volume, am tinut câteva confarinţe stiinţifice, unele apărute in broşuri, in editura partidului, (le alătur) altele in organe controlate de Partid.

Niciodată şi sub nici o formă nu mi s'a atras atenţia sau nu s'a afirmat că în ce am scris sau tipărit -in volume sau broşuri- aşi fi

reflectat, sub un aspect sau altul, ideologia burgheză. 424

Este posibil însă ca o cetire atentă şi critică a celor scrise de minesă ducă la stabilirea unor lipsuri, greşite formulări sau chiar greşeli.(Asi fi fost foarte recunoscător dacă tovarăsii de răspundere ar fi făcut acepte lecturăşi mi-ar fi indicatceace necsita o prelucrare sau anumite îndreptări.)Dar conţinutul ideologic al celor scrise şi publicate de mine a urmat linia invăţăturilor marxiste-leniniste invaţături pe care o viaţă întreagă m'am străduit să mi le însuşesc şi să le aplic.

b.)In privinta cursului meu de la Facultate-primul curs universitar (marxist) de Economie Politică la noi in ţară-pentru o mai deplină siguranţă şi un control stiinţific mai riguros, am rugat pe tov.Gheorghiu Dej -intr'odiscutie pe care am avut-o asupra acestei chestiuni-să însărcineze pe tov.Zaharescu şi Chirtoacă ,ca împreună cu mine ,să revadă notele stenografice.Ceeace s'a şi făcut.In afară de unele formulări si unele complectari, cursul n'a necesitat nici o schimbare de fond- cei doi tov. fiind de acord cu conţinutul lui marxist.

2.)Rupt de masse.

a) Nevoia de a păstra un permanent contact cu massa partidului şi prin aceasta cu massele muncitoreşti, m'a determinat in repetate rânduri să cer, pe lângă munca in Minister, muncă de Partid.

De câte ori am primit sarcini care imi dădeau putinţa unui asemenea contact (pildă in 1945 scoala de cadre la Ploeşti) am căutat să le aduc la indeplinire.

A fost o greşală din partea mea că după ce s'au terminat primele cursuri la Ploesti, n'am insistat şi persistat in cererea mea să mi se dea si altă muncă in cadrul organizaţieide Prahova- unde se simtea nevoia de cadre.

In campania electorală din Arad, am cautat să dau intregii munci politice un caracter de massă.După alegeri ,in timp de un an ,am fost de patru ori in judeţ, unde nu m'am multumit să tin doar intruniri publice, ci am convocat consfătuiri, care să-mi permită o cât mai strânsă legatură cu massele muncitoresti şi ţărăneşti de acolo, Caracterul de massă pe care l-am dat campaniei electorale, ca si felul de prelucrare pe această cale a liniei Partidului nostru- a fost subliniată ca o muncă pozitivă atât de tovarăşii din Secretariat, cât şi de tovarăşii răspunzători din conducerea judeţenei Arad.

In pregătirea reformei justiţiei, am mers pe aceiaşi cale.Personal am fost in trei judeţe din Moldova- unde in consfătuiri muncitoreşti si ţărăneşti - am discutat principiile reformei, căutând şi pe această calea-i da un conţinut, adaptat cât mai bine nevoilor masselor.Contactul direct cu massele muncitoreşti si ţărăneşti in pregătirea reformei justiţiei a contribuit la imbunătăţirea conţinutului reformei.

b)Din punct de vedere al vieţii personale,a conditiilor mele de viaţă,am rămas la aceiaşi existenţă modestă ca şi inainte de 1944.

Cu toate acestea,recunosccă nu am insistat cu mai multă tenacitate in cererea de a mi se da muncă de Partid.Lipsa unei asemenea munci, care să mă lege şi mai strâns cu masele,am resimţit-o şi ea probabil s'a reflectat in activitatea mea.Dar trebuie să adaug că nici din partea Secretariatului nu am simţit o incurajare să persist in cererea mea. 425

3.)Instrăinarea de linia ideologică şi politică a Partidului.

In activitatea desfăşurată de mine după 23 Aug. 1944 in diferite domenii-pe linia Min. de Justiţie,publicistică,muncă de agitaţie şi propagandă,conferinţe,cuvântări la intruniri publice,la Facultate, am fost mereu preocupat de grija de a aplica cât mai just linia politică şi ideologică a Partidului şi am avutcredinţa că nu m'am indepărtat ,in toată această activitate,de direcţiunile B.P.-Totuşi la o recapitulare a acestei munci,la un examen mai atent,imi dau seama de unele slăbiciuni şi ,in consecinţă,de unele abateri.

Astfel in munca mea la Minister,n'am dovedit destulă fermitate in epurarea Magistraturii,socotind că prin mijloace de convingere voi putea apropia o parte din acest corp,care nu putea fi inlocuit uşor şi in scurtă vreme.

In această direcţie nu am apelat suficient la ajutorul Partidului. Acestui fapt se datoreşte şi lipsa de vigilenţă faţă de unele elemente cu care am colaborat.Astfel de elemente au fost cei trei secretari generali:Tr.Broşteanu,care s'a dovedit şovăelnic şi nesigur, Poulópol,care a luat atitudini reacţionare,Ion David,care deşi conştiincios,s'a lăsat influenţat de legăturilenlui personale,N.Betea,c care deşi a fost de un real folos in alegerile din Arad,până la urmă s'a dovedit a fi menţinut legăturile cu Manuilă,lucru de care nu mi-am dat seama decât in ultimul moment.

In ultimul an am făcut totuşi o cotitură in munca mea la Minister.Astfel pe de o parte am numit in toate posturile de conducere numai tovarăşi de Partid verificaţi,(menţinuţi şi de tov.Bunaciu,)şi pe de altă parte am pregătit şi realizat reforma justiţiei,care a dus printre altele,şi la o masivă epurare a magistraturii.

Am dat un sprijin efectiv pentru intarireaorganizaţiei de Partid din Minister.Contactul cu aparatul Partidului şi in special cu Secţia Cadrelor-sporadic mai inainte-l-am intărit,cu mari foloase pentru muncă,in deosebi in aplicarea reformei.Totuşi şi in aplicarea reformei am făcut greşala de a menţine in magistratură,numai pe motivul unei bune pregătiri profesionale,unele elemente care nu erau incadraţi politiceşte.

Datorită acestor slăbiciuni,unele sarcini puse justiţiei,-ca de pildă lupta impotriva speculeişi sabotajului,unele procese ale cri-

426

minală de război, aplicarea legilor anti-rasiale- nu au fost aduse la indeplinire cu destulă fermitate.

De altfel in expunerea făcută la B.P. -in legătură cu activitatea mea dela Min.6 autocritica mea a fost acceptată.

In ce priveşte activitatea mea publică, o abatere gravă o constitu unele pasagii din cuvântatrea ţinută la Cluj in Iunie 1946. Astfel, afirmaţia că Transilvania, după 1918 şi până in 1938, a progresat sub stăpânirea românească, a insemnat un certificat de bună purtare dat partidelor istorice pentru felul in care au guvernat in trecut, iar unele afirmaţii relative la raporturile intre poporul român şi poporul maghiar - care trăeşte intre graniţele României- puteau fi interpretate cu sens şovin. Faptul că după această cuvântare, şi după expunerea tov. Gheorghiu Dej, deşi se hotărâse de către B.P. să fac o autocritică publică, n'am pus in practică această hotărîre, a agravat prima mea greşală, de care mi-am dat seama mai târziu, când am crezut totuşi că chestiunea işi pierduse din actualitate.

In discutarea problemelor economice, amintesc aici cuvântatrea mea la Conferinţa P.C.R. din Oct.1945. Ridicându-mă impotriva controlului preţurilor, 6 aşa cum se practică atunci - am susţinut că o asemenea politică economică a incurajat doar bursa neagră şi capitalul comercial speculativ in dauna producţiei,

Am cerut limitatrea controlului preţurilor numai la anumite bunuri- deci libera circulaţie pentru celelalte -cu intărirea insă a supraveghierii producţiei şi o crescută fiscalitate asupra capitalului industrial, care urma să beneficieze -in parte -de asemenea măsuri. Ridicarea acestor chestiuni, sub această formă, in imprejurările concrete dela sfârşitul anului 1945 a constituit o greşală.

Numai după un an şi ceva, după venirea tov. Gheorghiu Dej in fruntea Economiei Naţionale, s'a putut păşi -cu succes -la revizuirea politicei economice de până atunci, limitându-se controlul preţurilor şi indirijarea lor şi punerea intregului accent asupra producţiei pritr'o serie de măsuri premergătoare stabilizării.

Punctul de vederev apărat de mine in Conferinţa Partidului nostru nu a fost admis. Odată insă rezoluţia votată, eu nu am susţinut sub nici o formă-nici in scris, nicii in vorbă,- cele expuse de mine. Mai mult, trimes după câteva zile să vorbesc la Braşov, in planul campaniei de popularizare a hotărârilor Conferinţei, m'am situat fără nici o rezervă in cadrul celor hotărâte. (Alătur textul cuvântării mele de la Braşov.)

Cu ocazia discutării stabilizării -după reforma din 15 Aug.1947 am luat cuvântul de două ori in B.P..

Impresionat de un inceput de depreciere a noii noastre monede, şi de oarecare fenomene inflaţioniste (e vorba de situaţia din luna Sept. 1947) am făcut unele propuneri -care după discuţie mi-am dat seama că erau nejuste şi că plecau dela greşita considerare

mea dela Min.)

Frământat sufleteşte de probleme cu caracter personal,am avut cu tov.Gheorghiu Dej două lungi discuţii:una la Paris,in timpul Conferinţei de Pace,a doua după intoarcerea in ţară.Aceste discuţii şi atitudinea tovărăşească a tov.Gheorghiu Dej in timpul discuţiei a insemnat pentru mine o cotitură hotărâtoare in viaţă şşi atitudinea mea ca membru de Partid, -şi o schimbare totală a stării mele de spirir.

Rezultatul a fost că am plecat imediat in campanie electorală, desfăşurând o muncă apreciată de tovarăşii din Secretariat.

După alegeri,am păşit imediat la revizuirea metodelor mele de muncă din Min..Am schimbat toţi colaboratorii apropiaţi -inlocuindu -i cu tovarăşi de Partid,incredinţându-le posturile de comandă. Am făcut pregătirile necesare reformei Justiţiei.

Am inceput să studiez mai atent materialul de Partid-cu ocazia tuturor manifestărilor mele XXX publice,pentru a nu mai comite abateri,ca in trecut.

Odată cu incercarea mea sinceră şi cinstită de a-mi indrepta munca,participarea mea la şedinţele B.P.,-in aşteptarea unei munci de Partid,care să umple un gol simţit in activitatea mea,-au lichidat şi starea de spirit bolnăvicioasă,de supărare,de năduf şi susceptibilitate.Cred că această schimbare s'a văzut şi in munca mea.Astfel pregătirea reformei Justiţiei mi-a ocupat tot timpul in ultimile trei sferturi de an.Eram convins că se va realiza un lucru temeinic,reforma structurală a Justiţiei lichidând rămânerea in urmă intr'unul din insemnatele domenii ale vieţii de Stat.

Din punct de vedere personal,ca membru de Partid,eram mulţumit că voi putea dovedi prin fapte,şi nu prin vorbe,că ~~eram~~ sunt ferm hotărât să lichidez lipsurile şe greşelile mele di n trecut.

In mijlocul acestei activităţi intense,s'au petrecut insă -după I Ian.I948 -unele lucruri care din nou au inceput să mă frământe. Astfel nechemarea mea cu ocazia abdicării regelui,felul in care a fost compusă Comisia pentru redactarea Constituţiei,discuţia in jurul plecării mele la Buda-Pesta.

Din nou -şi pentru mine de data asta inexplicabil- am simţit in B.P. o atmosferă de neincredere.Discuţia pe care am avut-o cu tov.Gheorghiu Dej şi cu tov.Ana nu m'a satisfăcut.In această situaţie am vorbit cu tov.K. -căruia i-am cerut un sprijin şi poate mai mult,o indrumare tovărăşească.

A urmat discuţia din B.P. in şedinţa sus amintită.Două au fost concluziile pe care le-am tras şi asupra cărora m'am gândit de atunci.

Faptele care au constituit din nou ,prilejul unor frământări personale,nu aveau ,in realutate insemnătatea pe care le-am dat-o. Dar criticele care mi s'au adus :din partea tov.Ana,că timp de [illegible] at jumătate m'am plasat pe o altă linie decât a Partidu

a stabilizării numai ca o măsură financiară.Astfel am propus să s se absoarbă o parte din emisiune,care nu corespundea nici unei măriri a producţiei şi niciunei crescute circulaţii de mărfuri -prin prin cumpărare la preţul urcat al aurului,(moneda ajunsese la 5-6.000 lei.) Dacă această propunere ar fi fost acceptată s'ar fi incurajat din nou specula asupra monedei,fără ca să se atingă scopul urmărit:apărarea stabilizării.Posibilitatea unui echilibru pe piaţa monetară pritr'o fermă politică financiară şi masiva impunere a capitalului ,nu mi-a apărut atunci,cu destulă claritate,ca o soluţie de moment.

Si aici trebue insă să subliniez că in afara B.P. nu mi-am exprimat niciodată punctul de vedere,care in urma discuţiei din B.P. l-am socotit greşit.La I2 Oct,1947,câteva zile după ce discuţia in B.P. se inchisese,am făcut un larg expozeu la Arad sub titlul "Problemele politice şi economice actuale",in care am apărat cu toată puterea stabilizarea in intregul ei conţinut,dat prin măsurile juste şi cu vizibile rezultate de tov.Gheorghiu Dej.(Fragmente din cuvântarea dela Arad au apărut in "Scânteia" din I6 X I947)

Analizând activitatea mea din ultimii ani,m'am oprit la aceste slăbiciuni şi greşite atitudini,socotindu-le ca cele mai insemnate.Voi fi deosebit de mulţumit,dacă in discuţia care va urma asupra activităţii mele,tovarăşii vor supune criticii şi alte manifestări pe care le-am avut,pentru ca astfel această discuţie să dea pentru partidul nostru,pentru conducerea lui,cât şi pentru mine personal maximul de folosire.

Nemulţumiri personale şi unele atitudini nesănătoase.

In şedinţa B.P. din I9 II a.c.am arătat că in cursul acestor ultimi ani, au existat la mine,unele momente de nemulţumire,cu caracter personal.

Astfel atitudinea "Scânteii" după 7 Noembrie I944 -care,de pe o zi pe alta- a inceput să ignoreze munca mea in Minister ca şi neatragerea mea pe linia unei activităţi de răspundere in Partid, mi-au jignit amorul propriu.O asemenea"jignire" era in realitate o manifestare a rămăşiţelor mele individualiste şi intelectualiste -incă necomplect lichidate.

Starea mea de nemulţumire s'a manifestatşi mai puternic cu ocazia Conferinţei noastre din Oct. I945 -când in urma criticei tov. Gh.Apostol asupra activităţii mele la Min.(critică care atunci nu mi-am dat seama că era justă) -am cerut noului C.C. să fiu descărcat de munca mea la Min. şi să fiu scos din C.C. -ceeace,in condiţiile de atunci,era o atitudine cu totul nesănătoasă.

Cele petrecute la Conferinţă şi nejusta apreciere a ajutorului pe care Partidul,pe această cale mi-l dădea,a născut in mine o nemulţumire,aşi spune o stare de criză sufletească.(Aceste nemulţumiri personale s'au reflectat şi in unele slăbiciuni in munca

nostru,supraeapreciind forţele burghezie şi subapreciind forţele muncitorimii,ca şi invinuirea adusă de tov.Teohari că am tendinţe carieriste,-a pus situaţia mea intr'o nouă lumină.N'amânţeles -şi nu inţeleg nici acum,când scriu aceste rânduri,pentruce timp de 3 ani şi jumătate- nici pe calea unei discuţii in organul din care făceam parte,nici intr'o discuţie tovărăşească,nu mi-sa atras atenţia că eu mă găsesc in realitate,pe altă linie decât a Partidului şi s'a aşteptat ca eu să ridic o problemă,ca să se facă afirmaţie atât de grave.

Aceste afirmaţii m'au determinat să pun in faţa B.P.să ia in considerare cererea mea de a nu fi propus pe lista de candidaţi in C.C. al P.M.R. şi de a mi se da o muncă de Partid,in care controlul Partidului să fie cât mai eficace.

Ca incheiere a acestui capitol din auto-critica mea,ţin să sublbliniez următoarele:in timp de 29 de ani,de când sunt membru de Partidul Comunist,am avut cele mai diverse sarcini : dela munci in C.C.,până la muncă de simplu membru în celulă.Si nici o schimbare de muncă nu a dus la demobilizarea şi cu atât mai puţin,la demoralizarea mea.

Cauza frământărilor mele personale,in ultimii ani,n'a fost faptul că" nu fac carieră". Membru in B.P.-având sarcina de a conduce departamentul Justiţiei-ce puteam dori mai mult,dacă in adevăr cariera mă interesa.

N'am inţeles insă lipsa unei atitudini tovărăşeşti din partea unor tovarăşi cu care,in grelele condiţii din trecut,am lucrat ani şi ani de zile,cu care am luptat şi suferit,lipsa unei atmosfere de incredere,de colaborare tovărăşească-pe care eu am dorit-o şi aşteptat-o tot timpul.

Acum după discuţiile din B.P. şi după cele afirmate de tov.Teohari in Congresul P.M.R. imiexplic atmosfera de rezervă,de neincredere din jurul meu.Cum se face insă că atât de mult timp-dacă toate cele afirmate de tov.Teohari reprezintă punctul de vedere a conducerii Partidului nostru -nu s'a incercat abaterea mea de pe un drum atât de primejdios şi s'a aşteptat ca eu să ridic chestiunea pentruca invinuiri atât de grave să fie pentru intâia oară astfel formulate şi ,mai ales,in mod public?

Starea mea de nemulţumire n'a putut fi utilizată de duş dusmanii naştri ?

La această intrebare,astfel formulată de un tov. din B.P. ţin s să precizez următoarele.

Am reconstituit conversaţiile mele cu unii dintre acei cu care colaborasem inainte de 23 Aug. 1944 -şi atunci şi pe urmă duşmanii noştri.

La inceputul anului 1945,N.Pascu a incercat -dat fiind că pentru el "eram pus pe linie moartă in P.C.",să mă invite la o colaborare ... in aşa chip incât i-a trecut pofta

430

şi atunci şi mai târziu să repete incercarea.

Când in urma unei discuţii cu tov.Susaicov in Sept.1945,am voit s să aflu unele amănunte in legătură cu manevrele din jurul regelui am provocat o discuţie cu Pogoneanu.Discuţia a mers pe un asemenea ton şi cu un asemenea conţinut,incât de atunci până la arestarealui nici o nouă intrevedere şi nici o nouă discuţie nu a mai avut loc.

Despre această discuţie ,care de fapt nu a dat rezultatul aşteptat,am inătiinţat-o chiar atuhci pe tov.Ana.

In vara anului 1946 Pogoneanu a incercat să facă o intervenţie pe lângă mine,ca să vorbesc cu Bodnăraş-~~după ce~~ cu care vorbise ~~şi~~ el- pentru plecarea in străinătate a soţiei lui Niculescu Buzeşti.Bine inţeles că am refuzat să fac această intervenţie.

După intoarcerea mea dela Paris a venit in audienţă Vişoianu,in legătură cu procesul din Berna.N'am discutat cu el nici o chestiune politică.Era complect demeralizat şo singura lui preocupare era să nu fie arestat.(Si această audienţă am comunicat-o tov'Ana.)

Din rândurile Partidului,după Conf. din Oct.1945,doi tov. am avut impresia că au căutat să ia legătură cu mine,in situaţia mea de "nemulţumit" :tov.Doncea şi Gh.Stoica.Cum nu ştiam ce voiesc i-am primit pe amândoi, dar refuzînd şi cu unul şi cu celălalt să discut probleme de Partid.Ulterior am făcut imposibilă o nouă vizită şi a tov.Doncea şi a Tov.Stoica.(De altfel cele de mai sus le-am anunţat la timp tov.Ghiţă şiTtov.Ana.)

Deci timidele incercări de a utiliza momentele mele de nemulţumirit personaleé le-am respins net şi categoric.După cum am respins chiar numai aparenţa unei munci fracţionoste.

+&+

Am redat mai sus conţinutul discuţiei cu tov.Teohari şi tov. Ranghitz.

Dacă unele laturi ale activităţii mele n'au fost cuprinse in auto-critica de faţă,rog să fie puse in discuţie,pentrulămurirea def definitivă a tuturor chestiunilor legate de activitatea mea in ultimii ani.

(ss.) L. Pătrăşcanu

II

Copie.
- - - - - - - -

Tovarăşi,

In cele ce urmează voesc să fac o autocritică - detailată - şi asupra abaterilor mele organizatorice şi dovedirea lipsei oricărui spirit de vigilenţă faţă de unii oameni cu care am lucrat. Voi incepe cu Betea şi cei care erau cu el.

Inainte însă de a intra in amănunte cred că trebuie să pun in lumină datorită căror cauze şi imprejurări am comis aceste abateri, cum se explică ele - in fondul lor. Pe ce climat personal s'au grefat, ce le-a incurajat şi amplificat.

In general şi in primul rând pe starea mea sufletească de nemulţumire, stare care m'a stăpânit mai ales in anii 1945 şi 1946. Sunt anii, dacă pot să-i numesc aşa, de criză, prin care am trecut in calitate de membru de Partid. Ea a mers dealtfel paralel sau mai exact s'a reflectat fidel şi in greşelile şi abaterile politice pe care le-am săvârşit, tot in aceşti ani.

Care era cauza acestei nemulţumiri personale ? La sfârşitul anului 1944 şi inceputul anului 1945 am ajuns la convingerea că tovarăşii din C.C. nou format nu doresc nici o colaborare efectivă cu mine in conducerea Partidului, că doresc o trecere a mea pe linie moartă şi că n'au incredere in mine. Această triplă impresie a creiat la mine un inceput de stare nesănătoasă, de nemulţumire, care apoi odată cu neatragerea mea la pregătirea lucrării Conferinţei din 1945, a culminat cu felul in care am fost criticat la Conferinţă, ceiace atunci m'a determinat să cer să fiu scos din C.C. şi să mi se primească demisia din guvern. Am analizat însă complect nejust atitudinea tovarăşilor din C.C. şi am reacţionat cu totul nepartinic, lipsit de spir autocritic la criticile juste şi justificate care mi s'au adus la Conferinţă.

Pe această stare de spirit - in lipsa şi a unei munci de Partid care să m ţină in contact strâns cu masa şi cadrele Partidului, care să mă inarmeze cu spirit partinic, cu invăţăturile pe care le capeţi din contact cu masele Partidului, cu vig lenţa trează aici mai ales cu spiritul şi practica criticei şi auto-criticei, au putut să se nască posibilitatea contactului meu şi folosirii unor elemente nepartinic in realitate anti-partinice, duşmane Partidului.

./.

432

Pe Batea l-am cunoscut in noaptea de 23 August recomandat de Belu Silber. După 2-3 zile l-am rugat să se ducă la Poiana Tapului şi să-mi desgroape manuscrisele cărţilor mele, lăsate acolo când am părăsit Poiana şi să mi le aducă la Bucureşti. Lucru pe care l-a făcut prompt şi conştiincios, deşi pe Valea Prahovei mai erau lupte cu rămăşiţe ale trupelor hitleriste. Nu ţin minte dacă l-am mai văzut in cursul anului 1944 şi inceputul lui 1945. Stiam că conducea organizaţia de tineret U.P. Dar nu sunt sigur de aceasta.

B. a apărut insă - dacă imi amintesc bine - după prima mea cuvântare dela Cluj - Iunie 1945. Ceiace sunt sigur e că l-am utilizat la caravana pentru Maramureş pe care am format-o imediat apoi. Din acel moment B. insă a devenit "devotatul" meu. Tipic pentru lipsa mea de vigilenţă, aşi putea spune un adevărat exemplu de lipsă de vigilenţă: nu m'am intrebat de unde vine in realitate acest B, ce relaţii are, ce mediu frecventează, care îi este viaţa de toate zilele, care îi este trecutul chiar care îi este concepţia şi gândirea lui. Stiam vag să lucrase oarecum cu tovarăşii noştri dela statistică inainte de 23 Aug., că e prieten intim cu Levente şi cred, Schiopu, că după 23 Aug., a lucrat la U.P. Atât şi nimic altceva. Judecata mea asupra lui s'a redus la ceiace vedeam că lucrează, in sarcinile pe care i le dădeam şi la raporturile lui cu mine. Aceste erau criteriile de judecată. Si aici, acuma când mă gândesc şi fac o analiză asupra tuturor oamenilor cu care am lucrat şi care m'au inconjurat, faţă de toţi am adoptat aceste criterii false, amăgitoare, primejdioase. După ce in ilegalitate cântăream fiecare om şi mă uitam la el din toate punctele de vedere, deodată după 23 Aug. am uitat şi abandonat cu totul aceste sănătoase şi juste mijloace. Faptele sunt acestea. Până in 1947 eu n'am aflat amănunte asupra, nici măcar a vieţei personale a lui B. după cum voi arăta. N'am aflat pentrucă nici nu mi-a trecut prin cap să mă interesez. Trebuie să spun insă că nici legături de prietenie eu cu B. n'am făcut. Până azi imi spune "Dumnevoastră" şi eu D-ta.

In munca pentru ajutorarea Maramureşului B. a luat o parte activă "a fost mult pe teren dar amănunte nu-mi mai aduc aminte. Stiu că pe B. l-am folosit apoi pentru strâns material statistic in legătură cu problema germană. La inceputul anului 1946 primisem insărcinarea din partea B.P. să fac o asemenea lucrare.

./.

In iarna 1946 am terminat manuscrisul volumului meu de filozofie. Am dat un exemplar tov. Ioşca pentru control, unul lui Betea şi Galopenţia, al treilea lui Moisil, pentru partea ştiinţifică.

Vreau să arăt cu asta gradul de preţuire de care se bucura B. la mine, in acel moment.

A venit apoi cuvântarea dela Cluj din 1946. In pregătirea materialului acestei conferinţe am folosit pe B. foarte mult. Fiind ardelean, crezând că cunoaşte exact stările din Ardealul de Nord şi nu mai puţin starea de spirit de acolo, care pentru mine conta foarte mult - am utilizat izvoarele lui de informaţie. Astfel materialul statistic, unele citate din cărţi maghiare şi unele aprecieri (nu-mi amintesc exact care, dar cred in deosebi asupra populaţiei maghiare flotante) le-am luat dela el. Restul de citate din ziare, dela Ministerul de Externe. După Conferinţă, bine înţeles că B. era entuziasmat şi nu contenea cu laude şi mai ales cu informaţii asupra efectului ei, ân special in populaţia românească - in realitate cred, doar printre câţiva intelectuali şovini - din Ardeal. B. fiind "devotatul" şi "admiratorul" meu, informaţiile lui au găsit crezare la mine. Această atmosferă de laudă şi entuziasm şovin, acuma îmi dau seama B. a căutat s'o intreţină in jurul persoanei mele, de atunci şi până in timpul din urmă. In orice caz, tot timpul după această cuvântare, in epoca imediat următoare a făcut-o in mod vizibil şi sistematic. Pe mine atunci nu m'a surprins, ci am pus-o pe faptul că este ardelean şi ca atare reflectează in adevăr opinia publică românească din Ardeal. (Si aici se poate vedea ce fals şi primejdios criteriu de judecată am avut şi cum am căzut victima auto-mulţumirii de sine şi frazelor de adulaţie ale unuia ca B.). Această atmosferă şi asemenea informaţii, care in realitate deformau şi realitatea, iar la mine aduceau o totală abatere şi dela invăţăturile marxiste - leniniste şi dela linia Partidului, m'au determinat să nu fac autocritica in chestia discursului dela Cluj, hotărâtă de B.P.

După aceia am plecat la Conferinţa de Pace la Paris şi pe B. l-am revăzut in preajma alegerilor din Noembrie 1946. După primul meu drum la Arad, in urma şi a discuţiilor cu Comitetul Judeţean de Partid de acolo şi cu constatarea slăbiciunii noastre de cadre, am hotărât să trimit un grup de oameni care să activeze in campania electorală şi in timpul alegerilor. Am cerut la C.C. la organizatoric -cred că tov. Tudoran - să fie de acord cu plecarea la Arad pentru alegeri a patru oameni, pe care

./.

i-am dat pe listă: tov. Siclovan (care era chiar din Arad), Betea, Raţiu şi Biro. Al treilea lucra pe linia controlului economic în Arad - dacă îmi amintesc bine. Deşi i-am cerut la Partid - cu excepţia tov. Siclovanu, ceilalţi îi trimeteam pe linie personală - începând cu B. "devotatul"meu, care trebuia să fie mentorul lor şi să rămână mai ales în timpul alegerilor acolo, ca să supravegheze, în locul meu, eu trebuind să rămân la Bucureşti, pentru orice eventualitate - ca ziua de alegeri să se desfăşoare normal. Am socotit acest lucru cu atât mai necesar cu cât ştiam că în Arad opoziţia e pornită pe acte de violenţă şi va încerca să zădărnicească alegerile, ceiace s'a şi întâmplat.

După alegeri, referinţele de comportarea grupului trimis au fost pozitive, chiar din partea tov. Vinţe, care a activat tot timpul acolo.

După alegeri însă au intervenit două elemente noui, care au determinat - pentru moment numai în mine însumi, ca un proces interior, o schimbare faţă de B. şi oamenii lui.

Abia la începutul anului 1947 am aflat şi asta numai întâmplător amănunte despre B. şi anume: că e un alcoolic inveterat, că duce o viaţă personală dezordonată, că trăieşte cu o femie în vârstă la care şade, că de fapt funcţia lui la Institutul de Statistică e doar formală, că face pe profesorul de gimnastică, etc. Atunci am avut prima impresie că B. de fapt este un declasat. Dar o simplă impresie. Faptul însă că după alegeri se dădea pretutindeni ca "omul meu", mai mult ca "apărătorul meu" că începuse să-şi ia aere de mentor şi de sfătuitor - toate acestea m'au determinat să încerc îndepărtarea mea de B. (Trebuie să recunosc însă că nici atunci cercetarea mea cu privire la B. n'a mers mai adânc).

A doua împrejurare însă - hotărâtoare - care m'a determinat să încerc să îndepărtez pe B. din preajma mea a fost de ordin partinic.

După discuţiile ample pe care le-am avut cu tov. Gheorghiu la sfârşitul lui 1946, am socotit criza mea ca membru de Partid pe cale de totală lichidare. Făcusem şi o campanie electorală foarte vie şi aceasta mă pusese în contact cu masele. La Arad am lucrat strâns cu organizaţia noastră de Partid. Am luat - în aceste condiţii hotărâtoare - să-mi revizuiesc toate metodele mele de muncă, să încep radicala lichidare a greşelilor trecutului, să urmăresc şi să aplic cât mai just linia Partidului, în toată activitatea mea. Aceasta a dus, ca concluzii imediate: la schimbări

./.

435

importante in cadrele Ministerului, aducând numai membri de Partid in posturile cheie, intărirea activului de partid și sprijinirea efectivă a acestui efectiv atât in Minister cât și in Magistratură, pregătirea unei serii de legi - dintre care unele cu caracter adânc democratic - așa cum a fost legea definitivărei reformei agrare. Si apoi am inceput imediat lucrările pregătitoare ale reformei justiției.

In acest spirit și pe o asemenea linie s'a născut și intenţia dorința mea de a termina și cu B. care - poate fără să-mi deau atunci seama absolut constient - incorpora tocmai una din laturile negative ale activității mele trecute.

Ușor de spus, dar greu de realizat, dacă n'ai curajul să tai in carne vie, să nu te gândești la "serviciile" făcute, la "devotamentul" și "admirația" pe care ți le poartă acel, a cărui prezență o crezi dăunătoare.

Acest curaj nu l-am avut tocmai pentru că mă gândeam la toate argumentele puse intre ghilimele. In schimb când am văzut posibilitatea să obțin pentru B. și oamenii lui burse de studii la Paris - am găsit-o ca o soluție foarte bună. Eu scăpam de toată banda - și in acelaș timp, se chema că i-am și recompensat. Si in adevăr fiind in Februarie la Paris am obținut cu ajutorul lui Stoilov 5 burse pentru Statistică, Am crezut atunci că imediat ce bursele vor fi aprobate, bursierii vor și pleca. In realitate, bursele erau valabile numai din toamnă. Deci soluția comodă nu a reușit. Si B. a rămas in preajma mea, fără de astădată să-i mai dau sarcini noi. Continua insă să aibă acces la mine, atât la audiențe cât și acasă și continua să-mi aducă informații. Pe linia Maramureșului și a obștei buzoene, cred că a continuat să activeze. Voesc să-mi aduc aminte ce efectiv a făcut pentru Minister sau pentru mine până in vara anului 1947 și nu-mi vine nimic concret in minte.

In preajma plecării la Bruxelles, a apărut B. Nu-mi amintesc cum a inceput discuția fie că am vorbit eu că am aflat că deja circulă svonul că plec să nu mă mai intorc (tov. Ana îmi arătase un raport informativ in acest senz) și el s'a ajutat de acest lucru, fie că el a inceput discuția, fapt este că a inceput să vorbească de nesiguranța care planează asupra vieții mele, că ar fi bine să rămân in străinătate, etc. Bine ințeles că i-am respins sugestia, afirmând că nu cred că viața imi este primejduită - căci in jurul acestei primejdii erau toate argumentele pro și contra. Dar B. nu s'a lăsat, a revenit de două ori și de astădată insistent ca să mă convingă că astfel, rămânând in străinătate, îmi salvez viața. Ca să scap de insistențele lui și in acelaș timp și să nu-i "descurajez" interesul și devotamen-

tul pe care el arăta faţă de viaţa şi persoana mea - am inceput să-i dau răspunsuri in doi peri: că voi vedea, mă voi gândi când voi ajunge la Bruxelles, vuzând şi situaţia de acolo, că îi voi telefona, etc. In chiar momentul când îi făceam aceste afirmaţii, eram hotărât nici să nu-i telefonez şi, bineinţeles, nici să-i urmez insistenţele lui, indemnuri de a emigra.

Nici o singură clipă n'am luat in serios un asemenea gând sau o asemenea eventualitate. Dar aceasta a insemnat totuşi din partea mea o mare uşurinţă, pentrucă B. după cum am văzut in urmă a luat lucru foarte in serios şi a pregătit "băeţii" in acest senz - in realitate pentrucă o asemenea eventualitate îi corespunde dorinţei lui intime de aventură, a unei plecări in străinătate, pentru a se afla in treabă,etc.

Am plecat cu gândul de a nu sta mai mult de 2 săptămâni in străinătate - pentrucă aşa i-am promis tov. Teo, căruia îi lăsasem Ministerul pe cap - şi toate pregătirile plecărei au fost in acest senz. Să dau un singur amănunt: aveam o cameră reţinută la Mangalia, in care stătea tovarăşa mea, in ajunul plecărei. Am reţinut camera şi am lăsat şi toate lucrurile noastre acolo, in timpul absenţei din ţară - ca să ne putem intoarce impreună apoi la mare, să ne terminăm concediul. Lucru care s'a intâmplat intocmai. Am plecat la Bruxelles, unde am stat conform programului 2 săptămâni, bine inţeles că n'am telefonat dela Bruxelles pentru B. nimic şi m'am intors aşa cum era stabilit. Nu ţin minte exact cum i-am argumentat lui B. dece nu i-am ascultat sfatul- dar argumentul pe care le-a invocat el la confruntare, sunt opera propriei lui fantezii. Mă opresc la unul singur dintre ele: inainte de a pleca, ca un argument contra rămânerii mele in străinătate pe care i-l aduceam era că vedeam "menirea mea politică" de a face pe intermediarul, in cazul unei probabile colaborări între P.C.R. şi P.N.T. Eu mizam clar deci, după acest al meu argument pe asta. Acelaş argument,spune B.,i l-am adus şi drept motiv al reintoarcerii mele. Numai că a uitat B. că tocmai când eram eu la Bruxelles fusese arestată intreaga conducere N.T. in frunte cu Maniu şi Mihalache. In adevăr, cele mai promiţătoare condiţii pentru o colaborare, care să te determine de a nu rămâne in străinătate şi de intors in ţară ! Deci totul este inventat. Ce am făcut la Bruxelles se ştie şi am consemnat intr'un alt document acest lucru.

Nu ţin minte să-l mai fi văzut pe B. in cursul verii. Stiu insă că la sfârşitul lui Septembrie, poate in primele zile ale lui Octombrie, B. a venit la mine foarte aferat să-mi spună că are un avion la dispoziţie, cu care aş putea pleca şi eu. A revenit iarăşi asupra primejdiei care planează asupra vieţei mele. (Plecasem in Iulie, cu paşaport dimplomatic legal, fără nicio impiedicare - şi n'am rămas, nici nu mi-a trecut o clipă prin cap să dezertez şi deodată peste 2 luni - să plec clandestin, cu riscuri enorme. Si pentruce ? Ar fi insemnat să fi inebunit subit?) B. Mi-a infăţişat un întreg tablou - pregătiri, avion şi ţelul de atins...Noua Zelandă sau Australia). Tot cu acest prilej cred că mi-a vorbit pentru prima oară de Manuilă. Bine inţeles că in afară de faptul că consideram toată povestea ca una din fantesiile aventuroase ale lui B. l-am refuzat categoric. După ce a plecat insă mi-a venit ideia: iată un prilej să scap şi de astă dată radical - de B. şi de toată Banda. Am ştiut că refuzul meu nu l-a dezarmat, aveam experienţa din vară. Si in adevăr după câteva zile s'a infiinţat din nou cu propunerea - deastă dată mai concretă - cred că atunci a vorbit de Max Manolescu şi din nou de Manuilă, asupra căruia mi-a cerut, a incercat, mai bine zis, să scoată informaţii asupra situaţiei lui Manuilă in procesul N.T.

Atunci abea mi-am dat seama că el este omul lui Manuilă, tocmai după felul cum vorbea. De astădată cred că era ultima oară când l-am văzut pe B., m'am declarat de acord cu plecarea şi a mea, ei să se imbarce la Bucureşti, eu la Arad, şi pentru a nu-i naşte nici un fel de suspiciune, asupra bunelor mele intenţii de a-i urma de astă dată sfatul şi, in fine, de a-mi pune la adăpost viaţa mea, atât de ameninţată de tov. Luca - am fost de acord cu tot ce a propus: am discutat pe cine mai iau cu mine, am fost de acord cu critica pe care a făcut-o faptului că intr'o cuvântare, apărută la mijlocul lui Octombrie injuram pe anglo-americani, tocmai acum când trebuie să fiu oaspetele lor, totul cu gândul că va pleca cu certitudine că m'a convins. Nu trebuie să spun că şi de astă dată <u>o singură clipă</u> nu m'am gândit să dau urmare sfatului lui B. N'am cruzut niciodată şi cu atât mai puţin in toamna anului 1947 că viaţa imi este in primejdie. Nici măcar umbra unei indoieli. In chestiunile in care am rugat cadrele să le cerceteze - trimise in ziua de 9 VI. am arătat clar dece un asemenea gând nu putea să-mi treacă măcar prin minte - in acel timp. Iar faptul că tocmai primejdia venea din partea tov. Luca - dovedeşte stupiditatea

intregei argumentări. Apoi am arătat intr'o scrisoare anterioară şi am rugat să se cerceteze - că in toată existenţa şi activitatea mea de atunci nu se poate observa nici măcar o urmă de gândul plecării.

In urma celor intâmplate cu B. insă toată combinaţia a căzut baltă. De B. am scăpat, in adevăr, insă in alt chip, totuşi, m'am simţit atunci scăpat.

Inainte de a continua trebuie să spun: dece nu am denunţat Partidului toată chestia şi aceasta ar fi fost o soluţie. Aici este mare şi adevărata mea vină: dat fiind legăturile mele anti-partinice cu B. date fiind "serviciile" pe care mi le-a făcut dat fiind sentimentul meu de vinovăţie faţă de conducerea Partidului din care făceau parte am stat in cumpănă dacă să fac acest pas, tocmai in momentul când eu lucram intens si cu tot elanul la reforma justiţiei, muncă menită să indrepte unele din greşelile trecutului apropiat şi deci să refacă increderea Partidului in mine, tocmai in domeniul Justiţiei, unde am fost de atâtea ori criticat - pas care ar fi desvăluit toate legăturile şi colaborarea mea cu B. Si indoiala a dus că nu l-am denunţat. Trebuie să mărturisesc cinstit că şi de astădată au intervenit la mine argumente sentimentale: cum să denunţ şi să trimit la inchisoare un om care îmi era atât de"devotat", care era atât de grijuliu de viaţa mea, de siguranţa acestei vieţi, etc. Mărturisesc aici şi recunosc această gravă greşală şi slăbiciune. Suferinţele şi frământările pe care le-am trăit, nu plătesc desigur această greşală, dar am făcut-o.

Nu mai pot continua. Vreau numai să adaug că Raţiu in adevăr a venit să-mi propună in Decembrie să plec - lucru pe care l-am refuzat, ameninţându-l că-l dau pe mâna Ministerului de Interne, spunându-i că toţi cei care au pus in circulaţie numele meu in această chestie, am rugat pe tov. Teo să-i aresteze. In două secunde R. a dispărut din cabinet. Este mincinoasă afirmaţia pe care o face relativ la răspunsul meu. Atunci ştiam că calea de a scăpa de banda lui B. pe această cale, eşuase definitiv.

ss. L. Pătrăşcanu.

1o.VI.1948

II. 3

Copie.

Complectare la scrisoarea din 10.VI.

Din grupul lui Betea ştiu că mai făceau parte Raţiu, Pavel şi Rotegan. Pe cel dintâi l-am văzut foarte puţine ori. A fost in campania electorală activ şi a fost apoi la mine la masă cu toţi ce-i pe care i-am trimis la Arad. Scena când a venit să-mi propună sau mai bine zis să mă intrebe dacă voesc totuşi să plec, am scris-o. In Ianuarie ştiind că el face poliţia Castelului Peleş, l-am rugat să scoată din biblioteca fostului rege volumele mele. Lucru pe care n'a putut să-l facă. De atunci nu l-am mai văzut.

Pe ultimii doi nu-i cunosc. Nici nu ştiu cum arată la faţă. Betea mi-i reco mande insă că "sinceri admiratori", ori noi şi "oamenii mei".

Pe Galopenţia nu l-am văzut, decât in chestiuni profesionale, când îi ceream material statistic. Astfel a fost pentru problema germană, in legătură cu tratatul de pace, etc. Venea totdeauna el cu materialul, pentru a-mi putea da explicaţiile necesare.

In Ianuarie i-am cerut material statistic pentru un articol trimis apoi la "Probleme Economice" (manuscrisul este şi acum acolo). A venit ca totdeauna, şi mi l-a adus personal şi am discutat despre material. Era in legătură cu ultimul recensământ al intreprinderilor. Nu a pomenit sub nici o formă nici măcar prin aluzii despre Betea. Fraza pe care spune B. că mi-ar fi spus-o mie "Prietenii se interesează de sănătatea Dva Galopenţia n'a pronunţat-o, deci este aici o minciună. Dealtfel, o spun deschis, că dacă Galopenţia ar fi făcut o asemenea aluzie l-aş fi intrebat direct despre B. Nici nu m'am gândit, mai ales că atunci eram sigur cu Dsa de mult nu mai este in ţară. I-am spus lui Galopenţia că eventual îl voi mai chema atunci neştiind dacă materialul adus imi va fi suficient sau dacă la prelucrare nu s'ar naşte anumite aspecte, care să necesite o discuţie cu el. Cum materialul a fost suficient de clar nu l-am mai chemat pe Galopenţia.

In Martie sau Aprilie, ~~cân~~ Micşa mi-a trimis vorbă că Galopenţia vrea să-mi vorbească. Mi s'a părut foarte curios că Galopenţia dacă vrea să-mi vorbească se adresează lui M. Cum îmi făcusem o linie de conduită, după 24 Februarie a.c. să nu văd oameni n'am vrut să-l văd nici pe Galopenţia. Cum ştiu că Galopenţia este un om serios mi-am inchipuit că totuşi poate vrea să-mi spună ceva. Sub nici un motiv nu m'am gândit la B. repet, pe care îl ştiam plecat (Cred că Micşa mi-a afirmat cu certitidine acest lucru).

./.

Intrucât Lena Constante este bună prietenă cu Galopenţia - am rugat-o pe ea să-l intrebe - dacă in adevăr a cerut să-mi vorbească. Lucrul pe care Galopenţia l-a negat. De unde am tras concluzia că la mijloc a putut fi o incercare de provocare a lui Micşa. Pe Galopenţia apoi nu l-am mai văzut deci din Ianuarie.

Aceasta este complectarea pe care am vrut s'o fac.

ss. L. Pătrăşcanu.

DIRECTIUNEA SECURITATII CAPITALEI

Strict Secret

...ctombrie 1949

441

NOTA INFORMATIVA

Numitul **SIEGMETH EMIL**, domiciliat in Cal. Victoriei Nr. 129-131, relatează următoarele:

In timpul ocupaţiei germane, lucra la Agenţia TRANSCONTINENT PRESS, agenţie germană, de unde furniza informaţiuni unor agenţi ce lucrau pentru 2-eme BUREAU.

Astfel, el a fost recrutat de ziaristul CHARLIE VINCENT, cu care se intâlnea in casa dnei. PALEOLOGUE, in acel timp domiciliată in Cal. Victoriei Nr.128.

Tot in această calitate, a mai cunoscut şi pe alţi agenţi ai 2-eme BUREAU-ului, anume HERMAN şi YVES CAEN FRANK.

In ceeace priveşte pe HERMAN, acesta a lucrat şi pentru Gastepo, deoarece el a funcţionat in Buc. şi in timpul războiului.

Ziaristul FRANK insă, a fost arestat la inceputul războiului, fiind denunţat de soţia sa care trăia cu un agent al Gestapoului. FRANK s'a eliberat după 23 August 1944, a mai stat câtva timp in România şi şi-a continuat atât activitatea sa ziaristică, cat şi activitatea in favoarea lui 2-eme BUREAU, activitate care acum era indreptată contra tinerei noastre democraţii şi a U.R.S.S.-ului. Acest fapt s'a dovedit după plecarea sa din ţară, deoarece in străinătate a făcut prin presă şi la posturile de radio, declaraţii ostile R.P.R.-ului.

Celălalt agent al lui 2-eme BUREAU, CHARLIE VINCENT, a fost adus in ţară de dna. AGATHE PALEOLOGUE, funcţionară la Minist. Propagandei in acel timp, care l-a cunoscut la o expoziţie in Franţa. Dna. PALEOLOGUE, a trăit ani de zile in acelaş apartament cu VINCENT in blokul din Cal. Victoriei Nr.128.

./..

După cum relatează numitul SIEGMETH EMIL, VINCENT, cu care el a lucrat, a desfăşurat o activitate de spionaj contra nemţilor in timpul războiului, iar după 23 Aug.1944 2-eme BUREAU l'a insărcinat să continuie activitatea sa de spionaj contra U.R.S.S.-ului şi P.C.R.-ului, ceeace VINCENT a făcut până in anul 1948, când a plecat din ţară. După 23 August 1944, SIEGMETH EMIL, nu a mai lucrat cu aceştia, la 11 Ianuarie 1945 fiind trimis la muncă obligatorie in U.R.S.S., inapoindu-se in vara anului 1948.

Deasemenea, numitul SIEGMETH mai arată că aceşti agenţi ai 2-eme BUREAU-ului aveau legătură cu fostul ministru PATRASCANU şi anume, in felul următor: Franc -? prin Herman HERMAN era chiriaşul soacrei lui PATRASCANU care locuia pe lângă Statuia Pache. Cât timp PATRASCANU nu era in lagăr sau la domiciliul lui forţat din provincie, el stătea deasemenea la soacra sa, unde avea dese consfătuiri cu HERMAN.

Cu ceilalţi doi agenţi francezi, anume FRANK şi VINCENT, legătura se făcea prin dna. PALEOLOGUE, care era prietenă bună cu pictorul BRATASANU, acesta la rândul lui fiind intim prieten cu dna. PATRASCANU.

Atât dna. PALEOLOGUE cât şi VINCENT, făcea foarte dese vizie ministrului PATRASCANU acasă la el, iar dna. PATRASCANU venea de multe ori la dna. PALEOLOGUE, unde se intâlnea cu VINCENT.

Aceste legături cu durat şi după războiu, până când susnumiţii au plecat din ţară.

CHARLIE VINCENT se căsătoreşte la Buc. cu o rusoaică albă emigrantă şi PATRASCANU a fost acela care i-a făcut posibilă plecarea din ţară pentru el, soţia şi copilul său. După plecarea lui VINCENT, a vrut să plece şi dna. PALEOLOGUE din ţară şi graţie tot lui PATRASCANU, a obţinut paşaport insă nu a putut să plece, deoarece PATRASCANU a fost demis din guvern, ea nemaiputând obţine astfel viza de ieşire.

SURSA: "EMIL"

Măsuri luate:
Se semnalează pentru ştiinţă

1 f urgent. Se poate transmite prin telegramă dacă nu avem curier imediat. [signature]

Nr. 2.121/y
10 Jan 953

443

N O T A

Către D.A. privind investigațiuni în Italia.

1.- Vă rugăm să binevoiți a interveni prin mijloacele de cari dispuneți în Italia, pentru a ni se comunica de urgență tot ce se știe în legătură cu LEO VALIANI fost director sau poate și în prezent al ziarului "Mezo Giormo" pe timpul conferinței de Pace dela Paris.

A fost - sau poate este și acuma - deputat în parlamentul italian, al grupării "Actione".

Ni se pare că a fost odată atacat de tov. TOGLIATI în parlament.

Ne-ar interesa foarte mult dacă ați putea obține un document sau vreun ziar din care să reasă că el este dușman al Partidului Comunist Italian.

In timpul conferinței de pace 1946 a venit special din Italia spre a se întâlni cu L. PATRASCANU.

In timpul cât delegația guvernamentală a R.P.R. se afla în vizită oficială la Budapesta în 1947 sau începutul lui 1948 deasemeni și aici s'a întâlnit PATRASCANU cu el.

Ne-ar interesa dacă s'ar putea obține ceva și din natura relațiilor lui VALIANI cu PATRASCANU.

VALIANI a scris o carte în Italia "Istoria Socialismului".

2.- Deasemeni vă rugăm să ne comunicați tot ce puteți afla în legătură cu BRETZEL care a fost funcționar italian la o întreprindere italiană cu o filială în România și a părăsit țara în 1945.

In România avea ca amantă pe VIOLETA ZUBCOV care a fost funcționară la legația noastră din Wasington și care la rechemare a refuzat să se întoarcă în țară. Probabil că aveți cunoștință de activitatea ei în America împotriva R.P.R.

./.

444

In tot timpul războiului BRETZEL şi VIOLETA ZUBCOV au fost intimii lui PATRASCANU vizitându-l la Poiana Tapului.

La plecarea lui din ţară în 1945, PATRASCANU l'a rugat să-i publice cartea lui "Sub trei dictaturi" în Italia.

Rezultatul vă rugăm să-l comunicaţi la Cabinetul Tov. Ministru PINTILIE, pentru tov. SOLTUTIU.

LT. COL. DE SECURITATE

I. Soltuţiu

8 Ianuarie 1953

19 Ianuarie 1945. ~~444~~.
Copie din dos. 6064 SSI

445

ANTON LANGAS SEZEN.

A venit în România la 29 Ianuarie 1940.

Când a ajuns în țară a avut o convorbire telefonică cu Pătrășcanu D.Lucrețiu, și ulterior cu Dr.Stănescu Mihail, Julea I.,Rosnoveanu Stefan, Ivanovici A.,Iamac, Dragomirescu Gh.,Dr.Tomailovici, Schmidt Feraru, Drăghicescu Sebastian, Fizychi Simion și Nicoleanu Gh.Filoftei.

De profesiune ziarist, directorul revistei "Analele turcești".

In România a venit ca ziarist și ulterior a fost identificat că este agent al S.I.turc.

Langas prezintă în orientarea politică interesele britanice.

La 8.VII.1940, Langas Sezen, a fost urmărit în urma referatului lui Galibadjany, agent principal la biroul secret din Legația turcă și delegat ca al doilea subșef al biroului după Halid Aracek.

La 13.I.1941, este identificat cu precizie că lucrează în S.I.turc.

La 4.II.1941, Langas, pentru a scăpa de arestare, se mută în localul legației și urmează să i se elibereze pașaport diplomatic spre a se bucura de imunitate.

La 6.II.1941, ziariștii turci se întâlnesc cu membrii legației sovietice, cărora le furnizează informații de mare importanță diplomatică din cercurile care rămân închise accesului agenților sovietici.

Langas Sezen, are legături permanente cu Colonia Franceză, care a aderat la acțiunea Generalului de Gaulle.

La 27.III.1941, Langas, este numit secretar particular al ambasadorului Tanrioer.

Langas Sezen, a ajutat pe atașatul comercial turc Mohmer Alakan, la întocmirea unei situații intitulată "cu ce figurează Germania în Economia Națională Română, și care sunt avantajele ei din această conjunctură".

Lucrarea urmărește să evidențieze "jugul economic"

La 19 Mai 1941, Langas, este rugat de Tanrioer să-și intensifice activitatea asupra pregătirilor germane.

.. // ..

446

La 29 Iulie 1941, Langas a întocmit o lucrare, privind "Gauleiterii" germani din Bucovina și Basarabia.

La 13 August 1941, Langas, este solicitat de legația Ungariei să facă un schimb de informații, însă refuză.

La 23 1941, Langas este semnalat că lucrează direct cu Ankara, peste S.I.turc dela noi.

La 29 August 1941, Langas a încheiat o convenție cu Achtari și Jovillard dela legația Iranului, pentru schimb de informații în trei.

La 1 Septembrie 1941 Langas pleacă la Bratislava unde pretinde că are prateni germani, în realitate are un ungur care îl informează și s'ar putea ca acesta să-l pue în legătură cu germanii.

Tot în jurul datei de 1 Septembrie Langas este semnalat că face afaceri cu pașaporte eliberate evreilor.

La 4 Septembrie 1941, Langas a primit ordin dela Tanricer să-și lichideze afacerile din România și să se ducă acolo.

La 5 Septembrie 1941, Langas comunică la Legația Statelor Unite, pentru care a lucrat, că va părăsi România.

La 10 Septembrie 1941, Langas continuă să angajeze informatori care vor lucra după plecarea lui cu Amronssy, dela legația Egiptului.

La 13 Septembrie 1941, Col.Kenan Kiketurk, este numit șef al S.I.turc, iar Sezen Langas, ajutorul acestuia.

La 22 Octombrie 1941, Langas, a primit însărcinarea de a recruta agenți în rândurile gaulleiștilor.

La 31 Octombrie 1941, Sezen urmărește activitatea ziariștilor bulgari.-

- ooOoo -

Pent. conf.
Lt [illegible]

Copie din dos. 6064 ssi.

447

N O T A

13 Martie 1940.

Andon Langas Szene, ziarist turc, sosit în Capitală în ziua de 29 Ianuarie a.c.și a deschins la hotel"Ambasador" camera 326, a avut dela sosire și până în prezent următoarele convorbiri telefonice.

Telefon: 2.28.20 cu Pătrășcanu D.Lucreția Str.V. Lascăr Nr.100.

2.38.48 Dr.Stănescu Mihail Str.B. Văcărescu Nr.33.

2.75.21 Sules Ion Str.Kepler 49.

3.32.88 Rosnoveanu Stefan Cal.Griviței 72.

3.82.74 Ivanovici A Str.Inst.Medico Militar Nr.6.

4.15.29 Jamac Str.Dianei 12.

4.51.75 Dragomirescu Gh. Bul.Brătianu 7.

5.50.18 Samard Soc.de Comision Bursei 1.

4.02.52 Dr.Tomilovici Alex. Cal.Călărași Nr.53.

5.35.27 Ministerul Propagandei Naționale, cabinetul secretarului General Str.Wilson Nr.8.

2.35.27 Legația Turcă Calea Dorobanți 72.

2.06.72 Schmidt Feraru Th.Str.I.G.Duca 7.

2.06.77 Curtea Inferioară A-tivă Cabinetul Primului Președinte Str.B.Mussolini Nr.21.

4.42.11 Drăghicescu Sebastian avocat Cal. Plevnei 18.

5.55.27 Fizyeki Simion Str.Dragoș Vornicul Nr.3.A.etaj.I.

3.78.64 Nicoleanu Gh.Filofteia Cal.Griviței Nr.34.

3.46.10 Soc. de Radiodifuziune Str.G-ral Berthelot 60.

Numitul este în legătură cu direcțiunea presei din Ministerul Propagandei și a 2 doamne dela acelaș Minister cari l-au căutat și la hotel.

.. // ..

~~447~~
448

A mai avut convorbiri în holul hotelului cu Gunduz Oka Bey, de naționalitate turcă, născut în Izmir la 1889, deputat în Camera Turcă. Posedă pașaportul diplomatic 330/12/1939 eliberat la Ankara sosit în Capitală la 10 Februarie a.c.

Pe acesta Anton Langas Sezine, l-a întâmpinat în Gara de Nord la sosire.-

-..ooOoo..-

Pent. Conf.
[illegible]

СОВЕТСКО-РУМЫНСКОЕ ОБЩ
ГРАЖДАНСКОЙ АВИАЦИИ
БУХАРЕСТ — АЭРОПОРТ БАНЯСА
РЕГИСТР. ФИРМЫ No. 852/1945

7.30.10 Коммерч. Дирекции
Телеф. 7.53.62 Агентство.
7.01.42 Секретарь.

SOC. DE TRANSPORTURI AERIENE
ROMÂNO-SOVIETICĂ
BUCUREŞTI — AEROPORTUL BĂNEASA
Reg. Comercial Nr. 852/1945

7.30.10 D-ţia Comerc.
Telefon 7.53.62 Agenţia
7.01.42 Secretariat

449

Direcţia Generală

Data 25 August 1953.-

TARS
Transporturi Aeriene Româno-Sovietice
Nr. 14848
Anul 53 luna August ziua 25

Către

MINISTERUL SECURITATII STATULUI

La adresa Dvs. Nr.47915/22.8.1953 ;

Vă facem cunoscut că din verificările făcute de noi în arhiva anului 1947, am constatat următoarele :

1)- La 9 Iulie 1947 avionul TARS YR-TAT a efectuat cursa Băneasa - Paris cu comandantul de aeronavă MANOLESCU MAX.
A decolat din Băneasa la ora 7,50 a aterisat pe Belgrad şi Milano şi în aceiaşi zi la orele 18,06 la Paris ; -
In ziua de 12.7.1947 a decolat depe Paris la ora 9,30 şi a aterisat pe Arad ptr. escală tehnică, iar la ora 16,10 a aterisat pe Băneasa.-

2)- La 29 Iulie 1947 avionul TARS YR-TAA a decolat depe Băneasa la ora 8,30 având comandant de aeronavă pe pilotul Grozea Gheorghe. Avionul a făcut escală pe Arad, Zagreb, Milano şi la ora 19,57 a aterisat pe Marsilia unde a rămas peste noapte, continuând sborul spre Paris pe ziua de 30 Iulie când a decolat depe Marsilia la ora 10,25 şi a aterisat pe Paris la 11,22. La 1 August 1947 avionul a decolat depe Paris la ora 14,15 şi a aterisat pe Băneasa la 19,15.-

3)- Pe ziua de 2 Sept. 1947 la ora 7,00 a decolat depe Băneasa, avionul YR-TAT având comandant pe pilotul Manolescu Max. a făcut escală la Milano la 14,10.
Ora aterizării pe aeroportul din Paris nu reiese din registre.-
In ziua de 4 Sept. 1947 a decolat din Paris la ora 9,50, a făcut escală la Milano, iar la Bucureşti a ajuns în aceiaşi zi la ora 17,45.-

4)- In ziua de 30 Sept. 1947 a decolat depe aeroportul Băneasa la ora 8,20, avionul YR-TAX având comandant pe pilotul Grozea Gheorghe.
A făcut escală pe Arad, Zagreb şi Milano unde a rămas peste noapte. Pe ziua de 1 Octombrie 1947 a decolat din Milano la ora 9,14. Din documente nu reiese ora aterisării pe aeroportul Paris.
Pe ziua de 2 Oct. s'a întors din nou dela Paris la Milano unde a rămas peste noapte şi a continuat sborul la 3 Oct. 1947 decolând din Milano la ora 9,50 şi aterizând pe Băneasa la ora 13,50.-

./.

5)- In ziua de 7 Octombrie 1947 a decolat depe aeroportul Băneasa la ora 7,25 avionul YR-TAA având comandant pe pilotul Tudose Stelian şi în echipaj pe MAX. Manolescu.-

Avionul a făcut escală pe Arad şi Zagreb aterizând la Milano la ora 14,53, unde a rămas peste noapte.-

Pe ziua de 8 Oct. avionul a continuat sborul spre Paris, decolând din Milano la 11,20. Nu rezultă ora aterizării pe Paris.

In ziua de 9 Oct. 1947 s'a înapoiat dela Paris la Milano aterizând pe Milano la ora 18,42.

Nu rezultă din registre ora decolării din Paris.

Pe ziua de 10 Oct. 1947 - avionul a decolat din Milano la ora 12,00 - a făcut escală pe Arad şi a aterisat pe Băneasa la ora 17,25.-

DIRECTOR GENERAL ADJUNCT
Văduva Gh.

COMANDANTUL DETASAMENTULUI GREU
Moraru Iosif

21 Martie 1949 451

Către

PROF.LUCRETIU PATRASCANU
- Personal -

Dragă prietene,

După cum am avut onoarea a vă informa recent, biografia Dvs. este inclusă în Biografiile Lumii, care a fost publicată acum.

Biografiile lumii (Ed.4) conţine 2 volume şi este cea mai bună înregistrare publicată a tuturor persoanelor importante.

Veţi putea găsi "Biografiile Lumii" în multe Biblioteci publice, Universităţi, ziare, etc.

Aş fi fericit să acceptaţi această invitaţie de a trece pe lista celor mai distinşi conducători ai lumii

Vă rog înapoiaţi fişa anexată şi vă vom trimite imediat cele 2 volume ale "Biografiilor Lumii".

Al Dvs.
S.A. Kaye.
-editor -

452

Institute of Research in Biography, Inc.
296 Broadway
New York 7, N. Y.

Prof. Lucretiu Patrascanu
Ministry of Justice
Bucharest, Rumania.

Private

453

2112

453
454

...IC RECORD OF NOTABLE LIVING MEN AND WOMEN IN EVERY COUNTRY THROUGHOUT...

WORLD BIOGRAPHY

COMPILED AND PUBLISHED BY
INSTITUTE for RESEARCH in BIOGRAPHY
INCORPORATED 1934

296 Broadway New York 7, N.Y.

Office of the Editor

March 21, 1949

PERSONAL TO

PROF. LUCRETIU PATRASCANU

Dear Friend:

As I had the honor of informing you recently, your biography is included in WORLD BIOGRAPHY, which is now published.

WORLD BIOGRAPHY (4th Edition) comprises two volumes, and is the best world record of notable living persons published. You will find WORLD BIOGRAPHY in many Public Libraries, Universities, newspaper offices and other reference centers.

I shall be glad to have you accept this invitation to join the list of distinguished world leaders who have subscribed to this history-making work. Please return the enclosed card, and we shall promptly send you the complete two-volume set of WORLD BIOGRAPHY.

Sincerely yours,

S. A. Kaye, Editor.

Ziua 28 IV 941

OPERAT

Nr. 285 Cabinet

24 APR 1941

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Subsemnatul Dr. Lucreţiu D. Patraşcanu, avocat, cu domiciliul stabil în Bucureşti, str. Vasile Lascar 100, actualmente domiciliat în Com. Poiana Ţapului (Zamora), jud. Prahova, am onoare să vă aduc la cunoştinţă următoarele:

Prin fixarea unui domiciliu obligator în sus numita comună, am fost pus în totală imposibilitate să-mi pot exercita profesiunea mea de avocat, SINGURUL MEU MIJLOC DE EXISTENTA. Prelungita mea absentare din Bucureşti unde îmi am instalat biroul şi unde îmi este clientela, nu numai că îmi cauzează grave şi imediate daune materiale şi morale, DAR IMI RUINEAZA SI PENTRU VIITOR POSIBILITATEA DE A MAI PUTEA TRAI DIN ACTIVITATEA MEA ADVOCAŢIALA.-

In al doilea rând, în baza unor obligaţii contractate în cursul anului trecut, conform şi dispoziţiilor Ministerului Educaţiei Naţionale, urmează să retipăresc MANUALELE DE ISTORIE, pentru cursul secundar ale părintelui meu, D.D.PATRASCANU. Intrucât urmează să fie puse sub tipar manualele pentru aproape toate clasele, retipărirea lor trebue începută de îndată, încă în cursul lunii Aprilie, ceia ce reclamă prezenţa mea, absolut necesara, în Bucureşti. Ţin să adaug că menţinerea în circulaţie a manualelor tatălui meu, nu este numai o chestiune care interesează familia noastră, DAR ELE INTRATE IN, DATORITA MARILOR CALITATI DIDACTICE SI LITERARE PE CARE LE AU, IN PATRIMONIUL CULTURAL AL TARII, INTERESEAZA INSUSI BUNUL MERS AL SCOALEI.-

Pentru toate aceste motive, vă rog, Domnule Director General, să-mi ridicaţi domiciliul obligator, cu luându-mi şi prin aceastã cerere angajamentul DE A MA ABTINE DELA ORICE FEL DE ACTIVITATE POLITICA, SUB ORICE FORMA SI IN ORICE GRUPARE.-

Primiţi, vă rog, asigurarea distinsei mele consideraţii

Dr. Lucreţiu D. Patraşcanu, avocat

Domniei Sale Domnului Director General al Poliţiilor şi Siguranţei
Bucureşti

27.IV.941

Comunicaţi, că dacă nu se astâmpără, va fi internat în lagăr. Pentru moment, rămâne la P. Ţapului -

[signature]

8. 31 iunie

436

Referat

Avocatul Pătrăşcanu L. a fost internat în lagărul dela Caracal pentru propagandă şi activitate comunistă.

În urma intervenţiilor repetate ale soţiei sale, pentru motive de boală i s'a aprobat domiciliu obligatoriu în Poiana-Ţapului jud. Prahova.

Asupra modului său de comportare în această comună, Buletinul Informativ Nr 526 din 25.4.941 al Insp. Gl al Jandarmeriei - care se alătură - arată că susnumitul continuă să-şi manifeste faţă de cei cu care vine în contact, părerile sale în favoarea Rusiei Sovietice.

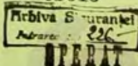
Secretar de Chestură

[signature]

CORPUL DETECTIVILOR
GRUPA II-a

a/ 8- 31 ...

17 Februarie 1941.
Nr. 400

R E F E R A T.

Conform ordinului D-lui Director General al Poliției, pus în rezoluție pe referatul Grupei II-a Nr.312/941, împreună cu Dl Dr. Vasilescu, Medicul Direcțiunii Generale, am vizitat în ziua de 12 Februarie 1941 pe avocatul Patrașcanu Laurențiu la domiciliul său din str. Vasile Lascăr Nr.100.

Dl. Medic constatând că numitul suferă de gripă cu formă pulmonară, a decis să fie lăsat pe loc timp de încă trei zile: 12,13 și 14 Februarie, în care sens a întocmit referatul medical Nr.808, ce se anexează.

In ziua de 14 Februarie, avocatul Patrășcanu Laurențiu a venit la Direcțiunea Generală a Poliției și ne-a dat o declarație scrisă în care arată că înțelege să se supună în totul măsurilor privitoare la ordinea publică, abținându-se de a activa sub orice formă în orice grupare politică, obligațiune la care se va supune întotdeauna.

In dimineața de 17 Februarie cu trenul de 8.12, numitul a părăsit Bucureștii cu destinația Poiana Țapului unde i s'a fixat domiciliu obligatoriu în vila familiei sale.

Cu adresa Nr.7558 din 16 Februarie a.c., s'a comunicat Inspectoratului General al Jandarmeriei această hotărâre, urmând a se dispune cuvenitele măsuri de supraveghere prin organele postului de jandarmi respectiv. -

Se anexează un proces verbal și una declarație.

COMISAR ȘEF,
[signature]

Model 124

ROMÂNIA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA ORDINEI PUBLICE

D-lui Dr. LUCRETIU D. PATRASCANU
Str. Albă No. 2
LOCO

Dosarul și Nr. dv.	Data dv.	Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)	Data
Privește :		No. 1757	14 APR. 1944

Ca rezultat petițiunii Dvs.;

Cu onoare vă facem cunoscut că vi s'a aprobat prelungirea termenului de ședere în Capitală, până la data de 20 Mai 1944.

Pentru obținerea prelungirei urmează a vă adresa Prefecturei Poliției Capitalei, care a primit ordinul nostru cu numărul de mai sus, dat în acest sens.

MINISTRU SUBSECRETAR DE STAT
General de Corp de Armată

C. Z. Vasiliu

DIRECTORUL ORDINEI PUBLICE
Lt. Col. Magistrat

Al. Mădârjac

E.B.

492

459

11348

ROMÂNIA

MINISTERUL REGAL AL AFACERILOR STRĂINE

DIRECȚIUNEA POLITICĂ

Nr. 83235

Anexe:

Arhiva Siguranței
Intrarea No 14681

București, 19 Decembrie 1940

Motivul pentru care Leg. St. Unite cere aceste date 400

OPERAT

Confidențial.

Urgent

Prin Curier.

Domnule Ministru,

La cererea Ministrului Statelor Unite în România, am onoarea a Vă ruga să binevoiți a-mi comunica cât mai neîntârziat toate informațiunile ce le aveți și acele pe care le veți putea obține cu privire la organizațiunea și activitatea partidului ilegal comunist din România.

Primiți, Vă rog, Domnule Ministru, încredințarea înaltei mele considerațiuni.

MINISTRU,
S. [signature]

DIRECTOR,
[signature]

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
№ 144986 DIN 28 DEC. 940
DOSAR №

Domniei Sale

Domnului General Const. PETROVICESCU

Ministrul Internelor.

(Direcțiunea Generală a Siguranței Statului).

28-XII. [illegible]

C. 1680. – M. O. Imprimeria Centrală

0709 5 JAN 1941 0016 19

ROMÂNIA

MINISTERUL REGAL AL AFACERILOR STRĂINE

DIRECTIUNEA POLITICĂ

Nr. 85.415

Anexe :

Bucureşti, 3 JAN 1941 460

C.D. 4.I.941

cu toate lucrările

se vor comunica date generale

OPERAT

Personal-confidential.

Foarte urgent

Prin Curier.

Domnule Ministru,

Drept răspuns la adresa D-Voastre Nr.101767 din 31 Decembrie 1940, am onoarea a Vă aduce la cunoştinţă că Departamentul Afacerilor Străine al Statelor Unite adresase tuturor Legaţiunilor americane cereri de informaţiuni de felul celei menţionate în adresa mea Nr.83.235 din 19 Decembrie trecut, pentru a-şi putea da seamă de situaţiunea mişcării comuniste în lume.

Dat fiind atât scopul urmărit de Guvernul american cât şi spiritul de colaborare ce stă în deobşte la baza Statelor civilizate şi rămânând bine înţeles că nu vom comunica Legaţiunii Statelor Unite decât informaţiuni ce n'ar putea aduce nici un prejudiciu intereselor şi siguranţei noastre interne sau externe, Vă rog să binevoiţi a dispune să se culeagă şi să mi se trimită cât mai curând informaţiunile cerute prin zisa mea adresă.

Primiţi, Vă rog, Domnule Ministru, încredinţarea înaltei mele consideraţiuni.

MINISTRU,

[signature]

DIRECTOR,

[signature]

Domniei Sale
Domnului General C.PETROVICESCU
Ministrul Internelor
(Direcţiunea Generală a Poliţiei de Siguranţă).

C. 19.600. — M. O. Imprimeria Centrală

461

ROMÂNIA

MINISTERUL REGAL AL AFACERILOR STRĂINE

DIRECȚIUNEA POLITICĂ

Nr. 83235

Anexe: ——

Arhiva Siguranței
Intrarea No. 13768

11348

București, 19 Decembrie 1940

Motivul pentru care cere lumin. St. Unite aceste date 400

OPERAT

Confidențial.

Urgent

Prin Curier.

Domnule Ministru,

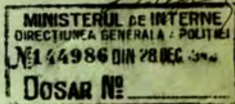
La cererea Ministrului Statelor Unite în România, am onoarea a Vă ruga să binevoiți a-mi comunica cât mai neîntârziat toate informațiunile ce le aveți și acele pe care le veți putea obține cu privire la organizațiunea și activitatea partidului ilegal comunist din România.

Primiți, Vă rog, Domnule Ministru, încredințarea înaltei mele considerațiuni.

MINISTRU,

Grigore Gafencu

DIRECTOR,

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
Nº 144986 DIN 28 DEC. 194
DOSAR Nº ______

Domniei Sale

Domnului General Const. PETROVICESCU

Ministrul Internelor.

(Direcțiunea Generală a Siguranței Statului).

28-XII. Rocc

C. 16.876. — M. O. Imprimeria Centrală

462

Corpul Detectivilor

Grupa II-a

No. 00015

11 Ianuarie 1941.

00135

Se comunica cu ... de ...

văzut
Șeful Gr. II ...

REFERAT.

In conformitate cu ordinul rezolutiv al Domnului Director General, pus pe alăturata adresă No.85415/941 al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, am onoare a depune o dare de seamă a activităţii Partidului Comunist din România drept răspuns la cererea suszisului Departament.

COMISAR,

13-I-0...12

463

000016

Personal-Confidential.

ROMANIA

MINISTERUL INTERNELOR

DIRECŢIUNEA GENERALA A POLIŢIEI

DIRECŢIUNEA POLIŢIEI DE SIGURANŢA

OPERAT

CONCEPT

Jurn. Nr.

No. 709 - S -

Dosarul Nr.

Redactat de 15 Ianuarie 1941.

Copiat de Iordăchea 15/1/941

DOMNULUI

MINISTRU AL AFACERILOR STRAINE

/Direcţia Politică/

Referindu-ne adresei D-vs No.85415/941, avem onoare a vă aduce la cunoştinţă următoarele:

Partidul comunist din România este o secţiune a Internaţionalei Comuniste şi provine din afilierea la Internaţionala comunistă a fracţiunei de stânga a vechiului partid socialist român.

In urma congresului general din anul 1922, fiind disolvat de autorităţi, a intrat în clandestinitate în anul 1924.

Este condus de un comitet central şi un secretariat general, cu sediul clandestin la Bucureşti, ambele nu sunt camuflate de nici o organizaţie, care să înlocuiască partidul comunist.

Comitetul Central dă directive politice generale, în conformitate cu tactica urmată de Internaţionala III-a, dela care primeşte instrucţiuni şi fonduri, iar secretariatul este organul executiv, care conduce munca practică şi hotărăşte măsurile imediate, ce tre-

./.

Format A 4 (210×297)

Mod. 3

buiesc luate față de evenimentele cu caracter național sau interbațional.

Partidul comunist din România urmărește pe căi revoluționare transformarea actualei forme de guvernământ în republică sovietică socialistă.

Pentru sistematizarea muncii de partid, Comitetul Central are în componența sa resorturi de conducere pentru fiecare acțiune mai principală desfășurată de partid prin organizațiunile sale, după cum urmează:

1. Uniunea Tineretului Comunist, care urmărește recrutarea în partid și educarea marxistă a tineretului. In prezent, tineretul comunist este organizat în nuclee pe fabrici, intreprinderi, grupuri, cartiere etc, care sunt coordonate de comisiuni locale și raionale, care la rândul lor sunt dirijate de un comitet central.

Este afiliată Internaționalei Tineretului comunist, dela Moscova.

2. Ajutorul Roșu Internațional / M.O.P.R./ este organizația revoluționară de masse având ca program : lupta pentru eliberarea deținuților comuniști și antifasciști ; regim politic condamnaților comuniști din închisori ; acordarea de asistență morală, materială și judiciară ; înlesnirea evadării fruntașilor comuniști din închisori etc.

Este afiliată Internaționalei Ajutorului Roșu, dela Moscova.

In prezent această organizație își desfășoară activitatea prin comitetele clandestine de patronaje populare.

In cadrul organizației activează și biroul juridic al partidului format din avocați, membri sau simpatizanți ai partidului comunist, cari au misiunea să asiste pe comuniști în fața instanțelor judiciare și a autorităților .

./.

3. Colegiul presei comuniste, organizaţie de agitaţie şi propagandă comunistă, care înglobează pe ziarişti şi publicişti, membri de partid, conduce acţiunea publicistică a partidului comunist, prin presa legală şi prin tipărituri de broşuri şi manifeste clandestine.

4. Aparatul technic al partidului, care se ocupă cu tipărirea materialului de propagandă revoluţionară.

In vederea intensificării şi sistematizării activităţii, Comitetul Central al partidului comunist, a împărţit ţara în mai multe regionale. Fiecare regională este condusă de un comitet regional.

Comitetul regional activează după instrucţiunile Comitetului central al partidului şi are sub conducerea sa comitetele judeţene, locale, raionale etc.

Pe lângă Comitetul central există o comisiune financiară care centralizează şi administrează fondurile de propagandă ale partidului, provenite din subvenţii, donaţii, cotizaţii etc..

Activitatea clandestină a partidului comunist se duce pe baze conspirative, constând în organizarea de nuclee şi celule comuniste în toate ramurile de activitate şi constituirea cadrelor de conducere în comitetele raionale, locale, judeţene şi regionale, cum şi editarea de material de propagandă revoluţionară de către organizaţiile comuniste din întreaga ţară, după posibilităţile materiale ale fiecărei organizaţiuni comuniste.

Ca tipărituri clandestine, partidul comunist editează publicaţiunea " Scânteia" care este organul bilunar al Comitetului central al partidului şi " Lupta de clasă " intitulat organul teoretic al Comitetului central al partidului comunist din România.

./.

De către Comitetul regional din Moldova al partidului comunist se editează publicaţiunea " Moldova Roşie" iar de către regionala Ardealului şi Banatului " Igazang " /Dreptatea/ şi "Osztalyharo" / Lupta de Clasă/ ambele tipărite în limba maghiară.

In afară de aceste publicaţiuni, partidul comunist editează diferite rezoluţiuni ale Comitetului central sau ale Internaţionalei comuniste cu caracter de propagandă contra trotzkismului, sub formă de broşuri, instrucţiuni de organizare şi manifeste incendiare, prin care fixează atitudinea partidului faţă de anumite evenimente la ordinea zilei.

Pentru a capta adeziunea straturilor sociale româneşti şi minoritare, şi pentru a le antrena în mişcări cu caracter -de stânga, Comitetul central al partidului comunist din România caută să speculeze orice situaţie critică, datorită conjucturei internaţionale şi în special crizei economice.

Obiectivul principal al propagandei comuniste îl formează clasa muncitoare dela oraşe şi sate, căreia i se arată că lipsurile materiale ale acestei clase se datoresc regimului capitalist dela conducerea ţării.

Prin manifestele lansate în ultimul timp de partidul comunist din România se stăruie pentru propaganrea următoarelor lozinci :

a/ Dreptul naţionalităţilor de a hotărî singure soarta lor până la despărţirea de stat.

b/ Guvern popular, pact de neagresiune cu Uniunea Sovietică.

c/ Desconcentrare generală.

d/ Isgonirea trupelor germane aflate în ţară.

e/ Oprirea exportului materiilor prime în Germania.

./.

f. Amnistie generală, politică, militară şi agrară, pentru deţinuţii politici comunişti şi antifascişti.

Partidul comunist din România este format din 90 % evrei, 5 % alte naţionalităţi şi 5 % români.

Legătura partidului comunist cu Kominternul / Internaţionala Comunistă/ se face prin curieri clandestini cât şi prin membrii comitetului central care fac parte din executiva internaţionalei comuniste şi prin delegaţii Kominternului la congresele partidului.

Comitetul Central al partidului comunist din România are deasemeni legături permanente şi cu Federaţia Balcanică Comunistă, care dirijează activitatea partidelor comuniste, existente în ţările balcanice şi în Europa centrală..

M I N I S T R U,
C.Maimuca.

DIRECTOR GENERAL,
Mihail Teodorescu.

ROMÂNIA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI

DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ

Confidențial

Nr.9092 S.

MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE

SECRETARIATUL GENERAL - 25 Mai 1943

Ca ordinul Dvs.Nr.9848 A. din 19 Mai 1943, avem onoare a vă raporta următoarele:

Pătrășcanu Laurențiu zis Lucrețiu, născut în Bacău, în vârstă de 43 ani, avocat, sublocotenent de rezervă, domiciliat în București, B-dul Marie Nr.27, este cunoscut militant în mișcarea clandestină comunistă din România, încă din anul 1920, fiind socotit unul din capii mișcării.

A colaborat la ziarele "Socialismul" și "Tineretul Socialist" și a făcut parte din comitetul executiv provizoriu al partidului comunist și din diferite alte comitete de conducere ale organizației comuniste clandestine (Ajutorul Roșu Internațional, Blocul Muncitoresc, etc.).

In anul 1930 a plecat la Moscova pentru a prezenta Kominternului raportul asupra situației din România, în vederea celui de al V-lea congres al Internaționalei Comuniste.

In Februarie 1933 a fost arestat pentru că a făcut instigații și îndemnuri la grevă, printre muncitorii dela Atelierele Grivița C.F.R.

In Iunie 1933 a luat contact la Viena cu delegatul Kominternului, primind instrucțiuni și fonduri în legătură cu judecarea procesului comuniștilor implicați în rebeliunea dela Atelierele Grivița C.F.R.

La 1 August 1940 a fost internat în lagărul de

./.

la Miercurea-Ciuc, iar la 7 Octombrie 1940 a fost pus în libertate.

După eliberarea din lagăr a continuat activitatea clandestină în mişcarea comunistă, ţinând şedinţe conspirative şi contribuind cu sume de bani pentru ajutorarea comuniştilor din închisori şi lagăr.

Pentru activitatea sa dăunătoare siguranţei Statului, la 10 Februarie 1941 i s'a fixat domiciliul la Poiana-Ţapului, din ordinul verbal al Domnului Mareşal Ion Antonescu.

La 2 Ianuarie 1943, a fost internat în lagărul Tg.-Jiu de către Legiunea de Jandarmi Prahova, conform ordinului Ministerului Afacerilor Interne Nr.59.453 din 21 Decembrie 1942, către Inspectoratul General al Jandarmeriei.

In prezent se află internat la Tg.-Jiu.

Avizul nostru este negativ, eliberării lui din lagăr.

Se înapoiază anexele.

DIRECTOR

ss. Răutescu

SUBDIRECTOR

ss. Cernăteanu

470

Intr. Nr. 196
7 Mai 1942

ROMANIA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
PREFECTURA POLIŢIEI CAPITALEI
SERVICIUL POLIŢIEI DE SIGURANŢĂ

079840 * -6 MAI 1942

POSTUL DE JANDARMI
POIANA TAPULUI -Județul Prahova.-

Vă înaintăm pe numita PATRASCANU ELENA soţia avocatului comunist PATRASCANU LAURENTIU, căreia Ministerul Afacerilor Interne cu ordinul No.3657A/ din 24.4.1942 i-a fixat domiciliu obligatoriu în acea comună.-

/PREFECTUL POLITIEI CAPITALEI

/Şeful ~~Serviciului~~,

Message de M. B. à M. P.

Pendant ma visite à Moscou j'ai insisté auprès du Gouvernement soviétique d'avoir la même attitude envers la Hongrie comme le Gouvernement tchécoslovaque et que le Gouvernement soviétique admette le principe que la Transylvanie soit réintégrée dans le royaume de Roumanie. Le Gouvernement soviétique partage le point de vue tchécoslovaque. La politique soviétique este très sévère en ce qui concerne la Hongrie. D'autre part, je me suis rendu compte que le gouvernement de Moscou considère la Bukovine du Nord et la Bessarabie comme faisant partie de l'U.R.S.S. Les hommes d'état soviétiques s'interessaient beaucoup à l'attitude et de l'activité de M. Maniu et d'autres leaders de l'Opposition contre la politique officielle. L'U.R.S.S. aura envers la Roumanie la même attitude qu'envers d'autres états, c'est à dire qu'elle ne désire pas s'immixer dans la politique intérieure de la Roumanie. J'ajoute à cela qu'il est le dernier moment pour que l'opposition roumaine commence à montrer une activité qui permettra à demonstrer qu'elle est prète de collaborer après la guerre non seulement avec les grandes puissances occidentales, mais également avec la grande puissance voisine soviétique. Pour moi, il n'y a pas de doute qu'une pareille activité facilitera énormement la position de la Roumanie à l'occasion de la conférence de la paix.

Message de M. B. à M. A.

J'ai passé avec Stalin et avec Molotov, en revue et en détail la question roumaine. Je leur ai communiqué que la Tchécoslovaquie, en ce qui concerne la Roumanie, persiste dans sa ligne politique actuelle, c'est à dire qu'elle est solidaire avec la Jougoslavie et la Roumanie dans la question hongroise. C'est pourquoi, nous maintenons notre point de vue, que la Transylvanie doit etre réintégrée dans la Roumanie. Nous désirons vivement que la Roumanie règle ses rapports avec l'U.R.S,S., afin que nous puissions reprendre nos relations amicales avec elle. Molotov m'a

déclaré, que l'U.R.S.S. persiste sur le fait que la Bukovine du Nord et la Bessarabie doit rester incorporée dans l'U.R.S S., mais que dans les autres questions concernant la Roumanie, l'U.R. S.S. est d'accord avec le point de vue tchécoslovaque, que l'U.R.S.S, est prète à prattiquer vis-à-vis de la Roumanie la politique de bon voisinage et que dans le litige entre la Roumanie et la Hongrie, l'U.R.S.S. prendra partie du côté roumain et dans le même sens que la Tchécoslovaquie. Stalin s'interessa vivement de la personne de M. Maniu et a souligné que la Transylvanie doit rester roumaine. Il evoqua entre autres la raison que par ce fait la démocration de la Roumanie sera assurée. Stalin et Molotov soulignèrent que cette politique soviétique demande, d'autre part, que l'opposition roumaine dans le pays manifeste plus d'activité et qu'elle parvienne à temps de dissocier la Roumanie de l'Allemagne. J'ai pu constater en U,R.S.S. une attitude très défavorable envers la Hongrie, - la ferme volonté de respecter l'indépendance et la souveraineté de la Roumanie et, en général, j'ai pu constater la sympathie envers une Roumanie démocratique. Du même qu'envers moi, les Russes se sont prononcés, en ce qui concerne la Transylvanie, envers les Britanniques auxquels ils ont formulé leur point de vue par écrit. Je crois donc qu'une bonne politique inaugurée à temps pourra sauver beaucoup, pour la Roumanie. Mes remerciements cordiaux pour vos voeux et salutations. Dans les questions de mon pays j'ai été très satisfait du voyage.

x x

x

Am răspuns Domnului Preşedinte că îi mulţumesc pentru străduinţele credincioase ce le-a depus pentru ţara noastră şi că voiu transmite mesagiile sale Domnului P,

L-am asigurat că dl. Maniu luptă pentru un stat românesc democratic, strâns legat de democraţiile occidentale şi întreţinând cele mainbune raporturi cu U.R.S.S. (Am asigurat pe Preşedinte că se va găsi o formulă uniformă pentru toate cele trei mari puteri).

In ceeace priveşte hotarele răsăritene, am arătat că nu pot sta de vorbă, deoarece fruntaşii opoziţiei îşi rezervă dreptul de a apăra cauza integrităţii teritoriale a României.

Cu cele mai devotate şi călduroase salutări.

A.

Message de M. B. à M. [illegible].

Pendant ma visite à Moscou j'ai insisté auprès du Gouvernement soviétique d'avoir la même attitude envers la Hongrie comme le Gouvernement thhécoslovaque et que le Gouvernement soviétique admette le principe que la Transylvanie soit réintégrée dans le royaume de Roumanie. Le Gouvernement soviétique partage le point de vue tchécoslovaque. La politique soviétique este très sévère en ce qui concerne la Hongrie. D'autre part, je me suis rendu compte que le gouvernement de Moscou considère la Bukovine du Nord et la Bessarabie comme faisant partie de l'U.R.S.S. Les hommes d'état soviétiques s'interessaient beaucoup à l'attitude et de l'activité de M. Maniu et d'autres leaders de l'Opposition contr la politique officielle. L'U.R.S.S. aura envers la Roumanie la même attitude qu'envers d'autres états, c'est à dire qu'elle ne désire pas s'immixer dans la politique intérieure de la Roumanie J'ajoute à cela qu'il est le dernier moment pour que l'opposition roumaine commence à montrer une activité qui permettra à demonstrer qu'elle est prête de collaborer après la guerre non seulement avec les grandes puissances occidentales, mais également avec la grande puissance voisine soviétique. Pour moi, il n'y a pas de doute qu'une pareille activité facilitera énormement la position de la Roumanie à l'occasion de la conférence de la paix.

Message de M. B. à M. A.

J'ai passé avec Stalin et avec Molotov, en revue et en détail la question roumaine. Je leur ai communiqué que la Tchécoslovaquie, en ce qui concerne la Roumanie, persiste dans sa ligne politique actuelle, c'est à dire qu'elle est solidaire avec la Jougoslavie et la Roumanie dans la question hongroise. C'est pourquoi, nous maintenons notre point de vue, que la Transylvanie doit être réintégrée dans la Roumanie. Nous désirons vivement que la Roumanie règle ses rapports avec l'U.R.S.S., afin que nous puissions reprendre nos relations amicales avec elle. Molotov m'a

déclaré, que l'U.R.S.S. persiste sur le fait que la Bukovine du Nord et la Bessarabie doit rester incorporée dans l'U.R.S S., mais que dans les autres questions concernant la Roumanie, l'U.R.S.S. est d'accord avec le point de vue tchécoslovaque, que l'U.R.S.S, est prète à prattiquer vis-à-vis de la Roumanie la politique de bon voisinage et que dans le litige entre la Roumanie et la Hongrie, l'U.R.S.S. prendra partie du côté roumain et dans le même sens que la Tchécoslovaquie. Stalin s'interessa vivement de la personne de M. Maniu et a souligné que la Transylvanie doit rester roumaine. Il evoqua entre autres la raison que par ce fait la démocration de la Roumanie sera assurée. Stalin et Molotov soulignèrent que cette politique soviétique demande, d'autre part, que l'opposition roumaine dans le pays manifeste plus d'activité et qu'elle parvienne à temps de dissocier la Roumanie de l'Allemagne. J'ai pu constater en U,R.S.S. une attitude très défavorable envers la Hongrie, - la ferme volonté de respecter l'indépendance et la souveraineté de la Roumanie et, en général, j'ai pu constater la sympathie envers une Roumanie démocratique. Du même qu'envers moi, les Russes se sont prononcés, en ce qui concerne la Transylvanie, envers les Britanniques auxquels ils ont formulé leur point de vue par écrit. Je crois donc qu'une bonne politique inaugurée à temps pourra sauver beaucoup, pour la Roumanie. Mes remerciements cordiaux pour vos voeux et salutations. Dans les questions de mon pays j'ai été tres satisfait du voyage.

x x

x

Am răspuns Domnului Preşedinte că îi mulţumesc pentru străduinţele credincioase ce le-a depus pentru ţara noastră şi că voiu transmite mesagiile sale Domnului P,

L-am asigurat că dl. Maniu luptă pentru un stat românesc democratic, strâns legat de democraţiile occidentale şi întreţinând cele mai bune raporturi cu U.R.S.S. (Am asigurat pe Preşedinte că se va găsi o formulă uniformă pentru toate cele trei mari puteri).

In ceeace priveşte hotarele răsăritene, am arătat că nu pot sta de vorbă, deoarece fruntaşii opoziţiei îşi reservă dreptul de a apăra cauza integrităţii teritoriale a României.

Cu cele mai devotate şi călduroase salutări.

A.

-11-
477
23

M A N D A T

Domnul General Aurel Aldea mandatar pe langă Guvernul Uniunii Republicelor Sovietice Socialiste al Blocului National Democratic roman, este imputernicit să semneze, in numele acestui Bloc, cu guvernele Uniunei Republicelor Sovietice Socialiste, Marei Britanii si Statelor Unite ale Americei, actul de armistitiu conform propunerilor facute de Aliati si ameliorarilor consimţite ulterior de Guvernul Sovietic.

Conventia de armistiţiu va rămane secreta, ea neputand fi publicată decat dupa punerea in aplicare. Aplicarea aemistitiului se va face deindată ce se va constitui guvernul legal roman.

Domnul General Aldea este insarcinat deasemenea să coordoneze actiunea militară a Romaniei cu a armatei sovietice si a celorlalti aliati.

Domnia sa este mandatat in acelas timp să discute cu guvernul Uniunei Republicelor Sovietice Socialiste toate modalitatile de aplicare ale armistitiului precum şi de a semna, dupa ce va fi prealabil autorizat, o conventie speciala in acést sens.

Facut in Bucuresti, azi 17 August 1944

Pentru Partidul National Liberal
C. I. Bratianu

Pentru Partidul National-Taranesc
Iuliu Maniu

Pentru Partidul Comunist
Lucretiu Patrascanu

Pentru Partidul Social-Democrat
Constantin Petrescu

15
178

?

~~25~~ 16-

478 ~~479~~

M A N D A T

Domnul General Aurel Aldea mandatar pe langă Guvernul Uniunii Republicelor Sovietice Socialiste al Blocului National Democratic roman, este imputernicit să semneze,in numele acestui Bloc,cu guvernele Uniunei Republicelor Sovietice Socialiste,Marei Britanii si Statelor Unite ale Americei,actul de armistitiu conform propunerilor facute de Aliati si ameliorarilor consimţite ulterior de Guvernul Sovietic.

Conventia de armistiţiu va rămane secreta,ea neputand fi publicată decat dupa punerea in aplicare.Aplicarea aemistitiului se va face deindată ce se va constitui guvernul legal roman.

Domnul General Aldea este insarcinat deasemenea să coordoneze actiunea militară a Romaniei cu a armatei sovietice si a celorlalti aliati.

Domnia sa este mandatat in acelas timp să discute cu guvernul Uniunei Republicelor Sovietice Socialiste toate modalitatile de aplicare ale armistitiului precum şi de a semna,dupa ce va fi prealabil autorizat,o conventie speciala in acést sens.

Facut in Bucuresti,azi 17 August 1944

Pentru Partidul National Liberal
C.I. Bratianu

Pentru Partidul National-Taranesc
Iuliu Maniu

Pentru Partidul Comunist
Lucretiu Patrascanu

Pentru Partidul Social-Democrat
Constantin Titel Petrescu

177
480
279

M A N D A T

Domnul General Aurel Aldea mandatar pe langă Guvernul Uniunii Republicelor Sovietice Socialiste al Blocului National Democratic roman, este imputernicit să semneze, in numele acestui Bloc, cu guvernele Uniunei Republicelor Sovietice Socialiste, Marei Britanii si Statelor Unite ale A Americei, actul de armistitiu conform propunerilor facute de Aliati si ameliorarilor consimţite ulterior de Guvernul Sovietic.

Conventia de armistiţiu va rămane secreta, ea neputand fi publicată decat dupa punerea in aplicare. Aplicarea aemistitiului se va face deindată ce se va constitui guvernul legal roman.

Domnul General Aldea este insarcinat deasemenea să coordoneze actiu nea militară a Romaniei cu a armatei sovietice si a celorlalti aliati.

Domnia sa este mandatat in acelas timp să discute cu guvernul Uniunei Republicelor Sovietice Socialiste toate modalitatile de aplicare ale armistitiului precum şi de a semna, dupa ce va fi prealabil autorizat, o conventie speciala in acêst sens.

Facut in Bucuresti, azi I7 August I944

Pentru Partidul National Liberal
C. I. Bratianu

Pentru Partidul Comunist
Lucretiu Patrascanu

Pentru Partidul National-Taranesc
Iuliu Maniu

Pentru Partidul Social-Democrat
Constantin Petrescu

PREŞEDINTELE CONSILIULUI
DE MINIŞTRI

18
~~181~~

19 Oct. 1944.

Stimate Domnule Pătrășcanu

Am primit scrisoarea dvoastră și cu regret am luat cunoștință de hotărârea ce ați luat de a părăsi guvernul.

Aș fi dorit să mergem alături până la capăt, așa cum am pornit acum câteva luni pentru săvârșirea actului din 23 august. –

Cred că era bine să mai fi avut puțină răbdare. –

Vă rog foarte mult ca în convorbirile ce vor urma în curând pentru formarea unui alt guvern, să nu fiți prea intransigent și a face tot posibilul ca problema să fie soluționată așa cum cere interesele poporului nostru. –

Cu cele mai bune sentimente.

General Adj. Sănătescu

2473 2433

23 JAN. 1943

B.E. La Adăpostul Național

~~~~ 481

Cocoș

15967

1943 I ziua 23

Domnule Comandant,

Subsemnatul Dr. Lucrețiu D. Pătrășcanu, avocat, vă rog să binevoiți a-mi fixa pentru eșirea la raport, pe care mi-ați aprobat-o, o altă zi decât Sâmbătă 23 l.c. deoarece fiind de trei zile bolnav și reținut în pat cu temperatură înaltă, mă găsesc în imposibilitate să mă prezint în fața Dumneavoastră.

Cu deosebită stimă
Dr. L. D. Pătrășcanu

Domniale
Domnului Comandant al Lagărului de internați politici Tg. Jiu
~~~~

12 MART. 1949
B.E.
Lecuri 15 ex. orele 10 30
[signature]

Lagărul de Internați Politici Tg.-Jiu
INTRAREA No. 1881
1943 Luna III Ziua 13

483
2727
25764

Domnule Comandant,

Subsemnatul Dr. Lucrețiu D. Pătrășcanu, avocat, cu onoare vă rog să binevoiți a dispune scoaterea mea la raport în fața Dumneavoastră, pentru a vă expune anumite cerințe în legătură cu izolarea mea.-

Cu deosebită stima.
Dr. L. D. Pătrășcanu
avocat
Izolare
Nr. matricol 5258
Grupa II.

13/III 1943

Domniei Sale
Domnului Comandant al Lagărului de Internați Politici Tg. Jiu.